

**T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**

**PARKLARDA GÜVENLİK ALGISININ ANTALYA KENTİ ÖRNEĞİNDE
İNCELENMESİ VE UYGUN TASARIM ÇÖZÜMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ**

Faik ŞAVKLI

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PEYZAJ MİMARLIĞI

ANABİLİM DALI

DOKTORA TEZİ

HAZİRAN 2022

ANTALYA

**T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**

**PARKLARDA GÜVENLİK ALGISININ ANTALYA KENTİ ÖRNEĞİNDE
İNCELENMESİ VE UYGUN TASARIM ÇÖZÜMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ**

Faik ŞAVKLI

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PEYZAJ MİMARLIĞI

ANABİLİM DALI

DOKTORA TEZİ

HAZİRAN 2022

ANTALYA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PARKLARDA GÜVENLİK ALGISININ ANTALYA KENTİ ÖRNEĞİNDE
İNCELENMESİ VE UYGUN TASARIM ÇÖZÜMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Faik ŞAVKLI
PEYZAJ MİMARLIĞI
ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

Bu tez 24/06/2022 tarihinde jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Tahsin YILMAZ (Danışman)	[imza]
Prof. Dr. Veli ORTAÇEŞME	[imza]
Prof. Dr. Oğuz YILMAZ	[imza]
Prof. Dr. Reyhan ERDOĞAN	[imza]
Doç. Dr. Serap YILMAZ	[imza]

ÖZET

PARKLARDA GÜVENLİK ALGISININ ANTALYA KENTİ ÖRNEĞİNDE İNCELENMESİ VE UYGUN TASARIM ÇÖZÜMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Faik ŞAVKLI

Doktora Tezi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Tahsin YILMAZ

Haziran 2022; 150 sayfa

İlk insandan günümüze kadar insanoğlunun temel ihtiyaçlarından biri güvende olduğunu hissetme duygusudur. Güvenlik bireyin öncelikle kendisi için sonra yaşadığı çevre ve bağlı olduğu toplum için gereksinim duyduğu bir ihtiyaçtır. Doğal ya da kültürel, kırsal ya da kentsel tüm alanlarda bireylerin açık alanları tercih etme eğilimlerinde güvenlik algısı önemli bir bileşendir.

Bu çalışmada, Antalya'daki kent parklarında meydana gelen suç olaylarının belirlenmesi, kent parklarının mevcut durumlarının güvenlik algısı bağlamında değerlendirilmesi, kullanıcıların güvenlik algısını etkileyen faktörlerin belirlenmesi, elde edilen bulguların dünyadaki diğer kültürlerden farklılık ve/veya benzerliklerinin araştırılması ve güvenlik algısını arttırmaya yönelik peyzaj tasarım yaklaşımlarının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Çalışma sonucunda, Antalya'da en çok suç olaylarının meydana geldiği kent parkları ve bu suç olaylarının bazı özellikleri (tür ve zaman gibi) tespit edilmiş, uzman ve kullanıcı görüşleri doğrultusunda güvenlik algısı üzerinde etkili olan kişisel (suça şahit olma, çocukluk yılları, cinsiyet, yaş), fiziksel (aydınlatma, diğer insanların profili, polis/güvenlik destek durumu) ve sosyal bileşenler (parkta olaya şahit olma, söylenti duyma, suça elverişlilik) belirlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELE: Güvenlik, Güvenlik Algısı, Kent Parkları, Peyzaj Tasarımı, Suç

JÜRİ: Prof. Dr. Tahsin YILMAZ

Prof. Dr. Veli ORTAÇEŞME

Prof. Dr. Oğuz YILMAZ

Prof. Dr. Reyhan ERDOĞAN

Doç. Dr. Serap YILMAZ

ABSTRACT

EVALUATION OF SAFETY PERCEPTION OF PARKS IN ANTALYA AND DEVELOPMENT OF SUITABLE DESIGN SOLUTIONS

Faik ŞAVKLI

PhD Thesis in Landscape Architecture

Supervisor: Prof. Dr. Tahsin YILMAZ

June 2022; 150 pages

From past to present, one of the basic needs of human is to feel safe. Safety is a need that an individual needs first for himself, then for the environment in which he lives and for the society to which he is connected. The perception of safety is an important component in individuals' tendency to prefer open spaces in natural or cultural, rural or urban areas.

In this study, it is aimed to determine the crime events in the urban parks in Antalya, to evaluate the current situation of the city parks in terms of security perception, to determine the factors affecting the users' safety perception, to investigate the differences and/or similarities of the findings from other cultures in the world, and to determine the landscape design approaches to increase the perception of security.

As a result of the study, the urban parks in Antalya where most crime events occur have been determined and it has been identified by experts and user opinions that some characteristics of crime event (such as type and time), personal (witnessing a crime, childhood years, gender, age), physical (lighting, other people's profile, support status of police/security) and social components (witnessing an event in the park, hearing rumours, criminality) are effective on the perception of safety.

KEYWORDS: Safety, Safety Perception, Urban Park, Landscape Design, Crime.

COMMITTEE: Prof. Dr. Tahsin YILMAZ

Prof. Dr. Veli ORTAÇEŞME

Prof. Dr. Oğuz YILMAZ

Prof. Dr. Reyhan ERDOĞAN

Assoc. Prof. Dr. Serap YILMAZ

ÖNSÖZ

İnsanın fizyolojik ihtiyaçlarını sağlayabildiği sürece ihtiyaç duyduğu en önemli gereksinim güvenlidir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de nüfusun daha çok kentsel alanlarda yaşadığı günümüzde kentsel açık ve yeşil alanlar baskı altındadır.

Daha güvenli kentler için kentsel yeşil alanların önemli bir bölümünü oluşturan kent parklarında güvenlik algısının araştırıldığı ve çözüm önerilerinin geliştirildiği bu çalışmanın başta parkları kullanan bireyler olmak üzere, tasarımcılar, araştırmacılar ve ilgili kurum ve kuruluşlar için aydınlatıcı ve yol gösterici olmasını dilerim.

Tez çalışması süresince temin ettiğim veriler itibarıyla parklarda meydana gelen suç olayları hakkında ve parklarda bazı suç olaylarına maruz kalmamak için yapılması gerekenler konusunda fazlasıyla bilgi sahibi olduğumu düşünmekle birlikte insanoğlunun olduğu her yerde suçun devam edeceği gerçeğiyle de ne yazık ki yüzleştim.

Bana konu hakkında çalışma imkânı sağlayan, araştırmanın tüm aşamalarında fikirleriyle beni yönlendiren, karşılaştığım zorlukları bilgi ve deneyimleriyle aşmamda desteğini esirgemeyen, 2005 yılında başladığım lisans eğitimimden bu yana birlikte yol yürüdüğümüz benim öğrenciliğimi bilen bende kendisini asistanken tanıdığım çok değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Tahsin YILMAZ'a teşekkür ederim.

Tezin aşamaları boyunca değerli katkılarıyla bugünlere ulaşmasında emeği olan Tez İzleme Komitesi üyeleri değerli hocalarım Prof. Dr. Oğuz Yılmaz ve Prof. Dr. Veli Ortaçesme'ye ve tez jürisi üyeleri değerli hocalarım Prof. Dr. Reyhan Erdoğan ve Doç. Dr. Serap Yılmaz'a teşekkürü bir borç bilirim.

Akademik hayatımın başlangıcında tanıdığım ve akademik olarak bugünlere ulaşmamda büyük emeği olan, yollarımız ayrılmış olsa da kalplerimizin bir olduğunu bildiğim, bazı zorlandığım noktalarda fikirlerini aldığım hocam Sayın Doç. Dr. Serap YILMAZ'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma süresince, araştırma alanlarına ait verileri sağlamamda yardımcı olan başta Antalya Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı Park ve Bahçeler Şube Müdürlüğü çalışanları olmak üzere, Aksu, Döşemealtı, Muratpaşa, Kepez ve Konyaaltı Belediyeleri Park ve Bahçeler Şube Müdürlükleri çalışanlarına teşekkür ederim.

Tez çalışması boyunca özellikle Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğünde veri temini için geçirdiğim süreler boyunca şube personeli yakından tanıma fırsatı buldum ve oldukça yoğun şartlar altında çalıştıklarına şahit oldum. Onca işlerinin arasında çalışmama vermiş oldukları destek benim için çok anlamlıydı. Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü Personellerine teşekkürü bir borç bilirim.

Arazi çalışmalarında destekleriyle çalışmaya katkı sağlayan Akdeniz Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğrencileri başta olmak üzere, çalışma esnasında arazi faaliyetlerine yardımcı olan meslektaşlarım Peyzaj Mimarı Başak Üstün, Peyzaj

Yüksek Mimarı Pınar Kınıklı, Peyzaj Yüksek Mimarı Bihter Saatcı, Peyzaj Mimarı Mesut Zorlu ve eşi Peyzaj Yüksek Mimarı Damla İrkörücü'ye teşekkür ederim.

İstatistik verilerin değerlendirilmesi aşamasında desteklerini esirgemeyen, her soruma sabırla cevap vermeye çalışan, Akdeniz Üniversitesi İstatistik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi çalışanları değerli arkadaşlarım Ebru Kaya ve Merve Ayvalı'ya teşekkür ederim.

Üniversitedeki görevimden ayrıldıktan sonra, iş ortamından çok abi kardeşmişçesine birlikte çalışmaktan büyük keyif aldığım, tecrübeleriyle ticaret bilgilerimin gelişmesine büyük katkısı olan değerli ağabeyim Ersoy Çağlayan'a teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca her ne kadar çalışmanın gerçekleştirilmesine katkı sağlayan kişi ya da kurumları sıralamaya çalışsam bile unuttuğum insanlar da olmuş olabilir. Bu çalışmanın gerçekleştirilmesine katkısı olan herkese teşekkür ederim.

Hayatım boyunca bana her zaman ve her koşulda güvenen, sınırsız ve sonsuz destek sağlayan, çalışmalarına destek olan ve hep yanımda hissettiğim Annem Huriye ŞAVKLI, Babam Mehmet ŞAVKLI ve Kardeşim Merve Gökçe ŞAVKLI' ya sonsuz teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunarım. Bu tez çalışması aileme ithaf edilmiştir.

AKADEMİK BEYAN

Doktora Tezi olarak sunduğum “Parklarda Güvenlik Algısının Antalya Kenti Örneğinde İncelenmesi ve Uygun Tasarım Çözümlerinin Geliştirilmesi” adlı bu çalışmanın, akademik kurallar ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını belirtir, bu tez çalışmasında bana ait olmayan tüm bilgilerin kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

24/06/2022

Faik ŞAVKLI

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ	iii
AKADEMİK BEYAN	v
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
ÇİZELGELER DİZİNİ	x
1. GİRİŞ.....	1
2. KAYNAK TARAMASI.....	5
2.1. Kentsel Açık ve Yeşil Alan.....	5
2.2. Algı ve Güvenlik algısı	9
2.3. Suç ve Suç Korkusu	15
3. MATERYAL VE METOT.....	19
3.1. Materyal	19
3.2. Metot	20
4. BULGULAR	28
4.1. Suça Dair Veriler.....	28
4.2. Araştırma Alanlarına Dair Veriler.....	37
4.3. Uzman Değerlendirmelerine Dair Veriler.....	46
4.4. Ankete Dair Veriler	60
4.4.1. Katılımcıların sosyo-ekonomik özellikleri	61
4.4.2. Katılımcıların parkları kullanım alışkanlıkları	65
4.4.3. Katılımcıların parklar hakkındaki güvenlik algıları.....	68
4.4.4. Katılımcıların önceki deneyimleri	77
4.4.5. Anket yapılan parkın kullanım özellikleri ve güvenlik algısı.....	80
4.5. İstatistiki Analizler	93
4.5.1. Suça dair verilerin analizi	93
4.5.2. Araştırma alanlarına dair verilerin analizi	95
4.5.3. Uzman değerlendirmelerine dair verilerin analizi	95
4.5.4. Ankete dair verilerin analizi	100
5. TARTIŞMA.....	104

5.1. Suça Dair Bulguların Değerlendirilmesi	105
5.2. Araştırma Alanlarına Dair Verilerin Değerlendirilmesi.....	107
5.3. Uzman Değerlendirmelerine Dair Bulguların Değerlendirilmesi	109
5.4. Ankete Dair Bulguların Değerlendirilmesi	111
5.4.1. Bulguların kişisel faktörlere göre değerlendirilmesi	112
5.4.2. Bulguların fiziksel faktörlere göre değerlendirilmesi.....	114
5.4.3. Bulguların sosyal faktörlere göre değerlendirilmesi.....	115
5.5. Bulguların Birlikte Değerlendirilmesi.....	117
6. SONUÇLAR	119
7. KAYNAKLAR.....	129
8. EKLER	137
ÖZGEçMİş	

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

da	: dekar
N	: sayı
%	: oran
m ²	: metre-kare
x ²	: ki-kare değeri
sd	: serbestlik derecesi
p	: anlamlılık değeri
r	: korelasyon katsayısı
R ²	: Belirleme Katsayısı

Kısaltmalar

TDK	: Türk Dil Kurumu
FME	: Faili meçhul erkek şahıs
FFE	: Faili firar erkek şahıs
FMK	: Faili meçhul kadın şahıs
FFK	: Faili firar kadın şahıs
FM	: Faili meçhul
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 3.1. Araştırma alanlarının konumları.....	19
Şekil 4.1. Ankete katılanların cinsiyet dağılımları.....	61
Şekil 4.2. Ankete katılanların medeni durum dağılımları.....	62
Şekil 4.3. Ankete katılanların yaş gruplarına göre dağılımları	62
Şekil 4.4. Ankete katılanların eğitim durumu dağılımları	63
Şekil 4.5. Ankete katılanların çalışma durumu dağılımları	63
Şekil 4.6. Katılımcıların hane nüfusu özellikleri	64
Şekil 4.7. Hanede yaşayan kişi dağılımları.....	64
Şekil 4.8. Ankete katılanların ikamet ettikleri ilçeler	65
Şekil 4.9. Katılımcıların Antalya'daki parklara gitme sıklığı dağılımları	65
Şekil 4.10. Parklara gitme durumunun haftanın dilimlerine göre dağılımları	67
Şekil 4.11. Katılımcıların Antalya'daki parklarda geçirdikleri ortalama süreler.....	67
Şekil 4.12. Katılımcıların parklara ulaşım biçimi dağılımları	68
Şekil 4.13. Parkların güvenlik algısının mevsimlere göre dağılımları	71
Şekil 4.14. Parkların güvenlik algısının günün zaman dilimlerine göre dağılımı	72
Şekil 4.15. Katılımcıların bir güvenlik problemi yaşamaları halinin cinsiyete göre dağılımı	77
Şekil 4.16. Katılımcıların parklardaki olaylara tanıklık edip etmeme oranı.....	77
Şekil 4.17. Parklarda herhangi bir suç olayına maruz kalma durumu dağılımları.....	78
Şekil 4.18. Katılımcıların çocukluk yıllarını geçirdikleri alan niteliği	80
Şekil 4.19. Bulunulan parkların kullanma sıklığı dağılımları.....	81
Şekil 4.20. Bulunulan parkın haftanın zaman dilimlerine göre kullanım dağılımları	82
Şekil 4.21. Bulunulan parkların güvenlik durumuna verilmiş olan puan dağılımları.....	84
Şekil 4.22. Bulunulan parkı güvenli bulup bulmama durumu dağılımları	85
Şekil 4.23. Bulunulan parktaki insanlarla önceden karşılaşma durumu dağılımları.....	86
Şekil 4.24. Bulunulan parkı suç olayları için elverişli bulma durumu dağılımları	89

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1.1. Peyzaj algısını etkileyen bileşenler.....	3
Çizelge 2.1. Kentsel açık ve yeşil alan sınıflandırmaları.....	6
Çizelge 2.2. Park sınıflandırmaları	8
Çizelge 4.1. Anahtar kelimeler ve yıllara göre suç sayısı.....	29
Çizelge 4.2. İlçelere ve yıllara göre parklarda meydana gelen suç sayısı.....	30
Çizelge 4.3. Park isimlerine göre olay sayılarından bazıları	31
Çizelge 4.4. Parklarda meydana gelen suç türleri.....	32
Çizelge 4.5. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (ay-saat).....	34
Çizelge 4.6. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (mevsim-saat)....	35
Çizelge 4.7. Parklarda meydana gelen olaylara karışan kişilerin cinsiyet özellikleri.....	35
Çizelge 4.8. Parklara göre suçlar ve suç sayıları	36
Çizelge 4.9. 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı arazi inceleme formu.....	37
Çizelge 4.10. Atatürk Kültür Parkı arazi inceleme formu	38
Çizelge 4.11. Atatürk Parkı arazi inceleme formu.....	39
Çizelge 4.12. Karaalioğlu Parkı arazi inceleme formu	41
Çizelge 4.13. Sakarya Parkı arazi inceleme formu	42
Çizelge 4.14. Şehitler Parkı arazi inceleme formu	44
Çizelge 4.15. Yavuz Özcan Parkı arazi inceleme formu	45
Çizelge 4.16. 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı uydu görüntüsü.....	47
Çizelge 4.17. Atatürk Kültür Parkı uzman değerlendirme sonuçları.....	49
Çizelge 4.18. Atatürk Parkı uzman değerlendirme sonuçları	51
Çizelge 4.19. Karaalioğlu Parkı uzman değerlendirme sonuçları.....	53
Çizelge 4.20. Sakarya Parkı uzman değerlendirme sonuçları.....	55
Çizelge 4.21. Şehitler Parkı uzman değerlendirme sonuçları	57
Çizelge 4.22. Yavuz Özcan Parkı uzman değerlendirme sonuçları.....	59
Çizelge 4.23. Katılımcıların Antalya'daki parkları kullanım durumlarının zamansal özellikleri dağılımı	66
Çizelge 4.24. İkamet edilen ilçeye göre parkları güvenli bulma durumu.....	69
Çizelge 4.25. İkamet edilen ilçedeki yeşil alan miktarının yeterliliği	70
Çizelge 4.26. İkamete göre güvende hissedilen parkların bulunduğu ilçeler	70
Çizelge 4.27. Parklardaki güvenli ve güvensiz bulunan kullanımlar.....	72

Çizelge 4.28. Katılımcıların güvenlik algısı yargılarına verdikleri yanıtlar	74
Çizelge 4.29. Güvensizlik algısı yaratan nedenlerin gece ve gündüz dağılımları	75
Çizelge 4.30. Mevsimlere göre parkların güvensiz bulunduğu zaman dilimleri	76
Çizelge 4.31. Parklarda karşılaşmaktan en çok kaygı duyulan olaylar.....	79
Çizelge 4.32. Bulunulan parkta geçirilen süre dağılımları	82
Çizelge 4.33. Katılımcıların parklara gitme/yararlanma nedenleri dağılımları	83
Çizelge 4.34. Bulunulan parkların güvenlik durumuna verilmiş puanlar	84
Çizelge 4.35. Parklarda tanıklık edilen olayların parklara göre dağılımları	86
Çizelge 4.36. Parklar hakkındaki söylenti durumu ve söylentilerin dağılımları.....	88
Çizelge 4.37. Bulunulan parkların kriterlerine verilmiş olan puan dağılımları	89
Çizelge 4.38. Parkın bölümlerine göre verilen puanlara dair istatistiki veriler	90
Çizelge 4.39. Genel değerlendirme çizelgesi.....	92
Çizelge 4.40. Yıllara göre nüfus ve suç oranı arasındaki korelasyon analizi sonuçları .	93
Çizelge 4.41. İlçelere göre 2000 yılı ve 2012 yılına ait park sayıları	93
Çizelge 4.42. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (ay-saat).....	94
Çizelge 4.43. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (mevsim-saat)..	95
Çizelge 4.44. Uzman Değerlendirmelerinden elde edilen ortalama değerler	96
Çizelge 4.45. Uzman görüşleri ortalama değerleri korelasyon analizi sonuçları	96
Çizelge 4.46. Topografik ve görsel puanlarla güvenlik puanı arasındaki ilişkisi.....	97
Çizelge 4.47. Tasarım puanları ile güvenlik puanı arasındaki ilişki.....	98
Çizelge 4.48. Yapısal ve bitkisel kriter puanları ile güvenlik puanı arasındaki ilişki	98
Çizelge 4.49. Sosyal kriter puanları ile güvenlik puanı arasındaki ilişki.....	99
Çizelge 4.50. Lojistik regresyon modellerindeki sorular.....	100
Çizelge 4.51. Kişisel bileşenlere göre lojistik regresyon modelindeki değişkenler	101
Çizelge 4.52. Fiziksel bileşenlere göre lojistik regresyon modelindeki değişkenler	102
Çizelge 4.53. Sosyal bileşenlere göre lojistik regresyon modelindeki değişkenler	102
Çizelge 4.54. Verilerin birlikte değerlendirilmesi	103
Çizelge 5.1. Alan verileri ve suç sayıları korelasyon analizi	108
Çizelge 5.2. Anket ortalama puanları ve alan miktarları korelasyon analizi	109

1. GİRİŞ

Sanayi devrimiyle başlayan nüfus hareketleri kırsal alandan kentsel alanlara yapılan göçü arttırmıştır. Teknolojideki gelişmelere bağlı olarak insanlar günümüzde kentlerde yaşamayı daha çok tercih etmektedir. Tüm toplumlar için tarih boyunca bir gelişme belirtisi olarak görülen kentleşme, çarpık ve yoğun yapılaşma faaliyetlerinin yanı sıra açık ve yeşil alanları da baskı altına alan ve almaya devam eden bir süreç halindedir. Teknolojide yaşanan gelişmeler, kentte yaşayan insanlara, kent yaşamını kolaylaştırma açısından bazı olumlu katkılar sağlasa da, buna paralel olarak kent ekosistemi üzerinde olumsuz baskılara ve beraberinde çeşitli nitel ve nicel çevre sorunlarına yol açmaktadır.

Kent ekosistemine katkı sağlayan ve kentlere estetik ve işlevsel anlamda değer katan alanların başında kentsel açık ve yeşil alanlar gelmektedir. Kentsel açık ve yeşil alanlar, kentteki ulaşım, barınma, sağlık, eğitim, yönetim vb. gibi yapısal alanlardan kaynaklanan özellikle görsel ve algısal anlamda katı yapılaşmayı yumuşatmanın yani nitel sayılabilecek çevre sorunlarının etkilerini azaltmanın yanı sıra hava, su, toprak, gürültü kirlilikleri vb. gibi nicel çevre sorunlarının da etkilerini azaltmada önemli rol oynayan alanlardır. Bununla birlikte, kentsel açık ve yeşil alanlar, kentte yaşayan insanlara açık havada bireysel ya da diğer insanlarla birlikte bir arada ve serbestçe bulunma olanağı sağlayan açık alanlardır.

Kentsel açık ve yeşil alanlar ekolojiye (oksijen üretimi, kirli havanın filtre edilmesi ve temiz hava temini, serinlik ve sıcaklık etkisi, nispi hava nemi, karbon tutulumu ve sera etkisinin azaltılması, erozyonu önleme ve su dengesi sağlama, ekolojik restorasyon ve biyolojik çeşitliliği koruma) ve ekonomiye (enerji tasarrufu sağlama, turizm ve iş imkânı sağlama, mülk değeri, üretim değeri) katkı sağlamanın yanı sıra, sosyal (eğitim ve kültürel faaliyetlere olanak sağlama, suç oranını azaltma, rekreasyonel faaliyetlere olanak sağlama, toplumsal gelişmeye katkıda bulunma, kamu sağlığını koruma) işlevleriyle de hem kentler hem de kentliler için önemli alanlardır (Önder ve Polat 2012).

Kentsel yeşil alanların sağladığı sosyal ve psikolojik yararlar yaşam kalitesi ve kent sakinlerinin refahı için önemlidir (Hartig vd. 1991; Chiesura 2004). İnsanlara sağladığı bu yararlar:

- Estetik deneyimler ve rekreasyonel fırsatlar sağlama (Parsons ve Daniel 2002),
- Stres ve zihinsel yorgunluğa restorasyon sağlayarak insan sağlığı ve esenliğine katkı sağlama (Ulrich 1984; Kuo ve Sullivan 2001, Hartig vd. 2003; Bowler vd. 2010),
- Öfke, hayal kırıklığı ve saldırganlık duygularını azaltması (Kuo ve Sullivan 2001)
- Sosyal etkileşimi güçlendirmesi ve sosyal bağlılığı arttırması (Coley vd. 1997; Peters vd. 2010),
- Doğal süreçler hakkında öğrenme fırsatları sağlama (Kahn 1999) gibi faydalardır.

Yeşil alanlar, toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Metropol ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır (Anonim 1985).

Kentsel yeşil alanların en önemli parçalarından bir tanesi kent parklarıdır. Kent Parkını Gold (1980), kentlinin kolay ulaşabileceği, kentin gürültü ve karmaşasından kurtulup rekreasyonel etkinliklerde bulunabileceği alanlar olarak tanımlamıştır (Özkır 2007). Ertekin (1992) ise kent parklarını, kentin ekolojik dengesini korumak ve kentlinin rekreasyon ihtiyacını karşılamak üzere kentin odak noktalarında bulunması gereken ve içinde toplumu oluşturan her yaş grubundan insanın aktif-pasif rekreasyon gereksinimlerini karşılamaya yönelik tesis ve olanaklara yer veren kent içi açık yeşil alanlar olarak tanımlamıştır (Özkır 2007). Kent parkları, kentsel yaşam kalitesinin artırılmasında önemli rolü olan kentteki önemli alanlardan biridir (Şavklı 2012).

Kent parkları genellikle kentin merkezi sayılabilecek noktalarında bulunan, ölçekleri bakımından diğer yeşil alanlardan büyük ve bünyelerinde barındırdıkları imkânlar bakımından tüm kente hizmet edebilecek nitelikte olan yeşil alanlardır. Bireylerin kent parklarını kullanmaları ya da tercih etmeleri, bireylerin beklentilerini ya da ihtiyaçlarını karşılayıp karşılayamaması ile ilişkilidir ve bunlardan en önemlisi insanların güvende olma gereksinimini karşılama olanağıdır. İnsanlar ilk olarak kendileri ve aileleri sonra bağlı oldukları toplum için güvende olma gereksinimi duymaktadır.

Bireyin güvende olması cinsiyet, gelir, eğitim vb. gibi nicel ve kişisel bileşenlere bağlı olduğu kadar, çevreden aldığı nicel bileşenlere bağlı olarak zihninde oluşturduğu algı sonucu oluşan nitel bileşenlere de bağlıdır. Algının, çevre-insan ilişkilerinin incelenmesinde önemli bir yeri vardır. Çünkü insanın çevresi ile ilişkisi, çevre bileşenlerinin gönderdiği mesajlar ve bunların algı yoluyla insan tarafından alınması ile gerçekleşmesidir. Çevreden duyusal bilginin alınması ve işlenmesine ilişkin bir çalışma alanını oluşturan algılama, insan-çevre ilişkilerinin incelenmesinde önemli bir yer tutmaktadır (Yılmaz 2008).

İnsanların çevreden aldığı bilgilere bağlı olarak zihinlerinde oluşan algılamaları çevresel tercihlerinde etkin bir rol oynamaktadır. Çevresel tercih, güvenlik, erişim ve öğrenme fırsatı gibi olguları tek bir duygusal yargıya bütünleştiren bilişsel süreçlerin sonucudur (Kaplan 1987, 1988). İnsanlar farkına bile varmadan, korku veya rahatlık duygularına dönüşen yerler hakkında hızla kararlar verirler, edindikleri deneyim pozitif ise ilk fırsatta oraya gitme olasılıkları artar buna karşılık yaptıkları değerlendirme olumsuzsa daha ileri gitme istekleri azalır (Kaplan vd. 1998). Peyzaj tercihlerini etkileyen bileşenler ise peyzaj algısını etkileyen bileşenlere bağlıdır (Çizelge 1.1).

Çizelge 1.1. Peyzaj algısını etkileyen bileşenler (Sheppard 2004; Gault 1997)

Peyzajı oluşturan görsel elemanlar	Peyzajı oluşturan bileşenler	Peyzajı görmemizi etkileyen algısal ilişkiler	Peyzajın karakteristik değişkenleri
- Renk içerdiği ton, değer ve doygunluk/parlaklık - Doku - Ölçü - Form - Çizgi/kenar çizgisi - Peyzajın konumu - Peyzajın hareketi	- Topografya - Bitki - Su yapısı - Bireyin arazi kullanımı ve mimari formlar - Atmosfer	- Geçici (mevsimsel/günlük) değişimler - Manzara mesafesi ve ölçü etkileri - Gözlemcinin pozisyonu (yüksek-normal-aşağı) - Gözlemcinin hareketi (görüş alanı)	- Aşinalık - Alanın eşsizliği - Karakter - Fiziksel peyzaj bileşenleri (arazi formu, bitki, su) - Kültürel peyzaj bileşenleri (insan etkisi) - Doğallık - Derinlik - Genişlik

Peyzajın algılanmasını sağlayan bu fiziksel bileşenler kadar bireylerin mekân kullanım davranışlarını etkileyen ve peyzajdan ne derece yararlanacaklarına karar vermelerini sağlayan alandaki sosyal bileşenler de etkilidir. Bir alanın adı ve görüntüsü gibi sosyal yapılar, alan hakkındaki söylentiler ve alanın fiziksel çevre ile ilişkisi gibi özellikleri (Koskela ve Pain 2000) ve alanda diğer birey/lerin varlığı ve profili ya da yokluğu (Jorgensen vd. 2012) gibi özellikler bireylerin mekân kullanımını etkileyebilen faktörlerdir. Mekândaki olumsuz özellikler ya da bireylerde oluşan suç korkusuyla bireylerin davranışları arasında bir bağlantı bulunmaktadır (Westover 1985). Belirli bir peyzajda belirli fiziksel ve sosyal özellikler içerisinde bireylerin tercihlerini etkileyen bir diğer bileşen ise bireylerin kişisel özellikleri ve deneyimleridir.

Çevresel tercihleri etkileyen bir diğer bileşen olan güvenlik gereksinimi tüm alanlarda olduğu gibi yeşil alanlarda da bireylerin tutum ve davranışlarını etkileyen ihtiyaç duyduğu bir gereksinimdir. Bireylerin belirli bir alanda ihtiyaç duydukları güvenlik gereksinimi alandaki fiziksel ve sosyal bileşenlerden alınan bilginin işlenmesiyle bir başka ifadeyle güvenlik algılamasıyla ortaya çıkmaktadır. Fiziksel bileşenlerdeki yetersizlikler genellikle kazalara yol açabilirken sosyal bileşenlerdeki uyumsuzluklar/uyuşmazlıklar genellikle suç olaylarına neden olmaktadır. Bunun sonucunda bireyler maddi ve manevi zarar görebilirken, edinmiş oldukları deneyim sonucunda da tutum ve davranışları farklılıklar gösterebilmektedir.

Bu noktadan hareketle, Peyzaj Mimarlığı meslek disiplininin temel çalışma alanlarından biri olan parkların, insanların güvenlik gereksinimlerini karşılamasında parkın tasarım özellikleri, suçun önlenmesi ve azaltılması bağlamında oldukça önemlidir. Peyzaj mimarlığı alanında yapılan planlama ve tasarım çalışmalarının olumlu ya da olumsuz ne gibi sonuçları olduğunu ortaya çıkaran en önemli etkenlerden biri zaman boyutudur. Bu nedenle de hâlihazırdaki parklarda meydana gelmiş olan suç olaylarının tespit edilmesi gelecekte alınması gereken önlemlerin belirlenmesinde büyük önem taşımaktadır. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı, Antalya kenti örneğinde, kentsel açık ve yeşil alanların önemli parçalarından biri olan kent parklarında meydana gelen ve kullanıcıları doğrudan ve/veya dolaylı olarak etkileyebilecek asayiş

bozucu, kaygı, korku ya da panik yaratabilecek olayların/suçların tür, nitelik vb. tespit edilmesi; parkları kullanan bireylerin güvenlik algılarının belirlenmesi; güvenlik algısını olumlu ya da olumsuz etki edebilecek kişisel, sosyal, fiziksel, kültürel, ekolojik, ekonomik, çevresel vb. bileşenlerin belirlenmesi, elde edilen sonuçların dünyadaki benzer ya da farklı özelliklere sahip yerlerde konuyla ilgili yapılan çalışmalarla farklarının ve/veya benzerliklerinin ortaya konulması ve Peyzaj Mimarlığı meslek disiplini açısından tasarım çözümlerinin üretilmesidir. Çalışmanın diğer bütünüleyici amaçları ise:

- Park tasarımıyla ilgilenen meslek disiplinlerine, uygulayıcılara, karar verme mekanizmalarına yön gösterebilme potansiyeli sunması,
- Parkların güvenlik algısının artırılmasının sağlanmasıyla kent imajına; çevresel, sosyal ve toplumsal güvenlik algısının artırılmasına katkı sağlanabilmesi,
- Parklarda meydana gelebilecek suç olaylarının azaltılması yönünde alınacak tedbirlerin belirlenmesiyle güvenlik güçlerine asayiş sağlanması konusunda potansiyel katkı sağlanması,
- Benzer nitelikteki diğer araştırmalar için bir rehber niteliği sağlaması ve diğer kentlerdeki benzer niteliklere sahip peyzaj tasarım ve uygulamaları için yol gösterici potansiyele sahip olması,
- Belirlenen tasarım çözümlerine ve belirlenecek önlemlere/tedbirlere bağlı olarak kentsel yeşil alanların kullanım zamanlarının ve kullanım sıklığının artmasının sağlanması,
- Gelecekte konuyla ilgili yapılacak çalışmalarda karşılaştırma yapılarak olası farklılıkların ortaya çıkarılması ve ortaya konulan metodoloji ile literatüre katkı sağlanması şeklindedir.

Araştırma kapsamındaki kent parkları seçilirken, kentin ya da bulundukları bölgenin merkezi sayılabilecek noktalarında bulunmaları, ulaşımının hizmet ettikleri kitle ya da bölge bakımından kolay olmaları, barındırmış oldukları imkânlarla çeşitli rekreasyonel gereksinimleri karşılamaları, kentin tüm kullanıcılarına genel anlamda hizmet edebilir nitelikte olmaları, tüm kent kullanıcıları tarafından bilinirliği yüksek olmaları, tüm kenti temsil edebilir nitelikte olmaları ve suç olaylarının kayda değer miktarda meydana gelmiş olduğu alanlar olmalarına dikkat edilmiştir.

Çalışmada ilk olarak konuyla ilgili literatürde bulunan önceki çalışmalar incelenmiş ve suç, suç korkusu, güvenlik, güvenlik algısı gibi kavramlar araştırılmıştır. Daha sonra, araştırma alanlarına ait veriler ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilmiş ve sonrasında seçilen alanlarda araştırmacı tarafından arazi incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın diğer aşamasını ise, uzman ve kullanıcı değerlendirmeleri oluşturmuştur. Bu amaçla literatürden ve arazi çalışmalarından elde edilen bilgilere göre uzmanlar için uzman değerlendirme formu ve kent parklarını kullanan bireyler için anket formu oluşturulmuş ve ilgili gruplar tarafından seçili alanların değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda ise, elde edilen bulgularla literatürde yer alan benzer çalışmalar karşılaştırılarak benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmış ve çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

2. KAYNAK TARAMASI

Çalışmanın bu bölümünde kentsel açık ve yeşil alan kavramı, kentsel açık ve yeşil alanların kente ve kent kullanıcılarına etkileri, güvenlik ve güvenlik algısı, suç ve suç korkusu kavramları konularında literatürde yer alan çalışmalar incelenmiştir.

2.1. Kentsel Açık ve Yeşil Alan

Türk Dil Kurumu sözlüğünde kent kelimesi, ‘şehir, site’ olarak tanımlanmıştır (TDK 2022).

Keleş (1998)’e göre ise kent, sürekli toplumsal gelişme içinde bulunan ve toplumun yerleşme, barınma, gidiş-geliş, çalışma, dinlenme, eğlenme gibi gereksinimlerinin karşılandığı, pek az kimsenin tarımsal uğraşılarda bulunduğu, köylere bakarak nüfus yönünden daha yoğun olan ve küçük komşuluk birimlerinden oluşan yerleşme birimidir.

Kentsel alanlar, kent sınırları içerisinde yer alan, insanların ortak kullanımına açık, bireysel ve toplumsal ihtiyaçlarının karşılandığı sınırları fiziksel ve/veya algısal olarak belirli olan dış mekânlardır. Bir başka ifadeyle kent, insanların fiziksel, sosyal, çevresel, ekonomik, teknolojik vb. gibi tüm ihtiyaçlarını karşılayabildiği, hedeflerini ve hayallerini gerçekleştirebildiği ve sürekli olarak kendini geliştirebildiği alanlardır. Yeşil alanlar ise, toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Metropol ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır (Anonim 1985).

Saatçioğlu (1978) ve Akdoğan (1987) yeşil alan kavramını, mevcut açık alanların bitkisel elemanlarla kaplı veya bitkisel elemanlarla bir araya getirilmiş yüzey alanları olarak tanımlamışlardır. Bu tanıma göre her yeşil alan bir açık alan niteliğindedir fakat her açık alan her zaman yeşil alan niteliğinde olmayabilir (Gül ve Küçük, 2001).

Kentsel yeşil alanlar, içinde barındırdıkları unsurlarla kullanıcılarına sosyal ve psikolojik açıdan önemli katkılar sağlayan mekânlardır. Olmsted, kentsel yeşil alanların insanları şehir karmaşasından uzaklaştıran, psikolojik gücü yüksek olması gereken ve insanların rahatlayabileceği alanlar olması gerektiğini vurgulamıştır (Beveridge 1998). Kentsel açık ve yeşil alanlar, kentte yer alan zorunlu kullanım alanlarının dışında kalan, kentte yaşayanlara sunduğu imkânlarla sosyal, psikolojik, işlevsel ve rekreasyonel birçok olanaklar sunan, kente estetik anlamda değer kazandıran ve kent ekolojisine katkıda bulunan alanlardır (Giritlioğlu 1991; Thompson 2002; Irvine vd. 2010). Bakır vd. (1999) kentsel dış mekânları, piknik yerleri, yeşil bantlar, kent parkları, oyun alanları, ormanlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri gibi yeşil alanları; avlu, çocuk parkı, ön-yan-arka bahçe gibi kentsel açık alanlar ve meydan cadde, sokak, bulvar, otopark gibi doluluk ve boşluk ilişkisinin ağırlıklı olduğu kentsel dış mekânlar olarak tanımlamışlardır (Çakır ve Özenç 2005). Karagüzel vd’ne (2000) göre açık ve yeşil alanlar kentliye sağladıkları olanaklarının yanı sıra, bir kentin şekillenmesinde de önemli rol oynamaktadırlar (Manavoğlu ve Ortaççesme 2007). Açık-yeşil alanlar sınırlı da olsa kent-doğa ilişkisini yeniden kurmak, sürdürmek, geliştirmek

amacına yöneliktir (Etli 2002). Açık-yeşil alanlar bir kentte yer alan kullanımlar arasında dengeleyici bir rol üstlenmektedir (Müftüoğlu 2008).

Şahin ve Barış (1998) açık alanların fonksiyonlarını:

- Rekreasyon fonksiyonu:
 - o Aktif ve pasif rekreasyon imkânı sağlama,
 - o Kent içinde ve dışında sportif donatımların tesisine olanak verme,
 - o Eğlence ile ilgili donatımlara olanak verme,
 - o Kent insanına bir peyzaj ve doğallığa yakın bir ilişki alanı sunma,
- Ekolojik fonksiyonu
 - o Kent içerisindeki hava akımlarına olanak verme; kentin içinde, çevresinde artmakta olan endüstriyel tesisler, konutlar ile motorlu taşıtlardan çıkan gazlardan kirlenen kentin havası içinde bulunan toz ve zararlı gazları temizleyerek kente ışık ve hava sağlama,
 - o Gürültüyü absorbe etme ya da dağıtma,
- Arazi organizasyonu fonksiyonu:
 - o Kitle-boşluk oluşturulmasına yardımcı olma,
 - o Araç trafiğini, yaya rekreasyon ve yerleşim alanlarından ayırmakla insanlar için trafik yönünden gereken güvenceyi sağlama,
 - o Kentlerin formal yapılı binaların meydana getirdiği katı kalıbı yumuşatarak kente organik bir karakter kazandırma şeklinde sınıflandırmışlardır (Etli 2002).

Kentsel açık ve yeşil alanlar çeşitli meslek disiplinleri tarafından kullanım amaçları, kent içindeki konumları, yüzölçümleri; estetik, işlevsel, ekolojik ve rekreasyonel özellikleri gibi kriterlere göre çeşitli şekillerde sınıflandırılmıştır (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1. Kentsel açık ve yeşil alan sınıflandırmaları (Gül ve Küçük 2001; Albayrak 2006; Müftüoğlu 2008; Özkır 2007'den derlenmiştir)

Kullanıcıların yararlanma durumlarına göre	Aktif alanlar	Parklar, çocuk bahçeleri, oyun alanları, fuar alanları, hayvanat bahçesi, ormanlık piknik ve gezinti alanları
	Yarı-aktif (sınırlı) alanlar	Ücretli veya özel bir belge karşılığı kullanılan alanlardır.
	Pasif yeşil alanlar	Meyve bahçesi, fidanlık, kavaklık, kullanıma açık olmayan ormanlıklar, koruluklar, eski eserler, kültürel kullanımlar çevresindeki yeşil alanlar gibi
Doğal-Kültürel olma durumuna göre	İşlenmemiş açık alanlar	Doğal yeşiller, doğa koruma alanları
	İşlenmiş açık alanlar	İnsanın kültürel eylemleri ile şekillenmiş alanlar
	Nokta Sosyal alanlar	Topluma açık alanlar (pasif olarak yararlanılan park, bakım noktaları ve görsel yeşiller) Topluma yarı açık alanlar Özel mülkiyetteki açık alanlar

Devamı arkada

Çizelge 2.1'in devamı

Faydalama durumuna göre	Faydalanılan açıklıklar	Baraj gölleri, drenaj ve sel kontrolü, hava ulaşım alanları vb.
	Yeşil alanlar	Park ve rekreasyon alanları, yeşil kuşaklar, yeşil yollar, yapıları çevreleyen açıklıklar, tabiatı ve peyzajı koruma alanları
	Koridor açıklıklar	Hareket, ulaşım ve geçit yerleri
Yüzölçümüne göre	Kentsel ölçekteki açık yeşil alanlar	Kent parkı, botanik bahçesi, stat vb.
	Yerel ölçekteki açık yeşil alanlar	Çocuk bahçesi, çocuk oyun alanı, spor alanı vb.
Mülkiyet durumuna göre	Kamusal (genel) açık yeşil alanlar	Kent ve mahalle parkları, kent ormanları ve koruluklar, mezarlıklar, botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri, fuar ve sergi alanları, yol-bulvar ve refüjler, spor alanları gibi
	Yarı özel açık yeşil alanlar	Okullar, askeri alanlar, kamu kurum ve kuruluşları, fabrika bahçeleri gibi
	Özel açık yeşil alanlar	Özel mülkiyetli konut veya toplu konutlar gibi
Hizmet ettikleri birime göre	Konut düzeyinde yeşil alanlar	Tek veya çok katlı konutların bahçeleri, teras ve çatı bahçeleri, balkon düzenlemeleri gibi
	Komşuluk ünitesi düzeyinde yeşil alanlar	Çocuk bahçeleri, spor ve oyun alanları ve toplu konut bahçeleri
	Mahalle semt düzeyinde yeşil alanlar	Mahalle parkları, spor alanları, çocuk bahçeleri, oyun alanları ve okul bahçeleri
	Kent düzeyinde yeşil alanlar	Kent parkları, spor kompleksleri, rekreasyonel alanlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, fuar ve sergi alanları, kent içi yol-bulvar ve refüjler, yaya yolları, kent ormanları, koruluklar, yeşil kuşak ve mezarlıklar

Ayrıca, ekolojik anlamda kente, kişisel ve toplumsal gereksinimler açısından kentte yaşayanlara çeşitli imkânlar sunan kentsel açık ve yeşil alanlar, Hofe (1970), Tümer (1976), Yıldızcı (1982), Bakan ve Konuk (1987), Türel (1988), Akdoğan (1992), Önder (1997) gibi araştırmacılar tarafından yüzölçümü ve nüfus kriterlerine göre sınıflandırılmıştır (Polat 2001) (Çizelge 2.2).

Çizelge 2.2. Park sınıflandırmaları (Polat 2001)

Parklar	Etkili Hizmet Alanı (Yarıçap)	Kullanıcıların Yaş Grubu(Yaş)	Kişi Başına Büyüklük (Alan/1000Kişi)	Hizmet Ettiği Nüfus(Kişi)	İdeal Büyüklük (da)
Çocuk Bahçeleri	200-600m	0-3,4-7,8-15	4		8-16
Spor Alanları	2km	7 ve yukarısı	4	Bütün Kent	40-60
Mahalle Parkları	500-1.500m	Bütün Yaşlar	8-12	3500-5000	20-40
Semt Parkları	1.000-2.500m	Bütün Yaşlar	10-20	15.000-30.000	160-400
Kent Parkları	1-10km	Bütün Yaşlar	80	Bütün Kent	40-800
Bölge Parkları	25-100km	Bütün Yaşlar	750-3.000		2.000-4.000
Milli Parklar	Bütün Ülke	Bütün Yaşlar	Değişken	Bütün Ülke	Değişken

Polat (2001) parkları genel olarak:

- Çocuk bahçeleri,
- Mini parklar,
- Özel aktivite alanları ve spor merkezleri,
- Yol kenarı parkları,
- Mahalle parkları,
- Semt parkları,
- Kent parkları,
- Bölge parkları,
- Milli parklar şeklinde sınıflandırmıştır.

Tarihte ilk kent parkı olan New York'taki Central Park, tarihte ilk kez Peyzaj Mimarı ünvanını kullanan Frederick Law Olmsted ve ortağı Mimar Calvert Vaux tarafından formal bahçe düzenine bir tepki olarak inşa edilmiştir (Beveridge 1998; Korkut vd. 2010).

Kent Parkını Gold (1980), kentlinin kolay ulaşabileceği, kentin gürültü ve karmaşasından kurtulup rekreasyonel etkinliklerde bulunabileceği alanlar olarak tanımlamıştır (Özkır 2007). Ertekin (1992) ise kent parklarını, kentin ekolojik dengesini korumak ve kentlinin rekreasyon ihtiyacını karşılamak üzere kentin odak noktalarında bulunması gereken ve içinde toplumu oluşturan her yaş grubundan insanın aktif-pasif rekreasyon gereksinimlerini karşılamaya yönelik tesis ve olanaklara yer veren kent içi açık yeşil alanlar olarak tanımlamıştır (Özkır 2007). Kentteki varlıkları değerli hale getiren ve sürdürülebilir şehirler için önemli rol oynayan kent parkları, kentsel çevreye fiziksel ve estetik kalite açısından önemli katkılar sağlayan, kent ortamının getirdiği baskıları hafifletebilecek rekreasyonel imkânlar sunan ve kentli halkın birçok sosyal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamalarına katkıda bulunan alanlardır (Chiesura 2004; Tameko vd. 2011). Her yaş grubu kent parklarını farklı amaçlarla kullanmaktadır. Bu sebeple kent parkları tasarlanırken tüm hedef grupların rekreasyonel gereksinimleri göz önüne alınmalıdır (Chiesura 2004).

Kent parkları, kentsel yaşam kalitesinin artırılmasında önemli bir etkidir. Kaliteli kent parklarının oluşturulması ise; planlama, tasarım, uygulama ve bakım koşullarına bağlıdır (Yücel ve Yıldızcı 2006). Kent parkları, kullanıcılara sakin ve huzurlu bir ortam yaratmakta, ekolojik açıdan da atmosferin dengelenmesine ve kirliliğin (gürültü, hava vb.) azalmasına yardımcı olmaktadır. Bu özellikleri ile de kentin ve çevrenin kendi kendine sürdürülebilirliğini sağlamasına yardımcı olmaktadır (Ahmad vd. 2011). Kent parklarının sürdürülebilirliği, rekreasyonel anlamda da yaşanabilirlik (konfor), erişebilirlik ve duysal (psikolojik) uygunluk gibi bir takım kriterlere bağlı olarak sağlanmaktadır (Çınar 2008; Hepcan vd. 2001).

2.2. Algı ve Güvenlik algısı

Algı, duyar yoluyla alınan bilginin seçilmesi, düzenlenmesi ve yorumlanması süreci olarak tanımlanabilir (Porteous 1996; Bell 1999). Fiziksel çevrenin algılanması birçok yolla ve farklı düzeylerde gerçekleşmektedir. Algı, pasif değil aktiftir ve çevre ile iki yönlü olarak ortaya çıkmaktadır (Berleant 1992). Bununla birlikte algı sadece fizyolojik bir olgu değil, aynı zamanda bireyin geçmiş deneyimlerinin, sosyal ve kültürel etkenlerinin de etkili olduğu bir süreçtir. Çevrenin algılanması birkaç duyu (görme, işitme, duyma ve dokunma) yardımıyla gerçekleşirken bunların içinde en önemlisi görme duyusudur. İnsanın duysal girdisinin % 80'inden fazlası görme duyusundan sağlanmaktadır (Porteous 1996). Bu nedenle çevre algısı büyük ölçüde görsel verilerden oluşmaktadır. Çevresel algının etkilediği temel bileşenlerden bir tanesi güvenlik hissidir.

Güvenlik 'toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet' olarak tanımlanmaktadır (TDK 2014). Güvenlik, olaylar ve rakamlarla ölçülebilen nesnel güvenlik ve bireylerin deneyimleri ile algıladıkları öznel güvenlik olarak iki başlıkta değerlendirilebilir (Yazdanfar ve Nazari 2015; Westra ve De Boer 2004). Nesnel sosyal güvenlik, Öznel sosyal güvenlik farklı olabilir, ancak davranışsal kısıtlamalar açısından, davranışı etkileyen ve insanların güvensizlikle ilişkilendirdikleri yerlerden kaçınmalarına neden olan öznel güveniktir (Maas vd 2009). Sosyal güvenlik, insan davranışından ve kamusal alanda insanlar arasındaki etkileşimlerden kaynaklanan güvenliği ifade etmektedir (Westra ve Boer 2004).

Güvende hissetmek; refah, yaşam kalitesi ve iyi bir sağlık için ön koşuldur (Chivite Matthews ve Maggs 2002; Green vd 2002). İnsanlar kendilerini güvende hissetmedikleri mekânlardan uzak durmaktadır (Doeksen 1997). Güvenlikle ilgili yapılan çalışmaların temelini Abraham Maslow (1954)'un çalışmaları sonucunda ortaya koyduğu 'İhtiyaçlar Hiyerarşisi' teorisine dayandırmak mümkündür. Maslow'a göre insanlar tatmin edilmemiş gereksinimleri nedeniyle motive olurlar ve belirli temel gereksinimler karşılanmadan diğer üst gereksinimlerini karşılamaya motive olamazlar.

Peyzaj mimarlığı alanındaki güvenlik ile ilgili araştırmalar ise Appleton (1975)'in ortaya koyduğu Prospect-Refuge teorisine (Görsel hâkimiyet ve görsel korunma) dayandırılabilir. Prospect-refuge teorisi, kişi görebilirse (bir başka deyişle iyi veya açık görsel erişime sahipse) ya da görünmezse/saklanabilirse (barınak ya da

saklanma yerine sahipse), o zaman çevredeki tehditler karşısında hayatta kalabileceği ihtimalini varsaymaktadır. Bu teori çevredeki unsurların nasıl korku uyandırabileceği konusunda yapılan birçok çalışmanın temelidir (Jorgensen vd. 2012). Kaplan vd. (1998)'ne göre görsel erişim güveni artıran önemli bir bileşendir.

Appleton, peyzajdaki estetik tercihlerin temelde güvenlik/tehlike algısı potansiyeline bağlı olan bir mekanizmaya dayandığını belirtmiştir (Stamps 2006). Mekân ve güvenlik duygusu ile ilgili çalışmalarda açık görüş ve saklanma olanağı sağlayan mekânların sadece savunan tarafın değil saldıran tarafın da tercihi olduğu ortaya konulmuştur (Petherick 2000). Fisher ve Nasar (1992), bireyin güvenlik ve mekân algısına dayanan bir model geliştirmişlerdir. Bu modele göre, en fazla gizlenme/saklanma olanağı ve en az görüş açısı sağlayan mekânlar bireyler arasında en fazla korku yaratan mekânlar olmaktadır. Bu alanlar Goffman (1971) ve Warr (1990) tarafından “pusu hatları ya da kör noktalar” olarak ifade edilmiştir (Petherick 2000).

Açık ve yeşil alanlarda güvenlik, emniyet, suç, korku, suça maruz kalma vb. gibi konular bugüne kadar peyzaj mimarlığı, mimarlık, coğrafya, psikoloji, ormancılık, şehir ve bölge planlama vb. gibi birçok meslek disiplini tarafından araştırma konusu olmuştur. Kentsel açık ve yeşil alanlarda güvenlikle ilgili bugüne kadar yapılan çalışmalarda çalışmanın ele alınış biçimleri, araştırma yapılan alanlar, kullanılan yöntemler vb. gibi konular çeşitlilik göstermektedir.

Çalışmaların başlangıç noktası olarak, kriminolog Ray Jeffrey tarafından geliştirilen, multidisipliner bir yaklaşım olan ‘Crime prevention through environmental design (CPTED)’ (çevresel tasarım yoluyla suç önleme) yaklaşımı buna paralel olarak ise Mimar Oscar Newman tarafından savunulabilir alan olarak adlandırılan ‘crime prevention through urban design’ (kentsel tasarım yoluyla suç önleme) olarak adlandırılan daha sınırlı bir yaklaşım göze çarpmaktadır. Bu yaklaşımlar genel olarak tasarımlarda, doğal gözetim, doğal erişim kontrolü, bölgesel destek/gözetim ve bakım özelliklerine dikkat edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu temel faktörlerin alt basamaklarında bulunan diğer suç önleyici kavramlar ise, çalışma yapılan alanlara göre okunabilirlik, yönetim, aidiyet, hassasiyet vb. gibi konulara göre farklılıklar göstermektedir (Anonymus 2007; Sakip vd. 2012; Abdullah vd. 2012).

Lynch ve Atkins (1988) ‘Kişisel güvenlik korkularının kadınların güzergah desenleri üzerine etkisi’ isimli araştırmalarında kadınların ulaşım sistemlerini kullanırken saldırı ve tacize maruz kalma konusunda korku ve kaygılarını incelemişler ve sonuç olarak parklarda ve metroda özellikle geceleri yürürken ve izole edilmiş alanlardaki toplu taşıma hizmetlerini beklerken güvensizlik algısının yüksek düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir.

Fisher ve Nasar (1992) ‘Üç dış alan özelliği ile ilgili olarak suç korkusu: görüş, sığınak ve kaçış’ isimli çalışmalarında suçlulara sığınma olanağı sağlayan ve mağdurlara sınırlı bir olasılık ve kaçış olanağı sağlayan yerlerin güvensiz olacağını öne süren bir teorik model önermişler ve test etmişlerdir. Çalışma sonucunda potansiyel suçlular için sığınma ve potansiyel kurbanlar için düşük sığınma ve kaçış imkânı veren bölgelerde suç korkusunun en yüksek olduğunu, bununla birlikte sığınma ve kaçış olanağının suç korkusunu ve suç fırsatlarını azaltabileceğini tespit etmişlerdir.

Perkins vd. (1993) ‘Sokak suçunun fiziksel ortamı: savunulabilir alan, bölgesellik ve nezaketsizlikler’ isimli çalışmalarında nesnel kalıcı (savunabilir alan) ve geçici (bölgesel işaretler ve nezaketsizlikler) fiziksel çevre ile öznel çevrenin suçla ilişkisini anlamak için kentsel konut bloklarında suçun fiziksel bağlamını sistematik olarak incelemişlerdir. Çalışma sonucunda, suçun çeşitli ölçütleri tutarlı bir şekilde birbirleriyle ilişkili olmasa da, alanın demografik profili kontrol edildikten sonra bile nesnel çevresel öğelerin öznel çevreye göre suç göstergeleriyle daha güçlü ve tutarlı olduğunu tespit etmişlerdir.

Glaser (1994) ‘Güvenlik, park ve rekreasyon hizmeti sağlama: kamu yatırımının azaltılmış etkinliği’ isimli çalışmasında suç korkusunun bir temsilcisi olan park güvenliğinin park kullanım modellerini ne ölçüde etkilediğini incelemiştir. Çalışma sonucunda vatandaşlar için park ve rekreasyon güvenliğinin bir numaralı hizmet önceliği olduğunu tespit etmiş; özellikle park ve rekreasyon kaynaklarının etkin kullanımı için, güvenlik iyileştirmeleri ve kamu suç algısının değiştirilmesini içerecek şekilde yatırım önceliklerinde düzenlemeler yapılması gerektiğini önermiştir.

Bixler ve Floyd (1997) ‘Doğa korkutucu, berbat ve rahatsız edici’ isimli çalışmalarında vahşi doğa ve yapıli çevre tercihleri ve ilgili faaliyetler ile korku beklentisi, iğrenme hassasiyeti ve modern konfor arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma sonucunda, yüksek korku beklentisi (kaybolma gibi), iğrenme hassasiyeti (böcek ısırtığı gibi) ve modern konfor isteği olanların bakımlı park alanlarını ve kentsel ortamları tercih etme olasılıklarının vahşi ortamlardan hoşlanmama olasılıklarından yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Madge (1997) ‘Kamusal parklar ve korku coğrafyası’ isimli araştırmasında Leceister-İngiltere’de kamusal parklarda korku konusunu incelemiştir. Korkunun kişisel özelliklere göre korku çeşitleri ve korku düzeyleri açısından farklılıklar gösterdiğini ve park kullanımını kısıtladığını tespit etmiştir.

Kuo vd. (1998) ‘Şehir içi peyzajlarını dönüştürme: ağaçlar, güvenlik duygusu ve tercihler’ isimli çalışmalarında mahalle düzeyindeki dış mekânlarda ağaç yoğunluğu, ağaç konumu ve çim alanların bakım seviyelerinin fotoğraf simülasyonlarıyla düzenleme yaparak bireylerin güvenlik hissi ve tercihlerini etkileyip etkilemediğini incelemişlerdir. Çalışma sonucunda, ağaç konumunun güvenlik duygusu üzerinde çok az ve tercihler üzerinde hiçbir etkisi olmamasına rağmen, hem ağaç yoğunluğunun hem de çim bakımının tercihler ve güvenlik duygusu üzerinde güçlü etkileri olduğunu tespit etmişlerdir.

Müderrişoğlu ve Demir (2004), ‘Kentsel rekreasyon parklarında algılanan güzellik ve güvenlik arasındaki ilişki’ isimli araştırmalarında İstanbul’da farklı üç bölgede yer alan kent parklarından çektikleri fotoğrafları, İstanbul Üniversitesinin üç farklı kampüsündeki öğrencilere algılanan güvenlik, manzara kalitesi ve hem algılanan güvenlik hem de manzara kalitesi bağlamında değerlendirmişlerdir. Çalışma sonucunda ise görsel özellikler ile algılanan güvenlik ve algılanan güzellik arasında güçlü bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir.

Hatipoğlu (2004), ‘Kentsel suçun sosyo-mekânsal boyutları: Ankara örneği’ isimli yüksek lisans tezinde kentsel suç sorununu ve bu sorunun kentlerdeki düşük gelir gruplarıyla ve kentleşmeyle olan ilişkisini Ankara’nın yoksul mahallelerinden biri olan Hıdırlıktepe’de incelemiş ve kentleşmenin artan suç oranlarının sorumlusu olarak görülemeyeceğinin, yoksul toplulukların kentsel suçun başlıca nedeni olarak kabul edilmesinin haksız bir değerlendirme olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Sideris ve Eck (2007) ‘Suç önleme ve aktif yaşam’ isimli çalışmalarında suçun aktif yaşama engel olup olmadığı ve eğer öyleyse bu konu hakkında neler yapılabileceği ile suçun fiziksel aktivite davranışını nasıl etkileyebileceğini incelemişlerdir. Ayrıca algılanan risk ve korkunun belirleyicilerini sosyo-psikolojik (deneyim, önceki mağduriyet, aşinalık vb.), sosyo-demografik (cinsiyet, ırk, yaş vb.) ve çevresel (fiziksel ve sosyal nezaketsizlikler, gözetim, aydınlatma vb.) faktörler olarak ele almışlardır. Çalışma sonucunda suçu ve suç korkusunu azaltarak aktif yaşamı artırmaya yönelik bir araştırmayı özetlemişlerdir.

Erdoğan (2007), ‘Suçun mekân ve zamanda incelenmesi: Etlik karakol bölgesi örneğiyle kent planlama ve polisliği için uygun karşı stratejiler’ isimli doktora tezinde suçun önlenmesi/azaltılmasında kent planlama ve polisliği için uygun stratejiler bulmak amacıyla, suç olaylarını mekân ve zaman boyutunda incelemiş ve sonuç olarak olayların en çok planlı, daha sonra dönüşüm ve en az da gecekondü alanlarında ve özellikle bahar-yaz aylarında yoğunlaştığını; yerel ölçekte olayları birlikte ele aldığında, olayların mekânsal etkileşim gösterdiğini ancak mekân-zaman etkileşimi göstermediğini tespit etmiştir.

Kaya ve Kubat (2007) ‘Kentsel yeşil alanlarda mekân ve suça maruz kalma korkusu ilişkisi: Maçka Demokrasi Park örneği’ isimli araştırmalarında kentsel yeşil alanlarda mekân düzenlemeleri ve suça maruz kalma korkusu arasındaki ilişkiyi Maçka Demokrasi Parkı örneğinde incelemişler ve sonuç olarak ağaçlar ve yüksek boylu çalılar gibi elemanların güvenlik açısından görüş açısı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ve bitkilerin sadece konum ve boyutlarının değil bununla birlikte bitkilerde zamana ve mevsime bağlı olarak meydana gelen fiziksel değişimlerin görsel sınırlandırma dereceleri açısından dikkate alınması gerektiğini tespit etmişlerdir.

Deniz (2007) ‘Tasarım yoluyla güvenli kent mekânları yaratılması: çevresel tasarımla suçun önlenmesi prensiplerinin etkinliğinin Konak Meydanı tasarımı örneğinde ölçülmesi’ isimli doktora çalışmasında suç, suça maruz kalma korkusu ve mekânsal özellikler arasındaki temel bağlantıları araştırmış ve sonuç olarak kentsel mekânlarda meydana gelen suç olayları ve duyulan güvensizlik hissi ile bu alanların yapısal özellikleri arasında sıkı bir ilişki ve etkileşim olduğunu tespit etmiştir.

Ataç (2008) ‘Kent, Güvenlik ve Güvenli Kent Planlaması; Bursa Örneği’ isimli yüksek lisans tezinde suç ve mekân arasındaki ilişkiyi incelemiş ve sonuç olarak kentsel suçun önlenmesi bağlamında güvenli mekân planlamasına yönelik öneriler geliştirmiştir.

Maas vd. (2009) ‘Yaşam ortamındaki yeşil alanlar ile insanların sosyal güvenlik hissi ilişkili midir?’ isimli çalışmalarında insanların yaşadıkları çevredeki yeşil alan miktarının/yüzdesinin sosyal güvenlik duygularını olumlu ya da olumsuz etkileyip etkilemediğini incelemişlerdir. Çalışma sonunda yeşil alan özelliklerinin sosyal güvenlik algısı üzerinde önemli bir bileşen olduğunu ve yeşil alanların kriminal aktiviteler için tehlikeli bir saklanma yeri olarak görülmesi genellemesinin aksine, yeşil alanların sosyal güvenlik duygularını arttıran yerler olduğunu tespit etmişlerdir.

George (2010) ‘Ziyaretçilerin suç-güvenlik algıları ve riske yönelik tutumları: Cape Town Masa Dağı Milli Parkı örneği’ isimli araştırmasında, Güney Afrika Cumhuriyeti’nin başkenti Cape Town’daki Masa Dağı Milli Parkını Ziyaret eden Turistlerin suç-güvenlik algılarını ve riske yönelik tutumlarını incelemiş ve çalışma sonunda ziyaretçilerin kişisel güvenlikleri konusunda endişeleri olmasına rağmen hala parkı ziyaret etme olasılıkları olduğunu ve diğer kişilere parkı tavsiye etme eğiliminde olduklarını tespit etmiştir.

Çetin (2010) ‘Ankara’nın İki İlçesinde Suç Korkusu Çalışması’ adlı doktora tezinde bireylerin suç korkusunu belirleyen faktörlerin neler olduğunu bütünlüklü bir suç korkusu analizi ile belirlemeye çalışmıştır. Çalışma sonucunda suç korkusunu belirleyen en yüksek faktörün sosyal ve fiziksel düzensizlikler olduğunu ve sonra sırasıyla yaşanılan bölge, cinsiyet ve bireylerin dolaylı mağduriyetleri olduğunu saptamıştır.

Jim ve Shan (2013) ‘Guangzhou, Çin’deki kentsel yeşil alan algısı üzerindeki sosyoekonomik etki’ isimli çalışmalarında kentsel yeşil alan algısı konusunda, kentsel yeşil alandaki temel değişkenler ile bireylerin sosyo-ekonomik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışma sonucunda, kentsel yeşil alan özellikleri ile çeşitli sosyo-ekonomik (cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim, çocukluk deneyimi vb.) özellikler arasında bazı ilişkiler olduğunu tespit etmişlerdir.

Jansson vd. (2013) ‘Kentsel ormanlık vejetasyon ile ilgili algılanan kişisel güvenlik’ isimli çalışmalarında parklar ve yerleşim alanları gibi kentsel yeşil alanlardaki bitki örtüsü (özellikle ağaçlık/ormanlık bitki örtüsü) ile algılanan kişisel güvenlik arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışma sonucunda düşük yoğunluklu çalılıklarla oluşturulan açık karakterli bitki örtüsünün diğer faydaları da düşürmeksizin algılanan kişisel güvenlik üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu tespit etmişlerdir.

Maruthaveeran ve Bosch (2014) ‘Kentsel yeşil alanlardaki suç korkusuna sosyo-ekolojik bir araştırma’ isimli çalışmalarında, kentsel yeşil alanlarda suça maruz kalma korkusuna neden olan bileşenleri ve bu bileşenlerin karmaşık etkileşimlerini sosyo-ekolojik yaklaşımla değerlendirmişlerdir. Çalışma sonucunda suça maruz kalma korkusunda, bireysel/kişisel faktörlerin, sosyal ve fiziksel faktörlerden daha etkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Valera ve Guardia (2014) ‘Düşük suç oranlı bir kentte algılanan güvensizlik ve suça maruz kalma korkusu’ isimli çalışmalarında güvensizlik, suç kurbanı olma ve suça maruz kalma riski algısını, literatürden elde ettikleri bilgilerle geliştirdikleri ve gerçekleştirmiş oldukları önceki iki çalışmaya dayanarak kurdukları yapısal eşitlik modeli (SEM: Structural Equation Model) ile değerlendirmişlerdir. Çalışma sonucunda

elde ettikleri bulguların kurdukları teorik modeli doğruladığını; suça maruz kalma korkusunun 1- çevresel özellikler, 2- kişisel değişkenler, 3- güvensiz yerlerin sosyal temsili ile ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Müderrişoğlu ve Gültekin (2015) ‘Doğa temelli dış mekân peyzajlarında çocukların algı ve tercihlerinin anlaşılması’ isimli makalelerinde, Düzce ilinde farklı eğitim düzeyindeki öğrencilerin (ilkokul, ortaokul, lise) peyzaj algı ve tercihlerini estetik ve güvenlik açısından, 280 öğrenci ile değerlendirmişler ve sonuç olarak öğrencilerin, estetik ya da güvenli olarak değerlendirmeseler bile çeşitli oyun fırsatları sağlayan peyzajları tercih etme eğiliminde olduklarını; vejetasyon yoğunluğu arttıkça güvenlik algısında azalma meydana geldiği, çocukların oyun alanı seçiminde güvenlikten ziyade alanın sunduğu fırsatların önemli olduğunu ve kız öğrencilerin kentsel, erkek öğrencilerin kırsal alanları güvenli olarak değerlendirdiklerini tespit etmişlerdir.

Köklü (2016) ‘Kent Merkezlerinde Suç Korkusunun İncelenmesi: Beşiktaş Örneği’ isimli yüksek lisans tezinde suç korkusunun kent ve cinsiyet ile olan ilişkisini incelemiş ve sonuç olarak suç korkusu ile mekânsal faktörlerin (aşırı kalabalık, ıssızlık, aydınlatma yetersizliği, alanda grafiti vb.) ilişkisinin demografik faktörlere göre daha fazla olduğu tespit etmiştir. Çalışmada ayrıca suç korkusuna etki eden en önemli faktörün cinsiyet olduğu, kadınların erkeklere göre daha yoğun suç korkusu yaşamasına rağmen, erkeklerin daha fazla suç mağduriyeti yaşadıkları da tespit edilmiştir.

Yorulmaz (2017) ‘Suç Korkusunun Kamusal Alan Üzerindeki Etkisi: İTÜ Taşkışla Örneği Üzerinden İncelenmesi’ isimli yüksek lisans tezinde asayiş ve terör suçları nedeniyle bireylerde ortaya çıkan suç korkusunun bireylerin kentsel kullanımlardan yararlanma davranışlarına (hangi kentsel kullanımlardan kaçındıkları, korktukları ve davranışlarını kısıtlamak zorunda oldukları) etkisini incelemiştir. Çalışma sonucunda suç korkusu ile hem bireylerin sosyo-ekonomik özellikleri arasında hem de bireylerin kentsel kullanım davranışları arasında çeşitli ilişkiler tespit etmiştir.

Akyazıcı (2017) ‘Kentsel Kıyıların Tasarımında Güvenlik Kavramının Etkileri’ isimli yüksek lisans tezinde suç korkusu ve çevresel tasarım yoluyla suç önleme kavramlarının kentsel kıyı mekânları ile ilişkisini kurarak güvenli kıyı mekânı ölçütlerini belirlemeye çalışmış ve çalışma sonucunda kentsel kıyı mekânlarının güvenliğini artırıcı çeşitli çözüm önerileri geliştirmiştir.

Koca (2019) ‘Güvenliğin Sağlanmasında Kentsel Tasarım Ölçütlerinin Araştırılması’ isimli yüksek lisans tezinde kentsel mekânlardaki suçları ve suç korkusunu azaltabilmek amacıyla kentsel tasarım önlemlerini saptamaya ve güvenlik odaklı kentsel tasarım rehberlerini inceleyerek, suç konusuyla ilgili mekânsal ölçütleri ortaya koymaya çalışmış ve ülkemiz için gelecekte oluşturulabilecek bir çevresel tasarım yoluyla suç önleme rehberinde olması gerekenler hakkında önerilerde bulunmuştur.

Ayrıca güvenlik/tehlike algısına yönelik çalışmalar, ormanlık alanlar (Kaplan vd 1998), doğal alanlar ve kültürel alanlar (Fisher ve Nasar 1992; Nasar ve Fisher 1993; Nasar vd. 1993; Nasar ve Jones 1997) gibi birçok farklı alanda gerçekleştirilmiştir.

Konuyla ilgili olarak yapılan çalışmalarda, güvenlik algısını etkileyen faktörlerin genel olarak 3 ana başlıkta toplandığı görülmektedir. Bunlar:

- Kişisel Faktörler: Cinsiyet, yaş, deneyim, etnik köken ve ırk, gelir, eğitim, bilgi ve kültürel altyapı vb. özelliklerdir (Burgess vd. 1988; Sebba 1991; Henderson ve Bialeschki 1993; Glaser 1994; Stanko 1995; Ferraro 1996; Koskela 1997; Madge 1997; Pain 2001; Milligan ve Bingley 2007; Beaulieu vd. 2007; Major 2008; Sideris vd. 2009; George 2010; Özgüner 2011; Jim ve Shan 2013; Jansson vd. 2013),
- Sosyal Faktörler: Diğer insanlar, aşinalık, alanın fiziksel ve sosyal özellikleri (alanın adı, görüntüsü, düzenlenen etkinlikler, alanda bulunan terk edilmiş binalar, çöpler vb.) (Koskela ve Pain 2000; Crank vd. 2003; Sideris ve Eck 2007; Harrison vd. 2007; Scarborough vd. 2010; Jorgensen vd. 2012; Jansson vd. 2013; Maruthaveeran ve Bosch 2014),
- Fiziksel Faktörler: Bitkisel Tasarım (Peyzaj tasarımı, genel görüş ve kontrol olanakları, bitki örtüsü yoğunluğu, bitki örtüsü karakteri ve bakımı), kentleşme, bakım, aydınlatma, park sayısı ve yeşil alan miktarı, diğer faktörler (mevsim ve günün saati) (Burgess vd. 1988; Bixler ve Floyd 1997; Madge 1997; Kuo vd. 1998; Jorgensen vd. 2002; Kaplan 2001; Jorgensen vd. 2007; Maas vd. 2009; Jansson vd. 2013) şeklindedir.

Bugüne kadar yapılmış olan çalışmalarda güvenlik algısında etkili olduğu tespit edilen faktörler genellikle kişiye göre ve araştırılan alanın mevcut yapısında oluşmuş olan sosyal, toplumsal ve fiziksel özelliklerine göre farklılıklar göstermektedir. İklim özellikleri (sıcaklık, nem, yağış durumu vb.) gibi çevre faktörleri ve havanın özellikle görsel açıdan kalitesi gibi hava kalitesi, gürültü kirliliği, kimyasal kirlilik vb. çevre kirliliği bileşenleri gibi faktörlerin güvenlik algısında etkili olup olmadığının araştırıldığı bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Güvenlik, bireylerin sadece kentsel yeşil alan tercihleri ve kullanımı ya da rekreasyonel faaliyetlere karar vermelerinde etkili değil bunun yanında ulaşım (Syam vd. 2011), barınma (konut tercihi) (Makinde 2015), yürüme yolu tercihi (Wolch vd. 2010) vb. gibi zorunlu kullanım alanlarında da tercihlerini etkileyen; toplumların sürdürülebilirliği ya da sürdürülemezliği konusunda önemli bileşenler olan kimlik ve aidiyet kavramlarının oluşmasında etkili olan (Raco 2007) ve özellikle çocukların güvenlik algılarına bağlı olarak gelecekteki tercih ve davranışları üzerinde etkili olabilen (Sweeney ve Hagen 2015) bir faktördür. Oloumi vd. (2011) yaptıkları araştırmada çocuklar için uygun dış mekânların ölçek, sosyal aktivitelere ayrılmış alan barındırma, güvenlik, erişilebilirlik, sosyallik ve çeşitlilik gibi özelliklere sahip olması gerektiğini tespit etmişlerdir. Bu çerçeveden bakıldığında konunun planlama ve tasarımla ilgili meslek disiplinlerince, bilimsel bir süreç dahilinde ele alınmasının, toplumun şekillenmesi ve geleceği açısından önemi ortaya çıkmaktadır.

2.3. Suç ve Suç Korkusu

Suç, neredeyse insanoğlunun var olduğu andan itibaren, bireyler arasında oluşan anlaşmazlıklar, çelişkiler, uyumsuzluklar vb. gibi konular nedeniyle meydana gelen bir

olgudur. Türk Dil Kurumu (2014) ‘suç’ kelimesini ‘törelere, ahlak kurallarına aykırı davranış’, ‘yasalara aykırı davranış, cürüm’ olarak tanımlamıştır.

Suçun tanımı konuyla ilgili çeşitli meslek disiplinleri tarafından çok farklı şekillerde yapılmıştır fakat bir olayın suç olarak tanımlanması ya da suç teşkil edebilmesi için ilgili kanunlarda belirtilmiş olması ve karşılığında cezai yaptırımlarının olması gerekmektedir.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda doğrudan suç tanımı yapılmamış olmasıyla birlikte ülkemizdeki suçlar;

- Uluslararası suçlar
 - o Soykırım ve insanlığa karşı suçlar
 - o Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti
- Kişilere karşı suçlar
 - o Hayata karşı suçlar
 - o Vücut dokunulmazlığına karşı suçlar
 - o İşkence ve eziyet
 - o Koruma, gözetim, yardım veya bildirim yükümlülüğünün ihlâli
 - o Çocuk düşürme, düşürme veya kısırlaştırma
 - o Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar
 - o Hürriyete karşı suçlar
 - o Şerefe karşı suçlar
 - o Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar
 - o Malvarlığına karşı suçlar
- Topluma karşı suçlar
 - o Genel tehlike yaratan suçlar
 - o Çevreye karşı suçlar
 - o Kamunun sağlığına karşı suçlar
 - o Kamu güvenine karşı suçlar
 - o Kamu barışına karşı suçlar
 - o Ulaşım araçlarına veya sabit platformlara karşı suçlar
 - o Genel ahlaka karşı suçlar
 - o Aile düzenine karşı suçlar
 - o Ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlar
 - o Bilişim alanında suçlar
- Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler
 - o Kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçlar
 - o Adliyeye karşı suçlar
 - o Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar
 - o Devletin güvenliğine karşı suçlar
 - o Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar
 - o Milli savunmaya karşı suçlar
 - o Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk
 - o Yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlar olarak sınıflandırılmıştır.

Suç genel anlamda, ilk bakışta sadece polis ve mahkemeleri ilgilendiren bir olgu gibi görünse de, dar anlamda her bir bireyi, geniş anlamda ise her toplumu ilgilendiren sosyal bir olgudur (Boztoprak 2021). Bir başka ifadeyle suçtan zarar görenler, sadece

suçu işleyip ceza alanlar ya da suça maruz kalıp mağdur olanlar değil aynı zamanda suç olayına şahitlik edenler ve bu olaydan bir şekilde haberdar olanlardır.

Türk Dil Kurumu (2014) ‘korku’ kelimesini ‘Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü’, ‘Kötülük gelme ihtimali, tehlike, muhatara’ ve ‘gerçek veya beklenen bir tehlike ile yoğun bir acı karşısında uyanan ve coşku, beniz sararması, ağız kuruması, solunum ve kalp atışı hızlanması vb. belirtileri olan veya daha karmaşık fizyolojik değişmelerle kendini gösteren duygu’ olarak tanımlanmıştır.

Korku, kişinin içinde bulunduğu duruma değil, bu durum için kendi geliştirdiği düşüncelere verdiği bir reaksiyondur (Gençöz 1998). Korku anlık bir duygu olabileceği gibi deneyimlenen olaya ya da tanık olunan olaya göre sürekli bir duygu olabilir.

Suç korkusu ise, suçla çok yakından ilgili olmakla birlikte suçtan bağımsız bir olgudur çünkü kriminoloji literatüründe suç korkusuna ilişkin yapılan sayısız araştırma, suç oranlarındaki artışa paralel olarak artan suç korkusunun suç oranlarındaki düşüşle birlikte düşmediğini göstermektedir (Dolu vd. 2010). Ferraro (1995,1996) suç korkusunu ‘bir suç ya da suçla ilişkili olan bileşenlere karşı bireyde oluşan korku ya da endişe duygusu’ olarak tanımlamıştır. Warr (2000) ise tehlike beklentisinden ve/veya algısından kaynaklanan ve algılanan çevreye karşı geliştirilen endişe olarak tanımlamıştır. Ataç (2008) suç korkusunu genel olarak, kişinin bireysel güvenliğini tehlike altında hissetmesi sonucunda duyduğu korku ve güvensizlik hissi olarak tanımlamıştır.

Suç korkusu, en genel anlamıyla suça maruz kalmış bir başka ifadeyle herhangi bir suç sonucu mağdur olmuş ya da meydana gelen bir olaya şahit olarak bireyde meydana gelebilecek endişe olarak tanımlanabilir. Bratingham (1995) suç olayının, mekan, zaman, tür, kurban ve mağdur boyutlarından oluştuğunu ifade etmiştir (Ataç 2008). Bireylerdeki suç korkusu düzeyleri suç türü, suç türü-cinsiyet ilişkisi, mekân vb. gibi özelliklere bağlı olarak farklılık gösterebilir. Bir başka ifadeyle, açık alandaki suç korkularıyla (taciz, gasp vb.) ev ortamındaki (hırsızlık gibi) ya da kadınların suç korkularıyla, belirli bir suça cinsel saldırının da eşlik etme olasılığı korkuları suç korkusu düzeylerini etkilemektedir (Ferraro 1996).

Suç korkusu kişisel düzeyde bireyleri etkilediği gibi, bireyin yakın çevresini ve yaşadığı toplumu da etkileyebilen bir olgudur. Bireysel anlamdaki suç korkusu genel anlamda ‘mağduriyet’ ve ‘zayıflık/savunmasızlık’ yaklaşımlarıyla açıklanmaktadır (Boztoprak 2021). Mağduriyet yaklaşımı, kelime anlamından da çıkarılabileceği gibi, suça maruz kalmış olan bireylerin daha sonra tekrar bu suça maruz kalabileceği korkusu ya da endişesini barındıran bir varsayımdır. Zayıflık yaklaşımı ise, bireylerin herhangi bir suça maruz kalma durumlarında kendilerini savunamayacak oldukları için duydukları korku ya da endişeyi barındıran bir varsayımdır. Zayıflık temel olarak yaş ve cinsiyet gibi demografik özellikler bakımından dezavantajlı olabilecek bireyleri ifade etmektedir.

Suç olaylarının ve hem suçtan kaynaklı mağduriyetlerin hem de suç korkusunun azaltılması suçun önlenmesi ya da en azından azaltılması ile mümkündür. Suçun meydana gelmesi ve suçun önlenmesinde suç üçgeni olarak anılan bir yaklaşım kullanılmaktadır. Buna göre suç eylemi, motive olmuş suçlu ve uygun bir hedefin,

yetersiz kontrolün olduğu zaman ve mekânda bulunmasıyla meydana gelmektedir (Güçlü 2008; Yazgan 2015). Seyhan (2002) suçun önlenmesini suçluların yakalanıp adalete teslim edilmesiyle potansiyel suçluların caydırılması ve suçlunun davranışının değiştirilmesi anlayışından daha ziyade suç işlenmeden önce sebeplerinin ve işleme fırsatlarının çeşitli müdahale stratejileriyle azaltılmasının gerektiğini vurgulamıştır (Güçlü 2008). Bu bağlamda suçun önlenmesindeki/azaltılmasındaki en önemli faktörlerden birinin suça elverişsiz mekânlar olduğu açıktır.

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Materyal

Çalışmanın ana materyalini Antalya kent merkezi olarak kabul edilen Aksu, Döşemealtı, Kepez, Konyaaltı ve Muratpaşa ilçelerinde bulunan, herhangi bir suç olayının meydana gelmiş olduğu, mahalle, semt ya da kent parkı büyüklüğünde aktif yeşil alan niteliğinde olan parklar oluşturmaktadır. Bu parklar,

- Atatürk Parkı (Muratpaşa)
- Atatürk Kültür Parkı (Muratpaşa)
- Karaalioğlu Parkı (Muratpaşa)
- Sakarya Parkı (Kepez)
- Şehitler Parkı (Kepez)
- Yavuz Özcan Parkı (Muratpaşa)
- 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı (Konyaaltı) şeklindedir (Şekil 3.1).

Şekil 3.1. Araştırma alanlarının konumları

Araştırma alanlarının seçilme nedenleri, kentin ya da bulundukları bölgenin merkezi sayılabilecek noktalarında bulunmaları, ulaşımının hizmet ettikleri kitle ya da bölge bakımından kolay olmaları, barındırmış oldukları imkânlarla çeşitli rekreasyonel gereksinimleri karşılamaları, kentin tüm kullanıcılarına genel anlamda hizmet edebilir nitelikte olmaları, tüm kent kullanıcıları tarafından bilinirliği yüksek olmaları ve tüm kenti temsil edebilir nitelikte olmalarıdır.

Çalışma konusuyla ve alanla ilgili kaynaklar (tezler, kitaplar, makaleler, projeler, çalışmalar, internet siteleri, raporlar, yönetmelikler vs.), parklarla ilgili olarak yapılan özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan görüşmeler, Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğünden temin edilmiş olan suç verileri, Antalya Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyelerinden temin edilmiş olan, araştırma alanlarına ait vaziyet planları, alanlardan elde edilen fotoğraflar ve ölçümler, parkların kullanıcılarıyla

yapılan anket çalışmasının sonuçları ve uzman grubunun değerlendirme verileri çalışmanın diğer materyallerini oluşturmaktadır.

Çalışma kapsamında, yazım aşamasında Microsoft Office programları, çizim ve görselleştirme aşamalarında Autocad, Photoshop, Arcgis programları, uydu görüntülerinin elde edilmesinde Google Earth ve verilerin analiz edilmesinde SPSS programlarından yararlanılmıştır.

3.2. Metot

Çalışma toplamda altı aşamada gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın ilk aşamasında gerekli olan veriler sağlanmıştır: Bu amaçla ilk olarak, çalışma konusu ve çalışma alanı ile ilgili olarak, ulusal ve uluslararası literatürde yer alan önceki çalışmalar derlenip sınıflandırılmış ve önceki çalışmalarda ortaya konulan sonuçların yapılacak bu çalışmayla benzerlikleri ve/veya farklılıkları tespit edilmiş çalışma için gerekli olan temel kavramsal verilere ulaşılmıştır.

Çalışmanın ikinci aşamasında araştırma alanı seçimi için gerekli olan veriler temin edilmiş, araştırma alanları seçilmiş ve seçilen alanlara dair veriler temin edilmiştir: Bu aşamada ilk olarak Antalya kent merkezinde bulunan parkların envanter bilgileri ilgili belediyeler olan Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Aksu, Döşemealtı, Kepez, Konyaaltı ve Muratpaşa İlçe Belediyelerinden temin edilmiş ve parklar hakkındaki adres, isim, plan vb. gibi materyallere ulaşılmıştır. Sonrasında hâlihazırda bulunan parklarda bugüne kadar meydana gelmiş olan asayiş bozucu olaylara ait bilgiler (suç mahali, suçun niteliği/çeşidi, suçun işlendiği zaman vb.) Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğünden emniyet birimlerinin kullanmış olduğu POLNET 4.0 programı Ekip Projesinde yer alan asayiş bozucu olaylara dair veriler incelenmiştir. Veriler 2017 yılından geriye doğru olarak 5 yıllık verileri kapsamaktadır. Veri temini 16 Şubat 2017 ve 11 Mayıs 2017 tarihleri arasında 42 iş gününde Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir. Veri temin edilirken EKİP projesinde istenen zaman dilimlerine göre tarihler girilerek veri tabanında yer alan anahtar kelimelere göre arama yapılmıştır. Bu kapsamda veri tabanında yer alan ‘park’ ve ‘çocuk parkı’ anahtar kelimelerine ek olarak parkın bölümlerini kapsayabileceği düşünülen, bununla birlikte emniyet yetkililerinin parkta meydana gelmiş olan olayları sisteme kaydederken kullanmış olabileceği olası anahtar kelimeler düşünülerek, ‘açık arazi’, ‘açık hava’, ‘göl/gölet’, ‘havuz’, ‘ırmak/nehir’, ‘‘kampüs içi/dışı’, ‘meydan’, ‘milli park içi’, ‘otopark’, ‘spor alanları’ ve ‘spor alanları ile bunların çevresi’ gibi anahtar kelimeler de araştırmaya dahil edilmiştir.

Bu çerçevede yapılan veri sorgulamasında elde edilen verilerde meydana gelen olaylara dair:

- Suçun türü/niteliği
- Olayın meydana geldiği park adı/adresi/ilçesi
- Olayın meydana geldiği alandaki konumu
- Olayın tarihi/saati
- Kısa olay özeti ya da karışan ifade metinlerinin kısa özeti (varsa)

- Olaya karışanların (mağdur/müşteki, şüpheli, maktul vs.) cinsiyet ve yaş özellikleri gibi bilgilere erişim sağlanmış ve çalışma kapsamında kullanılacak olanlar derlenerek bilgisayar ortamına kaydedilmiştir.

Bu aşamada ikinci olarak ise, elde edilen suç verilerine bağlı olarak, kentin ya da bulundukları bölgenin merkezi sayılabilecek noktalarında bulunan, hizmet ettikleri kitle ya da bölge bakımından kolay ulaşılabilen, barındırmış oldukları imkânlarla çeşitli rekreasyonel gereksinimleri karşılayabilen, genel anlamda kentin tüm kullanıcılarına hizmet edebilir nitelikte olan, tüm kent kullanıcıları tarafından bilinirliği yüksek olan ve kenti temsil etme yeteneği olan parklar belirlenmiş ve araştırma alanları seçilmiştir. Bu kriterlere göre seçilen parklar:

- Atatürk Parkı (Muratpaşa)
- Atatürk Kültür Parkı (Muratpaşa)
- Karaalioğlu Parkı (Muratpaşa)
- Sakarya Parkı (Kepez)
- Şehitler Parkı (Kepez)
- Yavuz Özcan Parkı (Muratpaşa)
- 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı (Konyaaltı) şeklindedir.

Bu aşamada son olarak da, seçilen araştırma alanlarına ait hâlihazır veriler (plan, proje, rapor vb.) ve alanların uygulama, yönetim, bakım vb. koşulları ve sorunlarına ait bilgiler Antalya Büyükşehir Belediyesi ve 5 merkez ilçe belediyesinden (Aksu, Döşemealtı, Kepez, Konyaaltı ve Muratpaşa) temin edilmiştir.

Çalışmanın üçüncü aşaması seçilen parklara yapılan arazi çalışmalarını içermektedir. Bu aşamada ilk olarak seçilen parkların envanter bilgilerinin oluşturulması amacıyla bir arazi inceleme formu oluşturulmuş ve arazi incelemeleri gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan arazi inceleme formunda (EK IV):

- Parkın künye bilgileri (adı, ilçesi, konumu): Parkın konumu tanımlanırken Google Earth Pro programından yararlanılmış ve parkın merkezi sayılabilecek bir noktasından parkın etrafında bulunan ve park kullanıcılarının etkileşimde olabileceği eğitim birimi, sağlık birimi, pazaryeri, karakol, cami, avm vb. gibi kullanımlara yaklaşık mesafeleri ölçülmüştür.
- Parkın kullanım amacı: Parkın genel olarak hangi amaçla kullanıldığı ya da rekreasyonel imkânları bakımından hangi özelliği ile ön plana çıktığı ve hizmet ettiği kitle bakımından ölçeği belirlenmeye çalışılmıştır.
- Parkın yüzölçümü (kullanım alanları ve oranları): Seçilen parkların tamamı yıllar içerisinde çeşitli revizyonlara uğramış (havuzun doldurularak çiçek parterine dönüştürülmesi, egzersiz ekipmanlarının yerleştirilmesi, çeşitli işletme birimlerinin inşa edilmesi vb. gibi) ve uygulama planlarında revizeler yapılmıştır. Mevcut hâlihazır planlarda bu revizelerin birçoğu yer almamaktadır. Dolayısıyla seçilen alanlarda yer alan kullanımlar Arcgis 10 programında arcgis imaginary basemap altlık haritası kullanılarak Wgs84 projeksiyon sisteminde elle sayısallaştırma yöntemiyle sınıflandırılmış ve alt kullanım alanlarının yüzölçümleri belirlenmiştir. Parklarda genel anlamda ortak olarak bulunabilen kullanım alanları:

- Yeşil Alan: Aktif yeşil alanlar, pasif yeşil alanlar, ağaçlık alanlar, falezlerde bulunan maki alanları gibi tüm yeşil alanları,
- Yollar: yaya yolları, park içerisindeki aktif araç yollarını ve servis yollarını,
- Su yüzeyleri: parklar içerisinde yer alan ve estetik amaçlarla yapılmış olan süs havuzu, gölet, akarsu gibi yapay su öğelerini,
- Otoparklar: Parkların etrafında yer alan yol üzeri otopark yerleri hariç olmak üzere park sınırları içerisinde yer alan otoparkları,
- Çocuk oyun alanları: çocuk oyun elemanlarının yer aldığı bölümleri,
- Amfi: Amfi tiyatro şeklinde tasarlanmış olan bölümleri,
- Bağımsız bölümler: parklarda yer alan idari alanlar, özel işletmeler ve işletmesi kamuda ya da özel sektörde olan kütüphane, sergi salonu, fuar alanı, cami vb. gibi açık ya da kapalı bölümü olan bölümleri,
- Spor sahaları: çeşitli sporlar için tesis edilmiş olan basket sahası, tenis kortu vb. gibi alanları,
- Falezler: Deniz seviyesi ile parkın erişilebilir ya da nispeten daha az erişilebilir olan bölümleri ifade etmektedir.
- Parkın fotoğrafları: Parkın çeşitli bölümlerinden ofis çalışmalarında kullanılmak üzere çeşitli fotoğraflar çekilmiştir.
- Diğer bilgiler: Seçilen alanlarda alan özelinde olan herhangi bir sınıflandırma yapılamayan alana özel diğer bilgileri ifade etmektedir.

Çalışmanın dördüncü aşaması seçilen parklarda yapılan uzman değerlendirmelerini içermektedir. Bu aşamada ilk olarak literatür bilgileri ışığında bir uzman değerlendirme formu hazırlanmıştır (EK II). Seçilen parkların hem uzmanlar hem de bir sonraki aşamada park kullanıcılarıyla yapılan anket çalışmasında daha doğru değerlendirilebilmeleri amacıyla, parkların yüzölçümlerinin büyük olmaları ve bünyelerinde çeşitli kullanım alanlarının bulunması nedeniyle parklar çeşitli bölümlere ayrılmıştır. Dolayısıyla parktaki belli bir bölgeyi kullanan kişilerin parkın tamamı hakkında değerlendirme yapmasının çok doğru sonuç vermeyeceği açıktır. Bu nedenle, hem uzman değerlendirme formları hem de kullanıcı anketleri parkların belirlenen bölümlerinde yapılmış ve hem bölümler değerlendirilmiş hem de alınan yanıtların ortalamasıyla parkların daha sağlıklı ve doğru değerlendirilmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

Parklardaki bölümler belirlenirken, her bir parktaki kullanım alanları (spor alanı, çocuk oyun alanı vb.), topografik özellikler (eğimli, düz vb.), tasarıma bağlı özellikler (malzeme, yapı varlığı, donatı elemanı özellikleri vb.), parkın giriş-çıkış noktaları, aktif-pasif alan niteliği vb. gibi özellikler göz önüne alınmıştır. Uzman değerlendirme formunda bulunan diğer kriterler 1 (az, düşük, yetersiz, olumsuz) – 10 (çok, fazla, yeterli, olumlu) puan aralığında değerlendirilmiştir. Bu kriterler:

- Topografya,
- Görsel kontrol: Bireyin parktan çevreyi görebilmesi, görsel erişim, görebilme,

- Görsel kontrol: Bireyin görünürlüğü, görülebilme, çevreden görünürlük, görsel erişilebilme,
- Donatı elemanlarının yeterliliği: Bank, çöp kutusu vb.
- Donatıların bakımı: Bank, çöp kutusu vb.
- Genel bakım özellikleri (yapısal): döşeme, binalar vb. gibi yapısal malzemeler,
- Genel bakım özellikleri (bitkisel): Bitkilerin bakım özellikleri,
- Aydınlatma elemanları yeterliliği: yol aydınlatması, mekân aydınlatması, yüksek aydınlatma vb. gibi,
- Yapısal tasarım puanı: malzeme seçimi/kalitesi, işçilik, dönem vb. gibi,
- Bitkisel tasarım puanı: estetik açıdan,
- Bitki örtüsü yoğunluğu,
- Genel bitki örtüsü karakteri: güvenlik açısından (kapalılık, form, doku vb. gibi),
- Suç olaylarına elverişlilik durumu: kuytu/tenha alanların, erişimi zor alanların varlığı vb. gibi,
- İşletme/ler güvenlik algısı,
- Peyzaj tasarımı: yapısal ve bitkisel tüm unsurlar,
- Güvenlik algısı açısından puanı,
- Diğer insanların profili: evsiz, dilenci vb. varlığı şeklindedir.

Bu kriterlerin dışında her bir uzmanın bulunulan park ya da parkın içerisinde bulunulan bölüm hakkındaki diğer görüşleri de alınmıştır. Uzmanlardan alınan puanlama şeklindeki değerlendirmeler bulgular bölümünde hem parkların bölümlerine göre ortalama puanlar şeklinde hem de tüm parkın ortalaması şeklinde açıklanmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın beşinci aşaması seçilen parklardaki kullanıcıların park hakkındaki fikir ve deneyimlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan anket çalışması oluşturmaktadır: Bu aşamada, seçilen parklardaki kullanıcıların hem bu alanlardaki güvenlik algılarını, korku ve kaygılarını belirlemeye yönelik, hem de genel anlamda güvenlik konusundaki tercih ve isteklerini belirlemeye yönelik olarak bir anket formu hazırlanmıştır (EK I). Anket formunda soruların niteliğine göre, seçenekli sorular (evet, hayır, fikrim yok vb. gibi), açık uçlu sorular (yaş, neden, diğer görüşler vb. gibi), 5'li Likert tipi -2 puan (kesinlikle katılmıyorum) ve +2 puan (kesinlikle katılıyorum) şeklinde sorular, önem derecesine göre 1, 2, 3 (en önemliden daha az önemliye doğru) şeklinde sıralama soruları ve 1 puan (hayır, uygun değil, yetersiz) – 10 puan (evet, uygun, yeterli) şeklinde sorular yer almaktadır.

Anket formu literatür bilgileri ve uzman değerlendirme formu verileri doğrultusunda oluşturulmuş ve 30 kişilik bir test çalışması ile denenmiştir. Test çalışması sonunda bazı soruların katılımcılar tarafından anlaşılabilir olup olmadığı kontrol edilmiş ve bazı sorular revize edilmiştir.

Anket çalışmasında örneklem belirlenirken iki yöntem belirlenmiştir. Birincil olarak Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden elde edilen bilgilere göre Antalya Kenti il ve ilçe merkezlerinin nüfusu 2.328.555 kişidir. (TÜİK 2016). Bu nüfustan % 5 hata ve % 95 güven aralığına göre örneklem minimum 384 kişi olarak belirlenmiştir (Lin 1976).

İkincil olarak da, araştırma alanlarında kaçar adet anket yapılacağı belirlenmiştir. Anket sayıları belirlenirken, seçilen parkların yüzölçümleri, parkın bulunduğu ilçenin nüfusu, parkların özellikleri vb. gibi kriterlere göre örneklem belirlenmeye çalışılsa da seçilen parklarda karşılaştırma yapabilmek ve bazı parklarda çok az örneklem sayısı olması nedeniyle seçilen parklarda eşit sayıda anket uygulamaya karar verilmiştir. Buna göre anket çalışması seçilen 7 parkta 55'er adet olmak üzere toplamda 385 adet olarak yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Anket formu toplam 5 bölümden oluşmaktadır.

Anket çalışmasının ilk bölümü katılımcıların parkları kullanım alışkanlıklarından oluşmaktadır. Bu bölümde katılımcılara:

- Parklara hangi sıklıkta gittikleri,
- Parklara mevsimlere göre günün en sık hangi saatlerinde gittikleri,
- Parklara haftanın hangi zaman diliminde gittikleri,
- Parklara gittiklerinde ne kadar vakit geçirdikleri,
- Katılımcıların parklara ulaşım biçimleri sorulmuştur.

Anketin ikinci bölümü katılımcıların parkların güvenlik algısı hakkındaki genel fikirlerini belirlemek amacıyla hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümde katılımcılara;

- Bulundukları ilçedeki parkları güvenli bulup/bulmadıkları
- Bulundukları ilçedeki yeşil alan miktarını yeterli bulup/bulmadıkları,
- Hangi ilçedeki parklarda kendilerini daha güvende hissettikleri
- Parkları hangi mevsimde daha güvenli buldıkları
- Parkları günün hangi zaman diliminde güvenli buldıkları
- Bir parktaki genel kullanım alanlarından hangi alanları güvenli hangi alanları güvensiz/tehlikeli buldıkları,
- Güvenlik algısı hakkında çeşitli yargılara katılım durumları,
- Gece ve gündüz saatlerinde, parklarda hangi nedenlerden dolayı kendilerini en fazla oranda güvensiz/endişeli/kaygılı hissettikleri,
- Katılımcıların parklarda hangi gruplardan zarar görebilecekleri endişesiyle tedirgin oldukları,
- Katılımcıların mevsimlere ve günün saatlerine göre güvensiz buldıkları zaman dilimlerinin ne olduğu,
- Parklarda bir güvenlik problemi yaşamaları durumunda, katılımcıların tek başlarına karşı koyabilecek gücü kendilerinde bulup/bulmadıkları konularında sorular yöneltilmiştir.

Anketin üçüncü bölümü katılımcıların önceki deneyimlerini belirlemek amacıyla hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümde katılımcılara;

- Antalya'daki parklarda daha önceden herhangi bir asayiş bozucu olaya şahit olup/olmadıkları,
- Daha önceden parklarda herhangi bir suç olayına maruz kalıp kalmadıkları,
- Parklarda karşılaşmaktan en çok kaygı duydukları olayların neler olduğu,
- Çocukluk yıllarını kırsal/kentsel nasıl bir alanda geçirdikleri konularında sorular yöneltilmiştir.

Anketin dördüncü bölümü katılımcıların bulundukları parkları kullanım özellikleri ve güvenlik algılarını içeren sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümde katılımcılara:

- Bulundukları parkı hangi sıklıkta kullandıkları,
- Bulundukları parkı haftanın hangi zaman diliminde kullandıkları,
- Bulundukları parkta ne kadar vakit geçirdikleri,
- Bulundukları parka gitme/yararlanma nedenleri,
- Bulundukları parkların güvenlik durumuna vermiş oldukları puan,
- Bulundukları parkı güvenli bulma/bulmama durumları,
- Bulundukları parktaki insanlarla daha önceden karşılaşma durumları,
- Bulundukları parkta tanıklık ettikleri olaylar,
- Bulundukları park hakkındaki söylentiler,
- Bulundukları parkı suç olayları için elverişli bulma/bulmama durumları,
- Bulundukları parkların kriterlerine (aydınlatma, donatı elemanları, bitki örtüsü, donatıların bakımı, bitkilerin bakımı, görsel kontrol, diğer insanların profili, sosyal destek durumu, polis/güvenlik destek durumu) vermiş oldukları puan,
- Bulundukları parkın bölümlerine göre verilen güvenlik puanları hakkında sorular yöneltilmiştir.

Anket çalışmasının son bölümü ise katılımcıların sosyo-ekonomik özelliklerini içeren sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümde katılımcılara:

- Yaş,
- Cinsiyet,
- Medeni durum,
- Eğitim durumu,
- Çalışma durumu,
- Hane halkı toplam geliri,
- Hane halkı profili (evde kimlerle ve kaç kişi yaşadıkları),
- İkamet edilen ilçe bilgileri hakkında sorular yöneltilmiştir.

Çalışmanın altıncı aşamasını verilerin analiz edilmesi bölümü oluşturmaktadır. Bu aşamada ilk olarak emniyetten alınan veriler, uzman değerlendirmelerine dair veriler ve anketten alınan veriler SPSS programı ile bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Veri girişleri tamamlandıktan sonra veri kontrolleri gerçekleştirilmiş ve olası hatalı girişler ve eksiklikler düzeltilmiştir. Veri analizi 4 aşamada gerçekleştirilmiştir. Veri analizinde her aşamada bir önceki aşamada elde edilen verilerle birlikte değerlendirilerek, çalışmanın çeşitli aşamalarında elde edilen veriler birlikte değerlendirilmiştir. Birinci aşamada emniyetten elde edilen analiz edilmiştir. Bu kapsamda,

- Veriler frekans analizine tabi tutulmuş ve emniyet verileri daha kolay yorumlanabilir hale getirilmiş,
- Parklarda meydana gelen suç sayılarının nüfusla ilişkili olup olmadığını belirlemek için, yıllara göre nüfus ve suç oranı arasında korelasyon analizi yapılmış,
- Park sayısı ile parklarda meydana gelen suç olayı sayısı arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek için korelasyon analizi yapılmış,

- Parklarda meydana gelen suç olaylarının en çok hangi zaman diliminde gerçekleştiğini belirlemek amacıyla, olaylara dair zamansal özellikler (ay ve günün zaman dilimi) ki-kare analizine tabi tutulmuştur.

İkinci aşamada araştırma alanlarına dair veriler analiz edilmiştir. Bu kapsamda,

- Araştırma alanlarının Arcgis 10 programı vasıtasıyla hesaplanan yüzölçümü ve parklardaki çeşitli kullanım alanlarının yüzölçümleriyle suç verileri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla veriler arasında korelasyon analizi yapılmıştır.

Üçüncü aşamada uzman değerlendirmelerine dair veriler analiz edilmiştir. Bu kapsamda,

- Uzman değerlendirme çizelgesinde yer alan verilerle frekans analizi gerçekleştirilmiş ve uzman değerlendirme sonuçlarına ulaşılmış,
- Uzman değerlendirme çizelgesinde yer alan verilerle bazı tanımlayıcı istatistik analizler yapılmış ve en düşük, en yüksek, ortalama gibi değerler elde edilmiş,
- Uzman değerlendirme çizelgesinde bulunan verilerin güvenilirliğini test etmek için güvenilirlik analizi yapılmış,
- Emniyetten elde edilen suç sayısı, arazi çalışmalarında elde edilen yüzölçümü verileri ve uzman değerlendirme çizelgesinde yer alan ortalama değerler arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek için korelasyon analizi yapılmış,
- Uzmanların değerlendirme çizelgesinde yer alan güvenlik algısı sorularına vermiş oldukları yanıtlarla diğer kriterlere verdikleri yanıtlar arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır.

Dördüncü aşamada ise kullanıcı anketlerinden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Bu kapsamda,

- Veriler frekans analizine tabi tutulmuş ve anket verileri daha kolay yorumlanabilir hale getirilmiş,
- Katılımcılara 1 puan – 10 puan arasında yöneltilen sorularda tanımlayıcı istatistik analizler yapılmış,
- Katılımcıların vermiş oldukları yanıtların, katılımcıların sosyo-ekonomik özelliklerine göre farklılıklar gösterip göstermediklerini belirlemek amacıyla bazı değişkenler arasında ki-kare analizi yapılmış,
- Katılımcıların güvenlik algısı yargılarına vermiş oldukları yanıtların güvenilirliğini belirlemek amacıyla veriler güvenilirlik analizine tabi tutulmuş,
- Literatürden elde edilen bilgilere göre anket soruları kişisel, fiziksel ve sosyal başlıklarında 3 farklı şekilde gruplandırılmış, veriler analize uygun referans kategorilerine göre kodlanmış ve gruplara alınan yanıtlar ile katılımcıların bulundukları parkları güvenli bulup bulmamaları arasında bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla veriler arasında lojistik regresyon analizi yapılmış,

- Anket ve uzman verilerinde yer alan güvenlik puanı ve kriter puanlarının ortalamaları ile park büyüklükleri ve suç verileri arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını belirlemek için korelasyon analizi yapılmıştır.

Çalışma sonucunda elde edilen suç verileri, alan inceleme verileri, uzman değerlendirme verileri ve kullanıcı değerlendirmeleri ayrı ayrı ve birlikte değerlendirilerek çeşitli çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

4. BULGULAR

Tez çalışması kapsamında elde edilen bulgular; suça dair veriler, suç verilerine bağlı olarak seçilen araştırma alanlarına dair veriler, araştırma alanlarında yapılan uzman değerlendirmelerine dair veriler ve araştırma alanlarında kullanıcılarla yapılan ankete dair veriler olarak dört başlık altında sunulmuştur.

4.1. Suça Dair Veriler

Suça dair veriler, Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü Suç Araştırma biriminden emniyet birimlerinin kullanmış olduğu POLNET 4.0 programı EKİP projesinde yer alan olaylara ait ifadeler ve olay özetlerinden temin edilmiştir. Bu kapsamda parklarda meydana gelmiş olan olaylara dair:

- Suçun türü/niteliği
- Olayın meydana geldiği park adı/adresi/ilçesi
- Olayın meydana geldiği alandaki konumu
- Olayın tarihi/saati
- Kısa olay özeti ya da karışan ifade metnlerinin kısa özeti (varsa)
- Olaya karışanların (mağdur/müşteki, şüpheli, maktul vs.) cinsiyet ve yaş özellikleri gibi bilgilere erişim izni alınmıştır.

Veri temini, 2017 yılından geriye doğru olarak 2012-2016 yılları arasını kapsayan 5 yıllık verileri kapsamaktadır. Veri temini 16 Şubat 2017 ve 11 Mayıs 2017 tarihleri arasında farklı günlerde 42 iş gününde Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir.

Veri temin edilirken EKİP projesinde istenen zaman dilimlerine göre tarihler girilerek veri tabanında yer alan anahtar kelimelere göre arama yapılmıştır. Bu kapsamda veri tabanında yer alan 'park' ve 'çocuk parkı' anahtar kelimelerine ek olarak parkın bölümlerini kapsayabileceği düşünülen, bununla birlikte emniyet yetkililerinin parkta meydana gelmiş olan olayları sisteme kaydederken kullanmış olabileceği olası anahtar kelimeler düşünülerek, 'açık arazi', 'açık hava', 'göl/gölet', 'havuz', 'ırmak/nehir', 'kampüs içi/dışı', 'meydan', 'milli park içi', 'otopark', 'spor alanları' ve 'spor alanları ile bunların çevresi' gibi anahtar kelimeler de araştırmaya dahil edilmiştir.

Veriler Antalya kent merkezini oluşturan Aksu, Döşemealtı, Kepez, Konyaaltı ve Muratpaşa ilçelerinde meydana gelen olayları kapsamaktadır. Bu kapsamda sistemde yapılan arama sonucunda oluşturulmuş olan icmal raporlarında elde edilen veri sayısı ve olayın parkta ya da benzer alanda gerçekleştirildiği düşünülerek tespit edilen olay sayısı anahtar kelimelere göre Çizelge 4.1'de verilmiştir.

Çizelge 4.1. Anahtar kelimeler ve yıllara göre suç sayısı

Anahtar kelimeler	Yıllara göre dosya sayısı					Yıllara göre parkta gerçekleştiği tespit edilen olay sayısı				
	2016	2015	2014	2013	2012	2016	2015	2014	2013	2012
Açık arazi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Açık hava'	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Çocuk parkı	10	11	11	22	15	5	5	8	8	10
Göl/gölet	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0
Havuz	10	9	6	7	1	0	0	1	0	0
İrmak/nehir	8	8	1	3	2	0	0	0	0	1
Kampüs içi/dışı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Meydan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Milli park içi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otopark	458	414	427	411	253	13	14	6	4	12
Park	536	528	515	374	385	396	382	338	275	190
Spor Alanları	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Spor alanları ve çevresi	30	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Yüzme havuzu	2	2	3	2	5	0	1	0	0	0
Toplam	1058	986	964	820	661	414	402	354	288	213
Genel Toplam	4489					1671				

Çizelge 4.1. incelendiğinde Emniyet Ekip projesinde belirlenen anahtar kelimeler ve 2012-2016 yılları arasında yapılan sorgulamalara göre toplam 4489 dosyanın olduğu ve bunlardan 1671 tanesinin parklarda meydana gelen olaylara ait dosyalar olduğu tespit edilmiştir. Çizelge 4.1.'de anahtar kelimelere göre yapılan sorgulama sonucu elde edilen dosya sayısının, tespit edilen olay sayısından fazla olmasının nedeni, ifade alan yetkililerin anahtar kelimeleri hatalı girmesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir (Örneğin: park halindeki araca çarpma olayına anahtar kelime olarak 'otopark, cadde, sokak vb.' yerine 'park' girilmesi gibi).

Elde edilen hâlihazırdaki verilere göre Antalya kent merkezinde yer alan parklarda 2012 yılında 213 adet, 2013 yılında 288 adet, 2014 yılında 354 adet, 2015 yılında 402 adet ve 2016 yılında 414 adet olmak üzere toplam 1671 olay meydana gelmiştir. Bu olayların 16 tanesi Aksu ilçesinde, 22 adedi Döşemealtı ilçesinde, 489 adedi Kepez ilçesinde, 164 adedi Konyaaltı ilçesinde ve 980 adedi Muratpaşa ilçesinde gerçekleşmiştir (Çizelge 4.2).

Çizelge 4.2. İlçelere ve yıllara göre parklarda meydana gelen suç sayısı

		Yıllar					Toplam	
		2012	2013	2014	2015	2016		
İLÇELER	AKSU	Sayı	1	3	4	1	7	16
		İlçe	6,3%	18,8%	25,0%	6,3%	43,8%	100,0%
		Yıl	,5%	1,0%	1,1%	,2%	1,7%	1,0%
		Toplam	,1%	,2%	,2%	,1%	,4%	1,0%
	DÖSEMEALTI	Sayı	6	2	5	3	6	22
		İlçe	27,3%	9,1%	22,7%	13,6%	27,3%	100,0%
		Yıl	2,8%	,7%	1,4%	,7%	1,4%	1,3%
		Toplam	,4%	,1%	,3%	,2%	,4%	1,3%
	KEPEZ	Sayı	64	80	106	133	106	489
		İlçe	13,1%	16,4%	21,7%	27,2%	21,7%	100,0%
		Yıl	30,0%	27,8%	29,9%	33,1%	25,6%	29,3%
		Toplam	3,8%	4,8%	6,3%	8,0%	6,3%	29,3%
	KONYAALTI	Sayı	14	22	42	39	47	164
		İlçe	8,5%	13,4%	25,6%	23,8%	28,7%	100,0%
		Yıl	6,6%	7,6%	11,9%	9,7%	11,4%	9,8%
		Toplam	,8%	1,3%	2,5%	2,3%	2,8%	9,8%
	MURATPASA	Sayı	128	181	197	226	248	980
		İlçe	13,1%	18,5%	20,1%	23,1%	25,3%	100,0%
		Yıl	60,1%	62,8%	55,6%	56,2%	59,9%	58,6%
		Toplam	7,7%	10,8%	11,8%	13,5%	14,8%	58,6%
	Toplam	Sayı	213	288	354	402	414	1671
		İlçe	12,7%	17,2%	21,2%	24,1%	24,8%	100,0%
		Yıl	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam	12,7%	17,2%	21,2%	24,1%	24,8%	100,0%

Meydana gelen olayların adres bilgileri incelendiğinde, olayların tamamında adres bilgisinin bulunduğu, 974 adet dosyada adres bilgileri ile birlikte park isimlerinin de yer aldığı, 697 adet dosyada ise sadece adres bilgisinin yer aldığı, park adının yer almadığı tespit edilmiştir. 697 adet parkın tespiti aşamasında bu sayıların az miktarda azalma yönünde değişebileceği düşünülmektedir. 974 adet dosyada yer alan olaylar 200 farklı parkta gerçekleşmiştir. Olay sayısına göre veriler incelendiğinde olay sayısı 15 ve üzerinde olan parklar Çizelge 4.3'deki gibidir.

Çizelge 4.3. Park isimlerine göre olay sayılarından bazıları

Park adı	Sayı	Yüzde
Yavuz Özcan Parkı*	106	6,3
Karaalioğlu Parkı*	93	5,6
Atatürk Parkı (Muratpaşa)*	69	4,1
Beach park	57	3,4
Atatürk Kültür Parkı (Muratpaşa)*	41	2,5
Aydın Kanza Parkı	35	2,1
Sakarya Parkı*	32	1,9
Fatih Sultan Mehmet Parkı	29	1,7
Beş şehitler parkı	26	1,6
23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı*	21	1,3
Cumhuriyet Meydanı	20	1,2
Muratpaşa Şehitler parkı	18	1,1
Bayındır Parkı	17	1,0
Lara Plajları	16	1,0
Şehitler Parkı (Kepez)*	15	,9
Toplam	1671	100

*: Araştırma parkları

Park isimlerine göre olay sayıları incelendiğinde, asayiş bozan olayların daha çok yüzölçümü bakımından büyük olan, ortalama 10 yıldan daha önce yapılmış olan, genellikle ilçelerin merkez noktalarında ya da kalabalık bölgelerinde/geçiş noktalarında bulunan parklar olduğu görülmektedir.

Yüzölçümü açısından büyük olan ve ilçelerin kalabalık bölgelerinde/geçiş noktalarında bulunan parkların, diğerlerine göre daha fazla oranda olanak barındırmasına bağlı olarak insan yoğunluğunun fazla olması, cinsel saldırı, taciz vb. gibi suç türlerini mekânda insan varlığına bağlı görsel kontrol sağlayarak engelleyebileceği gibi, açıktan hırsızlık, yankesicilik vb. gibi suç türlerine de olanak sağlayabileceği açıktır. Bununla birlikte Çizelge 4.3'te adı geçen parkların birçoğu 10 yıldan daha uzun süre önce yapılmış olan ve bazı sabit donatıların yıpranmış olabileceği bununla birlikte tesis aşamasındaki bitkisel doku ile şimdiki bitkisel doku arasında ciddi farkların bulunduğu alanlardır.

Çizelge 4.3'te en fazla suç olayının meydana geldiği Yavuz Özcan Parkı 2015 yılında tadilat yapılmış bir parktır. Yavuz Özcan Parkında, 2012-2016 yılları arasındaki 5 yıllık olay sayısı incelendiğinde, 2012 yılında 10 olay, 2013 yılında 18 olay, 2014 yılında 18 olay, 2015 yılında 20 olay ve 2016 yılında 40 olayın meydana gelmiş olduğu tespit edilmiştir. 2015 yılında parkta yapılmış olan tadilatla gerçekleşen en önemli değişiklik parktaki işletmelerin (satış birimleri, çay bahçeleri) kapatılmış olmasıdır. Bu değişikliğin işletmelerin yapmış olduğu otokontrolü ortadan kaldırmış olduğu ve özellikle parkın aşağı bölgelerinde kalan çay bahçelerinin kapatılmasıyla da parkın kullanıcı profiline değişmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Parklarda meydana gelmiş olan suç çeşitleri incelendiğinde, 41 farklı suç türünün meydana geldiği ve en çok meydana gelmiş olan 3 olayın sırasıyla % 33,2 oranı ile ‘açıktan hırsızlık’, % 30,9 oranı ile ‘kasten yaralama’ ve % 4,2 oranı ile ‘yankesicilik’ olayları olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Parklarda meydana gelen suç türleri

	Birincil suçlar		Tüm suçlar	
	Sayı (N)	Oran (%)	Sayı (N)	Oran (%)
Açıktan hırsızlık	554	33,2	559	28,3
Bisiklet ve Motosiklet Hırsızlığı	46	2,8	46	2,3
Cinsel Saldırı	9	0,5	9	,5
Cinsel Taciz	18	1,1	20	1,0
Çocuğun Cinsel İstismarı	30	1,8	31	1,6
Dolandırıcılık	25	1,5	25	1,3
Güveni Kötüye Kullanma	40	2,4	40	2,0
Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması	5	0,3	7	,4
Görevi yaptırmamak için direnme görevli memura mukavemet	3	0,2	4	,2
Hakaret	26	1,6	161	8,1
Hayasızca Hareketler	11	0,7	11	,6
İntihara Teşebbüs	8	0,5	8	,4
İşyerinden Kurumdan Hırsızlık	5	0,3	5	,3
İntihar	1	0,1	1	,1
Kapkaç	7	0,4	7	,4
Kasten Öldürme	7	0,4	8	,4
Kasten Yaralama	516	30,9	529	26,7
Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma	1	0,1	4	,2
Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak	24	1,4	24	1,2
Mala Zarar Verme	29	1,7	48	2,4
Oto Hırsızlığı	1	0,1	1	,1
Otodan Hırsızlık	52	3,1	52	2,6
Şantaj	1	0,1	2	,1
Taksirle yaralama	59	3,5	59	3,0
Taksirle Öldürme	1	0,1	1	,1
Tehdit	53	3,2	147	7,4
Yağma (gasp)	44	2,6	45	2,3
Yankesicilik	71	4,2	71	3,6
6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna Muhalefet	23	1,4	25	1,3
Fuhşa teşvik aracılık veya zorlama	1	0,1	1	,1
Aile içi Şiddet	0	0	16	,8
Özel Hayatın Gizliliğini İhlal	0	0	1	,1
Hayvanı tehlike yaratacak şekilde serbest bırakma	0	0	2	,1

Devamı arkada

Çizelge 4.4'ün devamı

Trafik güvenliğini tehlikeye sokmak (alkollü araç kullanmak hasarlı Kaza tehlikeli araç kullanmak)	0	0	1	,1
Kayıp Eşya	0	0	1	,1
Kayıp Şahıs	0	0	1	,1
Konut Dokunulmazlığının İhlali	0	0	1	,1
6284 Sayılı ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanun kapsamında verilen tedbir kararına aykırılık	0	0	1	,1
Rahatsız Etme	0	0	1	,1
Hakkı Olmayan yere tecavüz	0	0	1	,1
Enerji (Elektrik sıvı gaz) hırsızlığı	0	0	1	,1
Toplam	1671	100	1978	100,0

Çizelge 4.4'te yer alan suç türlerine ait dosyalardaki olay özetleri incelendiğinde, hırsızlık olaylarının daha çok parklarda güvenlik kameralarının bulunmaması nedeniyle gerçekleştiği düşünülmektedir. Bununla birlikte, hırsızlık olaylarının büyük çoğunluğunun, parkta unutulmuş eşyaların aranıldığında bulunamaması; çocuğu/çocukları ile parka giden bireylerin çocukla ilgilenirken eşyalarının bıraktığı yerden ya da bebek arabasından çalınması; parkta spor yapan bireylerin spor aletlerini kullandığı esnada eşyalarının bıraktıkları yerden çalınması ve parkta alkollü ya da alkolsüzken uyuyan/uyuya kalan bireylerin eşyalarının çalınması gibi nedenlerden kaynaklandığı göze çarpmaktadır.

Kasten yaralama olayları incelendiğinde, genellikle olay nedenlerinin boşanma aşamasındaki/kavga etmiş çiftler ya da boşanmış ama çocuk görme nedeniyle bir araya gelmiş çiftler arasındaki aile içi şiddetten; parkta farklı iki grup arasında birbirlerine bakma ya da laf atma nedeniyle çıkan kavgalardan ve önceden husumetli olan şahısların konuşma gerekçesiyle parkta buluşması ve anlaşamaması sonucu ortaya çıkan tartışmalardan kaynaklandığı göze çarpmaktadır. Bir başka deyişle, kasten yaralama olaylarında parkların genellikle buluşma noktası olarak kullanıldığı göze çarpmaktadır.

Yankesicilik olayları incelendiğinde, genellikle açıktan hırsızlık olaylarında olduğu gibi parkta uyuyakalan bireylerin eşyalarının çalınması nedeniyle ortaya çıktığı bununla birlikte parklarda düzenlenen kermes, ramazan etkinliği, konser vb. organizasyonlarda insan yoğunluğunun fazla olduğu zamanlarda ortaya çıktığı göze çarpmaktadır.

Parklarda meydana gelen olayların, parkın fiziksel yapısı, donatı elemanları vb. gibi park unsurlarından kaynaklanabileceği düşünüldüğü için 'taksirle yaralama' olaylarının nedenleri incelendiğinde;

- Çocuk parkında kaydıraktan düşüp yaralanma
- Parkın sabit olmayan/sabitlenmemiş donatı elemanının (kale direği, bank, bariyer vs.) kullanıcı üzerine düşmesi sonucu yaralanma
- Salıncaktaki emniyet zincirinin olmaması sonucu düşerek yaralanma, salıncığın yerinden çıkarak salıncak üst demirinin düşmesi sonucu yaralanma

- Parkta motosiklet/elektrikli bisiklet kullanımı sonucu yayaya çarpma, iki taşıtın birbiriyle çarpışması
- Tasmalı ya da tasmasız köpek gezdiren şahsın köpeğinin parktaki bir başka şahsı ısırarak yaralaması
- Ayak kayması sonucu yüksekte, kayalıklardan düşüp yaralanma
- Yürürken ya da koşarken ayağı takılıp düşme
- Aydınlatma direğinin içerisinden geçen ve açıkta bulunan kabloya temas ederek akıma kapılma
- Şaka amaçlı meyve atarken yaralanma
- Çim biçme makinasından taş fırlaması sonucu yaralanma
- Lastikle bağlı oyun elemanında lastik kopması sonucu yaralanma
- Piknik alanındaki ağzı açık olan ve içerisinde mangal közü bulunan beton kovaya düşerek yaralanma gibi nedenler göze çarpmaktadır.

Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri incelenirken, olaya ait tam saat ve tam tarih verilerinin daha kolay anlaşılabilmesi için, tarih verileri ilk olarak aylara daha sonra ise kış (aralık, ocak, şubat), ilkbahar (mart, nisan, mayıs), yaz (haziran, temmuz, ağustos) ve sonbahar (eylül, ekim, kasım) olarak mevsimlere; saat verileri de 00:00-04:59, 05:00-09:59, 10:00-14:59, 15:00-19:59 ve 20:00-23:59 olmak üzere 5 grupta sınıflandırılmıştır (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (ay-saat)

	Günün zaman dilimleri					Toplam
	00:00-04:59	05:00-09:59	10:00-14:59	15:00-19:59	20:00-23:59	
Ocak	8	4	25	24	16	77
Şubat	12	5	28	37	26	108
Mart	7	4	27	36	18	92
Nisan	15	7	32	56	30	140
Mayıs	16	6	24	54	31	131
Haziran	21	11	31	41	39	143
Temmuz	35	17	35	45	67	199
Ağustos	44	22	42	49	75	232
Eylül	35	9	38	47	47	176
Ekim	20	11	34	57	36	158
Kasım	7	5	24	40	26	102
Aralık	11	7	29	43	19	109
Toplam	231	108	369	529	430	1667

Not: 1671 dosyanın 4 tanesinde zaman verisi yer almamaktadır.

Çizelge 4.5 incelendiğinde suç olaylarının en çok ağustos aylarında ve 20:00-23:59 zaman diliminde meydana gelmiş olduğu görülmektedir. Olaylara ait zaman verileri, mevsimlere ve günün zaman dilimlerine göre ise Çizelge 4.6'da verilmiştir.

Çizelge 4.6. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (mevsim-saat)

		Günün zaman dilimleri					Toplam
		00:00-04:59	05:00-09:59	10:00-14:59	15:00-19:59	20:00-23:59	
Mevsimler	Kış	31	16	82	104	61	294
	İlkbahar	38	17	83	146	79	363
	Yaz	100	50	108	135	181	574
	Sonbahar	62	25	96	144	109	436
Toplam		231	108	369	529	430	1667

Not: 1671 dosyanın 4 tanesinde zaman verisi yer almamaktadır.

Çizelge 4.6 incelendiğinde suç olaylarının en çok yaz mevsiminde ve 20:00-23:59 zaman diliminde meydana gelmiş olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.5 ve çizelge 4.6’da yer alan veriler Antalya’nın iklimsel özelliklerine göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, parklarda meydana gelen suç olaylarının, parkların mevsimlere ve aylara göre en fazla kullanılabileceği, parklarda en fazla sayıda kullanıcının bulunabileceği zaman dilimlerinde olduğu göze çarpmaktadır.

Parklarda meydana gelen suç olaylarına maruz kalmış olan mağdur/müşteki sayısı ve suç işlemiş olan şüpheli/suçta sürüklenen çocuk sayısının cinsiyete göre dağılımı Çizelge 4.7’deki gibidir.

Çizelge 4.7. Parklarda meydana gelen olaylara karışan kişilerin cinsiyet özellikleri

	Mağdur/ müşteki		Müşteki şüpheli		Şüpheli müşteki		Şüpheli		Suça sürüklenen çocuk		İntihara teşebbüs eden		Maktul	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
Erkek	1036	62	75	4,5	77	4,6	561	33,6	113	6,8	4	0,2	7	0,4
Kadın	473	28,3	22	1,3	20	1,2	81	4,8	14	0,8	5	0,3	1	0,1
FME	0	0	0	0	0	0	46	2,8	3	0,2	0	0	0	0
FFE	0	0	0	0	0	0	13	0,8	1	0,1	0	0	0	0
FMK	0	0	0	0	0	0	2	0,1	0	0	0	0	0	0
FFK	0	0	0	0	0	0	2	0,1	0	0	0	0	0	0
FM	0	0	0	0	0	0	1	0,1	0	0	0	0	0	0
Missing	162	9,7	1574	94,2	1574	94,2	965	57,7	1540	92,2	1662	99,5	1663	99,5
TOPLAM	1671	100	1671	100	1671	100	1671	100	1671	100	1671	100	1671	100

(FME: Faili meçhul erkek şahıs; FFE: Faili firar erkek şahıs; FMK: Faili meçhul kadın şahıs; FFK: Faili Firar kadın şahıs, FM: Faili meçhul şahıs)

Çizelge 4.7 incelendiğinde parklarda meydana gelmiş olan olaylarda suça maruz kalmış olan bireylerin en çok % 62 oranında erkeklerden oluştuğu, suç işleyen bireylerin ise en çok % 33,6 oranında erkeklerden oluştuğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında ele alınan kent parklarında meydana gelen suç olayları ve sayıları Çizelge 4.8'deki gibidir.

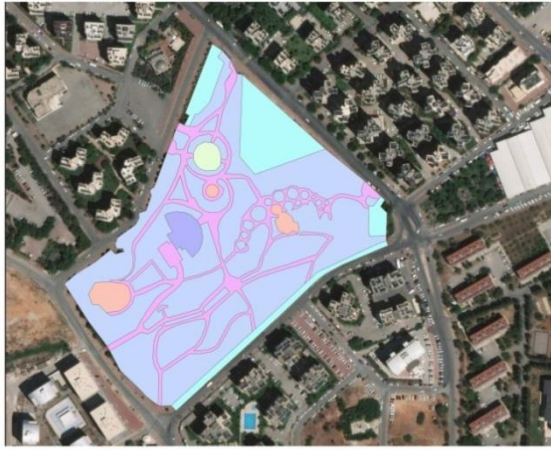
Çizelge 4.8. Parklara göre suçlar ve suç sayıları

	Parklara göre suçlar						
	23 Nisan Parkı	Atatürk Kültür Parkı	Karaalioglu Parkı	Kepez Şehitler parkı	Muratpaşa Atatürk Parkı	Sakarya Parkı	Yavuz Özcan
Açıktan hırsızlık	7	13	30	6	19	9	27
Bisiklet ve Motosiklet Hırsızlığı	0	3	2	1	1	2	0
Cinsel Saldırı	0	1	1	0	0	0	0
Cinsel Taciz	0	1	0	1	2	0	3
Çocuğun Cinsel İstismarı	1	0	0	0	2	1	1
Dolandırıcılık	0	0	0	1	1	2	2
Güveni Kötüye Kullanma	1	0	1	1	2	1	7
Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması	0	1	0	0	0	0	0
Görevi yaptırmamak için direnme görevli memura mukavemet	0	0	0	0	0	0	1
Hakaret	2	1	1	0	2	0	1
Hayasızca Hareketler	0	0	0	0	0	0	0
İntihara Teşebbüs	0	0	1	0	2	0	3
İşyerinden Kurumdan Hırsızlık	0	0	0	0	0	0	0
İntihar	0	0	0	0	0	0	0
Kapkaç	0	0	1	0	1	1	2
Kasten Öldürme	0	0	0	0	0	0	0
Kasten Yaralama	5	11	22	3	18	14	34
Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma	0	0	0	1	0	0	0
Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak	0	0	6	0	0	0	2
Mala Zarar Verme	0	0	3	0	4	0	0
Otodan Hırsızlık	1	2	0	0	4	2	0
Taksirle yaralama	0	6	3	0	4	0	0
Taksirle Öldürme	0	0	0	0	0	0	0
Tehdit	1	0	1	0	1	0	3
Yağma (gasp)	0	2	3	1	3	0	8
Yankesicilik	3	0	10	0	2	0	9
6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna Muhalefet	0	0	8	0	2	0	3

4.2. Araştırma Alanlarına Dair Veriler

Arazi inceleme formlarına ait veriler Çizelge 4.9, 4.10, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14, 4.15'deki gibidir:

Çizelge 4.9. 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı arazi inceleme formu

Parkin adı:		23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı
		
Kullanım alanı oranları	Kullanım alanları	Yüzölçümü
	Yeşil Alanlar	34823,55
	Yollar	8619,82
	Su Yüzeyleri	1514,77
	Otoparklar	7462,77
	Çocuk Oyun Alanları	615,64
	Amfi	1091,31
	Bağımsız Bölümler	0
	Spor Sahaları	0
	Falezler	0
	Toplam	54127,85
Genel Bilgi	23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı Antalya ili Konyaaltı ilçesi Siteler mahallesinde, çoğunlukla polislerin ikamet ettiği ve polis lojmanlarının bulunduğu etrafı yüksek katlı konutlarla çevrili bir alanda bulunmaktadır ve daha çok mahalle sakinlerinin kullanmış olduğu bir mahalle parkı niteliğindedir. Parkın tüm çevresi taşıt yollarıyla çevrilidir.	
Güvenlik sistemleri	23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı, Antalya İl Emniyet Müdürlüğü Uncalı Hizmet Binası'na (Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü, Kriminal Polis Laboratuvar Müdürlüğü) oldukça yakın mesafededir. Parkta güvenlik görevlilerinin kullanmış olduğu bir adet de güvenlik kulübesi yer almaktadır fakat farklı zamanlarda yapılan ziyaretlerde genel olarak güvenlik görevlilerine rastlanmamıştır. Parkta herhangi bir güvenlik kamerası yer almamaktadır.	
Eğitim birimleri	Parka yaklaşık 300 metre mesafede Leyla Kahraman Sevim Ertenü Ortaokulu bulunmaktadır.	
Konut Birimleri	Parkın neredeyse dört bir yanında ve park sınırlarına yaklaşık 20 metre mesafede konutlar yer almaktadır.	
Alışveriş merkezleri	Yaklaşık 250 metre mesafede Siteler Mahallesi semt pazarı ve 50 metre mesafede bir market zincirinin şubesi bulunmaktadır.	
Diğer yeşil alanlar	Parkın kuzey ve kuzey doğu tarafında Emniyet Caddesinin diğer tarafında ve parka yaklaşık 20'şer metre mesafede 2 farklı park daha yer almaktadır.	

Devamı arkada

Çizelge 4.9' un devamı

Sağlık tesisleri	Parka yaklaşık 500 metre mesafede Uncalı Semt Polikliniği bulunmaktadır.
İbadet alanları	Parka yaklaşık 100 metre mesafede Şehit Polis Muhammet Oğuz Kılınç Camii yer almaktadır.
Diğer	Parkta herhangi bir acil müdahale anında gerekli olabilecek ilk yardım ya da yangın söndürme sistemi yer almamaktadır.

Çizelge 4.10. Atatürk Kültür Parkı arazi inceleme formu

Parkın adı:		Atatürk Kültür Parkı
		
Kullanım alanı oranları	Kullanım alanları	Yüzölçümü
	Yeşil Alanlar	198125,95
	Yollar	52254,36
	Su Yüzeyleri	11296,81
	Otoparklar	25390,69
	Çocuk Oyun Alanları	2395,52
	Amfi	3042,235
	Bağımsız Bölümler	22130,35
	Spor Sahaları	2938,04
	Falezler	22570,25
	Toplam	340144,25
Genel Bilgi	Atatürk Kültür Parkı, Muratpaşa ilçesi Sakıp Sabancı Bulvarı üzerinde ve Konyaaltı ilçe sınırında, Antalya Stadyumu'nun güneyinde yer almaktadır. Parkın batısında içerisinde zincir mağazaların yer aldığı bir alışveriş merkezi, doğusunda 5 yıldızlı oteller, güneyinde falezlerin alt bölümünde Sahil Antalya Yaşam Parkı yer almaktadır. Park yüzölçümü olarak Antalya ilindeki en büyük parktır ve bünyesinde barındırdığı Atatürk Kültür Merkezi, Cam Piramit Fuar ve Kongre Merkezi, Doğan Hızlan Kütüphanesi vb. gibi kullanım alanları ile tüm kente hizmet eden bir kent parkı niteliğindedir. Parkta ayrıca Antalya Büyükşehir Belediyesi Anaokulu, giriş ve çıkışının hem parktan hem de Sahil Antalya Yaşam Parkından yapılabilen Antalya Açık Hava Tiyatrosu bulunmaktadır.	

Devamı arkada

Çizelge 4.10'un devamı

Güvenlik sistemleri	Atatürk Kültür Parkı, Antalya İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Şube Müdürlüğüne yaklaşık 1 km mesafede, Antalya Polis Evi'ne 500 metre mesafededir. Parkın Kültür Merkezi ile Fuar ve Kongre Merkezi gibi bölümlerinde güvenlik görevlileri bulunmaktadır fakat görev bölgeleri bu alanları ve çevresini kapsamaktadır. Bunun dışında, özellikle hafta sonları gibi kalabalık günlerde motosikletli polisler sürekli devriye olarak gezmektedir. Parkta sadece kongre, fuar, kültür merkezi gibi bağımsız bölüm olarak nitelendirilebilecek olan birimlerde güvenlik kamera sistemi yer almakta diğer bölümlerde herhangi bir kamera sistemi yer almamaktadır.
Eğitim birimleri	Parkın içerisinde Antalya Büyükşehir Belediyesi Anaokulu yer almaktadır. Bunun dışında parkın doğu girişine yaklaşık 200 metre mesafede Falez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, kuzey girişine 600 metre mesafede de Mecdude Başakıncı Ortaokulu yer almaktadır.
Konut Birimleri	Parka en yakın konutlar doğu girişine 250 metre mesafede yer almaktadır. Bununla birlikte parka sınır komşusu olarak 5 yıldızlı bir otel de yer almakta fakat doğrudan parka doğrudan erişimi bulunmamaktadır.
Alışveriş merkezleri	Yaklaşık 500 metre mesafede içerisinde zincir mağazaların yer aldığı bir alışveriş merkezi yer almaktadır.
Diğer yeşil alanlar	Parkın kuzeyinde sahil boyunca uzanan Sahil Antalya Yaşam Parkı bulunmakta ve söz konusu iki park arasında yer alan asansörle parklar arasında geçiş sağlanmaktadır. Ayrıca parkın doğu girişine yaklaşık 250 metre mesafede Atatürk Parkı yer almaktadır.
Sağlık tesisleri	Parkın doğu girişine yaklaşık 500 metre mesafede Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi yer almaktadır.
İbadet alanları	Parkın doğu girişine yaklaşık 400 metre mesafede Bedir Camii yer almaktadır.
Diğer	Parkta yer alan bağımsız bölümler hariç olmak üzere, parkın genelinde herhangi bir acil müdahale anında gerekli olabilecek ilk yardım ya da yangın söndürme sistemi yer almamaktadır.

Çizelge 4.11. Atatürk Parkı arazi inceleme formu

Parkın adı:		Atatürk Parkı
		
Kullanım alanı oranları	Kullanım alanları	Yüzölçümü
	Yeşil Alanlar	72098,64
	Yollar	24613,56
	Su Yüzeyleri	376,03
	Otoparklar	8823,49
	Çocuk Oyun Alanları	1928,38
	Amfi	-
	Bağımsız Bölümler	15738,69
	Spor Sahaları	
	Falezler	14539,18
	Toplam	138118

Devamı arkada

Çizelge 4.11'in devamı

Genel Bilgi	Atatürk Parkı, Muratpaşa ilçesinde, Antalya Müzesi ile Meteoroloji 4. Bölge Müdürlüğü'nün kuzeyinde, Konyaaltı Caddesinin yaklaşık 1 kilometrelik bölümünde yer almaktadır. Ayrıca parkın içerisinde Antalya Kent Konseyi binası da yer almaktadır. Park yüzölçümü olarak Antalya ilindeki en büyük 2. parktır. Parkın içerisinde çok sayıda kafe ve restoran niteliğinde tesisler yer almakta ve bu tesisler tüm kente hizmet etmektedir. Parkın hizmet etmiş olduğu hedef kitle göz önüne alındığında Atatürk Parkı'nın kent parkı niteliğinde olduğu görülmektedir.
Güvenlik sistemleri	Atatürk parkı, Antalya Polis Evi'ne 250 metre mesafededir. Parkta yer alan işletmelerde güvenlik görevlileri ve kamera sistemleri yer almakta fakat diğer bölümlerinde herhangi bir güvenlik sistemi yer almamaktadır.
Eğitim birimleri	Parkın Konyaaltı Caddesi cephesindeki farklı noktalarına yaklaşık 30 metre mesafede Antalya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile Barbaros Ortaokulu yer almaktadır. Bunların dışında parkın farklı noktalarına yaklaşık 500 metre mesafede Gazi Anadolu Lisesi, Falez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Şehit Serkan Çölkesen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Meryem-Mustafa Ege Ortaokulu, Fatmagül Özpinar İlkokulu yer almaktadır.
Konut Birimleri	Parka en yakın konutlar Konyaaltı Caddesinin diğer tarafında ve parka yaklaşık 20 metre mesafede bulunmaktadır.
Alışveriş merkezleri	Parka sınır olan Konyaaltı Caddesi boyunca farklı noktalarda parka 20 metre mesafede çeşitli süpermarketler yer almaktadır.
Diğer yeşil alanlar	Parkın batı tarafında 200 metre mesafede Sahil Antalya Yaşam Parkı ve kuzey batı tarafına yaklaşık 250 metre mesafede Atatürk Kültür Parkı yer almaktadır.
Sağlık tesisleri	Parkın batı tarafına yaklaşık 600 metre mesafede Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve parkın kuzey tarafına yaklaşık 300 metre mesafede Falez Aile Sağlığı Merkezi yer almaktadır.
İbadet alanları	Parkın kuzey tarafına yaklaşık 450 metre Bedir Camii ve Hacı Sait Camii yer almaktadır.
Diğer	Parkla etkileşimli olabilecek diğer yerlerden biri olarak, parkın hemen kuzeyinde yer alan Antalya Müzesi düşünülebilir. Parkta yer alan bağımsız bölümler hariç olmak üzere, parkın genelinde herhangi bir acil müdahale anında gerekli olabilecek ilk yardım ya da yangın söndürme sistemi yer almamaktadır.

Çizelge 4.12. Karaalioğlu Parkı arazi inceleme formu

Parkın adı:		Karaalioğlu Parkı
		
Kullanım alanı oranları	Kullanım alanları	Yüzölçümü
	Yeşil Alanlar	76653,31
	Yollar	22951,01
	Su Yüzeyleri	851,667
	Otoparklar	2858,58
	Çocuk Oyun Alanları	1035,45
	Amfi	-
	Bağımsız Bölümler	1220,74
	Spor Sahaları	-
	Falezler	15779,16
	Toplam	121349,943
Genel Bilgi	Karaalioğlu Parkı, Muratpaşa İlçesi Atatürk Caddesi ve Işıklar caddesi üzerinde yer almaktadır. Park Antalya'daki en eski hatta Türkiye'deki ilk kent parklarından biridir. Antalya Büyükşehir Belediyesi Belediye Başkanlığı hizmet binası uzun yıllar parkın içinde yer almıştır ve şu anda halen belediyenin çeşitli birimleri tarafından kullanılmaktadır. Karaalioğlu parkı Antalya'nın en işlek noktalarından biri olan Işıklar Caddesi, Antalya Kaleiçi Yat Limanı ve Antalya Kaleiçi'ne komşu olan ve insanların bu noktalar arasında geçiş güzergâhı arasında yer alan bir parktır. Dolayısıyla her gün çok sayıda yerli ve yabancı ziyaretçi tarafından ziyaret edilen bir noktadır.	
Güvenlik sistemleri	Karaalioğlu Parkı içerisinde Rusya Antalya Başkonsolosluğu yer almaktadır. Konsolosluk önünde 24 saat nöbet tutan polis memurları ve hem konsolosluk önündeki yolda hem de parkın diğer yollarını görecektir şekilde kamera sistemleri yer almaktadır. Ayrıca parka yapılan çeşitli günlerdeki ziyaretlerin tamamında motosikletli polis ekiplerinin devriye yaptığı gözlemlenmiştir. Ayrıca parkın içerisinde Antalya Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı Kaleiçi Hizmet Birimi yer almaktadır.	
Eğitim birimleri	Parkın Atatürk Caddesi girişine yaklaşık 350 metre mesafede Antalya Lisesi ve parka yaklaşık 500 metre mesafe çeşitli özel eğitim kurumları yer almaktadır.	

Devamı arkada

Çizelge 4.12'nin devamı

Konut Birimleri	Parkin doğu sınırının karşısında Işıklar Caddesi boyunca 20 metre mesafede ve parkın güney doğu girişi boyunca uzanan Fevzi Çakmak Caddesi boyunca 10 metre mesafede çok katlı konutlar yer almaktadır. Ayrıca parkın kuzey tarafındaki Hıdırlık Sokaktan başlayarak yaklaşık 200 metre mesafede çok sayıda butik otel tarzında konaklama tesisleri yer almaktadır.
Alışveriş merkezleri	Parkin girişlerinin yer aldığı Atatürk Caddesi ve Işıklar Caddesi üzerinde çok sayıda ve kozmetik, yiyecek, giyim vb. gibi farklı niteliklerde mağazalar yer almaktadır. Parka yakın mesafede zincir market ya da alışveriş merkezi tarzında herhangi bir yer bulunmamaktadır.
Diğer yeşil alanlar	Parka yakın mesafede park niteliğinde herhangi bir yer bulunmamakta, Kaleiçi Yat Limanı – Karaalioğlu Parkı bağlantısında 1 adet seyir terası bulunmaktadır.
Sağlık tesisleri	Parka en yakın hastane 1,5 km uzaklıktadır.
İbadet alanları	Parka 350 metre mesafede Sultan Alaaddin Camii yer almaktadır.
Diğer	Park Antalya'da yaşayan insanların birçoğunun buluşma noktasıdır ve Antalya'ya yakın çevredeki illerden gelen ziyaretçilerin çoğunlukla ziyaret ettikleri noktalardan biridir. Parkta herhangi bir acil müdahale anında gerekli olabilecek ilk yardım ya da yangın söndürme sistemi yer almamaktadır.

Çizelge 4.13. Sakarya Parkı arazi inceleme formu

Parkin adı:

Sakarya Parkı

An aerial photograph of Sakarya Park with overlaid colored zones. The park is situated along a major road. The zones include yellow areas for paths or open spaces, green areas for lawns or trees, blue areas for water features, and purple areas for playgrounds. A scale bar at the bottom right indicates distances from 0 to 160 metres.

0 20 40 80 120 160
Metre

Kullanım
alanı
oranları

Kullanım alanları	Yüzölçümü
Yeşil Alanlar	32749,48
Yollar	4855,69
Su Yüzeyleri	615,21
Otoparklar	
Çocuk Oyun Alanları	589,39
Amfi	173,28
Bağımsız Bölümler	2560,65
Spor Sahaları	
Falezler	
Toplam	41543,73

Devamı arkada

Çizelge 4.13'ün devamı

Genel Bilgi	Sakarya Parkı, Kepez Yeni Mahallede 2428 Sokak ve Yeşilırmak Caddesi arasındaki bölümde ve Sakarya Bulvarı üzerinde yer almaktadır. Parkı 2436 Sokak kesmekte ve doğu ve batı bölümü olarak ikiye ayırmaktadır. Sakarya Parkı Kepez ilçesinde yer alan en eski parklardan biridir. Hem Sakarya Bulvarı hem de Yeşilırmak Caddesi oldukça yoğun bir araç trafiğine sahiptir.
Güvenlik sistemleri	Sakarya parkının batı bölümünde Akmek (Antalya Kepez Belediyesi Meslek Eğitim Kursları) binası, 1 adet kafeterya niteliğinde işletme; doğu bölümünde ise 1 adet kahvehane bulunmaktadır. Bunlardan Akmek binasında güvenlik görevlisi bulunmakta ve kamera sistemi yer almakta, kafeterya da kamera sistemi yer almaktadır. Bunların dışında herhangi bir güvenlik görevlisi ya da kamera sistemi yer almamaktadır.
Eğitim birimleri	Parkı kesen 2436 sokağa 300 metre mesafede Kepez Mobil Ortaokulu yer almaktadır.
Konut Birimleri	Parkın kuzey bölümünde yer alan 2437 Sokak ve 2441 Sokaklarda parka 5 metre mesafede ve güney bölümde yer alan Sakarya Bulvarına 10 metre mesafede apartman niteliğinde konutlar yer almaktadır.
Alışveriş merkezleri	Parkın çeşitli noktalarında 10'ar metrelik mesafelerde çeşitli zincir marketler bulunmaktadır. Ayrıca parka yaklaşık 1 km mesafede Yeni Mahalle Kapalı Pazarı bulunmaktadır.
Diğer yeşil alanlar	Parkın batı tarafına 10 metre mesafede Şehitler Parkı, Sakarya Bulvarına 10 metre mesafede de 1 adet çocuk parkı yer almaktadır.
Sağlık tesisleri	Parka 25 metre mesafede 1 adet özel tıp merkezi ve 1 km mesafede Sema Yazar Semt Polikliniği yer almaktadır.
İbadet alanları	Parka 250 metre mesafede Emek Mahallesi Camii yer almaktadır.
Diğer	Park Kepez ilçesindeki en eski parklardan biridir. Hem şehirlerarası otobüslerin eski geçiş güzergâhında yer almasından hem de içerisinde uzun yıllar faaliyet gösteren düğün salonundan dolayı birçok kişi tarafından bilinmektedir. Şu anda da Yeşil Irmak Caddesi ile Sakarya Bulvarının kesiştiği parkın doğu bölümü yoğun bir şekilde işyeri servislerinin durak noktasıdır. Park oldukça yıpranmış ve bakımsızdır ayrıca vandalizmin oldukça yüksek olduğu bir parktır. Parkta herhangi bir acil müdahale anında gerekli olabilecek ilk yardım ya da yangın söndürme sistemi yer almamaktadır.

Çizelge 4.14. Şehitler Parkı arazi inceleme formu

Parkın adı:		Şehitler Parkı
		
Kullanım alanı oranları	Kullanım alanları	Yüzölçümü
	Yeşil Alanlar	17838,27
	Yollar	6864,70
	Su Yüzeyleri	1161,45
	Otoparklar	
	Çocuk Oyun Alanları	334,03
	Amfi	
	Bağımsız Bölümler	3711,15
	Spor Sahaları	2245,54
	Falezler	
	Toplam	32155,16
Genel Bilgi	Şehitler Parkı, Kepez Yeni Mahallede Aliya İzzet Begoviç Caddesi ve Sakarya Bulvarı arasında 2428 Sokak üzerinde yer almaktadır. Parkın içerisinde bulunan camii, kahvehane, spor sahaları ve çocuk oyun alanı nedeniyle çok sayıda ziyaret alan parklardan biridir. Yakın çevrede oturan mahalle sakinlerine hizmet ettiği için mahalle parkı niteliğinde bir parktır.	
Güvenlik sistemleri	Şehitler Parkı'nın içerisinde yer alan camii, kahvehane ve spor sahası kullanımları genel olarak yakın çevrede yaşayan insanlar tarafından kullanılmakta ve nispeten doğal gözetim sağlamaktadır fakat parkın çok işlek olan Sakarya bulvarı üzerinde yer alması diğer bölgelerden de kullanıcıları parka getirmektedir. Parkta herhangi bir güvenlik görevlisi ya da kamera sistemi yer almamaktadır.	
Eğitim birimleri	Parkın Aliya İzzet Begoviç Caddesindeki girişine 300 metre mesafede Kepez Mobil Ortaokulu yer almaktadır.	
Konut Birimleri	Parkın doğu, batı ve kuzey bölümünde yaklaşık 10 metre mesafede ve güney bölümünde Sakarya Bulvarının karşısında yaklaşık 20metre mesafede apartman niteliğinde konutlar yer almaktadır.	
Alışveriş merkezleri	Parkın doğu tarafında hemen yolun karşısında yerel bir market ve çeşitli noktalarına 20'şer metrelik mesafelerde çeşitli zincir marketler bulunmaktadır. Ayrıca parka yaklaşık 700m mesafede Yeni Mahalle Kapalı Pazarı bulunmaktadır.	
Diğer yeşil alanlar	Parkın güney doğu tarafına 10 metre mesafede Sakarya Parkı bulunmaktadır.	
Sağlık tesisleri	Parka yaklaşık 600 metre mesafede 1 adet özel tıp merkezi yer almaktadır.	
İbadet alanları	Parkın içerisinde Camii yer almaktadır.	
Diğer	Parkta bulunan çocuk oyun alanı özellikle akşamüzeri saatlerinde mahalledeki çocuklar (genellikle annelerinin gözetiminde) tarafından yoğun olarak kullanılmaktadır. Parkta bulunan kahvehane günün her saatinde ve yoğun olarak faaliyet göstermektedir. Parkın Sakarya Bulvarı üzerinde bulunan bölümü yoldan geçen insanların dinlenme amacıyla tercih ettikleri bölümdür. Parkta herhangi bir acil müdahale anında gerekli olabilecek ilk yardım ya da yangın söndürme sistemi yer almamaktadır.	

Çizelge 4.15. Yavuz Özcan Parkı arazi inceleme formu

Parkın adı:		Yavuz Özcan Parkı
		
Kullanım alanı oranları	Kullanım alanları	Yüzölçümü
	Yeşil Alanlar	12930,97
	Yollar	7897,98
	Su Yüzeyleri	264,86
	Otoparklar	-
	Çocuk Oyun Alanları	-
	Amfi	335,55
	Bağımsız Bölümler	78,45
	Spor Sahaları	-
	Falezler	3438,94
Toplam	24946,77	
Genel Bilgi	Yavuz Özcan Parkı, Muratpaşa İlçesi Deniz Mahallesi Konyaaltı Caddesi üzerinde Güllük (Anafartalar) Caddesi bitiminde yer almaktadır. Park, Antalya ilinin merkez noktalarından birinde, içerisinde gelinlik ve müzik aletleri mağazalarının bulunduğu Selekler Çarşısının karşısında ve tarihi Kadın Yarı'nın yanında yer almaktadır. Bu özellikleri nedeniyle hem yerel halk hem de yerli ve yabancı turistler tarafından yoğun olarak ziyaret edilmektedir. Bu özellikleri nedeniyle parkı küçük ölçekli bir kent parkı olarak nitelendirmek mümkündür.	
Güvenlik sistemleri	Yavuz Özcan Parkı'nın Konyaaltı Caddesi üzerindeki bölümünde MOBESE kameraları ayrıca park içerisindeki Antalya Büyükşehir Belediyesi Engelli, Hizmet Merkezi Binasında kameralar bulunmaktadır. Park günün çeşitli saatlerinde motosikletli polisler tarafından da ziyaret edilmektedir. Bunların dışında, parkta herhangi bir güvenlik görevlisi ya da kamera sistemi yer almamaktadır.	
Eğitim birimleri	Parkın bulunduğu Konyaaltı Caddesi üzerinde yaklaşık 300 metre mesafede Antalya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi yer almaktadır.	
Konut Birimleri	Parkın girişinin bulunduğu Konyaaltı Caddesi üzerinde parkın karşısında 10 metre mesafe ve batı tarafında 5 metre mesafede içerisinde konutların ve ofislerin bulunduğu yüksek katlı binalar yer almaktadır.	
Alışveriş merkezleri	Parkın güney tarafında bulunan Konyaaltı Caddesi boyunca ve Anafartalar Caddesi boyunca çok çeşitli mağazalar yer almaktadır.	
Diğer yeşil alanlar	Parkın güney doğu tarafına 20 metre mesafede Serdengeçti Parkı yer almaktadır.	
Sağlık tesisleri	Parka yakın herhangi bir sağlık tesisi tespit edilememiştir.	

Devamı arkada

Çizelge 4.15'in devamı

İbadet alanları	Parka yakın herhangi bir ibadet alanı bulunmamaktadır.
Diğer	Park falezlerin üzerinde yer alması ve sahip olduğu deniz manzarası nedeniyle kullanıcılar tarafından oldukça tercih edilen bir parktır. Parkın yol bölümünde 1 adet tramvay, 1 adet otobüs durağı ve parkın içerisinde güney batı köşesinde 1 adet taksi durağı yer almaktadır. Park, daha çok giyim mağazalarının yer aldığı Güllük caddesinin sonunda bulunması nedeniyle özellikle alışveriş yapan insanların dinlenme amacıyla tercih ettiği bir alan konumundadır. Parkta herhangi bir acil müdahale anında gerekli olabilecek ilk yardım ya da yangın söndürme sistemi yer almamaktadır.

4.3. Uzman Değerlendirmelerine Dair Veriler

Kaynak taramalarından elde edilen bilgilere ve arazi incelemelerinde ortaya çıkan bulgulara göre hazırlanmış olan uzman değerlendirme formları araştırma alanlarında 5 kişilik uzman ekip (2 peyzaj mimarı ve 3 peyzaj yüksek mimarı) ile farklı günlerde gerçekleştirilmiştir. Uzman değerlendirme formları hazırlanırken, araştırma alanlarından elde edilen veriler doğrultusunda, parklardaki topografya, bitkisel tasarım, bitki örtüsü yoğunluğu, bitkisel doku, yapısal tasarım/benzerlik, kullanım alanı niteliği, işletme varlığı, caddeye/sokağa/önemli yerlere yakınlık gibi kriterlere göre parklar bölümlere ayrılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı ile bilgisayar ortamına aktarılmış; sonuçlar her bir parka göre ve parkların tamamına göre derlenmiştir. Çizelge 4.16'da 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı'na ait olan veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.16. 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı uydu görüntüsü

1.Bölüm: Büyük şelalenin olduğu bölüm
 2.Bölüm: Yol kıyısı bölümü
 3.Bölüm: Amfi tiyatronun olduğu bölüm
 4.Bölüm: Küçük Şelalenin olduğu bölüm
 5.Bölüm: Çocuk oyun Alanı ve otoparkın olduğu bölüm

Kriter		1	2	3	4	5	Ort.
Topografya		5,8	1,8	6,6	6,2	2,6	4,6
Görsel kontrol	Caddeyi :	1,2	6,4	3,8	2,4	6,0	3,9
	Parkın diğer bölümlerini:	1,8	5,8	1,6	2,6	4,4	3,2
	Etraftaki binaları:	4,2	7,0	4,4	5,2	7,0	5,5
Görsel Kontrol	Caddeden:	1,4	7,4	3,2	2,6	5,6	4,0
	Parkın diğer bölümlerinden:	1,8	5,2	2,0	2,8	4,2	3,2
	Etraftaki binalardan:	3,6	7,0	3,8	4,6	7,2	5,2
Donatı elemanlarının yeterliliği		5,6	6,6	4,2	6,4	7,4	6,0
Donatıların bakımı		4,0	6,0	5,6	5,2	5,2	5,2
Genel bakım özellikleri (yapısal)		5,0	5,8	5,8	5,6	6,0	5,6
Genel bakım özellikleri (bitkisel)		5,8	6,8	7,2	6,2	7,2	6,6
Aydınlatma elemanları yeterliliği		3,2	5,8	4,6	4,6	4,4	4,5
Yapısal tasarım puanı		4,0	5,6	5,4	5,0	4,6	4,9
Bitkisel tasarım puanı		5,2	7,0	6,8	5,6	6,0	6,1
Bitki örtüsü yoğunluğu		6,0	6,2	7,8	5,8	5,4	6,2
Genel bitki örtüsü karakteri		5,0	7,0	3,8	6,2	5,8	5,5
Suç olaylarına elverişlilik durumu		6,0	4,0	5,8	4,0	3,8	4,7
İşletme güvenlik algısı		-	-	-	-	-	-
Peyzaj tasarımı		5,8	6,8	6,0	5,6	6,4	6,1
Güvenlik algısı açısından puan		3,6	7,2	4,6	5,6	7,0	5,6
Diğer insanların profili		7,2	7,8	6,8	7,6	8,0	7,4

(Not: Çizelgedeki kırmızı renkli dolgulu hücreler en düşük puan alan bölümü, yeşil renkli dolgulu hücreler ise en yüksek puan alan bölümü ifade etmektedir.)

Uzman görüşlerine göre 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı'nda;

- Ulaşımı zor olan bölümler: özellikle engelli ve yaşlı bireyler açısından 1 numaralı alandaki şelale bölümü ve 3 numaralı alandaki amfi tiyatro bölümüdür,
- Parkta suç olayları için elverişli olabilecek bölümler alt kotta kalan 1 numaralı alan ve 3 numaralı alanda bulunan amfi tiyatro bölümü ve bu alanlarda bulunan çalılık alanlardır,
- Parkta görsel erişimi zor olan ya da kör nokta olarak tabir edilebilecek bölüm 1 numaralı bölüm ve 3 numaralı bölümdeki amfi tiyatrodur,
- Güvenlik algısını arttırmak amacıyla güvenlik görevlileri devriye gezmeli, kamera sistemi tesis edilmeli, aydınlatma elemanları artırılmalı, çalılar seyreltilerek görsel erişim artırılmalı ve çocuk parkının etrafı çevreleme elemanı ile sınırlandırılmalıdır.

Ayrıca uzman görüşlerine göre, 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı;

- Topografik açıdan oldukça fazla eğimli bölgelerin bulunduğu,
- Bireylerin çevreden görünürlük ve çevreyi görebilirlik bağlamında zayıf (ortalama 4 puan)
- Donatı elemanlarının yeterliliği açısından iyi, donatıların bakımı açısından kısmen iyi,
- Yapısal bakım özellikleri açısından iyi
- Bitkisel bakım özellikleri açısından iyi,
- Aydınlatma elemanlarının yeterliliği açısından zayıf,
- Yapısal tasarım açısından zayıf,
- Bitkisel tasarım açısından iyi,
- Bitki örtüsü yoğun,
- Genel bitki örtüsü karakteri açısından uygun,
- Suç olaylarına en çok elverişli olan bölümü 1. bölüm, en elverişsiz olan bölüm ise 5. bölüm,
- Peyzaj tasarımı açısından başarılı,
- Güvenlik algısı açısından orta,
- Parkta bulunan diğer insanların profilleri olumlu bulunan parktır.

Çizelge 4.17'de Atatürk Kültür Parkı'na ait veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.17. Atatürk Kültür Parkı uzman değerlendirme sonuçları

1. Bölüm: Göletlerin olduğu bölüm
2. Bölüm: Cam piramit ve çevresi
3. Bölüm: Atatürk Kültür Merkezi ve Çevresi
4. Bölüm: Çocuk Oyun Alanı ve çevresi
5. Bölüm: Varyant bağlantı yolu ve seyir terasları

Kriter		1	2	3	4	5	Ort.
Topografya		2,8	3,8	2,8	2,6	3,2	3,0
Görsel kontrol	Caddeyi :	1,7	1,4	3,6	1,6	1,0	1,8
	Parkın diğer bölümlerini:	2,2	3,0	3,2	1,4	2,0	2,3
	Etraftaki binaları:	1,2	2,2	4,5	1,2	1,2	2,1
Görsel Kontrol	Caddeden:	1,2	1,2	4,0	1,5	1,0	1,8
	Parkın diğer bölümlerinden:	2,0	3,2	2,2	1,4	1,8	2,1
	Etraftaki binalardan:	1,2	2,2	3,0	1,2	1,2	1,8
Donatı elemanlarının yeterliliği		6,2	6,0	6,0	6,0	7,0	6,2
Donatıların bakımı		5,4	6,2	6,4	5,8	6,0	5,9
Genel bakım özellikleri (yapısal)		6,2	7,0	7,4	6,2	6,0	6,5
Genel bakım özellikleri (bitkisel)		7,2	7,6	7,8	6,6	6,8	7,2
Aydınlatma elemanları yeterliliği		7,0	6,8	6,4	6,0	5,2	6,2
Yapısal tasarım puanı		6,6	7,8	7,4	6,2	5,8	6,7
Bitkisel tasarım puanı		7,4	8,0	7,6	7,0	6,6	7,3
Bitki örtüsü yoğunluğu		7,0	7,4	6,2	7,4	8,2	7,2
Genel bitki örtüsü karakteri		6,0	7,2	6,8	6,4	4,8	6,2
Suç olaylarına elverişlilik durumu		4,0	4,4	3,2	5,8	5,4	4,5
İşletme güvenlik algısı		6,5	7,6	8,2	6,6	7,0	7,1
Peyzaj tasarımı		7,4	8,0	8,2	7,0	7,0	7,5
Güvenlik algısı açısından puan		7,2	7,8	7,4	6,0	5,4	6,7
Diğer insanların profili		6,0	8,4	8,4	7,6	8,2	7,7

(Not: Çizelgedeki kırmızı renkli dolgulu hücreler en düşük puan alan bölümü, yeşil renkli dolgulu hücreler ise en yüksek puan alan bölümü ifade etmektedir.)

Uzman görüşlerine göre Atatürk Kültür Parkı'nda;

- Döşeme eksikliklerinden ve malzeme hatalarından dolayı 4. ve 5. bölümde birçok alana erişimin sağlanamamaktadır,

- Parkın tüm bölümlerinde bulunan yoğun çalılık alanlar ve özellikle 3 numaralı ve 5 numaralı bölüm arasındaki bağlantı yolu suç olayları için elverişli yerler yaratmaktadır,
- 5 numaralı bölümde falezlerin olduğu bölümlere erişimin engellenmesi gerekmektedir,
- Parkın tamamında bulunan yoğun çalılık alanlar görsel erişimi kısıtlamakta ve kör noktalar yaratmaktadır,
- Güvenlik algısını arttırmak amacıyla parkta polis/güvenlik görevlisi devriyesi gezmeli, kontrol noktaları oluşturulmalı, 5 numaralı bölümdeki çalılık alanlar temizlenmeli ve bu alanlara erişim engellenmelidir.

Ayrıca uzman görüşlerine göre, Atatürk Kültür Parkı;

- Topografik açıdan az eğimli bölgelerin bulunduğu,
- Bireylerin çevreden görünürlük ve çevreyi görebilirlik bağlamında oldukça zayıf (ortalama 2 puan)
- Donatı elemanlarının yeterliliği açısından iyi, donatıların bakımı açısından kısmen iyi,
- Yapısal bakım özellikleri açısından iyi
- Bitkisel bakım özellikleri açısından oldukça iyi,
- Aydınlatma elemanlarının yeterliliği açısından iyi,
- Yapısal tasarım açısından oldukça iyi,
- Bitkisel tasarım açısından çok iyi,
- Bitki örtüsü oldukça yoğun,
- Genel bitki örtüsü karakteri açısından uygun,
- Suç olaylarına en çok elverişli olan bölüm 4. Bölüm, en elverişsiz olan bölüm ise 3. Bölüm,
- İşletmelerin güvenlik algısı oldukça iyi,
- Peyzaj tasarımı açısından oldukça başarılı,
- Güvenlik algısı açısından iyi,
- Parkta bulunan diğer insanların profilleri olumlu bulunan parktır.

Çizelge 4.18’de Atatürk Parkı’na ait veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.18. Atatürk Parkı uzman değerlendirme sonuçları

1. Bölüm: Tramvay son durağı ve seyir terası
 2. Bölüm: Kuşulu Park bölümü
 3. Bölüm: Konyaaltı Caddesi kıyısı ve meydan bölümü
 4. Bölüm: İşletmelerin olduğu alt bölüm
 5. Bölüm: Kent konseyi ve spor sahalarının olduğu bölüm

Kriter		1	2	3	4	5	Ort.
Topografya		1,8	6,4	1,6	7,0	4,6	4,2
Görsel Kontrol	Caddeyi :	9,0	1,6	9,6	1,2	5,0	5,2
	Parkın diğer bölümlerini:	4,8	2,0	5,6	2,2	2,0	3,3
	Etraftaki binaları:	6,5	1,5	9,4	2,6	3,4	4,6
Görsel Kontrol	Caddeden:	8,6	1,6	9,5	1,0	4,2	4,9
	Parkın diğer bölümlerinden:	3,8	1,8	5,0	1,4	2,0	2,8
	Etraftaki binalardan:	6,2	1,5	8,0	1,0	3,0	3,9
Donatı elemanlarının yeterliliği		3,8	3,8	7,6	4,0	4,2	4,6
Donatıların bakımı		5,6	2,8	7,4	4,8	4,2	4,9
Genel bakım özellikleri (yapısal)		4,8	2,8	6,6	6,0	5,4	5,1
Genel bakım özellikleri (bitkisel)		6,2	3,2	7,2	5,6	6,0	5,6
Aydınlatma elemanları yeterliliği		6,8	2,6	9,2	6,6	6,4	6,3
Yapısal tasarım puanı		5,2	2,6	7,6	6,2	5,4	5,4
Bitkisel tasarım puanı		6,0	3,0	7,4	6,0	5,6	5,6
Bitki örtüsü yoğunluğu		3,6	4,8	6,0	8,0	5,4	5,5
Genel bitki örtüsü karakteri		6,8	3,2	7,2	4,6	6,2	5,6
Suç olaylarına elverişlilik durumu		3,0	7,6	2,0	6,2	4,2	4,6
İşletme güvenlik algısı		7,6	4,8	7,6	6,8	6,7	6,7
Peyzaj tasarımı		6,6	4,2	7,2	6,4	5,6	6,0
Güvenlik algısı açısından puan		7,8	3,8	8,8	5,6	7,0	6,6
Diğer insanların profili		7,8	5,2	7,4	7,0	6,8	6,8

(Not: Çizelgedeki kırmızı renkli dolgulu hücreler en düşük puan alan bölümü, yeşil renkli dolgulu hücreler ise en yüksek puan alan bölümü ifade etmektedir.)

Uzman görüşlerine göre Atatürk Parkı'nda;

- 2 ve 4 numaralı bölümlerin güney kısımlarında yer alan falezler ve falezlerden aşağı inilen bölümler ulaşımı zor olan bölümlerdir,
- 2 numaralı bölümde denize inen merdivenlerin olduğu bölümler ve seyir terasları; 4 numaralı bölümde falezler üzerinde bulunan yoğun çalılık alanlar ve

diğer bölümlere göre kullanım yoğunluğunun daha az olduğu 5 numaralı bölüm suç olaylarına elverişli olan bölümlerdir,

- Parkta falezlerin kenarında yer alan ve düşme ihtimali bulunan alanlar kapatılmalı ve yoğun çalıların bulunduğu alanlar seyreltilmelidir,
- 4 ve 5 numaralı bölümlerde doğal olarak bırakılmış alanların aydınlatması artırılmalıdır,
- Kamera sistemi tesis edilmeli, güvenlik görevlisi devriye gezmeli, özellikle falezlerin üzerinde bulunan doğal alanların kullanımı sınırlandırılmalı/erişim engellenmelidir.

Ayrıca uzman görüşlerine göre, Atatürk Parkı;

- Topografik açıdan oldukça fazla eğimli bölgelerin bulunduğu fakat genel olarak az eğimli,
- Bireylerin çevreden görünürlük ve çevreyi görebilirlik bağlamında zayıf (ortalama 4 puan)
- Donatı elemanlarının yeterliliği açısından oldukça zayıf, donatıların bakımı açısından zayıf, ,
- Yapısal bakım özellikleri açısından orta,
- Bitkisel bakım özellikleri açısından orta, ,
- Aydınlatma elemanlarının yeterliliği açısından iyi,
- Yapısal tasarım açısından oldukça orta,
- Bitkisel tasarım açısından çok orta,
- Bitki örtüsü kısmen yoğun,
- Genel bitki örtüsü karakteri açısından kısmen uygun,
- Suç olaylarına en çok elverişli olan bölüm 2. bölüm, en elverişsiz olan bölüm ise 3. Bölüm, ,
- İşletmelerin güvenlik algısı 2. bölüm hariç olmak üzere, genel anlamda iyi,
- Peyzaj tasarımı açısından zayıf,
- Güvenlik algısı açısından 2. bölüm hariç olmak üzere genel anlamda iyi,
- Parkta bulunan diğer insanların profilleri olumlu bulunan parktır.

Çizelge 4.19’da Karaalioğlu Parkı’na ait veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.19. Karaalioğlu Parkı uzman değerlendirme sonuçları

- 1.Bölüm: Çocuk parkı ve çevresi
 2.Bölüm: Çay bahçeleri ve çevresi
 3.Bölüm: Belediye binasının batısı - 2. ve 3. Seyir terasları arasında kalan bölüm
 4.Bölüm: Falezlerin olduğu yolun altında kalan bölüm
 5.Bölüm: Eski stadyum arkası-Işıklar caddesi bağlantısı bölümü

Kriter		1	2	3	4	5	Ort.
Topografya		2,8	3,0	3,2	6,6	1,0	3,3
Görsel kontrol	Caddeyi:	2,2	1,0	1,0	1,0	3,6	1,7
	Parkın diğer bölümlerini:	3,8	3,6	3,2	1,6	3,2	3,0
	Etraftaki binaları:	4,4	1,5	1,5	1,0	4,7	2,6
Görsel Kontrol	Caddeden:	2,2	1,0	1,0	1,0	4,0	1,8
	Parkın diğer bölümlerinden:	2,6	3,0	3,0	1,8	3,5	2,7
	Etraftaki binalardan:	3,8	1,2	1,5	1,0	4,2	2,3
Donatı elemanlarının yeterliliği		6,6	6,6	6,4	2,2	5,8	5,5
Donatıların bakımı		6,8	6,4	6,4	3,2	6,0	5,7
Genel bakım özellikleri (yapısal)		7,2	6,8	7,0	3,8	6,6	6,2
Genel bakım özellikleri (bitkisel)		7,2	7,0	7,4	3,6	6,6	6,3
Aydınlatma elemanları yeterliliği		7,4	7,0	6,4	2,2	6,8	5,9
Yapısal tasarım puanı		6,8	6,6	6,8	3,8	6,2	6,0
Bitkisel tasarım puanı		7,0	7,4	7,2	3,8	6,6	6,4
Bitki örtüsü yoğunluğu		7,2	7,4	7,4	6,4	6,8	7,0
Genel bitki örtüsü karakteri		7,0	6,6	7,2	4,4	6,4	6,3
Suç olaylarına elverişlilik durumu		4,6	5,2	4,4	8,0	5,2	5,4
İşletme güvenlik algısı		7,7	7,0	7,0	2,5	7,0	6,2
Peyzaj tasarımı		7,0	7,4	7,6	3,2	6,4	6,3
Güvenlik algısı açısından puan		7,0	6,4	6,8	3,2	6,8	6,0
Diğer insanların profili		6,8	6,4	6,4	4,0	7,2	6,1

(Not: Çizelgedeki kırmızı renkli dolgulu hücreler en düşük puan alan bölümü, yeşil renkli dolgulu hücreler ise en yüksek puan alan bölümü ifade etmektedir.)

Uzman görüşlerine göre Karaalioğlu Parkı'nda;

- 4 numaralı bölümde falezlerin üzerinde ve parkın alt kotlarında bulunan alanlar ulaşımı zor alanlardır,
- 4 numaralı bölümde alt kotta kalan alanlar suç olayları için elverişli alanlardır,
- 4 numaralı bölümde falezlerin üzerinde bulunan ve doğal bırakılmış alanlar düşme tehlikesi bulunan ve kapatılması gereken alanlardır,
- 2 numaralı bölümde bulunan çalılık alanlar; 4 numaralı bölümde bulunan doğal bırakılmış, alt kotta yer alan ve aydınlatmanın yetersiz olduğu alanlar görsel erişimi zor olan alanlardır,
- 4 numaralı bölümde peyzaj bakımı düzenli olarak yapılmalı ve parkta güvenlik kamerası tesis edilmelidir.

Ayrıca uzman görüşlerine göre, Karaalioğlu Parkı;

- Falezler bölümü Topografik açıdan oldukça fazla eğimli olan fakat genel olarak az eğimli,
- Bireylerin çevreden görünürlük ve çevreyi görebilirlik bağlamında zayıf (ortalama 2,5 puan)
- Donatı elemanlarının yeterliliği açısından kısmen iyi, donatıların bakımı açısından iyi,
- Yapısal bakım özellikleri açısından iyi,
- Bitkisel bakım özellikleri açısından iyi,
- Aydınlatma elemanlarının yeterliliği açısından kısmen iyi,
- Yapısal tasarım açısından iyi,
- Bitkisel tasarım açısından iyi,
- Bitki örtüsü yoğun,
- Genel bitki örtüsü karakteri açısından kısmen uygun,
- Suç olaylarına en çok elverişli olan bölüm 4. bölüm, en elverişsiz olan bölüm ise 3. Bölüm, ,
- İşletmelerin güvenlik algısı kısmen iyi (4. Bölüm hariç),
- Peyzaj tasarımı açısından iyi (4.bölüm hariç),
- Güvenlik algısı açısından 4. bölüm hariç olmak üzere genel anlamda iyi,
- Parkta bulunan diğer insanların profilleri 4. bölüm hariç olmak üzere olumlu bulunan parktır.

Çizelge 4.20'de Sakarya Parkı'na ait veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.20. Sakarya Parkı uzman değerlendirme sonuçları

1. Bölüm: Çay bahçesi çevresi
2. Bölüm: AKMEK kurs binası çevresi
3. Bölüm: Meydan çevresi
4. Bölüm: Amfi tiyatro çevresi
5. Bölüm: Parkın giriş bölümü - Yeşilirmak caddesi bölümü

Kriter		1	2	3	4	5	Ort.
Topografya		2,2	2,2	2,4	2,6	1,6	2,2
Görsel kontrol	Caddeyi:	6,8	6,0	6,6	6,4	7,2	6,6
	Parkın diğer bölümlerini:	3,2	3,0	4,0	3,8	4,6	3,7
	Etraftaki binaları:	6,4	3,6	6,4	5,4	5,4	5,4
Görsel Kontrol	Caddeden:	6,0	5,4	5,4	6,0	6,4	5,8
	Parkın diğer bölümlerinden:	2,4	2,8	3,8	3,0	4,0	3,2
	Etraftaki binalardan:	5,4	3,2	5,2	5,0	4,8	4,7
Donatı elemanlarının yeterliliği		5,2	4,4	4,6	3,4	4,8	4,4
Donatıların bakımı		3,4	3,4	2,4	3,0	3,2	3,0
Genel bakım özellikleri (yapısal)		3,2	4,2	2,4	2,8	3,6	3,2
Genel bakım özellikleri (bitkisel)		5,0	5,4	4,2	4,8	5,2	4,9
Aydınlatma elemanları yeterliliği		5,0	5,0	5,4	5,6	6,2	5,4
Yapısal tasarım puanı		4,2	4,4	3,2	4,6	4,8	4,2
Bitkisel tasarım puanı		4,8	5,2	4,6	5,8	5,8	5,2
Bitki örtüsü yoğunluğu		6,4	7,0	6,2	5,6	6,4	6,3
Genel bitki örtüsü karakteri		5,6	4,8	4,2	5,2	5,2	5,0
Suç olaylarına elverişlilik durumu		4,0	5,8	6,8	5,4	5,4	5,4
İşletme güvenlik algısı		5,2	4,6	-	-	4,0	4,6
Peyzaj tasarımı		4,8	5,2	4,2	5,2	4,8	4,8
Güvenlik algısı açısından puan		6,0	4,6	3,4	4,4	5,0	4,6
Diğer insanların profili		5,0	4,4	4,0	4,2	4,6	4,4

(Not: Çizelgedeki kırmızı renkli dolgulu hücreler en düşük puan alan bölümü, yeşil renkli dolgulu hücreler ise en yüksek puan alan bölümü ifade etmektedir.)

Uzman görüşlerine göre Sakarya Parkı'nda;

- 4 numaralı bölümde yıpranmış döşeme malzemelerinden dolayı ulaşımı zor bölümler bulunmaktadır,
- 2 ve 4 numaralı bölümlerde çalılarının yoğun olduğu bölümlerde ve 4 numaralı bölümde bulunan amfi tiyatro arkası suya elverişli bölümlerdir,
- 2 numaralı bölümde bulunan ve aktif olarak kullanılmayan ve eskimiş olan su öğeleri tehlike arz etmektedir, onarılmalı ya da başka çözümler getirilmelidir,

- 2 numaralı ve 4 numaralı bölümde bulunan yoğun çalılar görsel erişimi zor noktalar yaratmaktadır,
- Güvenlik algısını arttırmak amacıyla parka genel bakım yapılmalı, açıklıklar arttırılmalı ve güvenlik kamerası tesis edilmelidir.

Ayrıca uzman görüşlerine göre, Sakarya Parkı;

- Topografik açıdan genel anlamda düze yakın,
- Bireylerin çevreden görünürlük ve çevreyi görebilirlik bağlamında iyi,
- Donatı elemanlarının yeterliliği açısından zayıf, donatıların bakımı açısından oldukça zayıf, ,
- Yapısal bakım özellikleri açısından oldukça zayıf, ,
- Bitkisel bakım özellikleri açısından zayıf,
- Aydınlatma elemanlarının yeterliliği açısından orta,
- Yapısal tasarım açısından zayıf,
- Bitkisel tasarım açısından orta,
- Bitki örtüsü kısmen yoğun,
- Genel bitki örtüsü karakteri açısından kısmen orta,
- Suç olaylarına en çok elverişli olan bölüm 3. bölüm, en elverişsiz olan bölüm ise 1. Bölüm, ,
- İşletmelerin güvenlik algısı genel anlamda düşük,
- Peyzaj tasarımı açısından zayıf,
- Güvenlik algısı açısından 1. bölüm hariç olmak üzere genel anlamda zayıf,
- Parkta bulunan diğer insanların profilleri olumsuz bulunan parktır.

Çizelge 4.21’de Şehitler Parkı’na ait veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.21. Şehitler Parkı uzman değerlendirme sonuçları

1. Bölüm: Camii ve çevresi
2. Bölüm: Spor sahaları ve dernek binası bölümü
3. Bölüm: Kahvehane ve çevresi
4. Bölüm: Şehitlik anıtı ve çevresi

Kriter		1	2	3	4	Ort.
Topografya		1,4	1,4	1,8	2,8	1,8
Görsel kontrol	Caddeyi:	6,4	6,0	6,2	5,4	6,0
	Parkın diğer bölümlerini:	3,4	4,0	5,2	4,2	4,2
	Etraftaki binaları:	5,0	5,2	5,8	5,2	5,3
Görsel Kontrol	Caddeden:	6,2	6,0	5,8	5,4	5,8
	Parkın diğer bölümlerinden:	2,8	3,4	5,2	4,2	3,9
	Etraftaki binalardan:	4,0	4,8	5,6	4,8	4,8
Donatı elemanlarının yeterliliği		6,4	5,4	5,4	4,0	5,3
Donatıların bakımı		5,4	4,6	4,8	4,4	4,8
Genel bakım özellikleri (yapısal)		5,4	4,8	5,2	5,2	5,1
Genel bakım özellikleri (bitkisel)		5,2	5,6	5,4	5,6	5,4
Aydınlatma elemanları yeterliliği		5,0	5,6	5,2	5,8	5,4
Yapısal tasarım puanı		5,6	5,2	5,2	6,2	5,5
Bitkisel tasarım puanı		4,0	4,2	5,0	5,4	4,6
Bitki örtüsü yoğunluğu		6,0	4,2	3,2	4,4	4,4
Genel bitki örtüsü karakteri		5,4	6,2	5,6	6,8	6,0
Suç olaylarına elverişlilik durumu		4,2	3,2	2,8	3,2	3,3
İşletme güvenlik algısı		-	4,0	5,0	-	4,5
Peyzaj tasarımı		4,4	4,4	4,6	5,4	4,7
Güvenlik algısı açısından puan		6,0	5,8	6,6	6,6	6,2
Diğer insanların profili		5,6	5,0	5,4	5,8	5,4

(Not: Çizelgedeki kırmızı renkli dolgulu hücreler en düşük puan alan bölümü, yeşil renkli dolgulu hücreler ise en yüksek puan alan bölümü ifade etmektedir.)

Uzman görüşlerine göre Şehitler Parkı'nda:

- 3 numaralı bölümde bulunan kahvehane suç olayları için elverişli alanlardan biridir ve parkta olmamalıdır,
- 4 numaralı bölümde bulunan su ögesinin kenarlarına bariyer yapılmalıdır,

- Parkta genel olarak aydınlatma öğeleri arttırılmalıdır.

Ayrıca uzman görüşlerine göre, Şehitler Parkı;

- Topografik açıdan genel anlamda düze yakın,
- Bireylerin çevreden görünürlük ve çevreyi görebilirlik bağlamında orta,
- Donatı elemanlarının yeterliliği açısından orta, donatıların bakımı açısından zayıf,
- Yapısal bakım özellikleri açısından orta,
- Bitkisel bakım özellikleri açısından orta,
- Aydınlatma elemanlarının yeterliliği açısından orta,
- Yapısal tasarım açısından orta,
- Bitkisel tasarım açısından zayıf,
- Bitki örtüsü kısmen az yoğun,
- Genel bitki örtüsü karakteri açısından kısmen uygun,
- Suç olaylarına kısmen elverişsiz,
- İşletmelerin güvenlik algısı kısmen düşük,
- Peyzaj tasarımı açısından kısmen zayıf,
- Güvenlik algısı açısından kısmen iyi,
- Parkta bulunan diğer insanların profilleri orta bulunan parktır.

Çizelge 4.22’de Yavuz Özcan Parkı’na ait veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.22. Yavuz Özcan Parkı uzman değerlendirme sonuçları

1. Bölüm: Havuz ve çevresi
2. Bölüm: Gıyaseddin Keyhüsrev anıtı ve çevresi
3. Bölüm: Engelli hizmet merkezi ve çevresi
4. Bölüm: Amfi tiyatro ve çevresi
5. Bölüm: Seyir terasları ve alt bölüm

Kriter		1	2	3	4	5	Ort.
Topografya		1,0	2,2	6,6	6,0	8,2	4,8
Görsel kontrol	Caddeyi:	10,0	8,4	1,2	1,6	1,0	4,4
	Parkın diğer bölümlerini:	6,4	4,6	1,6	2,6	1,2	3,2
	Etraftaki binaları:	9,8	8,2	2,4	4,0	1,2	5,1
Görsel Kontrol	Caddeden:	9,8	7,6	1,4	1,8	1,0	4,3
	Parkın diğer bölümlerinden:	5,0	4,6	2,2	3,0	1,2	3,2
	Etraftaki binalardan:	9,6	8,2	2,2	2,6	1,0	4,7
Donatı elemanlarının yeterliliği		8,0	7,2	4,6	7,0	3,8	6,1
Donatıların bakımı		7,4	7,4	5,8	7,0	5,4	6,6
Genel bakım özellikleri (yapısal)		8,0	7,8	7,6	7,4	5,6	7,2
Genel bakım özellikleri (bitkisel)		7,6	7,2	7,0	7,2	4,2	6,6
Aydınlatma elemanları yeterliliği		8,4	8,0	6,4	7,4	4,8	7,0
Yapısal tasarım puanı		8,0	7,8	7,2	7,4	4,6	7,0
Bitkisel tasarım puanı		8,0	7,2	6,8	6,6	3,6	6,4
Bitki örtüsü yoğunluğu		4,6	5,0	6,6	5,4	5,2	5,3
Genel bitki örtüsü karakteri		7,6	6,8	6,0	6,6	4,0	6,2
Suç olaylarına elverişlilik durumu		1,6	3,8	7,0	5,8	8,8	5,4
İşletme güvenlik algısı		-	8,5	-	6,0	-	7,2
Peyzaj tasarımı		7,4	7,4	6,2	6,8	4,0	6,3
Güvenlik algısı açısından puan		8,6	7,6	3,8	5,2	2,6	5,5
Diğer insanların profili		6,8	6,2	4,4	6,0	4,2	5,5

(Not: Çizelgedeki kırmızı renkli dolgulu hücreler en düşük puan alan bölümü, yeşil renkli dolgulu hücreler ise en yüksek puan alan bölümü ifade etmektedir.)

Uzman görüşlerine göre Yavuz Özcan Parkı'nda;

- 3 numaralı ve 5 numaralı bölümlerin falez kısımları ulaşımı zor ve suça elverişli alanlardır,
- 5 numaralı bölümün güney ve güneybatı kısmında yer alan falezlerin üzerinde bulunan doğal alanlar özellikle düşme tehlikesi bulunan ve kapatılması gereken alanlardır,
- 3 numaralı bölümde kot farkı olan bölümler ve 5 numaralı bölümde bitki örtüsünün yoğun olduğu alanlar görsel erişimi zor olan kör noktalardır,
- Güvenlik algısını arttırmak amacıyla güvenlik görevlileri devriye gezmeli, aydınlatma artırılmalı, uyarı levhaları koyulmalı, falezler üzerindeki doğal alanlara erişim engellenmelidir.

Ayrıca uzman görüşlerine göre, Yavuz Özcan Parkı;

- Topografik açıdan parkın üst kotu düze yakın, alt kotları ise oldukça eğimli,
- Bireylerin çevreden görünürlük ve çevreyi görebilirlik bağlamında zayıf,
- Donatı elemanlarının yeterliliği ve bakımı açısından 5. bölüm hariç olmak üzere genel anlamda oldukça iyi,
- Yapısal bakım özellikleri açısından oldukça iyi,
- Bitkisel bakım özellikleri açısından iyi,
- Aydınlatma elemanlarının yeterliliği açısından oldukça iyi,
- Yapısal tasarım açısından oldukça iyi,
- Bitkisel tasarım açısından iyi,
- Bitki örtüsü yoğunluğu açısından orta,
- Genel bitki örtüsü karakteri açısından kısmen uygun,
- Suç olaylarına 1. bölüm elverişsiz ve 5.bölüm çok elverişli olmak üzere, genel anlamda orta elverişli,
- İşletmelerin güvenlik algısı iyi,
- Peyzaj tasarımı açısından kısmen iyi,
- Güvenlik algısı açısından 5. bölüm hariç olmak üzere 1. ve 2. Bölüm oldukça güvenli, parkın geneli ise orta,
- Parkta bulunan diğer insanların profilleri orta bulunan bir parktır.

4.4. Ankete Dair Veriler

Atatürk Parkı, Atatürk Kültür Parkı, Karaalioğlu Parkı, Sakarya Parkı, Şehitler Parkı (Kepez), Yavuz Özcan Parkı ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parklarında, her bir parkta 55'er adet olmak üzere toplamda 385 kişiyle yüz yüze görüşme yöntemi ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler:

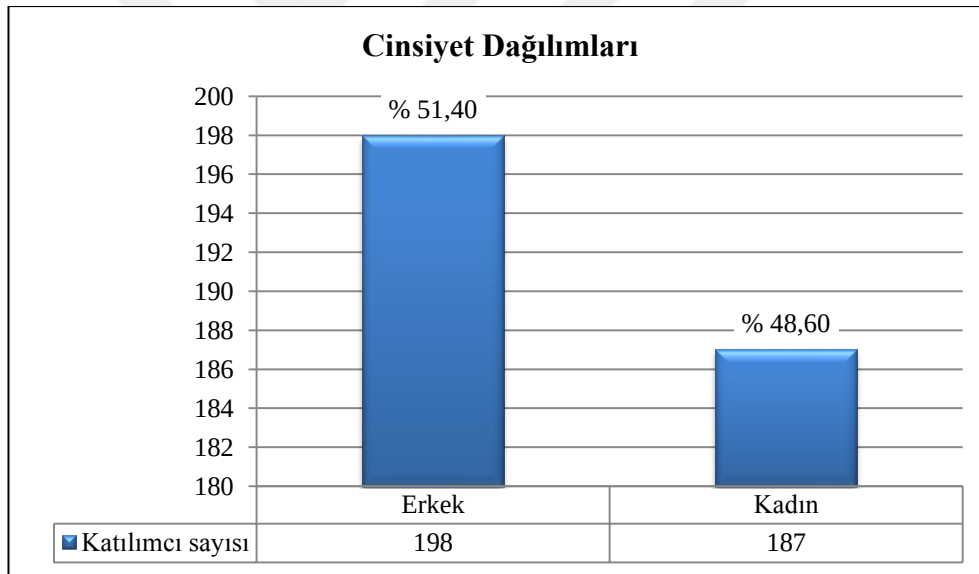
- Katılımcıların sosyo-ekonomik özellikleri
- Katılımcıların parkları kullanım alışkanlıkları
- Katılımcıların parklar hakkındaki güvenlik algıları
- Katılımcıların önceki deneyimleri
- Anket yapılan parkın katılımcılar tarafından kullanım özellikleri ve güvenlik algısı hakkındaki görüşleri şeklinde gruplandırılarak sunulmuştur.

4.4.1. Katılımcıların sosyo-ekonomik özellikleri

Anket çalışmasının bu bölümünde katılımcılara, bireylerin güvenlik algısı ile ilgili olabilecek olan sosyo ekonomik özellikler hakkında sorular yöneltilmiştir. Bu bölümde yöneltilen sorular;

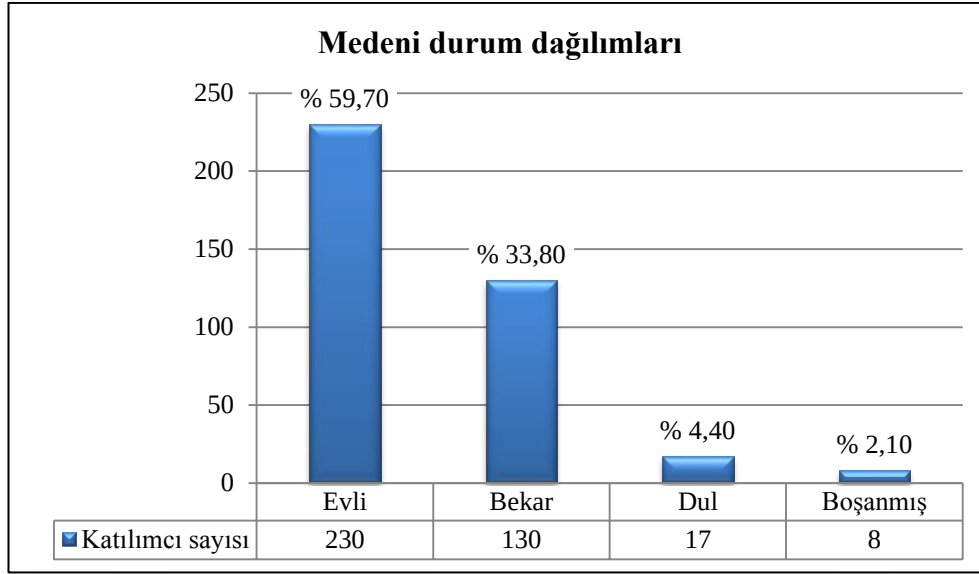
- Cinsiyet
- Medeni durum
- Yaş
- Eğitim durumu
- Çalışma durumu
- Hane halkı toplam geliri
- Hane halkı profili (evde kaç kişi ve kimlerle yaşadığı)
- İkamet ettiği ilçe bilgileri şeklindedir.

Söz konusu 7 parkta gerçekleştirilen anket çalışmasına katılanların % 51,4 oranında erkeklerden ve % 48,60 oranında kadınlardan oluşmaktadır (Şekil 4.1).

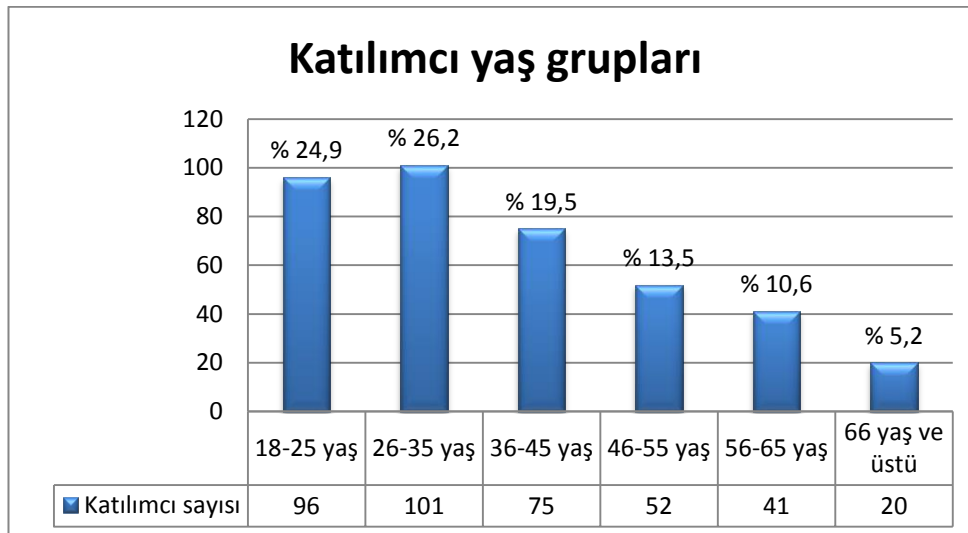
Şekil 4.1. Ankete katılanların cinsiyet dağılımları

Ankete katılanların medeni durumları incelendiğinde, katılımcıların % 59,70 oranında evli, % 33,80 oranında bekâr, % 4,40 oranında dul, % 2,10 oranında boşanmış bireylerden oluştuğu görülmektedir (Şekil 4.2).

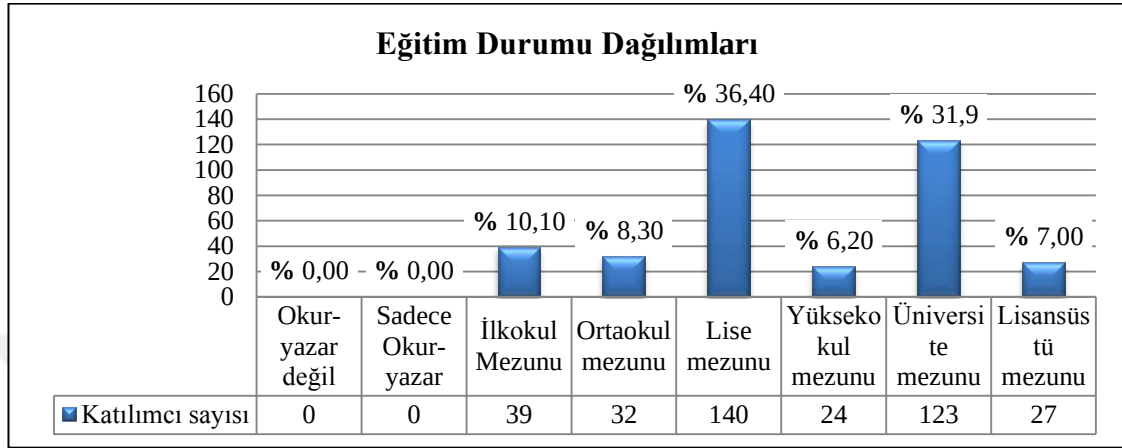
Şekil 4.2. Ankete katılanların medeni durum dağılımları

Anket çalışmasına katılanlar minimum 18 maksimum 78 yaş arasındaki bireylerdir. Anket çalışmasına katılanların yaş ortalaması 38,31 ve Standart Sapması 15,08'dir. Anket çalışmasına katılanlar '18-25', '26-35', '36-45', '46-55', '56-65' ve '66 yaş ve üstü' grubu olarak sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma sonuçlarına göre ankete katılanların, % 24,9 oranında '18-25 yaş', % 26,2 oranında '26-35 yaş', % 19,5 oranında '36-45 yaş', % 13,5 oranında '46-55 yaş', % 10,6 oranında '56-65 yaş' ve % 5,2 oranında '66 yaş ve üstü' grubundaki bireylerden oluştuğu görülmektedir (Şekil 4.3).

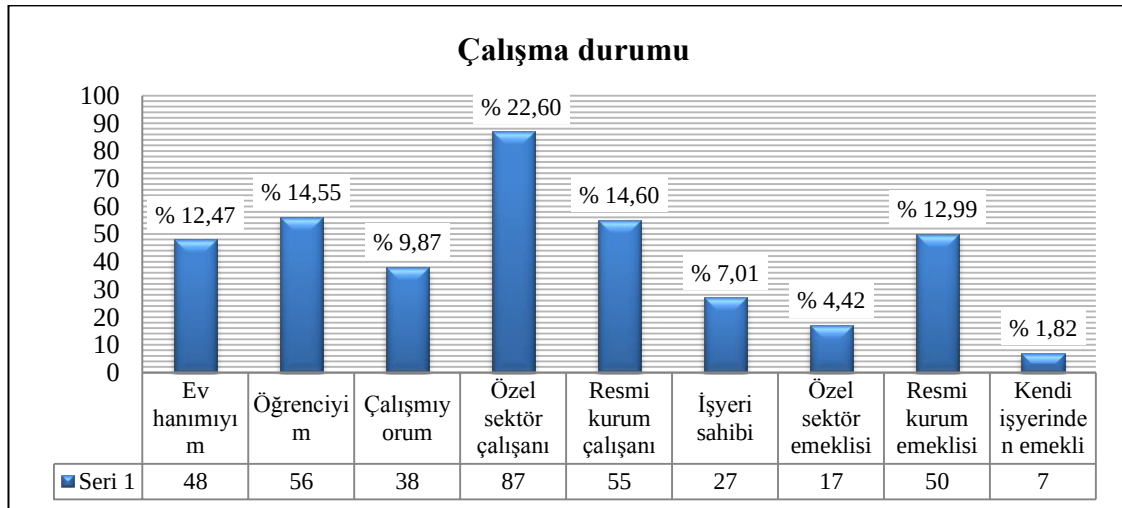
Şekil 4.3. Ankete katılanların yaş gruplarına göre dağılımları

Anket çalışmasına katılanların eğitim durumlarına ait veriler incelendiğinde, katılımcıların en çok % 36,40 oranıyla ‘lise mezunu’ bireylerden oluştuğu, sonrasında sırayla % 31,40 oranında ‘üniversite mezunu’ ve % 10,10 oranında ‘ilkokul mezunu’ bireylerden oluştuğu görülmektedir. (Şekil 4.4).

Şekil 4.4. Ankete katılanların eğitim durumu dağılımları

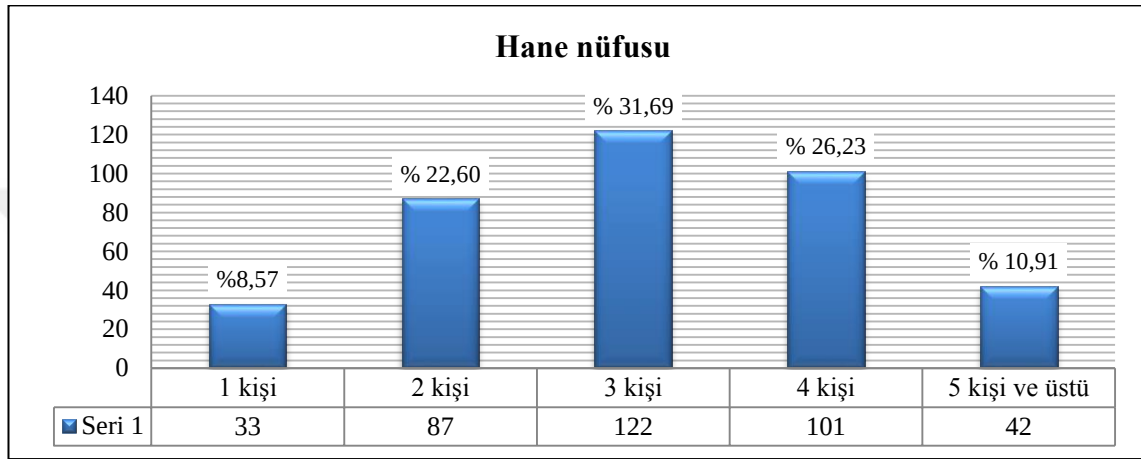
Anket çalışmasına katılanların çalışma durumları incelendiğinde, katılımcıların % 44,21 oranında ‘herhangi bir işte çalışan’, % 19,23 oranında ‘emekli’, % 14,55 oranında ‘öğrenci’, % 12,47 oranında ‘ev hanımı’ ve % 9,87 oranında ‘herhangi bir işte çalışmayan’ bireylerden oluştuğu görülmektedir (Şekil 4.5).

Şekil 4.5. Ankete katılanların çalışma durumu dağılımları

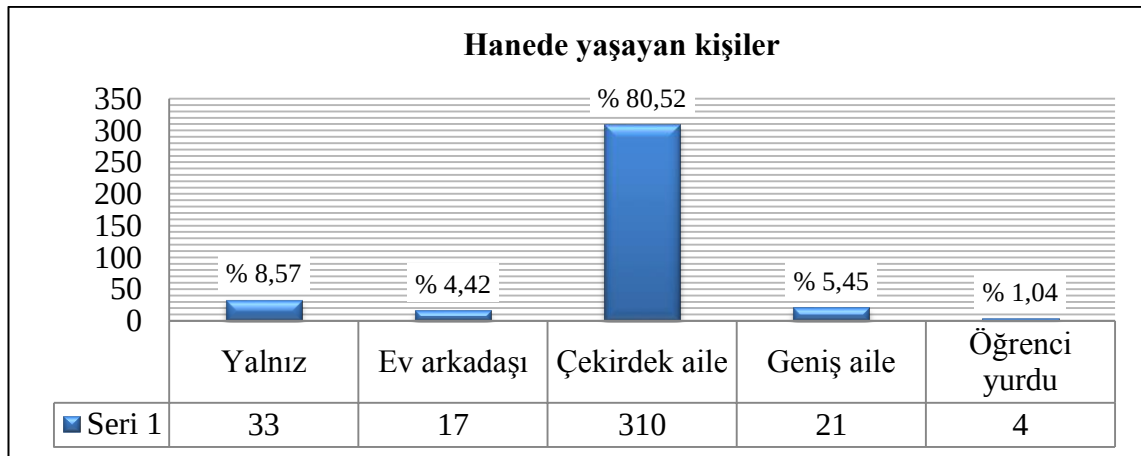
Ankete katılanların aylık hane gelirleri minimum 600 TL ile maksimum 30000 TL arasında dağılım göstermektedir. Katılımcıların hane halkı gelir ortalaması 4628,36 TL ve standart sapması 3178,57 TL şeklindedir.

Ankete katılanların hane nüfusları minimum 1 kişi ile maksimum 10 kişi arasında değişiklik göstermektedir (Ortalama:3,1 ve standart sapma: 1,25). Katılımcıların en çok % 31,69 oranında ve % 26,23 oranında hanelerinde 3 kişi ve 4 kişi yaşayan bireylerden oluştuğu görülmektedir (Şekil 4.6).

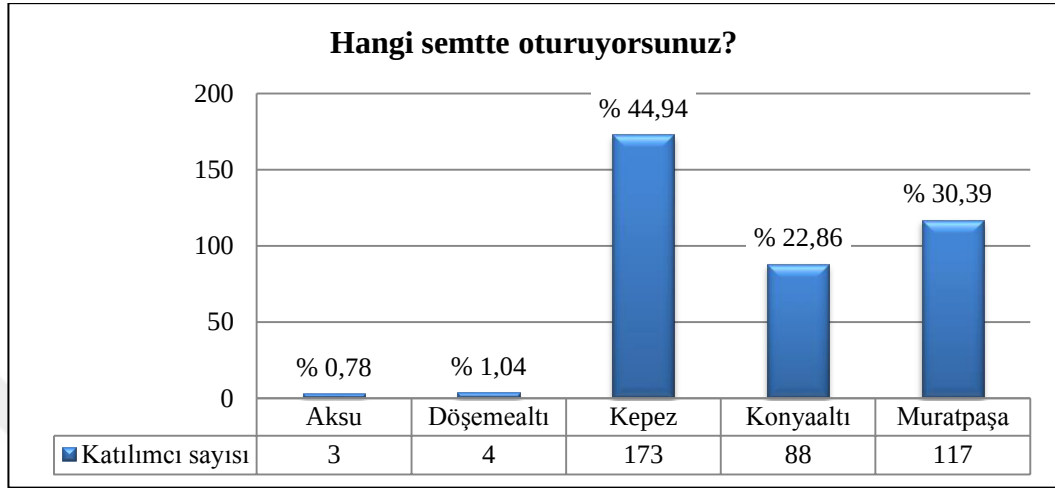
Şekil 4.6. Katılımcıların hane nüfusu özellikleri

Katılımcıların hanelerinde kimlerle yaşadıkları incelendiğinde, katılımcıların en yüksek % 80,52 oranıyla ‘evde çekirdek ailesiyle birlikte yaşayan’ bireylerden oluştuğu görülmektedir (Şekil 4.7).

Şekil 4.7. Hanede yaşayan kişi dağılımları

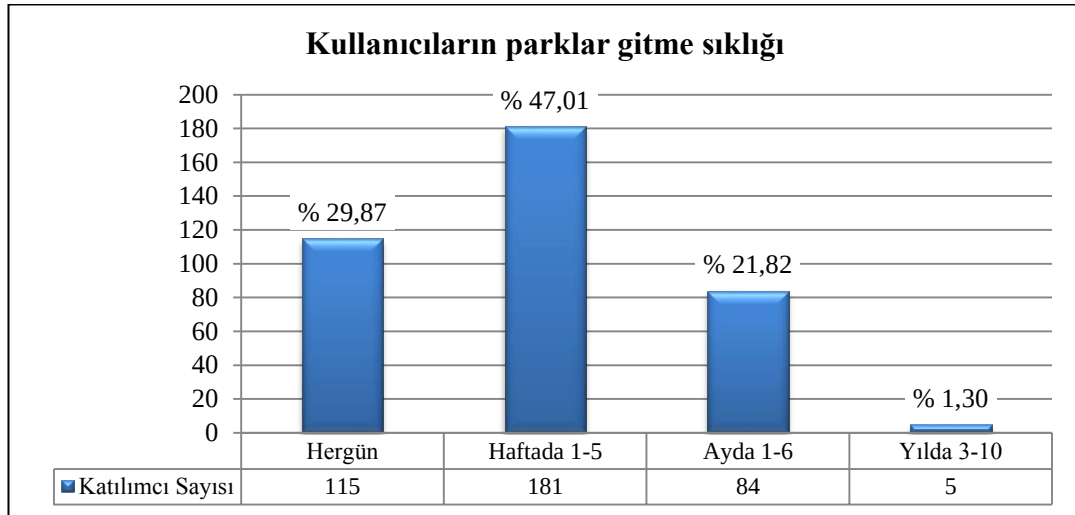
Ankete katılanların ikamet ettikleri ilçeler dağılımına bakıldığında, katılımcıların en fazla % 44,94 oranıyla Kepez ilçesinde ikamet eden bireylerden oluştuğu görülmektedir (Şekil 4.8).

Şekil 4.8. Ankete katılanların ikamet ettikleri ilçeler

4.4.2. Katılımcıların parkları kullanım alışkanlıkları

Anket çalışmasına katılanların, Antalya'daki parklara gitme sıklığı durumları incelendiğinde, katılımcıların % 29,87'sinin parklara 'hergün', % 47,01'inin 'haftada 1-5 kere', % 21,82'sinin 'ayda 1-5 kere' ve % 1,30'unun ise 'yılda 3-10' defa gittikleri görülmektedir (Şekil 4.9).

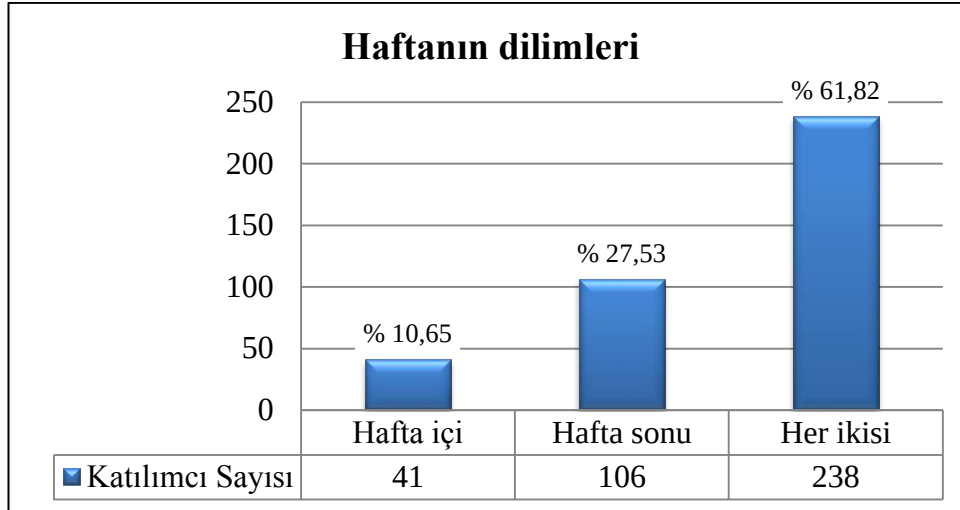
Şekil 4.9. Katılımcıların Antalya'daki parklara gitme sıklığı dağılımları

Ankete katılanların mevsimlere göre parklara gitme saatleri dağılımına bakıldığında, katılımcıların Antalya'daki parkları % 37,92 oranıyla en çok kış mevsiminde ve '12:01-14:00' saatleri arasında kullanmakta oldukları görülmektedir (Çizelge 4.23). Ankete katılanların Antalya'daki parklara gitme saatlerine verdikleri yanıtların toplamlarına bakıldığında ise, verilen yanıtlar arasında en çok % 24,22 oranında '16:01-18:00' saat aralığının tercih edilmiş olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.23. Katılımcıların Antalya'daki parkları kullanım durumlarının zamansal özellikleri dağılımı

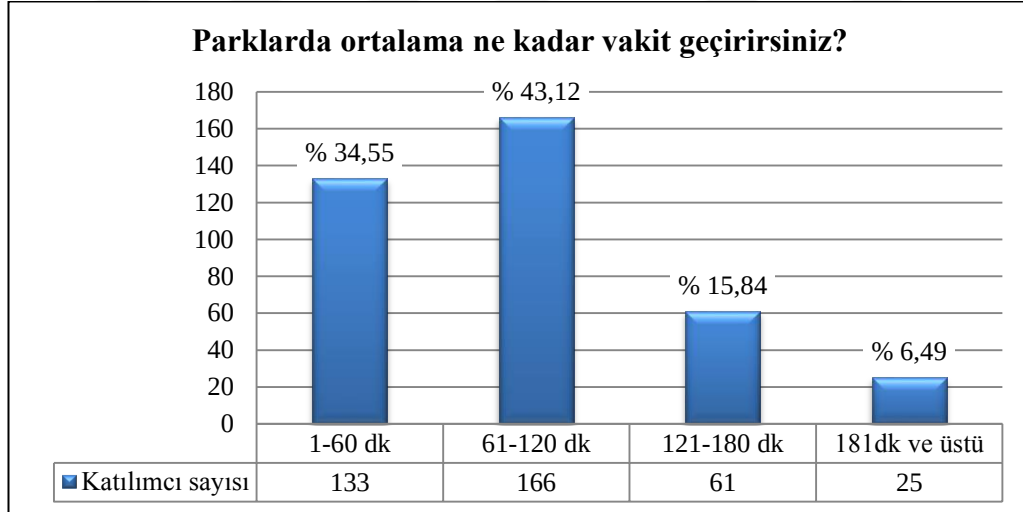
Saat aralıkları	İlkbahar		Yaz		Sonbahar		Kış		Toplam	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
06:00-08:00	6	1,56	9	2,34	6	1,56	4	1,04	25	1,62
08:01-10:00	20	5,19	17	4,42	16	4,16	13	3,38	66	4,29
10:01-12:00	37	9,61	18	4,68	30	7,79	28	7,27	113	7,34
12:01-14:00	44	11,43	10	2,60	79	20,52	146	37,92	279	18,12
14:01-16:00	82	21,30	21	5,45	88	22,86	73	18,96	264	17,14
16:01-18:00	124	32,21	95	24,68	93	24,16	61	15,84	373	24,22
18:01-20:00	52	13,51	144	37,40	58	15,06	41	10,65	295	19,16
20:01 ve sonrası	20	5,19	71	18,44	15	3,90	19	4,94	125	8,12
Toplam	385	100	385	100	385	100	385	100	1540	100

Ankete katılanların Antalya'daki parkları haftanın hangi zaman diliminde kullandıkları incelendiğinde, katılımcıların % 10,65'inin 'haftaiçi', % 27,53'ünün 'haftasonu' ve % 61,82'sinin ise 'hem haftaiçi hem de hafta sonu' parkları kullandıkları görülmektedir (Şekil 4.10).

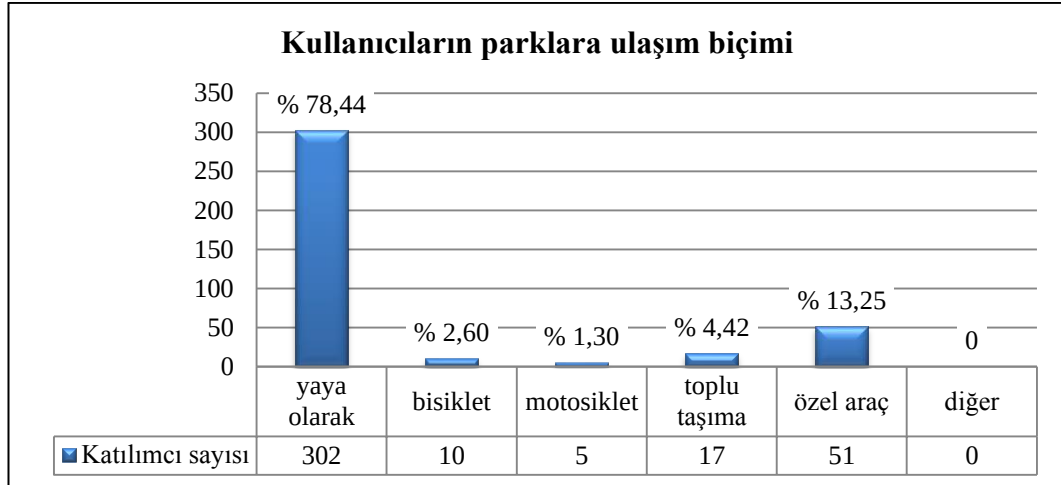
Şekil 4.10. Parklara gitme durumunun haftanın dilimlerine göre dağılımları

Anket çalışmasına katılanların, Antalya'daki parklarda geçirdikleri süre miktarları incelendiğinde, katılımcıların parklarda minimum '20dk' ve maksimum '300dk' zaman geçirdikleri ve geçirilen ortalama sürenin '105,41dk' olduğu ve standart sapmasının '51,95dk' olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların vermiş olduğu süre bilgileri Şekil 11'deki süreler şeklinde gruplandırılmıştır. Buna göre, anket çalışmasına katılanlar en çok % 43,12 oranıyla parklarda '61-120 dk.' vakit geçiren bireylerden oluşmaktadır (Şekil 4.11).

Şekil 4.11. Katılımcıların Antalya'daki parklarda geçirdikleri ortalama süreler

Anket çalışmasına katılanların parklara ulaşım biçimi sorgulanmış ve katılımcıların % 78,44 oranıyla parklara en çok 'yaya olarak' ulaştıkları tespit edilmiştir (Şekil 4.12).

Şekil 4.12. Katılımcıların parklara ulaşım biçimi dağılımları

4.4.3. Katılımcıların parklar hakkındaki güvenlik algıları

Anket çalışmasının bu bölümünde katılımcılara parkların güvenlik algısı hakkındaki genel fikirlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla katılımcılara;

- Bulundukları ilçedeki parkları güvenli bulup/bulmadıkları
- Bulundukları ilçedeki yeşil alan miktarını yeterli bulup/bulmadıkları,
- Hangi ilçedeki parklarda kendilerini daha güvende hissettikleri
- Parkları hangi mevsimde daha güvenli buldıkları
- Parkları günün hangi zaman diliminde güvenli buldıkları
- Bir parktaki genel kullanım alanlarından hangi alanları güvenli hangi alanları güvensiz/tehlikeli buldıkları,
- Güvenlik algısı hakkında çeşitli yargılara katılım durumları,
- Gece ve gündüz saatlerinde, parklarda hangi nedenlerden dolayı kendilerini en fazla oranda güvensiz/endişeli/kaygılı hissettikleri,
- Katılımcıların parklarda hangi gruplardan zarar görebilecekleri endişesiyle tedirgin oldukları,
- Katılımcıların mevsimlere ve günün saatlerine göre güvensiz buldıkları zaman dilimlerinin ne olduğu,
- Parklarda bir güvenlik problemi yaşamaları durumunda, katılımcıların tek başlarına karşı koyabilecek gücü kendilerinde bulup/bulmadıkları konularında sorular yöneltilmiştir.

Katılımcıların bulundukları ilçedeki parkları güvenli bulup bulmadıkları hakkındaki algılarını belirlemek amacıyla yöneltilen soru, katılımcıların sosyo-ekonomik özelliklerinde yer alan ikamet ettikleri ilçe bilgileri ile çapraz tablolama yöntemiyle sorgulanmıştır (Çizelge 4.24).

Çizelge 4.24. İkamet edilen ilçeye göre parkları güvenli bulma durumu

	Bulunduğunuz ilçedeki parkları güvenli buluyor musunuz?							
	Yanıtlar				Oransal dağılım			
	Evet	Hayır	Fikrim yok	Toplam	Evet	Hayır	Fikrim yok	
İkamet edilen ilçeler	Aksu	0 0,0 %	3 1,7 %	0 0,0%	3 0,8%	0,00	100,00	0,00
	Döşemealtı	3 1,7%	0 0,0%	1 3,4%	4 1,0%	75,00	0,00	25,00
	Kepez	53 29,8%	107 60,1%	13 44,8%	173 44,9%	30,64	61,85	7,51
	Konyaaltı	63 35,4%	21 11,8%	4 13,8%	88 22,9%	71,59	23,86	4,55
	Muratpaşa	59 33,1%	47 26,4%	11 37,9%	117 30,4%	50,43	40,17	9,40
	TOPLAM	178 46,2%	178 46,2%	29 7,5%	385 100,0%	46,23	46,23	7,53

Çizelge 4.24 incelendiğinde, anket çalışmasına katılanların en çok kepez ilçesinde ikamet eden bireylerden ve en az Aksu ilçesinde ikamet eden bireylerden oluştuğu görülmektedir. Dolayısıyla bu soruya alınan yanıtlar, katılımcıların ikamet ettikleri ilçelere göre oransal olarak incelenmiştir. Buna göre, katılımcıların ikamet ettikleri alana göre, en güvenli bulunan parklar % 71,59 oranıyla Konyaaltı bölgesinde bulunan parklardır. Alınan tüm yanıtlar incelendiğinde ise bu soruya alınan ‘evet’ ve ‘hayır’ yanıtlarının % 46,2 oranıyla eşit dağıldığı göze çarpmaktadır.

Katılımcıların bulundukları bölgedeki yeşil alan miktarını yeterli bulup bulmadıklarını belirlemek amacıyla yöneltilen soruya alınan yanıtlar oransal olarak incelendiğinde, katılımcıların % 75 oranıyla en çok Döşemealtı bölgesindeki yeşil alan miktarını yeterli buldukları görülmektedir (Çizelge 4.25).

Çizelge 4.25. İkamet edilen ilçedeki yeşil alan miktarının yeterliliği

Bulunduğunuz bölgedeki yeşil alan miktarını yeterli buluyor musunuz?												
İlçeler	Yanıtlar							Oransal Dağılım				
	Evet		Hayır		Fikrim yok		Toplam	Toplam	Evet	Hayır	Fikrim yok	
	N	%	N	%	N	%	N	%	%	%	%	
Aksu	0	,0	3	1,5	0	,0	3	,8	0,0	100,0	0,0	
Döşemealtı	3	1,7	1	,5	0	,0	4	1,0	75,0	25,0	0,0	
Kepez	77	42,8	91	45,7	5	83,3	173	44,9	44,5	52,6	2,9	
Konyaaltı	49	27,2	38	19,1	1	16,7	88	22,9	55,7	43,2	1,1	
Muratpaşa	51	28,3	66	33,2	0	,0	117	30,4	43,6	56,4	0,0	
TOPLAM	180	46,8	199	51,7	6	1,6	385	100,0	46,8	51,7	1,6	

Çizelge 4.25'te yer alan yanıtların toplamı incelendiğinde Antalya'daki yeşil alan miktarının katılımcılar tarafında % 51,7 oranıyla yeterli bulunmadığı görülmektedir.

Katılımcılara hangi ilçedeki parklarda kendilerini daha güvende hissettiği sorusu yöneltilmiş ve alınan yanıtlar ikamet ettikleri ilçelere göre çapraz tablolama yöntemiyle sorgulanmıştır (Çizelge 4.26).

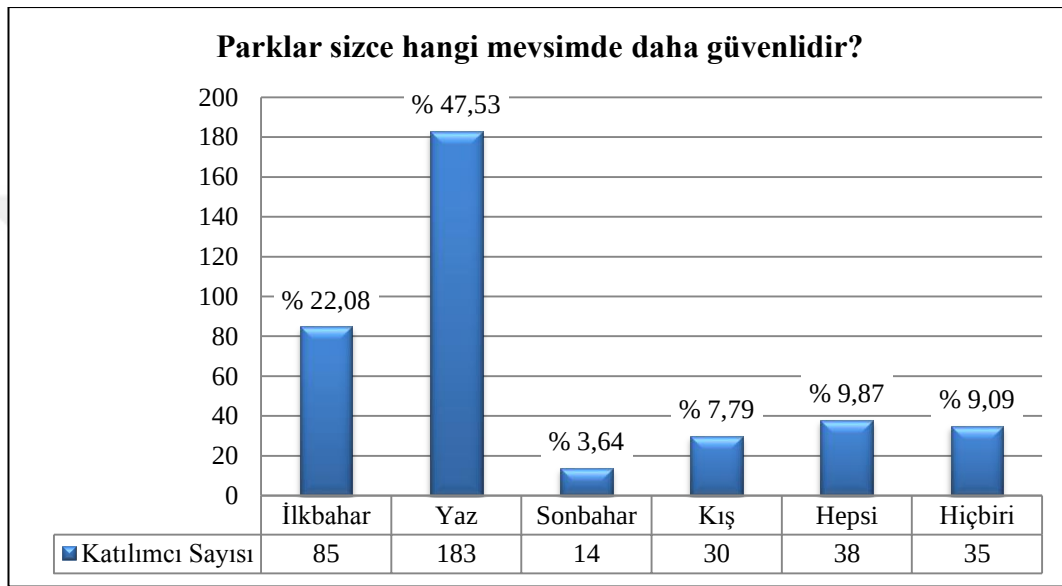
Çizelge 4.26. İkamete göre güvende hissedilen parkların bulunduğu ilçeler

Hangi ilçedeki parklarda kendinizi daha güvende hissetmektedirsiniz?											
Hangi ilçede oturuyorsunuz?										Toplam	
	Aksu	Döşemealtı	Kepez	Muratpaşa	Konyaaltı	Hepsi	Hiçbiri	Fikrim yok			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
Hangi ilçede oturuyorsunuz?	Aksu	0	0	1	2	0	0	0	0	3	
		,0%	,0%	33,3%	66,7%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%	
	Döşemealtı	0	3	0	1	0	0	0	0	4	
		,0%	75,0%	,0%	25,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%	
	Kepez	0	2	37	57	30	3	17	27	173	
		,0%	1,2%	21,4%	32,9%	17,3%	1,7%	9,8%	15,6%	100,0%	
	Konyaaltı	0	1	1	10	65	1	1	9	88	
		,0%	1,1%	1,1%	11,4%	73,9%	1,1%	1,1%	10,2%	100,0%	
	Muratpaşa	0	1	3	77	21	4	10	1	117	
		,0%	,9%	2,6%	65,8%	17,9%	3,4%	8,5%	,9%	100,0%	
	Toplam	0	7	42	147	116	8	28	37	385	
		,0%	1,8%	10,9%	38,2%	30,1%	2,1%	7,3%	9,6%	100,0%	

Çizelge 4.26'da en dikkat çeken veri, Kepez ve Aksu ilçelerinde ikamet eden bireylerin ve diğer ilçelerde ikamet eden bireylere göre daha yüksek oranla bulundukları ilçelerden farklı olarak diğer ilçelerdeki parklarda kendilerini daha güvende

hissettiklerini belirtmiş olmalarıdır. Ayrıca Aksu ilçesindeki parkların katılımcılar tarafından hiç tercih edilmediği de görülmektedir.

Ankete katılanların parkları güvenli bulup bulmama durumlarının mevsimlere göre ilişkisini belirlemek amacıyla, katılımcıların parkları hangi mevsimde daha güvenli buldukları ve neden güvenli buldukları soruları yöneltilmiş ve alınan yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların % 47,53 oranında parkları yaz mevsiminde daha güvenli buldukları belirlenmiştir (Şekil 4.13).

Şekil 4.13. Parkların güvenlik algısının mevsimlere göre dağılımları

Kullanıcıların parkların güvenlik algısında mevsimlere göre farklılıklar meydana getiren nedenler;

- **İlkbahar:** Parkların kalabalık olması, gün uzunluğu, işletmelerin aktif olması, evsiz dilenci vb. fazla olmaması, okulların açık olması ve buna bağlı olarak yerel insanların fazla olması ve yazın alkol kullanımının daha fazla olması
- **Yaz:** parkların kalabalık olması, gün uzunluğu, ailelerin daha fazla olması, daha fazla turist olduğu için insanların dikkatli davranması, denetimlerin daha fazla yapılması, diğer mevsimlerin tenha olması,
- **Sonbahar:** daha az insan olması, profili düşük insanların daha az olması,
- **Kış:** daha az insan olması, sakin olması, göç olmamasından dolayı yabancıların olmaması, alkol kullanımının olmaması, soğuktan dolayı profili düşük insanların gelmemesi
- **Hepsi:** mevsime göre değişmez, Antalya güvenli bir şehir, gelen kişiler genelde aynı insanlar, güvenlik görevlileri olduğu sürece parklar güvenli, her mevsim kalabalık, herhangi bir sıkıntı yaşamadım/söylenti duymadım,
- **Hiçbiri:** Güvenli görevlilerinin yetersiz olması ya da hiç olmaması, profili düşük insanların fazla olması, kullanıcı profillerinin kötü olması, alkol kullanan insanların fazla olması, madde kullananların varlığı ve parkların bakımsız olması nedenleri şeklindedir.

Katılımcıların parkları günün hangi zaman diliminde güvenli bulduklarını belirlemek için yöneltilen soruya alınan yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların % 97,92 oranıyla parkları gündüz saatlerinde güvenli buldukları belirlenmiştir (Şekil 4.14).

Şekil 4.14. Parkların güvenlik algısının günün zaman dilimlerine göre dağılımı

Katılımcılardan, herhangi bir parkta bulunabilecek belirli kullanım alanlarından hangilerini güvenli ve hangilerini güvensiz algıladıklarını belirlemek amacıyla ayrı ayrı yöneltilmiş olan sorulara alınan yanıtlar Çizelge 4.27’de verilmiştir.

Çizelge 4.27. Parklardaki güvenli ve güvensiz bulunan kullanımlar

Güvenli		Parktaki bölümler	Güvensiz	
N	%		N	%
48	12,5	Spor alanları	4	1,0
132	34,3	Parktaki işletmeler	2	,5
86	22,3	Açık alanlar	11	2,9
35	9,1	Alışveriş alanları	4	1,0
12	3,1	Evcil hayvan alanları	15	3,9
9	2,3	Ağaçlık/çalılık alanlar	163	42,3
54	14,0	Çocuk oyun alanları	21	5,5
0	,0	Tuvaletler	74	19,2
1	,3	Su öğeleri/yüzeyleri	17	4,4
4	1,0	Fitness alanları	3	,8
3	,8	Otoparklar	70	18,2
1	,3	Diğer	1	,3
385	100,0	Toplam	385	100,0

Çizelge 4.27’de yer alan veriler incelendiğinde, parklarda güvenli bulunan alanların/kullanımların/bölümlerin ‘parktaki işletmeler’, ‘açık alanlar’ ve ‘çocuk oyun alanları’ olduğu; güvensiz bulunan alanların ise ‘ağaçlık/çalılık alanlar’, ‘tuvaletler’ ve ‘otoparklar’ olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların parklarda yer alan bölümleri güvenli ve güvensiz olarak değerlendirme nedenleri incelendiğinde;

- Spor Alanları: aletlerin sorun yaratabileceği, düşme-çarpma vb. gibi olaylar,
- Açık alanlar: kalabalık olması, madde kullananların ve profili düşük insanların olması,
- Alışveriş alanları: çok kalabalık olması, hırsızlığa müsait olması, kalabalıktan dolayı terör olaylarına müsait olması,
- Evcil hayvan alanları: bakımsız olması, başıboş hayvanların bu alanlara bırakılması, hayvanların saldırabilir olması, kirlilik, sokak hayvanlarının çok olması,
- Ağaçlık/çalılık alanlar: تنها ve ıssız olması, gözden uzak yerler olması, profili düşük insanların-madde kullananların-alkol kullananların-saldırgan davranışlı insanların tercih ettiği alanlar olması, görsel erişimin olmaması ya da kısıtlı olması, hayasızca hareketler-taciz vb. gibi suç olaylarına elverişli alanlar olması, genelde ışıklandırması yetersiz alanlar olması, kamera-güvenlik görevlisi vb. varlığı ve yeterliliği açısından yetersiz olması, karanlık olması, kuytu ve sessiz olması, saklanabilir alanlar olması, uyuyan insanların olması vb.
- Çocuk oyun alanları: bakımsız olmaları, akşam saatlerinde madde kullananların tercih ettiği alanlar olması, çocuk kaçırma vb. gibi olayların meydana gelebileceği alanlar olması, çocukların savunmasız olması, güvenlik görevlisi-kamera olmaması, kalabalık olması, çocukların zarar görebilecek hedef grup olması,
- Tuvaletler: تنها olması, kontrolsüz/denetimsiz olması, hijyensiz/bakımsız olması, kapalı alanlar olması, saklanabilir alanlar olması, gasp-madde kullanımı-taciz-hayasızca hareketler vb. gibi suç olaylarına müsait alanlar olması, genelde parkların uzak noktalarında olması,
- Su öğeleri/yüzeyleri: çocukların düşebileceği, düşen çocukların akıma kapılabileceği, düşme-çarpma vb. gibi olayların olabileceği, çevrelerinde yeterince güvenlik önlemi alınmamış olması,
- Fitness alanları: bilinçsiz kullanım sonucu yaralanmaların meydana gelmesi, çocuklar için tehlikeli olması, sakatlanmalara sebep olması,
- Otoparklar: تنها ve ıssız olması, alkol-madde kullanımı, araç giriş çıkışının çocuklar için tehlikeli olması, kaza riski, gizlenebilir alanlar olması, evsiz-dilenci vb. varlığı, hırsızların yoğunlukta olabileceği alanlar olması, kamera ve aydınlatma sistemi olmaması/yetersizliği, kontrolsüz olması, otopark çalışanlarının profillerinin kötü olması gibi nedenler göze çarpmaktadır.

Katılımcıların parklar hakkındaki genel güvenlik algılarının belirlenmesi amacıyla, çeşitli güvenlik algısı yargıları içeren 5’li Likert skalasına göre hazırlanmış değerlendirme çizelgesinin katılımcılar tarafından yanıtlanması istenmiştir (Çizelge 4.28).

Çizelge 4.28. Katılımcıların güvenlik algısı yargılarına verdikleri yanıtlar

	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katlıyorum		Kesinlikle katlıyorum		Toplam	
	(-2)		(-1)		0		(+1)		(+2)			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Parklarda kendimi güvende hissedirim.	10	2,60	70	18,18	74	19,22	213	55,32	18	4,68	385	100,00
Parkların bakımlı olması daha güvenli hissettiriyor.	5	1,30	22	5,71	7	1,82	238	61,82	113	29,35	385	100,00
Parklarda güvenlik kamerası bulunması daha güvende hissettiriyor.	3	0,78	12	3,12	19	4,94	170	44,16	181	47,01	385	100,00
Parklarda güvenlik görevlisi bulunması daha güvende hissettiriyor.	3	0,78	12	3,12	21	5,45	174	45,19	175	45,45	385	100,00
Parklarda polis noktası bulunması daha güvende hissettiriyor.	8	2,08	28	7,27	29	7,53	157	40,78	163	42,34	385	100,00
Parklarda duvar/çit vb. çevreleme elemanı olması daha güvende hissettiriyor.	28	7,27	119	30,91	53	13,77	131	34,03	54	14,03	385	100,00
Parklarda yönlendirme işaretlerinin olması daha güvende hissettiriyor	6	1,56	42	10,91	42	10,91	235	61,04	60	15,58	385	100,00
Bir parkta kendimi güvende hissetmem o parka gitmem için bir tercih sebebidir	2	0,52	15	3,90	10	2,60	215	55,84	143	37,14	385	100,00
Güvenlik açısından parklara yalnız gitmeyi tercih etmiyorum	26	6,75	192	49,87	39	10,13	100	25,97	28	7,27	385	100,00
Parklarda görüntüş ve davranışları tedirgin edici insanların olması güvensiz hissettiriyor.	6	1,56	12	3,12	16	4,16	209	54,29	142	36,88	385	100,00
Parkın boş olması güvensiz hissettiriyor.	12	3,12	103	26,75	51	13,25	158	41,04	61	15,84	385	100,00
Parkın aydınlatma elemanlarının yetersiz olması akşam saatlerinde park kullanımını kısıtlıyor	3	0,78	10	2,60	11	2,86	202	52,47	159	41,30	385	100,00
Parkta herhangi bir güvenlik problemi yaşamam durumunda o parka bir daha gitmem.	4	1,04	65	16,88	35	9,09	167	43,38	114	29,61	385	100,00

(Çizelgeye alınan yanıtlar güvenirlik analizi ile test edilmiştir. Cronbach's Alpha değeri 0,700)

Çizelge 4.28'de yer alan veriler incelendiğinde;

- Katılımcıların büyük oranının parklarda kendilerini güvende hissettikleri,
- Parkların bakımlı olmasının katılımcılara parkları daha güvenli hissettirdiği,
- Parklarda güvenlik kamerası, güvenlik görevlisi, polis noktası ve yönlendirme işaretlerinin olmasının katılımcılara parkları daha güvende hissettirdiği,
- Parklarda duvar, çit vb. gibi çevreleme elemanlarının olmasının katılımcıların güvenlik algısına katkı sağladığı,

- Katılımcıların herhangi bir parkta kendilerini güvende hissetmelerinin o parka gitme noktasında bir tercih etme nedeni olduğu,
- Katılımcıların güvenlik gerekçesi nedeniyle parklara tek kişi olarak gitmeyi tercih etmedikleri,
- Parklarda görünüş ve davranışları tedirgin edici insan/ların varlığının katılımcıların güvenlik algılarını olumsuz yönde etkilediği,
- Parkların boş olmasının, katılımcıların güvenlik algısını olumsuz yönde etkilediği,
- Parkların aydınlatma elemanlarının yetersiz olmasının katılımcıların akşam saatlerinde park kullanımını kısıtladığı tespit edilmiştir.

Ayrıca katılımcıların büyük oranı ‘parklarda herhangi bir güvenlik problem yaşamaları durumunda problem yaşadıkları parka tekrar gitmeyeceklerini belirtmişlerdir.

Bireylerin parklarda güvenlik algısını azaltan/azaltabilecek nedenlerden, hangilerinin daha önemli olduğunu ve gece ve gündüz saatlerine göre nasıl farklılık gösterdiğini belirlemek için, katılımcılara Çizelge 4.29’da yer alan nedenlerden hangilerinin kendilerini en fazla oranda güvensiz/endişeli/kaygılı hissetmelerine neden olduğu sorusu yöneltmiştir.

Çizelge 4.29. Güvensizlik algısı yaratan nedenlerin gece ve gündüz dağılımları

Güvensizlik algısı yaratan nedenler	Gündüz Saatleri		Gece Saatleri	
	N	%	N	%
Güvenlik görevlisi olmaması	37	9,61	35	9,09
Kamera sistemi olmaması	16	4,16	14	3,64
Aydınlatmanın yetersiz olması	3	0,78	92	23,90
İşletme olmaması ya da işletmelerin kapalı olması	8	2,08	2	0,52
Başboş sokak hayvanlarının olması	37	9,61	9	2,34
Parkın bakımsız olması	17	4,42	3	0,78
Vandalizme uğramış donatıların olması	14	3,64	5	1,30
Parkın boş olması	9	2,34	13	3,38
Evsiz/dilenci vb. varlığı	21	5,45	13	3,38
Madde kullanan insanların varlığı	145	37,66	147	38,18
Görünüş ve davranışları tedirgin edici insanların varlığı	44	11,43	33	8,57
Alan hakkındaki söylentiler	2	0,52	0	0,00
Çevrede bulunan çöpler	6	1,56	2	0,52
Yoğun ve görüşü engelleyen bitki örtüsü	7	1,82	5	1,30
Daha önceden suç işlenmiş olması	18	4,68	12	3,12
Diğer	1	0,26	0	0,00
Toplam	385	100,00	385	100,00

Çizelge 4.29’da yer alan yanıtlar incelendiğinde katılımcıların hem gündüz hem de gece saatleri için sırasıyla %37,66 ve %38,18 oranlarıyla ‘madde kullanan insanların varlığı’ seçeneğini tercih etmiş oldukları görülmektedir. Ayrıca güvensizlik algısı yaratan nedenlerden ‘aydınlatmanın yetersiz olması’ seçeneğinin %23,90 oranıyla gece saatlerindeki güvensiz hissettiren nedenler arasından tercih edilmiş olduğu göze çarpmaktadır.

Parkların bireyler tarafından, mevsimlere göre en güvensiz bulundukları zaman dilimlerinin belirlenmesi amacıyla katılımcılara ‘Sizce mevsimlere göre parkların en güvensiz olduğu zaman dilimleri hangisidir’ sorusu yöneltilmiştir (Çizelge 4.30).

Çizelge 4.30. Mevsimlere göre parkların güvensiz bulunduğu zaman dilimleri

Parkların en güvensiz olduğu zaman dilimi hangisidir?										
Saat aralıkları	İlkbahar		Yaz		Sonbahar		Kış		Toplam	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
06:00-08:00	36	9,35	38	9,87	21	5,45	17	4,42	112	7,27
08:01-10:00	1	0,26	0	0,00	0	0,00	1	0,26	2	0,13
10:01-12:00	0	0,00	1	0,26	1	0,26	2	0,52	4	0,26
12:01-14:00	3	0,78	5	1,30	3	0,78	9	2,34	20	1,30
14:01-16:00	0	0,00	1	0,26	5	1,30	6	1,56	12	0,78
16:01-18:00	12	3,12	1	0,26	15	3,90	9	2,34	37	2,40
18:01-20:00	11	2,86	9	2,34	24	6,23	24	6,23	68	4,42
20:01 ve sonrası	322	83,64	330	85,71	316	82,08	317	82,34	1285	83,44
Toplam	385	100	385	100	385	100	385	100	1540	100

Çizelge 4.30 incelendiğinde, katılımcılar tarafından parkların tüm mevsimlerde 20:01 ve sonrası saatlerinde güvensiz bulunduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılara ‘Parklarda herhangi bir güvenlik problemi yaşamamız durumunda tek başınıza başa çıkabilecek/karşı koyabilecek gücü kendinizde buluyor musunuz?’ sorusu yöneltilmiştir. Ankete katılan erkek (% 51,4) bireylerin % 71,2’si evet yanıtı verirken, kadın (% 48,6) bireylerin % 58,8’inin ‘hayır yanıtı verdikleri tespit edilmiştir (Şekil 4.15). Yapılan ki-kare analizi sonuçlarına göre katılımcıların soruya vermiş oldukları yanıtların ve katılımcıların cinsiyetlerine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre, erkekler kadınlara oranla parkta bir güvenlik problemi yaşamaları halinde tek başlarına karşı koyabilecek gücü kendilerinde bulmakta, kadınlar ise erkeklere oranla bu gücü kendilerinde bulmamaktadırlar.

Şekil 4.15. Katılımcıların bir güvenlik problemi yaşamaları halinin cinsiyete göre dağılımı (x²: 35,324, sd:1, p:0,0001)

4.4.4. Katılımcıların önceki deneyimleri

Katılımcıların önceki deneyimlerini belirlemek için, katılımcılara Antalya'daki parklarda herhangi bir asayiş bozucu olaya şahit olup olmadıkları sorusu yöneltilmiş ve katılımcılardan % 34,55'inin daha önceden Antalya'daki parklarda asayiş bozucu olaylara tanıklık ettikleri tespit edilmiştir (Şekil 4.16).

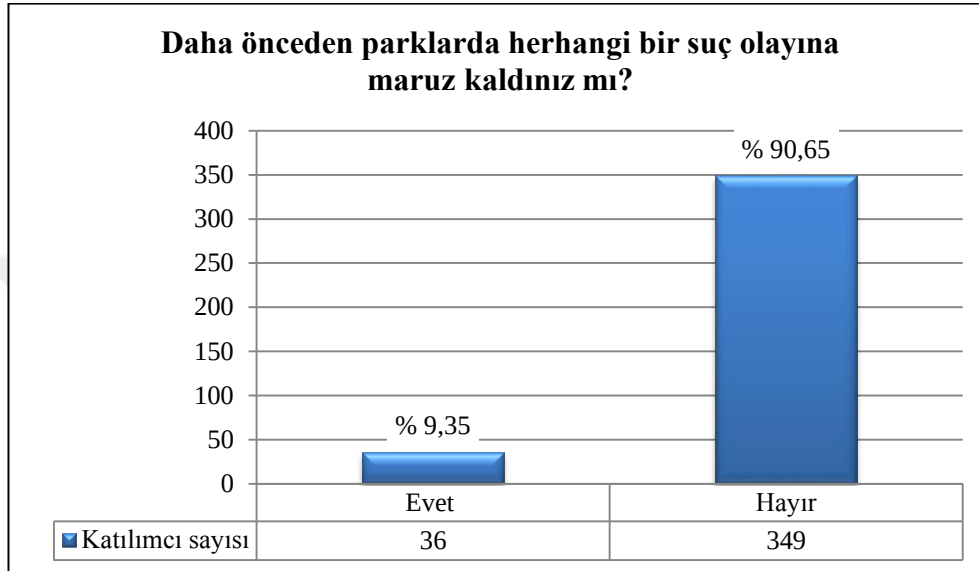

Şekil 4.16. Katılımcıların parklardaki olaylara tanıklık edip etmeme oranı

Katılımcıların parklarda meydana gelmiş olan ve tanıklık etmiş oldukları olaylar: kavga olayları (60 adet), madde kullanımı (21 adet), kapkaç (8 adet), taciz (8 adet),

gasp (5 adet), hırsızlık (5 adet) ve daha az sayılarda olmak üzere yaralama, sözlü taciz, zorla para isteme, intihara teşebbüs, intihar, alkol kullanımı, elektrikli bisikletin yayaya çarpması, firari şahsın yakalanması, hayvan sahipleri arası tartışma, kadın ticareti, hayasızca hareketler, vandalizm gibi olaylar şeklindedir.

Katılımcıların önceki deneyimlerini belirlemek amacıyla, katılımcılara Antalya'daki parklarda herhangi bir suç olayına maruz kalıp kalmadıkları/doğrudan başlarına herhangi bir şey gelip gelmediği sorusu yöneltilmiştir (Şekil 4.17).

Şekil 4.17. Parklarda herhangi bir suç olayına maruz kalma durumu dağılımları

Şekil 17 incelendiğinde, katılımcılarının % 9,35'inin Antalya'daki parklarda daha önceden asayiş bozucu herhangi bir olaya maruz kalmış oldukları tespit edilmiştir. katılımcıların maruz kalmış oldukları bu olaylar: sözlü taciz (10 adet), kavga (6 adet) ve daha az sayılarda olmak üzere kapkaç, cinsel taciz, madde kullananların saldırısı, çanta çalınması, rahatsız edilme, köpek saldırısı, para istenmesi, görsel taciz, sözlü sataşma vb. gibi olaylar şeklindedir.

Katılımcıların parklarda başlarına gelmesinden en çok kaygı duydukları/korktukları suç olaylarının neler olduğunun belirlenmesi amacıyla, Antalya Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü'nden temin edilen, parklarda meydana gelmiş olan olaylara dair istatistiki verilerden yola çıkılarak hazırlanan listedeki sorular katılımcılara yöneltilmiş ve en çok korktukları 3 olayı 1- 2- 3 şeklinde sıralamaları istenmiştir (Çizelge 4.31).

Çizelge 4.31. Parklarda karşılaşmaktan en çok kaygı duyulan olaylar

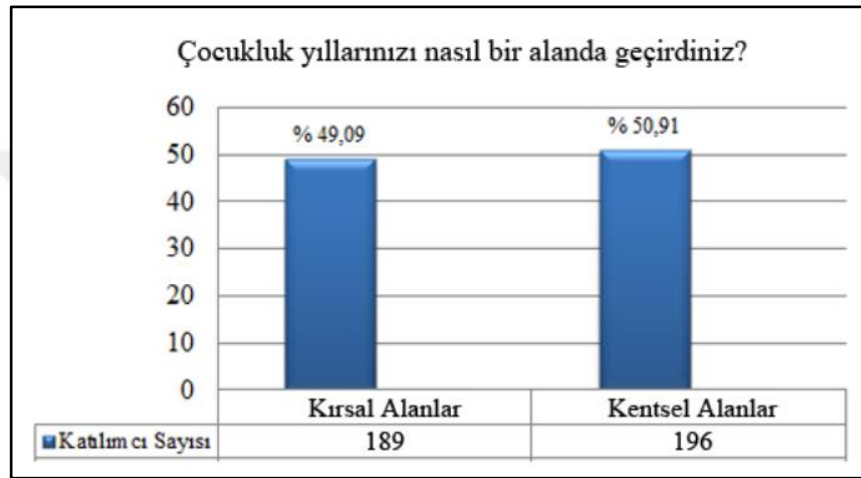
	Olaylar	1		2		3		Toplam	
		N	%	N	%	N	%	N	%
1	Açıktan hırsızlık (eşyamanın çalınması)	13	3,38	18	4,68	18	4,68	49	4,24
2	Bisiklet/Motosikletimin çalınması	1	0,26	1	0,26	4	1,04	6	0,52
3	Cinsel Saldırıya/tacize uğrama	82	21,30	40	10,39	23	5,97	145	12,55
4	Çocuğumun Cinsel İstismarı	38	9,87	38	9,87	18	4,68	94	8,14
5	Dolandırılma	3	0,78	6	1,56	4	1,04	13	1,13
6	Güvenimin Kötüye Kullanılması	3	0,78	4	1,04	4	1,04	11	0,95
7	Silahla ateş eden şahısların varlığı	15	3,90	17	4,42	22	5,71	54	4,68
8	Güv. gör. ya da polisle tartışan şahısların varlığı	1	0,26	5	1,30	5	1,30	11	0,95
9	Hakaret edilmesi	5	1,30	10	2,60	8	2,08	23	1,99
10	Hayasızca Hareketlere şahit olmak	9	2,34	2	0,52	14	3,64	25	2,16
11	İntihara Teşebbüse şahit olmak	0	0,00	4	1,04	5	1,30	9	0,78
12	Kapkaça uğrama	21	5,45	19	4,94	33	8,57	73	6,32
13	Öldürülme	21	5,45	22	5,71	18	4,68	61	5,28
14	Yaralanma	11	2,86	22	5,71	9	2,34	42	3,64
15	Böcek/yılan/akrep sokması	2	0,52	2	0,52	6	1,56	10	0,87
16	Terör olayları	5	1,30	7	1,82	14	3,64	26	2,25
17	Çocuğumun kaçırılması	35	9,09	18	4,68	15	3,90	68	5,89
18	Arabamın çalınması	0	0,00	0	0,00	3	0,78	3	0,26
19	Arabamdan eşya çalınması	2	0,52	1	0,26	3	0,78	6	0,52
20	Kaza sonucu yaralanma	3	0,78	3	0,78	2	0,52	8	0,69
21	Kaza sonucu ölme	0	0,00	3	0,78	3	0,78	6	0,52
22	Tehdit edilme	2	0,52	7	1,82	9	2,34	18	1,56
23	Yağma (gasp) edilme	40	10,39	35	9,09	31	8,05	106	9,18
24	Yankesicilik yoluyla soyulma	5	1,30	13	3,38	8	2,08	26	2,25
25	Aile içi Şiddete maruz kalma	0	0,00	3	0,78	1	0,26	4	0,35
26	Özel Hayatımın Gizliliğinin İhlal edilmesi	0	0,00	3	0,78	4	1,04	7	0,61
27	Bir başkasına ait hayvan tarafından ısırılma	3	0,78	8	2,08	3	0,78	14	1,21
28	Sokak hayvanları tarafından ısırılma	8	2,08	11	2,86	14	3,64	33	2,86
29	Rahatsız edilme	9	2,34	21	5,45	23	5,97	53	4,59
30	Hürriyetimden Yoksun Kalmak/rehin alınmak	2	0,52	3	0,78	1	0,26	6	0,52
31	Uyuşturucu madde satan/kullananların varlığı	41	10,65	32	8,31	53	13,77	126	10,91
32	Herhangi bir eşyama zarar verilmesi	1	0,26	3	0,78	4	1,04	8	0,69
33	Diğer	4	1,04	4	1,04	3	0,78	11	0,95
Toplam		385	100,00	385	100,00	385	100,00	1155	100,00

Çizelge 4.31’de yer alan veriler incelendiğinde, katılımcıların 1. Sırada kaygı duydukları ilk üç suç olayının, % 21,30 oranıyla ‘cinsel saldırıya/tacize uğrama’, %

10,65 oranıyla ‘uyuşturucu madde satanların/kullanıcıların varlığı’ ve % 10,39 oranıyla ‘yağma (gasp) edilme’ suçları olduğu tespit edilmiştir.

Bunun yanında, kaygı duyulan suç olaylarına verilen yanıtların toplamına incelendiğinde, en çok kaygı duyulan ilk 3 suç olayının, % 12,55 oranıyla ‘cinsel saldırıya/tacize uğrama’, % 10,91 oranıyla ‘uyuşturucu madde satanların/kullanıcıların varlığı’ ve % 9,18 oranıyla ‘yağma (gasp) edilme’ suçları olduğu tespit edilmiştir.

Ankete katılanların çocukluk yıllarını nasıl bir alanda geçirdiklerini belirlemek amacıyla, katılımcılara ‘çocukluk yıllarınızı daha çok nasıl bir alanda geçirdiniz?’ sorusu yöneltilmiştir (Şekil 4.18).

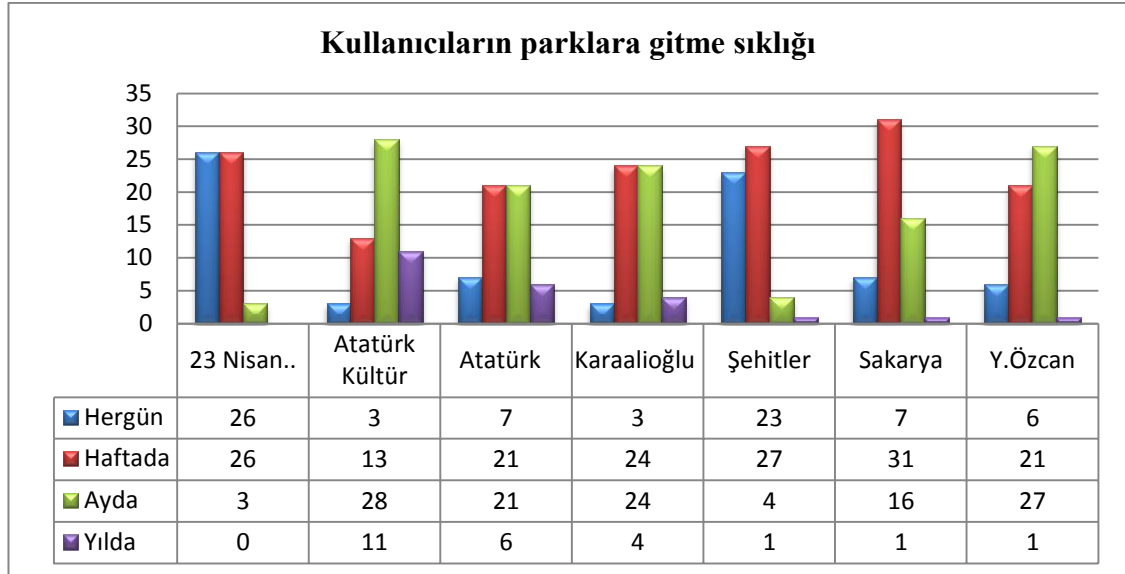
Şekil 4.18. Katılımcıların çocukluk yıllarını geçirdikleri alan niteliği

Şekil 18 incelendiğinde katılımcıların, % 49,09’unun çocukluk yıllarını ‘kırsal alanlarda’, % 50,91’inin ise çocukluk yıllarını ‘kentsel alanlarda’ geçirmiş olan bireylerden oluştuğu görülmektedir.

4.4.5. Anket yapılan parkın kullanım özellikleri ve güvenlik algısı

Katılımcıların anket yapılan parkların güvenlik algısı hakkında fikirlerinin belirlenebilmesi ve belirlenen fikirlerinin tutarlı bilgiler içermesi için, katılımcıların anket yapılan parkları kullanım durumlarının zamansal özelliklerini belirlemek amacıyla katılımcılara bulundukları parkı;

- Hangi sıklıkta kullandıkları (Şekil 4.19),
- Haftanın hangi zaman diliminde kullandıkları (Şekil 4.20),
- Parkta ne kadar vakit geçirdikleri soruları (Çizelge 4.32) yöneltilmiştir.

Not: (haftada seçeneği: haftada 1-5 kere; Ayda seçeneği: Ayda 1-6 kere; Yılda seçeneği: 1-10 kereye kadar anlamına gelmektedir.)

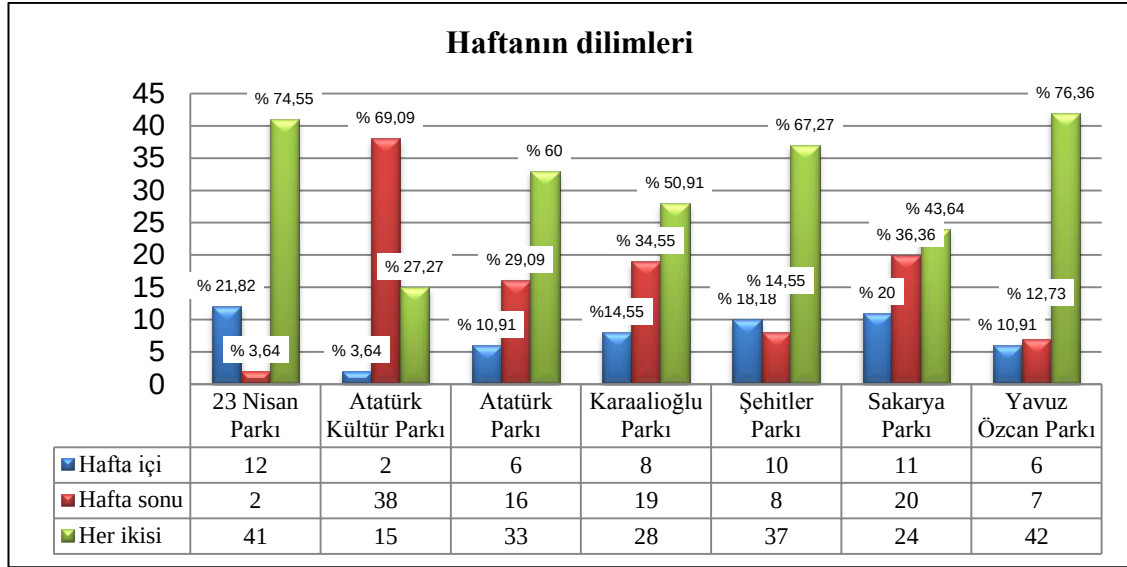
Şekil 4.19. Bulunulan parkların kullanma sıklığı dağılımları

Şekil 4.19 incelendiğinde,

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı'nın kullanıcılarının diğerlerine göre daha yüksek oranda 'her gün parkı kullanan bireylerden' oluştuğu,
- Sakarya parkının kullanıcılarının diğerlerine göre daha yüksek oranda 'haftalık olarak parkı kullanan bireylerden oluştuğu',
- Atatürk Kültür Parkının kullanıcılarının ise diğerlerine göre daha yüksek oranda 'parkı aylık olarak kullanan' bireylerden oluştuğu göze çarpmaktadır.

Bunlarla birlikte, 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı ve Şehitler Parkı katılımcılarının, büyük oranda 'parkı her gün kullanan bireylerden' oluşması, ilk bakışta bu iki parkın diğerlerine oranla daha çok mahalle parkı olma özelliğinde olduğu gözlemini de doğrular niteliktedir. Bu durumun Şehitler Parkının hemen yanında bulunan Sakarya Parkında beklenenin aksine farklılık göstermesinin nedeninin ise parkın bakımsız olması, bazı donatılarının vandalizme uğramış olması ve yapım yılı itibarıyla parkın yaşlı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ankete katılanların, bulundukları parkları haftanın hangi zaman diliminde kullandıkları incelendiğinde % 14,29'unun parkları 'hafta içi', % 28,57'sinin ' hafta sonu' ve % 57,14'ünün 'hem hafta içi hem de hafta sonu' kullanan bireylerden oluştuğu tespit edilmiş ve bu durumun Antalya'daki parkların haftalık zaman dilimlerine göre kullanım durumuyla (Bkz: Şekil 4.10) yakın oranlarda olduğu tespit edilmiştir (Şekil 4.20).

Şekil 4.20. Bulunulan parkın haftanın zaman dilimlerine göre kullanım dağılımları

Şekil 4.20 incelendiğinde Atatürk Kültür Parkı kullanıcılarının diğerlerine göre daha yüksek oranda parkı hafta sonu kullanan bireylerden oluştuğu görülmektedir. Anket çalışmasına katılanların, bulundukları parklarda geçirdikleri süre miktarları incelendiğinde, katılımcıların araştırma yapılan parklarda minimum 10 dk. maksimum 5 saat vakit geçirdikleri görülmektedir (Çizelge 4.32). Anket yapılan parklar arasında, katılımcıların ortalama olarak en fazla oranda vakit geçirdikleri park 140,45 dk. süreyle Atatürk Parkı ve ortalama olarak en az oranda vakit geçirdikleri park 73,82 dk. ile Yavuz Özcan Parkı şeklindedir.

Çizelge 4.32. Bulunulan parkta geçirilen süre dağılımları

Park Adı	Bu parka geldiğinizde yaklaşık ne kadar vakit geçirirsiniz?				
	Anket Sayısı	Minimum Süre (dk)	Maximum Süre (dk)	Ortalama Süre (dk)	Standart Sapma
23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	55	30	270	109,64	58,59
Atatürk Kültür Parkı	55	30	270	144,36	65,26
Atatürk Parkı	55	30	270	140,45	58,26
Karaalioğlu Parkı	55	45	300	124,64	59,15
Sakarya Parkı	55	10	300	92,18	63,45
Şehitler Parkı	55	10	300	109,55	61,58
Yavuz Özcan Parkı	55	10	210	73,82	44,73
Toplam	385	10	300	113,52	63,13

Katılımcılara parklara gitme nedenleri ve tercih etme nedenleri sorulmuştur. Katılımcıların parklara ne amaçla gittikleri ve tercih etme nedenleri Çizelge 4.33'te verilmiştir.

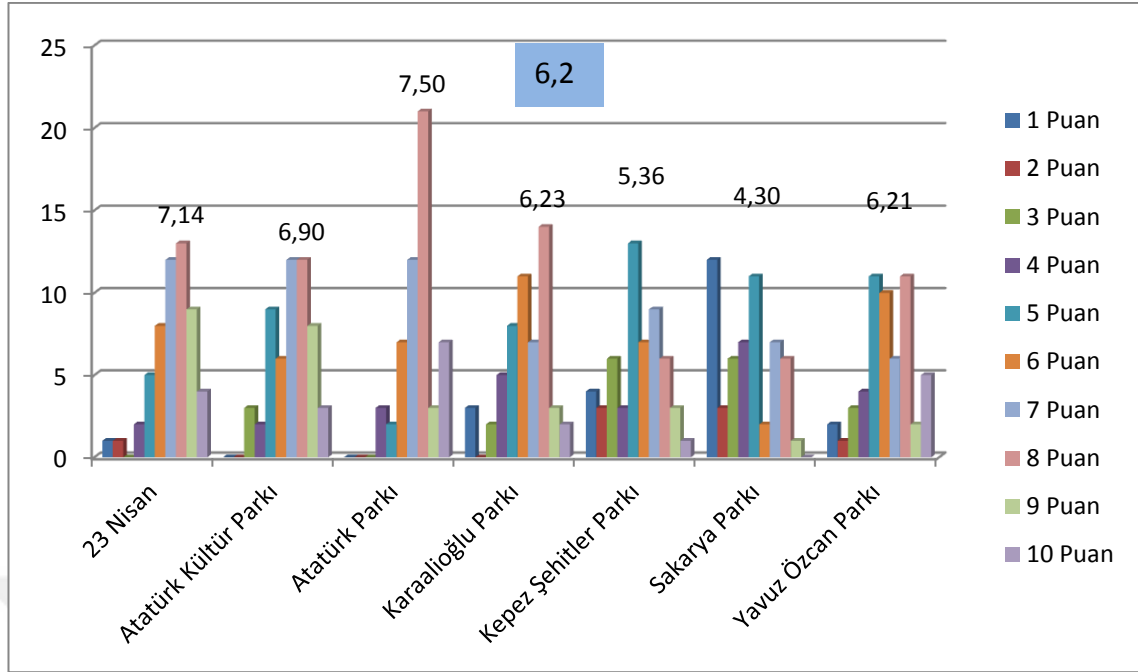
Çizelge 4.33. Katılımcıların parklara gitme/yararlanma nedenleri dağılımları

Parka gitme nedenleri	N	%
Manzara izlemek	89	23,12
Çocuk gezdirmek	52	13,51
Vakit Geçirmek	51	13,25
Dinlenmek	39	10,13
Yürüyüş Yapmak	26	6,75
Kafa Dinlemek	22	5,71
Arkadaşlarla Buluşmak	18	4,68
Temiz Hava Almak	13	3,38
İşletmelerden Yararlanmak	9	2,34
Piknik Yapmak	7	1,82
Diğer (5 adet ve altı tercih edilenler)	59	15,32
Toplam	385	100,00

Katılımcıların parklara gitme/yararlanma nedenleri, anket yapılan parklara göre incelendiğinde;

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkının en çok % 38,18 oranıyla ‘çocuk gezdirmek’,
- Atatürk Kültür Parkı’nın en çok % 14,55 oranıyla ‘yürüyüş yapmak’,
- Atatürk Parkı’nın en çok % 47,27 oranıyla, Karaalioğlu Parkı’nın en çok % 50,91 oranıyla ve Yavuz Özcan Parkı’nın en çok % 58,18 oranıyla ‘manzara izlemek’,
- Şehitler Parkı’nın en çok % 38,18 oranıyla ‘çocuk gezdirmek’,
- Sakarya Parkı’nın en çok % 25,45 oranıyla ‘vakit geçirmek’ amacıyla katılımcılar tarafından kullanılmış olduğu tespit edilmiştir.

Anket katılanlardan, bulundukları parkı güvenli bulup-bulmadıklarını belirlemek amacıyla ‘1 puan (çok güvensiz)’ ve ‘10 puan (çok güvenli)’ aralığında puanlamaları istenmiştir (Şekil 4.21).

Şekil 4.21. Bulunulan parkların güvenlik durumuna verilmiş olan puan dağılımları

Şekil 4.21’de katılımcıların bulundukları parkın güvenlik durumuna göre vermiş oldukları puanlar incelendiğinde, en yüksek ortalama puana sahip olan parkın ‘Atatürk Parkı’ olduğu görülmektedir.

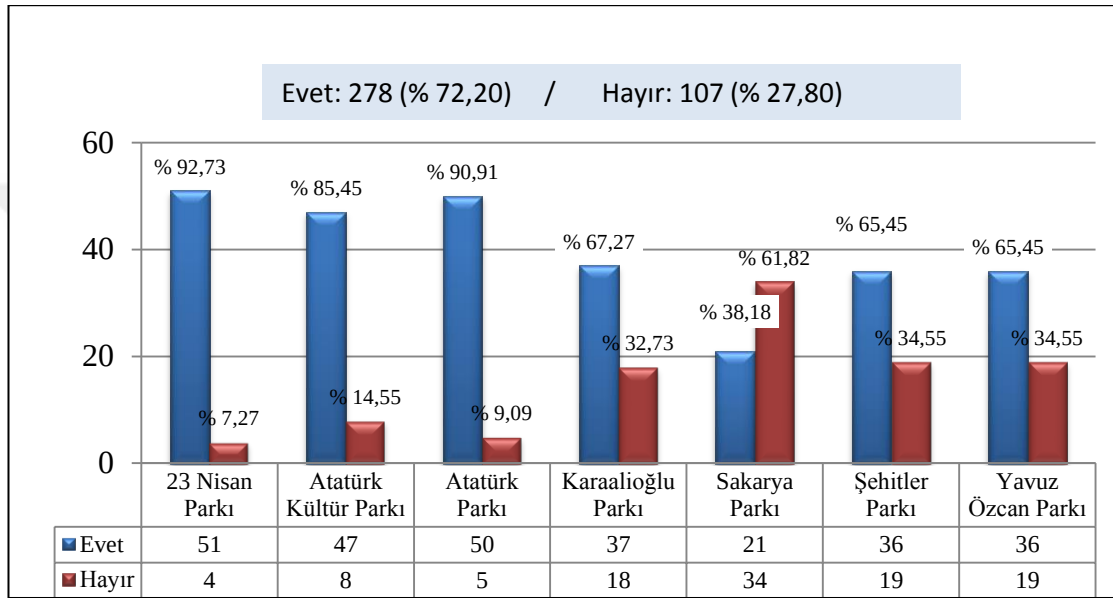
Katılımcıların bulundukları parkın güvenlik durumuna göre vermiş oldukları puan dağılımlarına ait bazı istatistiki veriler Çizelge 4.34’te verilmiştir.

Çizelge 4.34. Bulunulan parkların güvenlik durumuna verilmiş puanlar

Bu parkın güvenlik durumuna 1 puan(çok güvensiz) – 10 puan (çok güvenli) aralığında puan veriniz.					
Park Adı	Sayı	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	55	1,00	10,00	7,1455	1,87990
Atatürk Kültür Parkı	55	3,00	10,00	6,9091	1,81835
Atatürk Parkı	55	4,00	10,00	7,5091	1,51380
Karaalioğlu Parkı	55	1,00	10,00	6,2364	2,10787
Sakarya Parkı	55	1,00	9,00	4,3091	2,44853
Şehitler Parkı	55	1,00	10,00	5,3636	2,28006
Yavuz Özcan Parkı	55	1,00	10,00	6,2182	2,21686
Toplam	385	1,00	10,00	6,2416	2,28704

Çizelge 4.34. incelendiğinde araştırma yapılan parkların tamamının puan ortalamasının 6,2416 olduğu, sırasıyla en yüksek puanların Atatürk Parkı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı ve Atatürk Kültür Parkı'na ait olduğu ve bu parkların ortalama puanın üzerinde olduğu, diğer parkların puanlarının ise genel ortalamanın altında olduğu görülmektedir.

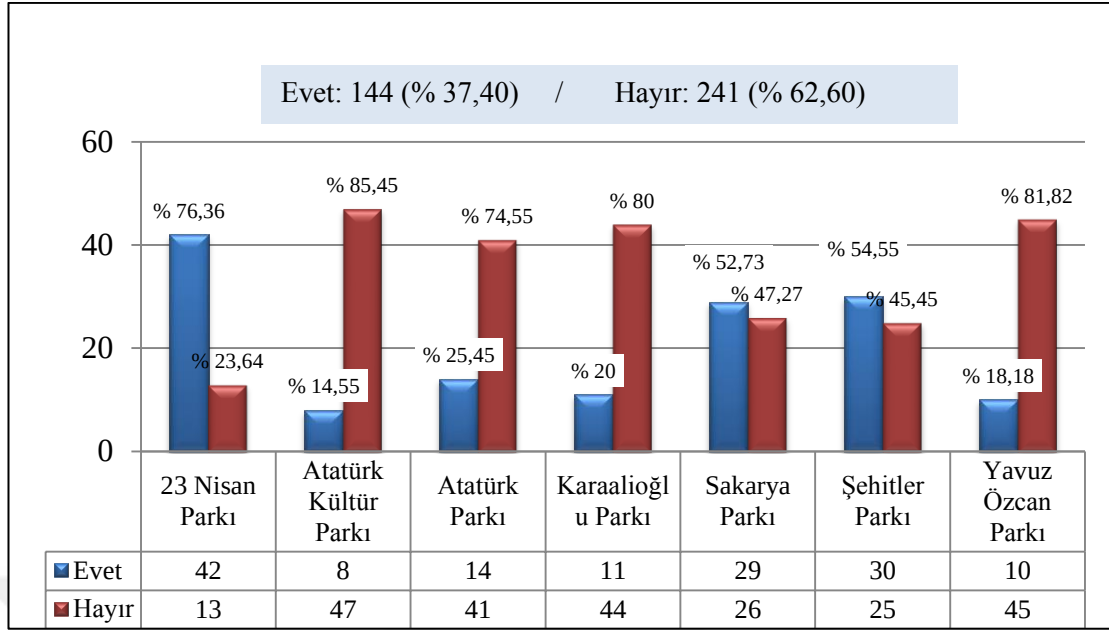
Katılımcıların bulundukları parkların güvenlik durumuna vermiş oldukları puanları kontrol etmek ve özellikle 5 puan ve 6 puanlık değerlerin ne ifade ettiğini belirlemek amacıyla katılımcıların bulundukları parkı güvenli bulup bulmadıklarını 'evet' ve 'hayır' şeklinde değerlendirmeleri istenmiştir (Şekil 4.22).

Şekil 4.22. Bulunulan parkı güvenli bulup bulmama durumu dağılımları

Alınan yanıtların toplamı incelendiğinde, anket yapılan parkların genel anlamda katılımcılar tarafından % 72,20 oranında 'güvenli', % 27,80 oranında 'güvensiz' bulunduğu görülmektedir. Bunun yanında, % 61,82 oranıyla 'Sakarya Parkı'nın katılımcılar tarafından 'güvensiz' bulunduğu ve 'Karaalioğlu Parkı', 'Şehitler Parkı' ve 'Yavuz Özcan Parkı'nın ortalamanın altında olduğu görülmektedir.

Katılımcıların bulundukları parklara aşinalık durumlarının belirlenmesi için, katılımcılara bulundukları parklardaki insanlarla daha önceden o parkta karşılaşmış olup karşılaşmadıkları sorulmuştur (Şekil 4.23).

Şekil 4.23. Bulunulan parktaki insanlarla önceden karşılaşma durumu dağılımları

Şekil 4.23 incelendiğinde oransal olarak sırasıyla '23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı', 'Şehitler Parkı' ve 'Sakarya Parkı'ndaki katılımcıların parkta genelde aynı insanları gördükleri belirlenmiştir. Bu durum, söz konusu 3 parkın mahalle parkı olma özelliğini bir kere daha doğrular niteliktedir.

Katılımcılara bulundukları parkta daha önceden herhangi bir asayiş bozucu, kaygı, korku ya da panik yaratıcı olaya şahit olup olmadıkları ve eğer tanıklık ettikleri bir olay olmuşsa olayın ne olduğu sorusu yöneltilmiş ve alınan yanıtlar Çizelge 4.35'te verilmiştir.

Çizelge 4.35. Parklarda tanıklık edilen olayların parklara göre dağılımları

Park adı	Yanıtlar	N	%	Olaylar	Olay Sayısı ve Sıralaması
23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	Evet	8	14,55	-Çanta çalınması	-Vandalizm 21 6
	Hayır	47	85,45	-İntihar	
	Toplam	55	100,00	-Kavga -Madde kullanımı	
Atatürk Kültür Parkı	Evet	6	10,91	-Hayasızca hareketler	-Etrafı rahatsız eden alkolü şahıs 41 4
	Hayır	49	89,09	-Kavga	
	Toplam	55	100,00	-Köpek kovalaması	
Atatürk Parkı	Evet	3	5,45	-Kapkaç	69 3
	Hayır	52	94,55	-Kavga	
	Toplam	55	100,00	-Görsel taciz	

Devamı arkada

Çizelge 4.35'in devamı

Karaalioğlu Parkı	Evet	10	18,18	-Gasp -Kavga -Madde kullanımı -Taciz	-Uyuşturucu krizi	93 2
	Hayır	45	81,82			
	Toplam	55	100,00			
Şehitler Parkı	Evet	13	23,64	-Kasten yaralama -Kavga -Hayasızca hareketler -Kapkac	-Madde kullanımı -WC'de okul çocuklarına uyuşturucu satışı	15 7
	Hayır	42	76,36			
	Toplam	55	100,00			
Sakarya Parkı	Evet	15	27,27	-Kasten yaralama -Kavga -Kadın ticareti -Cinsel taciz	-Kapkac -Madde kullanımı	32 5
	Hayır	40	72,73			
	Toplam	55	100,00			
Yavuz Özcan Parkı	Evet	18	32,73	-Bağımlıların para istemesi -Hayvan sahipleri tartışması -Madde kullanımı -Kavga	-Hayasızca hareketler -İntihara teşebbüs -Kapkac	106 1
	Hayır	37	67,27			
	Toplam	55	100,00			
Toplam	Evet	73	18,96			
	Hayır	312	81,04			
	Toplam	385	100,00			

Buna göre, kullanıcılar tarafından en çok suç olayına tanıklık edilen park Yavuz Özcan Parkıdır. Yavuz Özcan Parkı, Emniyet kayıtlarına göre de Antalya'daki parklar arasında en çok suç olayının meydana gelmiş olduğu parktır. Yavuz Özcan Parkında yapılan 55 ankete katılanların % 32,73'ü parkta daha önceden herhangi bir suç olayına tanıklık eden kişilerdir. Parklarda meydana gelen tüm suç olaylarının tarafların anlaşması gibi nedenlerle polis kayıtlarına geçmediği de bilinmektedir. Dolayısıyla bu durumun, Antalya'daki parkları kullanan bireylerin güvenlik algısını olumsuz yönde etkileyen ciddi bir durum olduğu düşünülmektedir.

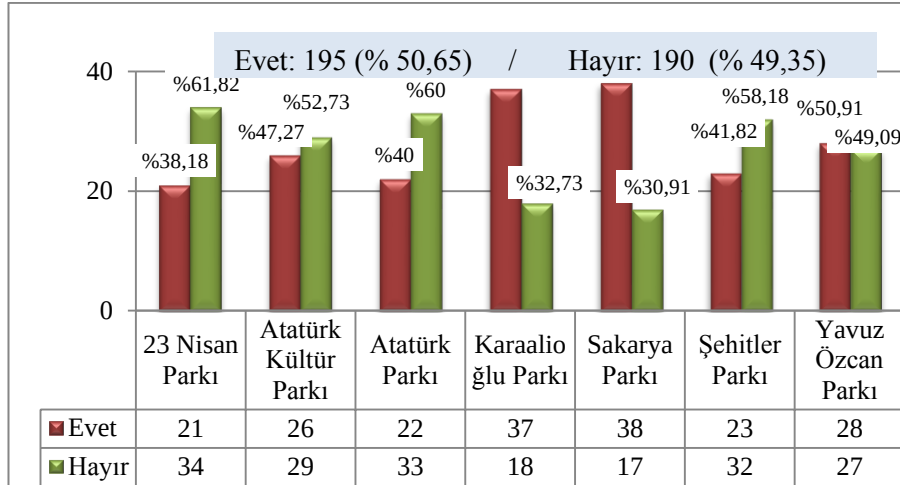
Katılımcılara bulundukları park hakkında herhangi bir söylenti duyup duymadıkları sorusu yöneltilmiş ve eğer herhangi bir söylenti duymuşlarsa söylentinin ne olduğu sorusu yöneltilmiş ve alınan yanıtlar Çizelge 4.36'da verilmiştir.

Çizelge 4.36. Parklar hakkındaki söylenti durumu ve söylentilerin dağılımları

Park Adı	Yanıt	N	%	Söylentiler	
23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	Evet	11	20,00	-Akşamları madde kullanımı	-Gençlerin madde kullanımı
	Hayır	44	80,00	-Taciz ve cinsel saldırı	-Akşamları evsizlerin konaklaması
	Toplam	55	100,00	-İntihar	
Atatürk Kültür Parkı	Evet	6	10,91	-Alkol ve madde kullanımı	-Parkın batı bölümünde kadın ticareti
	Hayır	49	89,09	-Falez otel girişi esrar kullanımı	
	Toplam	55	100,00	-Kavga olayları	
Atatürk Parkı	Evet	7	12,73	-Uyuşturucu satışı	
	Hayır	48	87,27	-Kavga olayları	
	Toplam	55	100,00	-Madde kullanımı	
Karaalioğlu Parkı	Evet	11	20,00	-Ahlaka aykırı davranışlar	-Geceleri taciz ve gasp
	Hayır	44	80,00	-Alkol ve madde kullanımı	-Kavga olayları
	Toplam	55	100,00	-Alt bölümlerde hayasızca hareketler	-Uyuşturucu satışı
Şehitler Parkı	Evet	15	27,27	-Cinsel istismar ve taciz	-Kadın ticareti
	Hayır	40	72,73	-Çocuk kaçırılması	-Kavga olayları
	Toplam	55	100,00	-Fuhuş	-Madde kullanımı ve satışı
Sakarya Parkı	Evet	23	41,82	-Hayasızca hareketler	-Gasp
	Hayır	32	58,18	-Alkol ve madde kullanımı	-Eşcinsellerle fuhuş
	Toplam	55	100,00	-Fuhuş ve kadın ticareti	-Kapkak ve gasp
Yavuz Özcan Parkı	Evet	14	25,45	-Uyuşturucu satışı	-Evsiz, dilenci varlığına bağlı olaylar
	Hayır	41	74,55	-Kavga olayları	
	Toplam	55	100,00	-Cinsel taciz	
Toplam	Evet	87	22,60	-Alkol ve madde kullanımı	-Uyuşturucu satışı
	Hayır	298	77,40	-Geceleri zorla para isteme	
	Toplam	385	100,00	-İntihar olayları	
				-Kadın tacizi	

Çizelge 4.36 incelendiğinde hakkında en çok söylenti duyulan parkın % 41,82 oranıyla ‘Sakarya Parkı’ olduğu ve sonra sırasıyla % 27,27 oranı ile ‘Şehitler Parkı’ ve % 25,45 oranıyla ‘Yavuz Özcan Parkı’ olduğu görülmektedir.

Katılımcılara bulundukları parkın suç olayları için elverişli olup olmadığı sorulmuş ve alınan yanıtlar Şekil 4.24’te verilmiştir.

Şekil 4.24. Bulunulan parkı suç olayları için elverişli bulma durumu dağılımları

Şekil 4.24'te alınan yanıtların toplamı incelendiğinde, anket yapılan parkların genel anlamda katılımcılar tarafından % 50,65 oranıyla suç olayları için elverişli olarak değerlendirildiği, % 49,35 gibi çok yakın bir oranda ise suç olayları için elverişli olmadığı yönünde değerlendirildiği görülmektedir. Bunun yanında, '23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı', 'Atatürk Kültür Parkı', 'Atatürk Parkı' ve 'Şehitler Parkı'nın suç olayları için elverişli olmadığı ve 'Karaalioğlu Parkı', 'Sakarya Parkı' ve 'Yavuz Özcan Parkı'nın suç olayları için elverişli olduğu yönünde değerlendirilmiş olduğu görülmektedir. Katılımcılardan bulundukları parkların çeşitli kriterlerine '1 puan (hayır-uygun değil-yetersiz)' ve '10 puan (evet-uygun-yeterli)' aralığında puan vermeleri istenmiştir (Çizelge 4.37).

Çizelge 4.37. Bulunulan parkların kriterlerine verilmiş olan puan dağılımları

Kriterler	Parkların kriterlerine verilen ortalama puanlar (1-10 arası)							Toplam
	23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	Atatürk Kültür Parkı	Atatürk Parkı	Karaalioğlu Parkı	Sakarya Parkı	Şehitler Parkı	Yavuz Özcan Parkı	
Aydınlatma	5,95	5,91	6,30	6,07	4,19	5,95	6,15	5,79
Donatı elemanları	6,78	6,98	6,56	6,18	3,91	5,96	7,33	6,24
Bitki örtüsü	7,98	9,00	8,33	7,36	6,55	7,45	8,00	7,81
Donatıların Bakım	6,55	7,42	6,47	5,62	3,22	5,55	6,56	5,91
Bitkilerin bakımı	7,38	8,13	7,44	6,00	4,17	6,49	7,25	6,69
Görsel kontrol	7,42	7,74	6,98	6,42	4,47	7,18	7,25	6,78
Diğer insanların profili	7,40	7,87	7,09	6,04	4,81	7,02	6,25	6,64
Sosyal destek durumu	6,19	6,67	6,44	5,60	3,97	6,55	4,83	5,75
Polis/güvenlik destek durumu	6,49	5,61	6,85	5,73	3,71	6,29	5,39	5,72
Toplam	6,90	7,26	6,94	6,11	4,33	6,49	6,56	6,37

Çizelge 4.37’de tüm parkların belirlenen kriterlere göre ortalama puanları hem kriter (satır sonu toplamaları) hem de parka göre (sütun sonu toplamaları) verilmiştir. Kriterlere göre ortalama puanın üzerinde olan puanlar (satırlara göre) yeşil renkle, altında kalanlar ise kırmızı renkle işaretlenmiştir. Parkların ortalama puanlarının üzerinde olan puanlar (sütunlara göre) ise kalın yazı tipi ile işaretlenmiştir. Kriter puanlarının tamamı ortalama kriter puanlarının üzerinde olan parklar tüm kriterleri yeşil renkle dolduğu olan ‘23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı’ ve ‘Atatürk Parkı’, altında olan park ise tüm kriterleri kırmızı renkle dolduğu olan ‘Sakarya Parkı’dır. Çizelge 15’te yer alan bilgiler incelendiğinde ‘Sakarya Parkı’nın diğer parklara oranla, tüm kriterler açısından en az ortalama puanlara sahip olduğu görülmektedir.

Katılımcılardan, bulundukları parkların belirlenen bölümlerine güvenlik algılarına bağlı olarak, güvenlik durumuna göre ‘1 puan (çok güvensiz) ve 10 puan (çok güvenli) aralığında puan vermeleri istenmiştir (Çizelge 4.38).

Çizelge 4.38. Parkın bölümlerine göre verilen puanlara dair istatistiki veriler

Park Adı	Parkın Bölümü	A	B	C	D
23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	Büyük şelalenin olduğu bölüm	4,75	2,38	6,26	7,15
	Yol kıyısı ve köpek parkurunun olduğu bölüm	6,87	1,90		
	Amfi tiyatronun olduğu bölüm	5,15	2,34		
	Küçük şelalenin olduğu bölüm	6,98	1,74		
	Çocuk oyun alanı ve otoparkın olduğu bölüm	7,55	1,78		
Atatürk Kültür Parkı	Göletlerin olduğu bölüm	6,72	2,09	6,94	6,91
	Cam piramit ve çevresi	7,56	2,03		
	Atatürk Kültür Merkezi ve Çevresi	7,42	1,83		
	Çocuk oyun alanı ve çevresi	6,86	1,83		
	Varyant bağlantı yolu ve seyir terasları	6,12	2,22		
Atatürk Parkı	Tramvay son durağı ve seyir terası bölümü	6,84	1,86	7,22	7,51
	Kuğulu park bölümü	7,01	1,91		
	Konyaaltı caddesi kıyısı ve meydan bölümü	8,07	1,90		
	İşletmelerin olduğu alt bölüm	7,25	1,86		
	Kent konseyi ve spor sahalarının olduğu bölüm	6,91	1,90		
Karaalioğlu Parkı	Çocuk parkı ve çevresi	6,27	1,94	5,70	6,23
	Çay bahçeleri ve çevresi	7,20	1,89		
	Belediye binasının batısı - 2. ve 3. Seyir terasları arasında kalan bölüm	6,18	1,88		
	Falezlerin olduğu yolun altında kalan bölüm	3,65	2,37		
	Eski stadyum arkası-Işıklar Caddesi bağlantısı bölümü	5,20	1,95		
Şehitler Parkı	Camii ve çevresi	7,55	2,36	6,13	5,36
	Spor sahaları ve dernek binası bölümü	6,33	2,58		
	Kahvehane ve çevresi	4,51	2,46		
	Şehitlik anıtı ve çevresi	6,15	2,64		

Devamı arkada

Çizelge 4.38'in devamı

Sakarya Parkı	Çay bahçesi çevresi	6,19	2,37	5,01	4,31
	AKMEK kurs binası çevresi	6,25	2,36		
	Meydan çevresi	4,38	2,16		
	Amfi tiyatro çevresi	3,78	2,33		
	Parkin giriş bölümü - Yeşilırmak caddesi bölümü	4,45	2,65		
Yavuz Özcan Parkı	Havuz ve çevresi	7,45	2,20	6,68	6,22
	Gıyaseddin Keyhüsrev anıtı ve çevresi	7,96	1,91		
	Engelli hizmet merkezi ve çevresi	6,48	2,36		
	Amfi tiyatro ve çevresi	7,07	2,28		
	Seyir terasları ve alt bölüm	4,44	2,71		
Ortalama				6,28	6,24

(A: bölümlere verilen ortalama puanları, B:Standart sapmayı, C: bölümlere göre verilen ortalama puanlardan elde edilmiş olan ortalama puanı, D: Şekil 21'de parkın güvenlik durumuna verilen ortalama puanları ifade etmektedir.) (Kırmızı renk yazı tipi ile yazılı alanlar güvensiz bulunan bölümleri, Turuncu renk dolgulu alanlar park güvenlik algısı ortalamasının altında kalan alanları, Mor renk dolgulu alanlar bölüm ortalama puanlarının altında kalan alanları, kırmızı renk dolgulu alanlar ise bölüm ortalama puanlarının altında kalan park bölümlerini ifade etmektedir).

Çizelge 4.38'de yer alan katılımcıların güvenlik algılarına bağlı olarak parkların bölümlerine vermiş oldukları puanlar genel olarak şu şekilde değerlendirilebilir:

- Katılımcıların parkların güvenlik algısına vermiş oldukları puanlar incelendiğinde '23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı', 'Atatürk Kültür Parkı', ve 'Atatürk Parkı'nın ortalama puanın üzerinde olduğu, diğer parkların ise ortalamanın altında olduğu (Şekil 21 ve Çizelge 12'ye göre),
- Katılımcıların parkların bölümlerine vermiş oldukları puanlar incelendiğinde 'Atatürk Kültür Parkı' ve 'Atatürk Parkı'nın ortalama puanın üzerinde olduğu, diğer parkların ise ortalamanın altında olduğu,
- Parkların güvenlik algısına ve parkların bölümlerinin güvenlik algısına verilen ortalama puanlar incelendiğinde, genelden özele doğru/parkin güvenlik algısından parkın bölümlerinin güvenlik algısına doğru ortalama puanlar incelendiğinde, '23 Nisan Ulusal Egemenlik parkı', 'Atatürk Parkı' ve 'Karaalioğlu Park'ının ortalama puanlarının düştüğü, diğer parkların ise ortalama puanlarının artmış olduğu görülmektedir.

Güvensiz bulunan alanlar incelendiğinde;

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı: Büyük Şelalenin olduğu bölüm parkın daha alt kotlarında kalması ve diğer kullanım bölümlerine göre uzak olması nedeniyle, kullanım yoğunluğunun az olmasından kaynaklı olarak daha çok profili düşük insanların, ilköğrenim ya da ortaöğrenim öğrencilerinin, özellikle geceleri madde kullanan ya da alkol kullanan insanların tercih ettiği alanlar olması ve bu söz edilen durumlardan kullanıcıların haberdar olması nedeniyle güvensiz olarak değerlendirildiği,
- Karaalioğlu Parkı: Falezlerin olduğu yolun altında kalan bölüm parkın daha alt kotlarında kalan, daha tenha olan, geceleri aydınlatmanın yetersiz olduğu ya da hiç olmadığı ve profili düşük insanların-madde kullananların-alkol

- kullanıcıların tercih ettiği alanlar olması ve park kullanıcılarının söz edilen durumlardan haberdar olması nedeniyle güvensiz olarak değerlendirildiği,
- Şehitler Parkı: Kahvehane ve çevresinin açık alan olması, görsel erişimin iyi olması, işletme nedeniyle kontrollü olması gibi olumlu etkenlere rağmen güvensiz olarak değerlendirilmiş olmasının, genel kahvehane algısının (kumar, uyuşturucu satışı, sadece erkeklerin kullandığı alanlar olması vb. gibi) yaratmış olduğu olumsuzluktan kaynaklandığı,
 - Sakarya Parkı: parktaki meydan çevresi, amfi tiyatro çevresi ve parkın giriş bölümü–Yeşilirmak caddesi bölümlerinin güvensiz olarak değerlendirilmesindeki etkenin bu bölümlerde vandalizmin daha yoğunlukta olması, parkın diğer bölümlerinde yer alan işletmelerin yaratmış olduğu kontrol hissine oranla bu bölümde kontrolsüz alan hissine daha yoğun olması, bitkisel tasarımın yoğunlukta olmasıyla görsel erişimin yer yer kısıtlı olması, bakımsız olması gibi nedenlerden kaynaklandığı,
 - Yavuz Özcan Parkı: Seyir terasları ve alt bölümlerde kontrolsüz alanların yoğunlukta olması, profili düşük insanların fazla olması, madde, alkol vb. kullanımına oldukça müsait alanlar olması, özellikle geceleri karanlık olması, bazı yerlerin tenha ve ıssız olması gibi nedenlerden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Anket çalışmasında, özellikle katılımcıların bulundukları park hakkında yaptıkları değerlendirmelerin yorumlanabilmesi amacıyla elde edilen verilerle ortalama değerler kıyaslanmıştır (Çizelge 4.39).

Çizelge 4.39. Genel değerlendirme çizelgesi

Park Adı	Ortalama geçirilen süreler	Ortalama güvenlik algısı puanları	Tanıklık edilen olay sayısı	Söylenti sayısı	Kriter puanları ort.	Bölüm puan ort.	Suç sayısı
23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	109,64	7,15	8	11	6,90	6,26	21
Atatürk Kültür Parkı	144,36	6,91	6	6	7,26	6,94	41
Atatürk Parkı	140,45	7,51	3	7	6,94	7,22	69
Karaalioğlu Parkı	124,64	6,24	10	11	6,11	5,70	93
Sakarya Parkı	92,18	4,31	15	23	4,33	5,01	32
Şehitler Parkı	109,55	5,36	13	15	6,49	6,13	15
Yavuz Özcan Parkı	73,82	6,22	18	14	6,56	6,68	106
Ortalama	113,52	6,24	10,43	12,43	6,37	6,28	53,86

(Kriter puan ortalaması: Anket çalışmasında 34. Soruya verilen yanıtların ortalama puanını, Bölüm puan ortalaması: anket çalışmasında 35. Soruya verilen güvenlik puanı ortalamasını ifade etmektedir.)

Çizelge 4.39’da kırmızı renkle dolgu hücreler, sütunlarda yer alan verilere göre, kolay yorumlama sağlamak ve araştırma alanlarını birbirlerine göre sınıflamak amacıyla araştırma alanlarına ait veriler arasında üretilmiş olan, ortalama değerlerin altında olan ya da altında olması gereken değerlere ait verileri ifade etmektedir.

4.5. İstatistiki Analizler

Bu bölümde çalışmada elde edilen verilerin daha kolay anlaşılabilmesi ve çalışmanın çeşitli aşamalarında elde edilen bulguların birlikte yorumlanarak aralarında herhangi bir anlamlı ilişki olup olmadığının belirlenmesi amacıyla çeşitli istatistiki analizler gerçekleştirilmiştir.

4.5.1. Suça dair verilerin analizi

Suça dair olarak elde edilen verilerde, suç sayısının nüfusla ilişkili olup olmadığını belirlemek amacıyla, Antalya ilinin 2012-2016 yılları arasındaki nüfus sayıları ile bu yıllardaki suç oranları arasında korelasyon analizi yapılmıştır (Çizelge 4.40).

Çizelge 4.40. Yıllara göre nüfus ve suç oranı arasındaki korelasyon analizi sonuçları

YIL	Antalya nüfusu			Suç Sayısı	Suç oranı
	Toplam	Erkek	Kadın		
2016	2.328.555	1.174.936	1.153.619	414	17,77927
2015	2.288.456	1.156.076	1.132.380	402	17,56643
2014	2.222.562	1.122.997	1.099.565	354	15,92756
2013	2.158.265	1.090.843	1.067.422	288	13,34405
2012	2.092.537	1.058.070	1.034.467	213	10,17903

r: 0.975 p<0,05 (Suç oranı: 100000 kişiye düşen suç sayısını ifade etmektedir.)

Çizelge incelendiğinde Antalya nüfusu ile suç oranı arasında pozitif yönde çok güçlü doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir ($p=0,01$, $r=0,975$). Bir başka deyişle nüfus oranı arttıkça suç oranı artmaktadır.

Ortaçeşme (2016) tarafından yapılan araştırmaya göre Antalya il merkezinde 2015 yılı verilerine göre toplam 1167 adet park bulunmaktadır. Manavoğlu (2013) tarafından yapılan ve Ortaçeşme (2016) tarafından yapılan araştırmalara göre bazı yıllardaki ilçelere göre park sayıları Çizelge 4.41’de verilmiştir.

Çizelge 4.41. İlçelere göre 2000 yılı ve 2012 yılına ait park sayıları

İlçeler	Yıllar			
	2000	2005	2012	2015
Aksu	-	-	-	26
Döşemealtı	-	-	-	60
Kepez	91	164	307	431
Konyaaltı	25	56	104	129
Muratpaşa	84	171	423	521
Toplam	200	391	834	1167

Not: Aksu ve Döşemealtı ilçeleri 2008 yılında kurulduğu için önceki yıllara ait veri bulunmamaktadır.

Artan nüfusa paralel olarak, 2000'den 2016 yılına doğru yeni yerleşim yerlerinin kurulması, mevcut mahallelerin genişlemesi ile birlikte park sayısının da artış göstermiş olduğu açıktır. Dolayısıyla park sayısının artması ile suç oranının artması arasında bir ilişki olabileceği düşünülmektedir. Bu amaçla 2015 yılı park sayısı ile 2015 yılında parklarda meydana gelen olaylar arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucu incelendiğinde park sayısı ile parklarda meydana gelen olay sayısı arasında pozitif yönde çok güçlü doğrusal bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Spearman's $r = 1.000$, $p = 0.01$). Bir başka deyişle park sayısının fazla olduğu yerlerde suç sayısı da fazladır ya da park sayısı arttıkça suç sayısı da artmaktadır. Bu durum parkların tasarımında güvenlik konusunun yeterince ele alınmadığını göstermektedir.

Bu bölümde elde edilen bulgulardan bir diğeri olayların meydana geldiği tarih ve saat verileridir. Tarih ve saat verileri olayların en çok hangi zaman diliminde gerçekleştiğini belirlemek amacıyla ay ve günün dönemleri ile çapraz tablolama yöntemiyle sorgulanmış ve aralarında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla ki-kare analizi yapılmıştır (Çizelge 4.42).

Çizelge 4.42. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (ay-saat)

	Günün zaman dilimleri					Toplam
	00:00-04:59	05:00-09:59	10:00-14:59	15:00-19:59	20:00-23:59	
Ocak	8	4	25	24	16	77
Şubat	12	5	28	37	26	108
Mart	7	4	27	36	18	92
Nisan	15	7	32	56	30	140
Mayıs	16	6	24	54	31	131
Haziran	21	11	31	41	39	143
Temmuz	35	17	35	45	67	199
Ağustos	44	22	42	49	<u>75</u>	232
Eylül	35	9	38	47	47	176
Ekim	20	11	34	57	36	158
Kasım	7	5	24	40	26	102
Aralık	11	7	29	43	19	109
Toplam	231	108	369	529	430	1667

(χ^2 : 86,079 df:44 $p < 0,0001$) (gri renk dolgulu olan satırlar en çok suçun meydana geldiği 2 zaman aralığını ifade etmektedir.) (**Not:** 1671 dosyanın 4 tanesinde zaman verisi yer almamaktadır.)

Çizelge 4.42 incelendiğinde suç olaylarının en çok ağustos aylarında ve 20:00-23:59 zaman diliminde meydana gelmiş olduğu görülmektedir.

Olaylara ait zaman verileri, mevsimlere ve günün zaman dilimlerine göre çapraz sorgulama yöntemi ve ki-kare analizi ile test edildiğinde elde edilen bulguların benzer nitelikte olduğu görülmektedir (Çizelge 4.43).

Çizelge 4.43. Parklarda meydana gelen olayların zamansal özellikleri (mevsim-saat)

		Günün zaman dilimleri					Toplam
		00:00-04:59	05:00-09:59	10:00-14:59	15:00-19:59	20:00-23:59	
Mevsimler	Kış	31	16	82	104	61	294
	İlkbahar	38	17	83	146	79	363
	Yaz	100	50	108	135	181	574
	Sonbahar	62	25	96	144	109	436
Toplam		231	108	369	529	430	1667

(x²: 59,597 df:12 p<0,001) (Not: 1671 dosyanın 4 tanesinde zaman verisi yer almamaktadır.)

Çizelge 4.43'te yer alan veriler incelendiğinde suç olaylarının en çok yaz mevsiminde ve 20:00-23:59 zaman diliminde meydana gelmiş olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.42 ve Çizelge 4.43'te yer alan veriler Antalya'nın iklimsel özelliklerine göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, parklarda meydana gelen suç olaylarının, parkların mevsimlere ve aylara göre en fazla kullanılabileceği, parklarda en fazla sayıda kullanıcının bulunabileceği zaman dilimlerinde olduğu görülmektedir.

4.5.2. Araştırma alanlarına dair verilerin analizi

Seçilen araştırma alanlarında Arcgis 10 programında arcgis imaginary basemap altlık haritası kullanılarak Wgs84 projeksiyon sisteminde elle sayısallaştırma yöntemiyle, sınıflandırılan alt kullanım alanlarının yüzölçümleri ölçülmüş, bununla birlikte parkların yeşil alan yüzdeleri hesaplanmış ve emniyetten alınan suç verilerine göre korelasyon analizi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde suç sayıları ile parkların yüzölçümleri (Spearman's $r = ,071$, $p = 0,879$), yeşil alan yüzölçümleri (Spearman's $r = ,107$, $p = 0,819$) ve yeşil alan yüzdesi (Spearman's $r = -,464$, $p = 0,294$) arasında herhangi bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma alanlarının tamamında yer almayan otopark, çocuk oyun alanı, amfi, bağımsız bölümler, spor sahası ve falez alanları ile suç sayısı arasında bir ilişki olup olmadığı incelenememiştir.

Araştırma alanlarının tamamında bulunan kullanımlarla suç sayısı arasındaki ilişki incelendiğinde, suç sayısı ile yollar (Spearman's $r = ,357$, $p = 0,432$) ve su yüzeyler ile suç sayısı (Spearman's $r = -,607$, $p = 0,148$) arasında herhangi bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

4.5.3. Uzman değerlendirmelerine dair verilerin analizi

Arazi incelemelerinden ve emniyetten elde edilen verilerin uzman değerlendirme verileriyle herhangi bir benzerlik ya da farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için, uzman değerlendirme formlarında alınan verilerin ortalamaları hesaplanmıştır (Çizelge 4.44).

Çizelge 4.44. Uzman Değerlendirmelerinden elde edilen ortalama değerler

Parklar	A	B	C	D	E	F
23 Nisan Ulusal Egemenlik	34823,55	54127,85	21	64,33	5,60	5,23
Atatürk Kültür	198125,95	340144,25	41	58,24	6,76	5,17
Atatürk	72098,64	138118	69	52,20	6,60	5,18
Karaalioğlu	76653,31	121349,94	93	63,16	6,04	4,93
Sakarya	32749,48	41543,73	32	78,83	4,68	4,65
Şehitler	17838,27	32155,16	15	55,47	6,25	4,90
Yavuz Özcan	12930,97	24946,77	106	51,83	5,56	5,64
Ortalama	63602,88	107483,67	53,85	60,58	5,92	5,10

(A: Yeşil alan yüzölçümü, B:Park yüzölçümü, C:Suç sayısı, D: Yeşil alan yüzdesi, E:Uzmanların güvenlik puanları ortalaması, F: Uzmanların Kriter Puanları ortalaması)

Uzman değerlendirmeleri yapılırken, herhangi bir önyargı oluşturmaması için, uzman grubuyla parklarda meydana gelen suç sayıları paylaşılmamıştır. Uzman değerlendirme çizelgesinde bulunan verilerin güvenilir olup olmadıklarını belirlemek için veriler güvenilirlik analizi yapılmıştır. Tüm alanlarda işletme yer almaması nedeniyle işletme olmayan alanların puanı sıfır puan olarak kodlandığında Cronbach's Alpha değeri 0,821 (N:21), bu kriter değerlendirme dışında bırakıldığında ise Cronbach's Alpha değeri 0,836 (N:20) olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla her iki durumda da ölçek yüksek derecede güvenilirdir. Çizelge 4.44'de yer alan verilerin parklara göre farklılıklar gösterip göstermediğini belirlemek için veriler arasında korelasyon analizi yapılmıştır (Çizelge 4.45).

Çizelge 4.45. Uzman görüşleri ortalama değerleri korelasyon analizi sonuçları

		A	B	C	D	E	F
A	Spearman's <i>r</i>	1,000	,964	,107	,286	,643	-,107
	P	.	,000	,819	,535	,119	,819
	N	7	7	7	7	7	7
B	Spearman's <i>r</i>		1,000	,071	,179	,714	-,036
	P		.	,879	,702	,071	,939
	N		7	7	7	7	7
C	Spearman's <i>r</i>			1,000	-,464	-,071	,464
	P			.	,294	,879	,294
	N			7	7	7	7
D	Spearman's <i>r</i>				1,000	-,357	-,536
	P				.	,432	,215
	N				7	7	7
E	Spearman's <i>r</i>					1,000	,036
	P					.	,939
	N					7	7
F	Spearman's <i>r</i>						1,000
	P						.
	N						7

(A: Yeşil alan yüzölçümü, B: Park Yüzölçümü, C:Suç Sayısı, D: Yeşil alan yüzdesi, E: Uzmanların güvenlik puanları ortalaması, F: Uzmanların Kriter Puanları ortalaması)

Çizelge 4.45 incelendiğinde suç sayısı ve parkların yüzölçümleri ile uzman görüşleri arasında istatistiki olarak anlamlı herhangi bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Bu bölümde yapılan bir başka analiz ise, uzman değerlendirme çizelgesinde yer alan güvenlik algısı değerlendirmeleriyle (topografya, görsel kontrol, bitki örtüsü yoğunluğu vb.) uzmanların diğer kriterlere vermiş oldukları yanıtlar arasında herhangi bir ilişki olup olmadığı arasında yapılan korelasyon analizidir. Bu bölümde yapılan analiz sonucu, tablonun çok büyük olması nedeniyle, literatürde bulunan bilgiler ışığında ve güvenlik algısı puanı temelinde gruplandırılarak verilmiştir. İlk olarak uzmanların topografya ve görsel kontrol değerlendirmeleri ile güvenlik puanları arasındaki ilişki incelenmiştir (Çizelge 4.46).

Çizelge 4.46. Topografik ve görsel puanlarla güvenlik puanı arasındaki ilişkisi

Kriter		A	B	C	D	E	F	G	H
Topografya (A)	Spearman's <i>r</i>	1,000	-,778**	-,777**	-,689**	-,796**	-,707**	-,719**	-,490**
	P	.	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,003
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Görsel kontrol (caddeden) (B)	Spearman's <i>r</i>	-,778**	1,000	,764**	,899**	,974**	,694**	,900**	,406*
	P	,000	.	,000	,000	,000	,000	,000	,017
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Görsel Kontrol (Parktan) (C)	Spearman's <i>r</i>	-,777**	,764**	1,000	,840**	,780**	,918**	,828**	,584**
	P	,000	,000	.	,000	,000	,000	,000	,000
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Görsel Kontrol (binadan) (D)	Spearman's <i>r</i>	-,689**	,899**	,840**	1,000	,908**	,799**	,977**	,428*
	P	,000	,000	,000	.	,000	,000	,000	,012
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Görsel Kontrol (Caddeyi) (E)	Spearman's <i>r</i>	-,796**	,974**	,780**	,908**	1,000	,723**	,918**	,415*
	P	,000	,000	,000	,000	.	,000	,000	,015
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Görsel Kontrol (Parkı) (F)	Spearman's <i>r</i>	-,707**	,694**	,918**	,799**	,723**	1,000	,822**	,533**
	P	,000	,000	,000	,000	,000	.	,000	,001
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Görsel Kontrol (Binadan) (G)	Spearman's <i>r</i>	-,719**	,900**	,828**	,977**	,918**	,822**	1,000	,434*
	P	,000	,000	,000	,000	,000	,000	.	,010
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Güvenlik Puanı (H)	Spearman's <i>r</i>	-,490**	,406*	,584**	,428*	,415*	,533**	,434*	1,000
	P	,003	,017	,000	,012	,015	,001	,010	.
	N	34	34	34	34	34	34	34	34

Not: Parantez içerisinde yazılı olan harfler ilgili kriterleri ifade etmektedir.

Çizelge 4.46 incelendiğinde uzmanların güvenlik puanları ile güvenlik algısı açısından topografya puanları arasında orta şiddette negatif yönlü, görsel kontrol (görebilme, görülebilme) puanları arasında ise orta şiddette ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

İkinci olarak, uzmanların güvenlik puanları ile yapmış oldukları yapısal tasarım puanı, bitkisel tasarım puanı peyzaj tasarım puanı değerlendirmeleri incelenmiştir (Çizelge 4.47).

Çizelge 4.47. Tasarım puanları ile güvenlik puanı arasındaki ilişki

Kriter		I	J	K	H
Yapısal tasarım puanı (I)	Spearman's <i>r</i>	1,000	,845**	,826**	,660**
	P	.	,000	,000	,000
	N	34	34	34	34
Bitkisel tasarım puanı (J)	Spearman's <i>r</i>	,845**	1,000	,954**	,679**
	P	,000	.	,000	,000
	N	34	34	34	34
Peyzaj tasarım puanı (K)	Spearman's <i>r</i>	,826**	,954**	1,000	,711**
	P	,000	,000	.	,000
	N	34	34	34	34
Güvenlik algısı puanı (H)	Spearman's <i>r</i>	,660**	,679**	,711**	1,000
	P	,000	,000	,000	.
	N	34	34	34	34

Çizelge 4.47 incelendiğinde uzmanların güvenlik puanları ile parkların yapısal ve bitkisel tasarımlarına ve genel anlamda peyzaj tasarımına vermiş oldukları puanlar arasında pozitif yönlü yüksek korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Uzmanların güvenlik puanları ile parkların yapısal ve bitkisel kriterlerine vermiş oldukları puanlar incelenmiştir (Çizelge 4.48).

Çizelge 4.48. Yapısal ve bitkisel kriter puanları ile güvenlik puanı arasındaki ilişki

Kriter		L	M	N	O	P	R	S	H
Donatı elemanlarının yeterliliği (L)	Spearman's <i>r</i>	1,000	,734**	,674**	,701**	,452**	,101	,594**	,565**
	P	.	,000	,000	,000	,007	,570	,000	,000
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Donatıların Bakımı (M)	Spearman's <i>r</i>	,734**	1,000	,915**	,846**	,705**	,172	,733**	,632**
	P	,000	.	,000	,000	,000	,331	,000	,000
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Genel bakım özellikleri Yapısal (N)	Spearman's <i>r</i>	,674**	,915**	1,000	,873**	,680**	,254	,644**	,535**
	P	,000	,000	.	,000	,000	,147	,000	,001
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Genel bakım özellikleri Bitkisel (O)	Spearman's <i>r</i>	,701**	,846**	,873**	1,000	,622**	,253	,711**	,678**
	P	,000	,000	,000	.	,000	,149	,000	,000
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Aydınlatma elemanları Yeterliliği (P)	Spearman's <i>r</i>	,452**	,705**	,680**	,622**	1,000	,083	,738**	,668**
	P	,007	,000	,000	,000	.	,641	,000	,000
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Bitki örtüsü yoğunluğu (R)	Spearman's <i>r</i>	,101	,172	,254	,253	,083	1,000	-,101	-,114
	P	,570	,331	,147	,149	,641	.	,570	,521
	N	34	34	34	34	34	34	34	34

Devamı arkada

Çizelge 4.48'in devamı

Genel bitki örtüsü karakteri (S)	Spearman's <i>r</i>	,594**	,733**	,644**	,711**	,738**	-,101	1,000	,832**
	P	,000	,000	,000	,000	,000	,570	.	,000
	N	34	34	34	34	34	34	34	34
Güvenlik algısı puanı (H)	Spearman's <i>r</i>	,565**	,632**	,535**	,678**	,668**	-,114	,832**	1,000
	P	,000	,000	,001	,000	,000	,521	,000	.
	N	34	34	34	34	34	34	34	34

Çizelge 4.48'de yer alan veriler incelendiğinde, uzmanların güvenlik puanları ile;

- Donatı elemanlarının yeterliliği ve genel yapısal bakım özellikleri arasında pozitif yönlü ve orta şiddette,
- Donatı elemanlarının bakımı, genel bitkisel bakım özellikleri ve aydınlatma elemanlarının yeterliliği arasında pozitif yönlü ve yüksek,
- Genel bitki örtüsü karakteri arasında pozitif yönde çok yüksek ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Bitki örtüsü yoğunluğu ile güvenlik puanı arasında ise istatistiki olarak anlamlı herhangi bir farklılaşma tespit edilememiştir. Son olarak, uzmanların güvenlik puanları ile parkların güvenlik algıları açısından sosyal özelliklerinin değerlendirilmeye çalışıldığı, suç olaylarına elverişlilik durumu ve diğer insanların profili kriterlerine vermiş oldukları yanıtlar incelenmiştir (Çizelge 4.49).

Çizelge 4.49. Sosyal kriter puanları ile güvenlik puanı arasındaki ilişki

Kriter		T	H	U
Suç olaylarına elverişlilik (T)	Spearman's <i>r</i>	1,000	-,828**	-,403*
	P	.	,000	,018
	N	34	34	34
Güvenlik algısı puanı (H)	Spearman's <i>r</i>	-,828**	1,000	,626**
	P	,000	.	,000
	N	34	34	34
Diğer insanların profili (U)	Spearman's <i>r</i>	-,403*	,626**	1,000
	P	,018	,000	.
	N	34	34	34

Çizelge 4.49'da yer alan veriler incelendiğinde, uzmanların güvenlik puanları ile parkların suça elverişlilik puanları arasında negatif yönlü ve çok yüksek, diğer insanların profilleri arasında ise negatif yönlü ve orta şiddette ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Uzmanların yapmış oldukları değerlendirmeler arasında 'işletmelerin güvenliği' kriteri ile güvenlik puanı arasında, bazı parkların tüm bölümlerinde işletme yer almaması ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkında herhangi bir işletme yer almaması nedeniyle değerlendirme yapılamamıştır.

4.5.4. Ankete dair verilerin analizi

Anket çalışması yöntemde de anlatıldığı gibi:

- Katılımcıların sosyo-ekonomik özellikleri
- Katılımcıların parkları kullanım alışkanlıkları
- Parkların güvenlik algısı
- Önceki deneyimler
- Bulunulan parkın kullanımı ve güvenlik algısı bölümlerinden oluşmaktadır.

Literatür bölümünde de belirtildiği gibi güvenlik algısını etkileyen faktörler genel olarak kişisel, sosyal ve fiziksel faktörler olarak 3 ana başlıkta toplanmaktadır. Bu noktadan hareketle anket çalışmasında elde edilen veriler ile güvenlik algısı arasındaki ilişkileri tespit etmek amacıyla bir model kurulmuştur (Çizelge 4.50).

Çizelge 4.50. Lojistik regresyon modellerindeki sorular

FAKTÖRLER	SORU NUMARASI	SORU
Kişisel	S17	Parkta bir güvenlik problemi yaşamamız durumunda tek başınıza başa çıkabilecek/karşı koyabilecek gücü kendinizde buluyor musunuz?
	S18	Parklarda her hangi bir asayiş bozucu(kavga, gasp, kapkaç vb.) olaya şahit oldunuz mu/tanıklık ettiniz mi?
	S19	Daha önceden parklarda her hangi bir suç olayına maruz kaldınız mı?
	S21	Çocukluk yıllarınızı daha çok nasıl bir alanda geçirdiniz?
	S37	Cinsiyet
	S36*	Yaş grubu
Fiziksel (Bulunduğunuz parkı aşağıdaki kriterlere göre 1(hayır-uygun değil-yetersiz) ve 10 (evet-uygun-yeterli) puan aralığında değerlendiriniz)	S40	Eğitim durumu
	S34_1	Aydınlatma
	S34_2	Donatı elemanları (bank, çöp kutusu vb.)
	S34_3	Bitki örtüsü
	S34_4	Donatıların Bakım
	S34_5	Bitkilerin bakımı
	S34_6	Görsel kontrol (görsel olarak alanı kontrol edebilme)
	S34_7	Diğer insanların profili
	S34_8	Sosyal destek durumu
Sosyal	S34_9	Polis/güvenlik destek durumu
	27	Bulunduğunuz parktaki insanlarla daha önce bu parkta karşılaştınız mı?
	29	Bulunduğunuz parkta herhangi bir asayiş bozucu, kaygı, korku ya da panik yaratıcı olaya şahit oldunuz mu?
	31	Bulunduğunuz park hakkında herhangi bir söylenti duydunuz mu?
	33	Bulunduğunuz park suç olayları için elverişli bir yer mi?

Katılımcıların bulundukları parkı güvenli bulup bulmadıkları sorusuna (Soru 28) vermiş oldukları yanıtlarla, diğer sorulara vermiş oldukları yanıtlar birlikte incelenmiştir. İki kategorili bağımlı bir değişken olan parkın güvenli bulunup bulunmadığı soru ile diğer değişkenler analiz edilirken lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Bu analizin amacı bir grup yordayıcı değişkenden bireylerin bağımlı değişkenin hangi kategorisinde bulunacağını doğru tahmin etmektir.

Öncelikle kişisel değişkenlere ilişkin olarak, Çizelge 4.50’de belirtilmiş olan 7 değişken arasında yordayıcılık olup olmadığı incelenmiş ve kurulan model anlamlı çıkmıştır (B:-0,955; S.E:0,114; Wald:70,435; P:0,001). Analiz edilen değişkenlerden, kullanıcıların bulundukları parklarda kendilerini güvende hissedip/hissetmemeleri üzerinde etkili olan bileşenler Çizelge 4.51’de verilmiştir (-2loglikelihood: 428,841 Cox&Snell R^2 :0,066, Nagelkerke R^2 : 0,095).

Çizelge 4.51. Kişisel bileşenlere göre lojistik regresyon modelindeki değişkenler

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
S17	,253	,257	,967	1	,325	1,287
S18	-,548	,249	4,842	1	,028	,578
S19	-,345	,389	,784	1	,376	,708
S21	,617	,249	6,142	1	,013	1,853
S37	,608	,261	5,412	1	,020	,545
s36n	-,202	,087	5,429	1	,020	,817
S40	-,154	,089	3,011	1	,083	,857
Sabit	1,56	1,06	2,174	1	,140	4,793
	7	3				
Hosmer-Lemeshow X^2 : 15,491 df:8 p:0,0502						

Sonuçlar incelendiğinde katılımcıların parklarda kendilerini güvende hissedip hissetmemelerindeki bileşenlerin önem sırasına göre katılımcıların çocukluk yıllarını nasıl bir alanda geçirmiş oldukları, hangi yaş grubunda oldukları, parklarda herhangi bir asayışı bozucu olaya şahit olup olmadıkları, yaş grupları ve cinsiyetleri ile ilişkili olduğu görülmektedir. Ayrıca,

Fiziksel değişkenlere ilişkin olarak, Çizelge 4.50’de belirtilmiş olan 9 değişken arasında yordayıcılık olup olmadığı incelenmiş ve kurulan model anlamlı çıkmıştır (B:-0,955; S.E:0,114; Wald:70,435; P:0,001). Analiz edilen değişkenlerden, kullanıcıların bulundukları parklarda kendilerini güvende hissedip/hissetmemeleri üzerinde etkili olan bileşenler Çizelge 4.52’de verilmiştir (-2loglikelihood: 306,443, Cox&Snell R^2 :0,320, Nagelkerke R^2 : 0,462).

Çizelge 4.52. Fiziksel bileşenlere göre lojistik regresyon modelindeki değişkenler

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
S34_1	-,156	,074	4,462	1	,035	,856
S34_2	,002	,079	,001	1	,981	1,002
S34_3	-,023	,089	,069	1	,793	,977
S34_4	-,147	,087	2,839	1	,092	,863
S34_5	-,083	,088	,893	1	,345	,920
S34_6	-,005	,079	,004	1	,949	,995
S34_7	-,398	,082	23,492	1	,000	,672
S34_8	-,069	,068	1,034	1	,309	,933
S34_9	-,167	,061	7,572	1	,006	,846
Sabit	5,108	,736	48,154	1	,000	165,384
Hosmer-Lemeshow X^2 : 7,234 df:8 p:0,512						

Sonuçlar incelendiğinde fiziksel değişkenlerle ilgili olarak katılımcıların parklarda kendilerini güvende hissedip hissetmemelerindeki bileşenlerin önem sırasına göre ‘aydınlatma’, ‘polis/güvenlik destek durumu’ ve ‘diğer insanların profili’ ile ilişkili olduğu görülmektedir.

Son olarak, sosyal değişkenlere ilişkin olarak, Çizelge 4.50’de de belirtilmiş olan 4 değişken arasında yordayıcılık olup olmadığı incelenmiş ve kurulan model anlamlı çıkmıştır (B:-0,955; S.E:0,114; Wald:70,435; P:0,001). Analiz edilen değişkenlerden, kullanıcıların bulundukları parklarda kendilerini güvende hissedip/hissetmemeleri üzerinde etkili olan bileşenler Çizelge 4.53’te verilmiştir (-2loglikelihood: 357,105, Cox&Snell R^2 :0,225, Nagelkerke R^2 : 0,324).

Çizelge 4.53. Sosyal bileşenlere göre lojistik regresyon modelindeki değişkenler

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
S27	,141	,286	,243	1	,622	1,151
S29	-1,132	,308	13,521	1	,000	,322
S31	-1,436	,287	25,032	1	,000	,238
S33	-1,609	,291	30,638	1	,000	,200
Sabit	5,522	,897	37,884	1	,000	250,060
Hosmer-Lemeshow X^2 :10,001 df:6 p:0,125						

Sonuçlar incelendiğinde sosyal değişkenlerle ilgili olarak, katılımcıların bulundukları parklarda kendilerini güvende hissedip hissetmemelerindeki bileşenlerin önem sırasına göre ‘o parkta herhangi bir asayışı bozucu olaya şahit olma’, ‘o park hakkında herhangi bir söylenti duyup/duymama’ ve ‘o parkı suç olaylarına elverişli/elverişsiz bulma’ durumları ile ilişkili olduğu görülmektedir.

Katılımcıların anket çalışmasında güvenlik algısı ve parkların fiziksel özelliklerine vermiş oldukları yanıtların, arazi incelemelerinde ve uzman değerlendirmelerinde ortaya çıkan sonuçlarla herhangi bir ilişki gösterip göstermediklerini tespit etmek amacıyla veriler arasında ortalama değerler üzerinden korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir (Çizelge 4.54).

Çizelge 4.54. Verilerin birlikte değerlendirilmesi

			Arazi inceleme			Emniyet	Anket		Uzman	
			Yeşil alan miktarı	Park alanı	Yeşil Alan yüzdesi	Suç sayısı	Güvenlik puanı	Kriter puanı	Güvenlik puanı	Kriter puanı
Arazi inceleme	Yeşil alan miktarı	Spearman's <i>r</i>	1,000	,964**	,286	,107	,571	,429	,643	-,107
		P	.	,000	,535	,819	,180	,337	,119	,819
		N	7	7	7	7	7	7	7	7
	Park alanı	Spearman's <i>r</i>	,964**	1,000	,179	,071	,679	,571	,714	-,036
		P	,000	.	,702	,879	,094	,180	,071	,939
		N	7	7	7	7	7	7	7	7
	Yeşil Alan yüzdesi	Spearman's <i>r</i>	,286	,179	1,000	-,464	-,214	-,429	-,357	-,536
		P	,535	,702	.	,294	,645	,337	,432	,215
		N	7	7	7	7	7	7	7	7
Emniyet	Suç sayısı	Spearman's <i>r</i>	,107	,071	-,464	1,000	,179	,071	-,071	,464
		P	,819	,879	,294	.	,702	,879	,879	,294
		N	7	7	7	7	7	7	7	7
Anket	Güvenlik puanı	Spearman's <i>r</i>	,571	,679	-,214	,179	1,000	,786*	,571	,607
		P	,180	,094	,645	,702	.	,036	,180	,148
		N	7	7	7	7	7	7	7	7
	Kriter puanı	Spearman's <i>r</i>	,429	,571	-,429	,071	,786*	1,000	,714	,607
		P	,337	,180	,337	,879	,036	.	,071	,148
		N	7	7	7	7	7	7	7	7
Uzman	Güvenlik puanı	Spearman's <i>r</i>	,643	,714	-,357	-,071	,571	,714	1,000	,036
		P	,119	,071	,432	,879	,180	,071	.	,939
		N	7	7	7	7	7	7	7	7
	Kriter puanı	Spearman's <i>r</i>	-,107	-,036	-,536	,464	,607	,607	,036	1,000
		P	,819	,939	,215	,294	,148	,148	,939	.
		N	7	7	7	7	7	7	7	7

Çizelge 4.54 incelendiğinde arazi incelemeleri, emniyet verileri, anket verileri ve uzman değerlendirmeleri arasında herhangi bir ilişki olmadığı görülmektedir.

5. TARTIŞMA

İlk insandan günümüze kadar insanoğlunun temel ihtiyaçlarından biri güvende olduğunu hissetme duygusudur. Güvenlik, bireyin öncelikle kendisi için sonra yaşadığı çevre ve bağlı olduğu toplum için gereksinim duyduğu bir ihtiyaçtır. Bu nedenle güvende hissetme algısının alt bileşenlerinin ve bileşenlerin birbirleriyle olan etkileşimlerinin ortaya konulması, güvenlik duygusunun yaratılması ve yönlendirilebilmesi açısından oldukça önemlidir.

Son yıllarda, kentsel açık ve yeşil alanlar, hızlı kentleşme sorunları nedeniyle yoğun baskı altına girmiştir. Tasarım problemlerinin çeşitli teknolojik imkânlarla daha kolay aşılabildiği, aydınlatma ve enerji sağlama sistemlerinin giderek daha iyi hale geldiği günümüzde, son 15-20 yılda, parklarda asayişin sağlanması amacıyla yönetim organları tarafından güvenlik birimleri ve güvenlik görevlilerinin yerleştirilmekte olduğu göze çarpmaktadır. Bu tür önlemler yönetim organları tarafından alınsa bile, sorunun temelini tasarlanan çevrenin kullanıcıda, mekânda ve toplumda yaratmış olduğu etkiler oluşturmaktadır.

TÜİK tarafından yapılan Yaşam Memnuniyeti Araştırması (2013), ‘Genel Mutluluk Düzeyi’ sonuçlarına göre Türkiye’de yaşayan bireylerin % 9,57’si ‘çok mutlu’ (Antalya’da % 12,3), % 49,45’i ‘mutlu’ (Antalya’da % 37,49), % 30,23’ü ‘orta’ (Antalya’da % 38,51), % 8,17’si ‘mutsuz’ (Antalya’da % 7,99) ve % 2,58’i ‘çok mutsuz’ (Antalya’da % 3,71) olduklarını belirtmişlerdir. Yaşam Memnuniyeti Araştırması’nda (2014) (3908 hanede 7984 kişi ile) yer alan ‘bireyin yaşadığı çevre ile ilgili güvenlik algısı’ sonuçları incelendiğinde, Türkiye’de yaşayan bireylerin % 9,1’inin yaşadıkları çevreyi ‘çok güvenli’, % 50,9’unun ‘güvenli’, % 15,1’inin ‘orta’, % 17,8’inin ‘güvensiz’ ve % 7,2’sinin ‘çok güvensiz’ olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca bireylerin % 25’inin (kadınların % 34,6’sı, erkeklerin % 14,9’u) yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendilerini güvensiz veya çok güvensiz hissettikleri belirlenmiştir.

İnsanların yaşadıkları çevreleri güvenli olarak algılamaları, hem zorunlu ihtiyaçlarını daha rahat karşılamaları hem de rekreasyonel faaliyetlere katılım göstermeleri açısından, bununla birlikte kişisel ve toplumsal güvenin oluşması açısından önemlidir.

Antalya, ADNKYS (2014) verilerine göre, 2.222.562 kişi ile (merkez ilçeler olan Aksu, Döşemealtı, Kepez, Konyaaltı ve Muratpaşa ilçelerinin toplam nüfusu 1.203.994’tür) Türkiye’nin nüfus bakımından en kalabalık 5. ve Akdeniz Bölgesinin en kalabalık 1. şehridir. Ayrıca Antalya, Türkiye’nin en önemli turizm kentlerinden biridir. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre Antalya 2014 yılında 11.942.183 (11.506.350 yabancı-435.833 yerli) turist tarafından ziyaret edilmiştir. Bu oran ülkemizin turizm potansiyelinin % 32,41’ini oluşturmaktadır.

Bir diğer noktadan Antalya, yazları sıcak ve kurak, kışları ise ılık ve yağışlı olan Akdeniz iklimine sahiptir. 1975-2006 yılları ortalamasında göre yılın 161,8 günü açık, 170,9 günü bulutlu, 32,7 günü kapalı havaya sahip ve yıllık yağış ortalaması 1069,3mm (1929-2010 yılları arası)’dır (DMİGM 2012).

Bu açılardan değerlendirildiğinde, Antalya'daki parklar, iklimin elverişli olması nedeniyle yılın uzun bir periyodunda hem kent halkı tarafından hem de kenti ziyaret eden yerli yabancı turistler tarafından kullanılabilir durumdadır. Dolayısıyla sahip olduğu imkânlarla hem Akdeniz bölgesi ölçeğinde hem de Türkiye ölçeğinde önemli bir yere sahip olan Antalya'nın, kentsel açık ve yeşil alanlarının da prestijli mekânlar olmasının yanı sıra güvenli mekânlar olması da büyük önem taşımaktadır. Bu amaçlarla gerçekleştirilen bu çalışmada, çalışmanın kapsamını kent merkezini oluşturan Aksu, Döşemealtı, Muratpaşa, Kepez ve Konyaaltı gibi birbirinden farklı sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklere sahip olan ilçelerde yaşayan bireylerin güvenlik algılarını karşılaştırmak ve ilçelere göre park tasarımlarını karşılaştırmak amaçlanmıştır.

Antalya'da kent merkezi olarak kabul edilen ilçelere sonradan katılan Aksu ve Döşemealtı ilçelerinde diğer ilçelerdeki parklara nispeten daha küçük olan ve daha az kullanıcıya hizmet eden parkların olmasıyla birlikte kayda değer miktarda gerçekleşmiş suç olayının bulunmaması, çalışmada hedeflenen farklı ilçelerde yaşayan bireylerin güvenlik algısı hakkındaki görüşlerini değerlendirmeyi sınırlamış hatta engellemiştir. Dolayısıyla çalışma, kenti temsil edebilir nitelikte, araştırma için yeterli olabilecek büyüklükte ve bünyesinde barındırdığı imkânlarla ve bulundukları konum özellikleriyle çok sayıda kullanıcıya hizmet edebilir nitelikte olan ve suç olaylarının diğer parklara nispeten daha fazla sayıda meydana gelmiş olduğu parklarda gerçekleştirilmiştir. Başlangıçta, bu parklarda gerçekleştirilen anket çalışmalarına katılanların tüm ilçelerde ikamet eden bireylerden oluşacağı öngörülmüş ve ikamet edilen ilçelere göre kullanıcı görüşlerinin karşılaştırılması amaçlanmış olsa da anket çalışması yapılırken yeterli sayıda katılımcıya erişilememiştir. Bu nedenle, hem tüm ilçelerde araştırmaya uygun park olmaması hem de araştırma yapılan parklarda ankete katılan bireyler arasında diğer ilçelerde ikamet eden yeterli kullanıcı olmaması nedeniyle çalışmada elde edilen bulgularla ilçelere göre herhangi bir değerlendirme yapılamamıştır. Bu ilçeler birbirleriyle bazı benzer özellikler taşısalar da birçok fiziksel, sosyal ve kültürel özellikleriyle diğerlerinden farklı nitelikler taşımaktadırlar. Örneğin: Konyaaltı ve Muratpaşa ilçelerinde kıyısız alan kullanımlarına bağlı daha aktif turizm faaliyetleri gerçekleşirken, Kepez ilçesi merkeze yakın olsa bile herhangi bir kıyısız alan kullanımı bulunmamakta, Döşemealtı ve Aksu ilçeleri ise merkeze daha uzak mesafede ve diğer ilçelere göre daha yüksek oranda tarımsal faaliyetler gerçekleşmektedir. Dolayısıyla bu ilçelerde yaşayanlar ve ziyaret edenler sosyo-ekonomik ve kültürel olarak farklılaştığı gibi ihtiyaçlar, mevcut olanaklar ve alan kullanımları da farklılaşmaktadır. Bu nedenle ilerleyen zamanlarda söz konusu ilçelerde imar planlarında bulunan ama henüz tamamlanmamış olan parklar inşa edildikçe ya da kentsel yeşil alan sistemine ilaveler yapıldıkça çalışmanın tekrar edilmesi ilçelere göre parklarda güvenlik algısını etkileyen bileşenlerin ortaya çıkarılması ve farklılıkların ya da benzerliklerin belirlenmesi açısından önemlidir.

5.1. Suça Dair Bulguların Değerlendirilmesi

Antalya kenti, coğrafi konumu ve iklimsel özellikleri bakımından özellikle son yıllarda, hem ülkemizin nüfus bakımından en büyük şehirlerinden biri olmuş hem de yılın her mevsiminde yerli ve yabancı turistler tarafından oldukça yoğun bir şekilde ziyaret edilir hale gelmiştir. Dolayısıyla hem kentte yaşayanlar için hem de kenti ziyaret

eden turistler için genel anlamda kent güvenliği oldukça önemli bir konudur. Açık havadaki rekreasyonel faaliyetlerde önemli bir yere sahip olan kentsel yeşil alanların prestiji yüksek alanlar olmasında güvenlik koşullarının sağlanması son derece önemlidir.

Çalışma kapsamında ilk olarak, Antalya'daki tüm kentsel açık ve yeşil alanlarda meydana gelen suçların araştırıldığı bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, kentsel açık ve yeşil alanlarda meydana gelen suçlar 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yer alan 'kişilere karşı suçlar' ve 'topluma karşı suçlar' şeklindedir. Bu tip suçlar genellikle karşılıklı iki kişi ya da iki grup arasında gerçekleşse de, olaya şahit olan bireylerde olumsuz etki yaratan ve korkuya neden olan suçlardır. Mekân ve zaman fark etmeksizin her ne kadar güvenlik önlemleri ya da tedbirleri alınır mı alınsın, bir yerde suç eylemi gerçekleşecekse onu önlemek mümkün değildir. Suç üçgeninde yer alan, motive olmuş suçlu ve uygun hedefin olduğu durumda suçu engellemek ancak doğru tasarım yöntemleriyle suça uygun olmayan, elverişsiz mekânlar yaratılarak sağlanabilir. Dönmezer (1994)'e göre suç evrensel bir kavram olmakla beraber, zaman ve mekâna göre değişiklik göstermektedir (Köklü 2016). Dolayısıyla tüm bileşenler sabit tutulduğunda, yani bir yerde suçlu ve mağdur varken, zamanı durdurmak ya da değiştirmek mümkün olmadığı için suçu önlemek ancak mekânın koşullarına bağlıdır.

Çalışma kapsamında elde edilen bulgulara göre, Antalya kentinin yıllara göre değişen nüfus sayısı ile kentteki açık ve yeşil alanlarda gerçekleşen suç sayıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle, nüfus oranı arttıkça suç oranı da artmıştır. Çalışmada ortaya çıkan bir başka bulgu ise, park sayısı ile parklarda meydana gelen olay sayısı arasındaki istatistiki olarak anlamlı ilişkidir. Hem nüfus arttıkça suç sayısında meydana gelen artış hem de park sayısı arttıkça suç sayısında meydana gelen artış istatistiki açılarından değerlendirildiğinde aslında beklenen bir durumdur.

Parklarda meydana gelen suç olaylarının zamansal özellikleri incelendiğinde, Antalya'daki parklarda suçun en çok meydana geldiği dönemin parkların mevsimlere ve aylara göre en fazla kullanılabileceği, parklarda en fazla sayıda kullanıcının bulunabileceği zaman dilimleri olan yaz ayları (özellikle temmuz ve ağustos) ve akşam saatleri (20:00-23:59) olduğu tespit edilmiştir. Suçun zamansal özellikleri, en çok meydana gelmiş suçlar olan 'açıktan hırsızlık' ve 'yankesicilik' suçlarına göre değerlendirildiğinde, parkların en yoğun kullanıldığı saatlerde bu suçların meydana gelmiş olması olasıdır fakat 'kasten yaralama' suçlu değerlendirildiğinde olası değildir. Bir başka ifadeyle, kalabalık ortamlarda 'açıktan hırsızlık' veya 'yankesicilik' suçları gerçekleşebilir fakat 'kasten yaralama' suçu özellikle suça şahit olan bireylerin güvensizlik algılarının artmasına neden olabileceği için gerçekleşmemelidir. Dolayısıyla güvenlik algısı endişesi taşıyan tasarımlarda suç türlerinin ele alınması ve suç türlerine göre suçu önleyici mekânlar tasarlanması önemlidir.

Çalışma kapsamında araştırma alanlarında gerçekleşen suç olaylarının içerikleri (suçlu ve mağdur ifadeleri) incelendiğinde ortaya çıkan çarpıcı verilerden biri, özellikle açıktan hırsızlık ve yankesicilik gibi malvarlığına karşı işlenen suçlar dışındaki suçlarda parkların buluşma noktası olduğudur. Örneğin: alacaklı ve borçlu kişilerin parkta buluşarak kavga etmesi, boşanmış ya da boşanmak üzere olan bireylerin konuşmak için parkta buluşup kavga etmesi vb. gibi. Dolayısıyla özellikle kişilere karşı işlenen

suçlarda suçlular için parkların, diğer kamusal alanlara göre daha kontrolsüz olması nedeniyle suç işlemeye elverişli alanlar olarak görüldüğü söylenebilir.

Çalışmada ortaya çıkan bir başka çarpıcı veri ise suç olaylarında mağdur ve şüphelilerin cinsiyet özellikleridir. Araştırma alanlarında meydana gelen suç olaylarında (1671 adet) mağdurların % 62 oranında erkeklerden, % 28,3 oranında kadınlardan, bununla birlikte şüphelilerin % 33,6 oranında erkeklerden % 4,8 oranında kadınlardan oluştuğu ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla suç olaylarının daha çok erkek bireyler arasında meydana geldiği ve sonuçta da daha çok erkek bireylerin mağdur olduğu söylenebilir.

5.2. Araştırma Alanlarına Dair Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışma kapsamında en çok suçun meydana geldiği parklar arasından seçilen alanlar kavramsal olarak birbirlerine benzer özellikler gösterse de bulundukları konum, yüzölçümü, barındırdığı imkânları, kullanıcı kitlesi vb. gibi özellikler bakımından birbirlerinden farklı özelliklere de sahiptir. Araştırmaya dahil edilen parklar yüzölçümü, konum ve çeşitli nitelikleri bakımından kent parkı olarak değerlendirilebilecek alanlar olmakla birlikte, kentin daha merkezi konumunda bulunmaları ve bünyesinde barındırdığı imkânlar nedeniyle Atatürk Kültür Parkı, Atatürk Parkı, Yavuz Özcan Parkı ve Karaalioğlu Parkı doğrudan kent parkı olarak nitelendirilebilir. Diğer parklar bulundukları ilçelerin merkezi ve işlek noktalarında olmaları, çeşitli özellikleri bakımından kent halkı tarafından bilinir olmaları ve kullanıcı kitlesinin büyük olması nedeniyle kent parkı olarak nitelendirilebilir. Parklarda yapılan arazi incelemeleri değerlendirilecek olursa:

- Atatürk Kültür Parkı haricindeki parkların tamamının etrafında çeşitli konutlar ve iş yerleri gibi kullanımlar yer almakta ve bu durum parkların çevreden görülebilir bölümleri için nispeten doğal gözetim sağlamaktadır,
- 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı haricindeki parkların tamamında özel işletmeler (kahvehane, kafe, bistro, spor sahası vb. gibi) ve/veya kamusal/kurumsal işletmeler (kütüphane, kültür merkezi, kent konseyi vb. gibi) yer almakta ve etki alanlarında nispeten doğal gözetim sağlamaktadır (çoğunda kamera sistemi bulunmakta hatta bazılarında 24 saat güvenlik görevlisi bulunmaktadır)
- Karaalioğlu Parkı (sadece Kaleiçi ve 1.mirador bağlantı noktasında), Atatürk Kültür Parkı (bazı yürüme yollarında) ve Atatürk Parkı (bazı yürüme yollarında), parkların gözetimi için parklarda herhangi bir mobese ya da kamera sistemi bulunmamakta, Karaalioğlu Parkındaki kamera sisteminin de parktaki konsolosluk binasının güvenliği için yerleştirildiği düşünülmektedir,
- Parkların tamamının etki alanı içerisinde nitelikleri birbirinden farklı (ilkokul, ortaokul, lise, meslek edindirme kursları vb. gibi) kamusal ya da özel eğitim kurumları yer almaktadır ve parklar ilköğretim, ortaokul ve lise öğrencileri tarafından yoğun olarak kullanılmaktadır,
- Parkların tamamında çeşitli dönemlerde sergi, kermes, konser vb. gibi farklı farklı açık hava etkinlikleri düzenlenmektedir,
- Tüm parklar etrafındaki mikro ve makro ölçekteki alışveriş merkezleri ile alışveriş yapan bireylerin dinlenme noktası olarak kullanılmaktadır,

- Çalışma kapsamında araştırma yapılan parklardan birbiriyle en yakın ilişkide olan yeşil alanlar Sakarya Parkı-Şehitler Parkı ve Atatürk Kültür Parkı-Atatürk Parkıdır,
- Karaalioğlu Parkı ve Yavuz Özcan Parkı (özel muayenehane klinikleri hariç) haricindeki parkların tamamı sağlık ocağı, hastane, poliklinik gibi sağlık tesislerine yürüme mesafesindedir,
- Yavuz Özcan Parkı hariç olmak üzere diğer alanlar ibadethane (Cami) birimlerine yürüme mesafesindedir.

Çalışma kapsamında, araştırma alanlarından elde edilen veriler ve suç verileri arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını belirlemek için, araştırma alanlarına dair yüzölçümü verileriyle suç sayıları arasında korelasyon analizi yapılmıştır (Çizelge 5.1).

Çizelge 5.1. Alan verileri ve suç sayıları korelasyon analizi

		yeşil alan	toplam alan	suç sayısı
yeşil alan	Spearman's r	1	,964**	,107
	P		,000	,819
	N	7	7	7
toplam alan	Spearman's r	,964**	1	,071
	P	,000		,879
	N	7	7	7
suç sayısı	Spearman's r	,107	,071	1
	P	,819	,879	
	N	7	7	7

Çizelge 5.1 incelendiğinde parklardaki yeşil alan miktarı ile park alanı arasında pozitif yönlü çok güçlü doğrusal bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Spearman's $r = ,964$, $p = 0.001$). Park alanı büyüdükçe parktaki yeşil alan miktarının artmış olduğunu gösteren bu sonuç normalde olması gereken ve beklenen bir sonuçtur. Yeşil alan miktarı-suç sayısı ve park alanı-suç sayısı verileri incelendiğinde ise herhangi bir ilişki tespit edilememiştir. Maas vd. (2009)'ne göre bireylerin yaşam ortamlarındaki yeşil alan miktarı sosyal güvenlik duygularını artırmaktadır. Aslında park alanı büyüdükçe, insan yoğunluğunun azalması, kontrolsüz alanların artması ve bazı bölümlerin daha zor erişilebilir olacağı öngörüsüyle suç sayısının da artması beklenen bir durum olmasına rağmen, çalışma sonuçlarında böyle bir sonuca rastlanılmamıştır.

Çalışma kapsamında yapılan anketlerde katılımcıların vermiş oldukları güvenlik puanları ve parkların çeşitli kriterlerini değerlendirdikleri ortalama puanlar ile alan büyüklükleri arasında bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla veriler arasında korelasyon analizi yapılmıştır (Çizelge 5.2)

Çizelge 5.2. Anket ortalama puanları ve alan miktarları korelasyon analizi

		Yeşil alan miktarı (metrekare)	Park alanı (metrekare)	Güvenlik Puanı (Anket)	Kriter Puanı (Anket)
Yeşil alan miktarı (metrekare)	Spearman's r	1,000	,964	,571	,429
	P	.	,000	,180	,337
	N	7	7	7	7
Park alanı (metrekare)	Spearman's r	,964**	1,000	,679	,571
	P	,000	.	,094	,180
	N	7	7	7	7
Güvenlik Puanı (Anket)	Spearman's r	,571	,679	1,000	,786
	P	,180	,094	.	,036
	N	7	7	7	7
Kriter Puanı (Anket)	Spearman's r	,429	,571	,786*	1,000
	P	,337	,180	,036	.
	N	7	7	7	7

Çizelge 5.2 incelendiğinde ankete katılanların parklar hakkında vermiş oldukları güvenlik puanları ile kriter puanlarının arasında pozitif yönlü yüksek güçlü doğrusal bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Spearman's $r = ,786$, $p = 0,036$). Güvenlik puanı ya da kriter puanlarının birbirleriyle benzerlik göstermesi gerektiği açısından sonuç oldukça anlamlıdır. Bir başka açıdan değerlendirilirse, bu sonuca göre katılımcılar araştırılmak istenen konuyu doğru anlamışlar ve her iki değişken için birbiriyle tutarlı yanıt vermişlerdir. Çizelgede yer alan veriler incelendiğinde park alanı ve yeşil alan miktarı ile katılımcıların vermiş oldukları güvenlik puanı ve kriter puanı arasında herhangi bir ilişki tespit edilememiştir. Aslında daha büyük alanlarda güvenlik puanının düşük olması daha küçük alanlarda ise güvenlik puanının daha yüksek olması beklenen bir durumdur.

5.3. Uzman Değerlendirmelerine Dair Bulguların Değerlendirilmesi

Çalışma kapsamında en çok suçun meydana geldiği parklar arasından seçilen alanlar birbirlerinden konum, yüzölçümü, tasarım özellikleri ve işlevleri açısından farklılıklar göstermektedir. Bu nedenle, hem gözden kaçabilecek olan verilerin tespit edilmesi hem de anket çalışması için bir altlık hazırlanması amacıyla deneyimli peyzaj mimarlarından oluşan 5 kişilik uzman ekiple birlikte farklı günlerde arazi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Parkların yüzölçümleri, topografik özellikleri, tasarım özellikleri, giriş-çıkış noktaları, aktif-pasif alanlar, alan kullanım özellikleri (spor sahası, çocuk oyun alanı vb.) ve kullanımların diğer kullanımlarla etkileşimleri vb. gibi kriterler göz önüne alınarak daha kolay ve doğru değerlendirmelerin yapılabilmesi amacıyla parklar kendi içlerinde bölümlere ayrılmıştır. Sonrasında ise, park bölümlerinde elde edilen

değerlendirmelerin daha kolay ve anlaşılır yorumlanmaları amacıyla verilerin ortalamaları alınarak parkların genelini yorumlanması hedeflenmiştir.

Uzman değerlendirmelerinde kullanılan kriterler belirlenirken güvenlik algısını etkileyebilecek alan özellikleri göz önünde bulundurulmuştur. Bu amaçla uzman değerlendirmelerinde elde edilen ortalama verilerle ilk olarak, emniyetten elde edilen suç verileri ve arazi incelemelerinde elde edilen parkların kullanım alanları arasında herhangi bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Korelasyon analizi sonuçlarında suç sayısı, parkların yüzölçümü ve uzman görüşleri arasında istatistiki olarak anlamlı herhangi bir ilişki olmadığı görülmüştür. Sadece alan büyüklüğü düşünülerek, park alanı büyüdükçe güvenlik algısının negatif yönde etkileneceği öngörülse de çalışmada elde edilen sonuçlarda böyle bir bulguya rastlanılmamıştır. Bununla birlikte, yüzölçümü açısından en büyük park olan Atatürk Kültür Parkı uzmanlar tarafından en yüksek güvenlik puanı ile değerlendirilmiştir. Bu sonuç, parkların tamamının tek bir değerlendirmenin yerine bölümlere ayrılarak ayrı ayrı değerlendirilmiş olmasıyla açıklanabilir. Bunun yanı sıra, uzmanların 7 parkta yapmış oldukları değerlendirmelerin toplamda 34 farklı park bölümünde gerçekleşmiş olması, uzman değerlendirmelerinde elde edilen verilerin güvenlik algısında ne derece etkili olduğunu da tespit etmeye olanak sağlamıştır.

Bitki örtüsü güvenlik algısını temelde (1) peyzaj tasarımı, (2) genel bakış ve kontrol olanakları, (3) bitki örtüsü yoğunluğu ve (4) bitki örtüsü ve karakter özelliklerine bağlı olarak etkilemektedir (Jansson vd 2013). Uzman değerlendirme çizelgesinde bulunan yanıtlarla yapılan korelasyon analizi sonuçlarında, bitki örtüsü yoğunluğu puanı haricindeki tüm değerlendirmelerin güvenlik algı puanıyla ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Bitki örtüsü yoğunluğu incelendiğinde ise görsel kontrol değerlendirmeleri ile orta şiddette negatif yönlü, bitkisel tasarım puanı ve peyzaj tasarım puanı ile zayıf şiddette pozitif yönlü korelasyon gösterdiği tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle, bu sonuca göre, bitki örtüsü yoğunluğu arttıkça görsel kontrol azalmaktadır ve bu beklenen bir durumdur. Ayrıca, bitki örtüsü yoğunluğu arttıkça peyzaj tasarım puanının ve bitkisel tasarım puanının arttığı söylenebilir fakat her ne kadar istatistiki olarak anlamlı bir değer tespit edilmemiş olsa da, bitki örtüsü yoğunluğu ile güvenlik puanı arasındaki negatif ilişki, bitki örtüsü yoğunluğu arttıkça güvenlik algısının negatif etkilendiğini kısmen açıklar niteliktedir. Madge (1997) parklardaki ve diğer açık alanlardaki kapalı alanların genellikle güvensizlik yarattığını belirtmişlerdir.

Uzmanların güvenlik puanları ile parkların yapısal ve bitkisel kriterlerine yaptıkları değerlendirmeler incelendiğinde en yüksek ilişkinin genel bitki örtüsü karakteri olduğu görülmektedir. Her ne kadar güvenlik puanı ile bitki örtüsü yoğunluğu arasında istatistiki bir ilişki tespit edilmemiş olsa da, güvenlik puanı ile bitkisel tasarım puanı, bitkilerin bakımı ve genel peyzaj tasarım puanı arasındaki ilişki güvenlik algısında bitkisel elemanların önemli olduğunun bir göstergesidir.

Uzmanların güvenlik puanları ile suça elverişlilik ve diğer insanların profili arasındaki ilişki incelendiğinde negatif yönlü korelasyon gösterdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç beklenen bir durumdur yani, suça elverişsiz bulunan, evsiz, dilenci, sarhoş vb. gibi sosyal profili düşük insanların daha az bulunduğu alanlar güvenlik algısı açısından daha güvenilir bulunan alanlardır.

5.4. Ankete Dair Bulguların Değerlendirilmesi

Ankete dair bulgular değerlendirilirken örnekleme oluşturanların kitlenin karakteristik özellikleri sonuçların doğru yorumlanması için önemlidir. Veriler incelendiğinde katılımcıların;

- % 51,4 oranında erkek, % 48,6 oranında kadın bireylerden,
- Yaş ortalamasının 38,31(Standart sapma:15,08)
- Çoğunlukla parkların bulunduğu ilçelerde ikamet eden bireylerden (% 44,94 Kepez, % 22,86 Konyaaltı, % 30,39 Muratpaşa)
- Büyük çoğunlukla en az ayda bir kere parkları ziyaret eden (% 98,3) ve ortalama 105,41dk vakit geçiren (standart sapma:51,95dk) bireylerden oluştuğu görülmektedir.

Bu açılardan değerlendirildiğinde katılımcıların kent parklarını kullanması en muhtemel olan gruptan oluştuğu ve kent parkları hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip oldukları düşünülebilir. Katılımcıların parklar hakkında yaptıkları değerlendirmeler incelendiğinde, parkları en çok yaz aylarında ve en çok gündüz saatlerinde güvenli buldukları; güvensiz buldukları zaman özelliklerinin ise tüm mevsimlerde ve en çok '20:01 ve sonrası' saatlerde olduğu; parkta güvenli bulunan bölümlerin 'parktaki işletmeler', 'açık alanlar' ve 'çocuk oyun alanları' olduğu buna karşılık güvensiz bulunan alanların ise 'ağaçlık/çalılık alanlar', 'tuvaletler' ve 'otoparklar' olduğu tespit edilmiştir. Bu açılardan incelendiğinde, katılımcıların parklar hakkındaki yaptıkları değerlendirmelerin hem literatürde yer alan verilerle hem de bu araştırmada ortaya çıkması beklenen verilerle örtüştüğü söylenebilir. Tüm bu açılardan değerlendirildiğinde örnekleme oluşturan kitlenin bu araştırmayı yapmaya uygun nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Çalışma kapsamında yapılan literatür taramasında güvenlik algısını etkileyen faktörlerin genel olarak:

- Kişisel faktörler: Cinsiyet, yaş, deneyim, etnik köken ve ırk, gelir, eğitim, bilgi ve kültürel altyapı
- Sosyal faktörler: Diğer insanlar, aşinalık, alanın fiziksel ve sosyal özellikleri (alanın adı, görüntüsü, düzenlenen etkinlikler, alanda bulunan terk edilmiş binalar, çöpler vb.)
- Fiziksel faktörler: Bitkisel Tasarım (Peyzaj tasarımı, genel görüş ve kontrol olanakları, bitki örtüsü yoğunluğu, bitki örtüsü karakteri ve bakımı), kentleşme, bakım, aydınlatma, park sayısı ve yeşil alan miktarı, diğer faktörler (mevsim ve günün saati) olmak üzere 3 ana başlıkta toplandığı görülmüştür.

Bu nedenle kullanıcıların hem mevcut parklar hakkında yapmış oldukları hem de genel olarak parklar hakkındaki güvenlik algıları hakkında yapmış oldukları değerlendirmeler bu faktörlere göre değerlendirilmiştir.

5.4.1. Bulguların kişisel faktörlere göre değerlendirilmesi

Parklarda güvenlik algısını etkileyen kişisel faktörler cinsiyet, yaş, deneyim, etnik köken ve ırk, gelir, eğitim, bilgi ve kültürel altyapı gibi özelliklerdir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda bölgesel farklılıklar içeren kültürel özelliklerimiz gereği etnik köken ve ırk kavramları oldukça hassas konulardır. Bu bilgileri insanlara sormak bazen yanlış anlaşılmalara sebep olabileceği için bu çalışmada bu özellikler kapsam dışında tutulmuştur. Buna göre tez çalışması kapsamında yapılmış anket çalışmasında kişisel özellikler:

- Soru 17: Parkta bir güvenlik problemi yaşamanız durumunda tek başınıza başa çıkabilecek/karşı koyabilecek gücü kendinizde buluyor musunuz?
- Soru 18: Parklarda her hangi bir asayışı bozucu(kavga, gasp, kapkaç vb.) olaya şahit oldunuz mu/tanıklık ettiniz mi?
- Soru 19: Daha önceden parklarda her hangi bir suç olayına maruz kaldınız mı?
- Soru 21: Çocukluk yıllarınızı daha çok nasıl bir alanda geçirdiniz?
- Soru 37: Cinsiyetiniz nedir?
- Soru 36: Kaç Yaşındasınız?
- Soru 40: Eğitim Durumunuz? sorularından oluşturulmuş ve parkı güvenli bulup bulmadıkları sorusuna vermiş oldukları yanıtlara göre değerlendirilmiştir.

Bireylerin güvenlik algısını ya da suça maruz kalma korkusunu etkileyen en önemli bileşenlerden biri herhangi bir suça maruz kalındığı anda suça müdahale edebilecek/önleyebilecek gücü kendilerinde bulup bulmama, genel olarak fiziksel anlamda yeterliliğe sahip olup olmamaları ile ilişkili olduğu açıktır. Valera ve Guardia (2014) güvensizlik algısında etkili olan kişisel yeterlilikler arasında bireylerin suça karşı koyma/direnme/mücadele etme yeterliliklerinin önemli olduğunu ve istatistiki olarak diğer bireylerden farklılaştığını tespit etmişlerdir. Bu çalışmada ise bireylerin parkta herhangi bir güvenlik problemi yaşamaları durumunda başa çıkabilme gücü bulup bulmamalarının güvenlik algısında etkili bir bileşen olmadığı ortaya çıkmıştır. Beaulieu vd. (2007) yaşlı erkeklerle yaptıkları çalışmada daha önceden suça maruz kalan bireylerin suça hiç maruz kalmamış bireylere göre 8 kat daha fazla endişe duyduklarını/korktuklarını tespit etmişlerdir. Bu çalışmada ise önceden herhangi bir suç olayına maruz kalma durumu ile güvenlik algısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır.

Warr (2000) suç korkusunu tehlike beklentisinden/algısından kaynaklanan ve algılanan çevreye karşı geliştirilen endişe olarak tanımlamıştır. Güvenlik algısı, sadece bireyin kendi deneyimlerine bağlı olarak geliştirmiş olduğu bir algı değil, aynı zamanda algıladığı çevreye karşı göstermiş olduğu bir tutum olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla kişinin güvenlik algısında önemli bileşenlerden birinin, sahip olduğu önceki deneyimlerden biri olan suç olayına şahit olma/tanıklık etme deneyimi olduğu açıktır. Bu çalışmada da güvenlik algısında etkili olan kişisel bileşenlerden birinin suç olayına şahit olma/tanıklık etme olduğu ortaya çıkmıştır.

Çalışmada ortaya çıkan, güvenlik algısında etkili olan kişisel bileşenlerden biri bireylerin çocukluk yıllarını nasıl bir alanda geçirmiş olduğudur. Önceki deneyimler ve anılar gibi psikolojik faktörler kişinin güvenlik hakkındaki algısını etkileyebilir (Sideris ve Eck 2007). Bell vd. (2003)'ne göre çocukluk döneminde doğayla daha fazla

deneyime sahip olan insanlar, kentsel yeşil alanlara karşı olumlu tutum eğilimindedirler ve hatta ebeveynlerin ya da bakıcıların, çocukları doğal ortamlarda bulundurması ve çocukların çevreyi keşfetmelerini izlemeleri, kendi zengin çocukluk anılarıyla bağlantılıdır. Ormanlık/doğal alanlarda oyun oynama hakkı verilen çocuklar, bu türdeki bitki örtüsüne karşı daha az korku da dahil olmak üzere daha olumlu bir tutum sergilemektedir (Milligan ve Bingley 2007). Çalışmada sonucunda ortaya çıkmış olan, bireylerin çocukluk yıllarını kırsal alanlarda geçirme durumlarının güvenlik algılarına pozitif yönde etki etmesi durumu önceki çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Hem suça maruz kalma hem de suça maruz kalma korkusu yaşamada etkili olan en önemli bileşenlerden bir tanesi cinsiyettir. Aslında bireylerin güvenlik algısında etki bileşen olan cinsiyet özelliği, bireylerin yaş özellikleriyle de çok yakından ilişkilidir ve bu iki özellik birlikte değerlendirilebilir. Çünkü bireylerin cinsiyet özellikleri sabitken yaş değiştikçe yani arttıkça güvenlik algıları farklılıklar göstermektedir. Dünyanın farklı bölgelerinden yapılan suç araştırmaları ve ampirik araştırmalar, kadınların çoğunluğunun kamusal alanlarda kendilerine yönelik potansiyel şiddetten korktuğunu göstermektedir (Sideris vd. 2009). Bununla birlikte, genel anlamda kadınlar erkeklere göre daha fazla korkuya sahiptirler (Westover 1985; Scarborough vd. 2010; Jorgensen vd. 2012; Maruthaveeran ve Bosch 2014; Valera ve Guardia 2014; Köklü 2016) ve her iki grubun korkuları birbirinden farklılık göstermektedir. Ayrıca korku duyulan suç eylemi ve suç eylemine olan korku düzeyleri de birbirinden farklılık göstermektedir. Birkaç örnek vermek gerekirse: kadınlar cinsel saldırıdan korkarken yaşlılar soygundan (Madge 1997), genç insanlar (özellikle erkekler) yaşlı insanlara göre istatistiksel olarak daha fazla suç riski altındayken, yaşlılar daha korkulu olma eğilimindedir (Sideris ve Eck 2007), erkeklerin kişiye karşı işlenen suçların mağduru olma olasılığı kadınlardan çok daha yüksek olmasına rağmen kadınlar erkeklere göre suçtan daha fazla korkmaktadır (Clemente ve Kleiman 1977). George (2010) yaş arttıkça kişisel güvenlik konusunda endişe duyma olasılığının yükseldiğini belirtmiştir. Aslında yaş artışına bağlı olarak artan korkunun nedeni ise genelde fiziksel yapıdaki zayıflamayla (Koskela 1997) ya da ortaya çıkan kronik rahatsızlıklarla birlikte oluşan zayıflık ya da savunmasızlık duygularıyla ilişkilidir. Yaş ve cinsiyet bağlamında diğer bir durum ise, şiddet ve cinsel suçlar kapsamında genç kadınların yaşlı kadınlara göre açık havada kendi hareketliliklerini daha fazla kısıtladıklarıdır (Pain 1997). Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre hem cinsiyet hem de yaş güvenlik algısını etkileyen anlamlı bir bileşendir. Dolayısıyla elde edilen bulgular önceki çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Clemente ve Kleiman (1977) çalışmalarında korku düzeyinde çok güçlü bir etkiye sahip olan cinsiyet özelliğine oranla eğitim düzeyinin korkuyu çok az miktarda etkilediğini tespit etmişlerdir. Scarborough vd. (2010) bireylerin eğitim düzeyinin korkunun önemli bir yordayıcısı olduğunu ve eğitim düzeyi arttıkça suç korkusunun azaldığını tespit etmişlerdir. Güvenlik algısını etkileyen kişisel faktörlerin tespit edilmeye çalışıldığı bu çalışmada ise bireylerin eğitim düzeyleri ile güvenlik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı herhangi bir ilişki tespit edilememiş olsa da, eğitim düzeyinin güvenlik algısında etkili olduğu belirgindir ($p=0,083$). Yani, bireylerin eğitim düzeyleri azaldıkça parkları güvenli bulma durumları düşmektedir.

5.4.2. Bulguların fiziksel faktörlere göre değerlendirilmesi

Parklarda güvenlik algısını etkileyen fiziksel faktörler aydınlatma, donatı elemanları, bitki örtüsü, donatıların bakımı, bitkilerin bakımı, görsel kontrol (görsel olarak alanı kontrol edebilme), diğer insanların profili, sosyal destek durumu, polis/güvenlik destek durumu şeklindedir.

Herhangi bir alanda bulunan fiziksel bileşenler ve bu bileşenlerin yapım, bakım ve yönetim durumları aslında o alan hakkında bireylerin zihninde bir algı oluşturmaktadır. Bakım koşulları iyi yönetilen peyzajlar suç faaliyetlerini caydırıcı ve algılanan güvenliği iyileştiricidir (Jim ve Shan 2013). Alanda hâlihazırda bulunan bitkisel ve yapısal bileşenler tasarımsal anlamda bireylerin beğeni düzeylerini ve işlevsel olarak kullanımlarını etkileyebildiği gibi hem bu bileşenlerin niteliği hem de mevcut durumu algısal anlamda bireylerin beğeni düzeylerini etkileyebilmektedir. Bir başka ifadeyle bir alanda hâlihazırda bulunan bitkisel elemanlar o alan hakkında bilgi verebilir bununla birlikte bitkilerin bakım durumu da alanın bakım ve yönetim koşulları hakkında bilgi verebilir. Dolayısıyla alanda bulunan fiziksel elemanlar ve elemanların mevcut durumu hem o alanın algılanmasında hem de güvenlik algısında etkili bir bileşendir.

Parklarda güvenlik algısını etkileyen bileşenlerin incelendiği bu çalışmada, parklarda güvenlik algısını etkileyen fiziksel bileşenlerden istatistiki olarak anlamlı farklılaşma gösteren bileşenler önem sırasına göre ‘aydınlatma’, ‘polis/güvenlik destek durumu’ ve ‘diğer insanların profili’ şeklindedir.

Kentsel açık ve yeşil alanların özellikle parkların gece kullanımlarını etkileyen en önemli etken yeterli ve verimli aydınlatmadır. Schneider ve Kitchen (2007) geceleri aydınlatma kullanan iyi bir gözetlemenin, özellikle yaya bölgesinde çevredeki alanın görünürlüğünü iyileştirebildiğini ve böylece suç korkusunu azalttığını tespit etmişlerdir (Sakip vd. 2012). Aydınlatma, erkeklere göre daha yüksek oranda korku düzeyine sahip olan kadınlar için özellikle önemlidir. Fisher ve Nasar (1992) yaptıkları çalışmada, gündüz saatleri için kadın ve erkeklerin güvenlik puanlarında anlamlı bir farklılık olmamasına karşın, gece saatlerinde kadınların erkeklere göre önemli ölçüde daha az güvende hissettiklerini tespit etmişlerdir.

Harrison vd. (2007)’ne göre gündüz veya gece mahallede güvende hissetme fiziksel aktivite ile pozitif ilişkilidir. Aydınlatmanın yeterli ya da yetersiz olması aynı alanın gündüz ve gece saatlerinde farklı amaçlarla kullanılmasına neden olmakta ve dolayısıyla kullanıcı profilini de doğrudan etkilemektedir. Kuytu, تنها vb. gibi tanımlanan alanlar genelde suç eyleminin gerçekleşmesine olanak tanıyan alanlardır. Glaser (1994) çalışmasında güvenlik artırma amacıyla yapılan aydınlatmanın bireylerin yeşil alanları daha fazla kullanabileceğine katkı sağladığını tespit etmiştir. Dolayısıyla aydınlatma, kullanıcı yoğunluğunun artmasına, kullanıcı yoğunluğunun artması da hem alanda otokontrol sağlanmasına hem de suç eyleminin gerçekleşmesini caydırıcı etkiye sahiptir. Çalışmada sonucunda ortaya çıkan, bireylerin parklardaki aydınlatma elemanlarını yetersiz bulmalarının güvenlik algılarında olumsuz etki yaratması durumu önceki çalışmaları destekler niteliktedir.

Perkins vd. (1993)' e göre aktif ve kasıtlı (örneğin grafiti ve vandalizm) ya da pasif ve kasıtsız (birikmiş çöpler, bakımsız yapılar) fiziksel nezaketsizlikler veya sosyal nezaketsizlikler (hayat kadınları, bağımlılar, çocuk çeteleri, evsizler) risk ve korku duyguları yaratmaktadır. Bununla birlikte vandalizm ve diğer negatif eylemlerin işaretleri, bireyleri tetikte ve ihtiyatlı olmaya yönlendirmektedir (Kaplan vd. 1998). Sosyal nezaketsizlikler fiziksel nezaketsizliklere göre genelde daha yüksek oranda korkuya sebep olmaktadır. Dolayısıyla parklarda bulunan insanların profilleri parkı kullanan bireylerin güvenlik algılarında etkili bileşenlerden birisidir. Hem parkta bulunan insanların profili hem de buna bağlı olarak birbirleriyle olan etkileşimleri çeşitli anlaşmazlıklara sebep olup suç olaylarını meydana getirebilirken, çeşitli ortak noktalarla sosyal bağlar da oluşturabilir. Bir topluluktaki sosyal entegrasyonun zayıf olması suç korkusunun artmasına neden olabilirken (Crank vd. 2003) güçlü olması suç korkusunun ve suç olaylarının azalmasını sağlayabilmektedir. Bununla birlikte bir alanda bir yabancı varlığından çok herhangi birinin olmayışı da korkuya sebep olabilir (Nasar ve Jones 1997). Bu çalışmada ortaya çıkan bulgulara göre, bireylerin parklardaki güvenlik algısında etkili olan bileşenlerden birinin parkta bulunan diğer insanların profili olduğudur. Yani, sosyal profili düşük insanların parklarda olması bireylere güvensiz hissettirmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde çalışmada elde edilen bulgular önceki çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Her alanda olduğu gibi, fiziksel ve sosyal açıdan nezaketsizliğe sebep olan etmenleri parklarda da engellemenin ya da azaltmanın yolu polis, güvenlik görevlisi, kamera sistemi, bekçi vb. gibi fiziki güvenlik elemanlarıdır. Burgess vd. (1988) araştırmalarında yeterli sayıda bekçi ve bahçıvan olduğunda parkların daha güvenli hissedildiği sonucuna ulaşmıştır. Dolayısıyla parklarda bulunan her türlü personel/yetkili kişiler güvenlik algısında pozitif etkindir. Güvenlik elemanlarını ise önleme ya da caydırma şeklinde iki grupta ele almak mümkündür. Can güvenliği başta olmak üzere asayişten sorumlu olan polisler doğrudan suçu önleyici bir etkiye sahipken, öncelikle parkta bulunan donatılardan sorumlu olan güvenlik görevlisi, kamera sistemi, bekçi gibi güvenlik elemanları ve bahçıvan gibi park personeli daha çok suçu caydırıcı etkiye sahiptir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, polis/güvenlik destek durumundaki artış güvenlik algısını artırıcı etkiye sahiptir. Dolayısıyla bu çalışma önceki çalışmaları destekler niteliktedir.

Bu çalışmada yer alan diğer fiziksel bileşenler ve güvenlik algısı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiş olsa da, parklardaki bitkisel ve yapısal tüm elemanların planlama, tasarım ve bakım gibi özelliklerinin güvenlik algısında etkili olduğu bir gerçektir.

5.4.3. Bulguların sosyal faktörlere göre değerlendirilmesi

Literatür taramasında elde edilen bilgilere göre parklarda güvenlik algısını etkileyen sosyal faktörler, katılımcıların bulundukları parklardaki insanlarla daha önceden karşılaşma durumlarına, herhangi bir suç olayına şahit olup olmamalarına, park hakkında herhangi bir söylenti duyup/duymamalarına ve parkı suç olaylarına elverişli bulup bulmamalarına bağlı olarak değerlendirilmiştir.

Düzenli olarak ziyaret edilen ya da geçiş yapılan alanlarda karşılaşılan insanlarla tekrar tekrar karşılaşılması çoğu zaman beklenen bir durumdur. Örneğin: işe gitmek için her gün aynı duraktan otobüse binen bir kişinin, aynı amaçla durağı kullanan kişilerle karşılaşması olasıdır. Fakat sürekli aynı alışveriş merkezini kullanan bir kişinin alışveriş merkezinde tekrar tekrar aynı insanlarla karşılaşma olasılığı nispeten daha düşüktür. Krenichyn (2004) aşinalığın bir alanı (örneğin bir park) düzenli olarak ziyaret etmekle sağlanabileceğini belirtmiştir (Maruthaveeran ve Bosch 2014). Warr (1990)'a göre bireylerin suç mağduru olma korkusunu artıran ve tehlike işaretleri olarak algıladıkları üç çevresel koşul bir çevreye aşinalık eksikliği, karanlık ve başkalarının varlığıdır. Diğer çevresel koşulların tamamı güvenlik algısını pozitif yönde etkilese de alanda bulunan insanlara aşına olmak güvenlik algısında önemli olan faktörlerden biridir. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, katılımcılar, yüksek oranda bulundukları parklardaki insanlarla daha önceden karşılaşmamışlardır ve vermiş oldukları yanıtlara göre bu durum güvenlik algılarını etkileyen anlamlı bir bileşen değildir. Bu durum güvenlik algısında aşinalığın etkili olması beklentisinin ve literatürdeki çalışmaların aksine farklılık göstermektedir. Bunun sebebinin ise, seçilen parkların yüzölçümü açısından büyük (Örneğin: Atatürk Kültür Parkı ve Atatürk Parkı) olması, çok farklı kullanıcı kitlelerine sahip olması (Örneğin: Karaalioğlu Parkı), bazılarının yol üzeri geçiş güzergâhlarında olması (Örneğin: Sakarya Parkı, Yavuz Özcan Parkı) gibi nedenlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mekân deneyimleri korku deneyimlerimizi etkilediği kadar, korku deneyimleri de mekân deneyimlerimizi etkileyebilir (Koskela ve Pain 2000). Bir başka ifadeyle korku deneyimine sebep olan suç eyleminde zarar görenler sadece suçlu ya da mağdur değil aynı zamanda şahitler ve basın, medya vb. gibi organlarla haberdar olanlardır. Suç oranlarının yüksek olduğu ortamlarda insanlar kendilerini daha az güvende hissetme eğilimindedir (Maas vd. 2009). Dolayısıyla suça maruz kalmak kadar suça şahit olmak ya da suçtan haberdar olmak da güvenlik algısını etkileyen, bireylerin kara vermelerinde yönlendirici etkiye sahip olan kavramlardır. Çalışma bulgularında, güvenlik algısında etkili olduğu ortaya çıkan, 'olaya şahit olma (Soru 29)' ve 'söylenti duyma (Soru 31)' bileşenleri literatürdeki önceki çalışmaları destekler niteliktedir.

Çalışma bulgularında ortaya çıkan güvenlik algısında etkili olduğu ortaya çıkan bir diğer bileşen bireylerin parkları suça elverişli bulup/bulmamalarını değerlendirdikleri 'suça elverişlilik (Soru 33)' bileşenidir. Bir mekânın kullanıcılar tarafından suça elverişli bulunması ya da bulunmaması birçok bileşene bağlıdır. Lynch (1960)'e göre bir çevresel imaj kimlik, yapı ve anlam olmak üzere üç bileşende analiz edilebilir ve çevresel imaj gözlemci ile çevresi arasındaki iki yönlü bir sürecin sonucudur. Greene ve Greene (2003) bireylerin kentsel mekânlarda güvensizlik duygusu hissetmelerini neden olan bileşenleri:

- Görsel alan (görebilme)
- Görsel kontrol (görünürlük)
- Sosyal ağlar (mahalle-komşuluk ilişkileri)
- Alan kullanım deseni (kullanıcılar: yaş, cinsiyet vb. özellikler açısından)
- Yardım potansiyeli şeklinde sınıflandırmışlardır.

Bununla birlikte, Kaplan vd. (1998) yeşil alanların bakımının insanların sosyal güvenlik duygusu için önemli olduğunu; grafiti, çöp ve vandalizm şeklindeki düzensizliklerin sosyal güvenlik duygularını azalttığını belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, çevresel bileşenler (tasarım, uygulama, bakım vb.) ve alınan önlemlerle (polis, güvenlik vb.) birlikte bireylerde salt bir güvenlik algısı oluşturulmak istense bile, her bireyin çevreden algıladığı verilerle kişisel özelliklerine bağlı olarak ortaya çıkan bir kişisel güvenlik algısı olduğu söylenebilir. Peyzaj tasarımlarında aynı anda gerçekleştirmek zor olsa da ekoloji, güvenlik ve estetik gibi çeşitli hususların dengelenmesi gerekmektedir (Yang vd. 2013).

5.5. Bulguların Birlikte Değerlendirilmesi

Antalya'daki seçilmiş olan parklarda gerçekleştirilmiş bu çalışmada, literatürdeki çalışmalarda da olduğu gibi parklarda güvenlik algısını etkileyen birçok faktör olduğu bir kere daha ortaya çıkmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular özetlenecek olursa:

- Tüm dünyada olduğu ve istenirse de beklenildiği gibi, Antalya'daki nüfus ile parklarda meydana gelen suç sayıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu, bir başka deyişle nüfus arttıkça parklarda meydana gelen suç oranının da artmakta olduğu,
- Antalya'daki park sayısı ile suç oranı arasında da bir ilişkinin olduğu, park sayısı arttıkça parklarda meydana gelen suç sayısının da arttığı,
- Mevsimsel özellikleri itibarıyla her mevsimde parkların kent halkı tarafından kullanılabildiği Antalya'da, parklardaki suç olaylarının en çok yaz aylarında ve akşam saatlerinde meydana geldiği, genel olarak ise tüm mevsimlerde 15:00-19:59 zaman diliminde meydana geldiği,
- Park yüzölçümü başta olmak üzere parklardaki çeşitli kullanım alanı oranlarıyla gerçekleşen suç sayısı arasında herhangi bir ilişki olmadığı,
- Uzman grubun güvenlik algısını değerlendirmek amacıyla parklar özelinde yapmış oldukları değerlendirmelerle, parkların kullanım alanları ve suç sayıları arasında herhangi bir ilişki olmadığı,
- Uzman grubun değerlendirmelerine göre güvenlik algısında en önemli bileşenin genel bitki örtüsü karakteri olduğu,
- Anketten elde edilen verilere göre, güvenlik algısında en önemli kişisel bileşenlerin bireylerin çocukluk yıllarını nasıl bir alanda geçirdiği, kaç yaşında olduğu, daha önceden herhangi bir olaya şahit olup olmadıkları ve cinsiyet durumlarıyla ilişkili olduğu,
- Anketten elde edilen verilere göre, güvenlik algısında en önemli fiziksel bileşenlerin aydınlatma, polis/güvenlik destek durumu, ve diğer insanların profili olduğu,
- Anketten elde edilen verilere göre, belirli bir parktaki güvenlik algısında etkili olan bileşenlerin bireylerin o parkta daha önceden asayiş bozucu bir olaya şahit olup/olmama, park hakkında herhangi bir söylenti duyup duymama ve parkı suç olaylarına elverişli bulup/bulmama durumlarıyla ilişkili olduğu,

- Hem uzman hem de ankete katılanların değerlendirmeleriyle birlikte tüm veriler birlikte ele alındığında güvenlik algısı ile alan büyüklüğü arasında herhangi bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

6. SONUÇLAR

Teknolojideki gelişmelere paralel olarak giderek artan göç nedeniyle yoğun kentleşme sürecinin artarak devam ettiği günümüzde, insanların yaşam biçimleri de farklılıklar göstermeye başlamıştır. Kırsal alanlardan kentsel alanlara göçlerin giderek yoğunlaşması nedeniyle kentler baskı altına girmiş, kentsel alanlarda toplu konutlar, alışveriş merkezleri vb. gibi birimlerin sayısı artmıştır. Genellikle insan yoğunluğu bakımından kalabalık olan bu alanlarda insanlar mekânsal olarak birbirlerine yakın olmalarına rağmen sosyal olarak birbirlerinden uzaklaşmışlar, teknolojinin de etkisiyle yalnızlaşmışlardır. Bunun sonucu olarak da, son yıllarda özellikle kentte yaşayan insanlar doğaya olan özlemlerini gidermek ve dinlenmek gibi amaçlarla tekrardan şehirden uzak olan ya da doğrudan kırsal alanlarda bulunan alanlara kısa süreli seyahatler ya da tamamen geri dönüşler yapmaya başlamışlardır. Doğal alanlara olan özlemin giderek arttığı günümüzde, özellikle kentte yaşayan ya da yaşamak zorunda olan insanlar için kentsel yeşil alanlar oldukça önemlidir. Kentsel yeşil alanlar, kente ekolojik ve estetik anlamda değer kazandıran en önemli yerlerdir. Bunun yanı sıra, kentte yaşayanlara sunduğu rekreasyonel olanaklarla insanların tekrardan sosyalleşmelerini sağlayan ve psikolojilerine olumlu yönde katkıda bulunan alanlardır.

İnsanların yeme-içme, nefes alma, uyuma gibi temel ve zorunlu fizyolojik ihtiyaçlarından sonra gelen ilk ihtiyaç güvende olma gereksinimidir. Bireyin güvende olması, ilk olarak bireyin kendisi ve ailesi, sonrasında ise toplumun güvende olması için bir gereksinimdir. Bu noktadan değerlendirildiğinde, her ne kadar estetik, işlevsel, ekolojik, ekonomik vb. gibi kaygılarla tasarlansalar da kentsel yeşil alanların insanlar tarafından kullanılmaları için öncelikle güvenli yerler olmaları gerekmektedir. Bir alanın güvenli olup olmaması rakam, kriter, standart vb. gibi nesnel değerlere bağlı olduğu kadar duyu organlarıyla alınan bilginin işlenmesiyle bireyde oluşan algılamaya bağlı ortaya çıkan subjektif değerlere de bağlıdır. Hatta çoğu zaman nesnel değerlere bağlı olan güvenlik kriterleri basitçe değiştirilebilir ya da geliştirilebilir olsa da subjektif olan güvenlik algısını değiştirmek oldukça zordur.

Suç, suç korkusu, suça maruz kalmak, suça maruz kalma korkusu kavramları oldukça geniş kapsamlı ve neredeyse insanoğlunun var olduğu andan itibaren, bireyler arasındaki anlaşmazlıklar, çelişkiler, uyumsuzluklar vb. gibi konulardan kaynaklanan olgulardır. Suçun olmadığı bir dünyayı düşünmekse ne yazık ki imkânsızdır. Dolayısıyla mümkün olduğu kadar suçu önleyici ya da caydırıcı önlemler oluşturarak bireylerin doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir suç olayından etkilenmelerinin olabildiğince azaltmak gerekmektedir.

Antalya'daki parklarda meydana gelen suçlar incelendiğinde 2012-2016 yılları arasında toplamda 1671 adet suç olayı meydana geldiği, bu sayının nüfus ve park sayısındaki artışa bağlı olarak yıllara göre artma eğiliminde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Suç olaylarına ait veriler incelendiğinde ise, en çok 'açıktan hırsızlık', 'kasten yaralama' ve 'yankesicilik' suçları başta olmak üzere daha çok kişilere karşı işlenen suçların meydana geldiği ve mevsimlere göre parkların en çok kullanıldığı zaman dilimlerinde meydana geldiği tespit edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre suç verileri özelinde aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Hâlihazırda bulunan özellikle yüzölçümü açısından büyük olan kent parklarında,

tamamında olmasa bile, zorunlu geçiş noktası olarak kullanılan (durak, yaya yolu vb.) veya özellikle belirli gruplar tarafından yoğun olarak kullanılan (çocuk parkını kullanan çocuklar ve ebeveynler gibi) bölümlerinde kamera sistemleri kurulmalıdır. Kamera sistemlerinin suçlular için caydırıcı olduğu açıktır. Ayrıca herhangi bir suç olayının aydınlatılması ve suçlu/suçluların yakalanması için, özellikle tekrerrür eden olaylarda oldukça önemlidir.

- Teknolojinin gelişmesine bağlı olarak günümüzde birçok yerde dijital ya da ledli reklam panoları kullanılmaktadır. Özellikle yoğun geçiş güzergâhlarıyla bağlantısı olan kent parklarında, kurulu/kurulacak olan dijital reklam panolarına parklarda yer alan kamera görüntüleri de yansıtılmalı ve kullanıcılarda parkta bir kontrol olduğu hissi yaratılmalıdır. Bunun suçlular için caydırıcı etki yaratacağı, parkı kullanan bireyler için de güvenlik hissi yaratacağı açıktır.
- Yüzölçümü açısından büyük olan kent parklarında meydana gelebilecek herhangi bir suç olayında ya da acil durumlarda (herhangi birinin sağlık problemi yaşaması ya da yangın gibi durumlarda) yetkili kişilerin daha hızlı müdahale edebilmeleri için, park kullanıcılarının kolaylıkla erişebileceği noktalarda acil durum butonları tesis edilmelidir.
- Kent parklarında yer alan doğrudan (çocuk oyun alanları, spor sahaları vb.) veya dolaylı olarak (işletmeler, idari alanlar, sergi alanları vb.) parka ait olan bölümler tasarımlarda olduğu gibi parkın yönetiminde de birlikte ele alınmalıdır. Bir başka ifadeyle, tüm kent parklarının bir yönetim planı olmalıdır. Dolayısıyla kent parklarındaki işletmeler, otoparklar, idari alanlar gibi bölümlerde yer alan güvenlik görevlilerinin sadece o alanlar için değil, parkın tamamı için görevlendirilmesi yapılmalıdır.
- İlk olarak 2016 yılında İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından pilot ilçelerde hayata geçirilen, sonrasında Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı tarafından 2017 yılında 30 büyükşehirde faaliyete geçen ve 81 ilde hayata geçirilmesi planlanan ‘Mobil Park Polisi/Ekipleri’ yaygınlaştırılmalı ve geliştirilmelidir. Emniyet müdürlüklerinin bünyelerinde bulunan suç araştırma merkezlerinde, sorumlu oldukları alanlarda gerçekleşen suçlara dair çeşitli veriler analiz edilmekte ve suç türlerine dair haritalar oluşturulduğu bilinmektedir. Bununla birlikte, kent parklarını da kapsayacak şekilde, kentin çeşitli birimlerinde (sağlık, eğitim, alışveriş vb. gibi) meydana gelen suçlar için de veriler analiz edilmeli ve suç türlerine dair haritalar oluşturulmalıdır. Elde edilecek bu veriler, ilgili olabilecek kamu kurum ve kuruluşlarıyla (üniversiteler, park yönetim birimleri, belediyeler vb.) gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için düzenli olarak paylaşılmalıdır.
- Özellikle büyükşehirlerdeki kent parkları büyükşehir belediyelerinin sorumluluklarında olsalar da, her biri farklı ilçe belediyelerinin sınırları içerisinde yer almaktadır. Dolayısıyla başta güvenlik gereksinimi olmak üzere, kent parklarının envanter, yönetim, bakım vb. gibi bilgilerinin büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyelerinin ilgili birimleri (park ve bahçeler birimleri, zabıta, kültür hizmetleri birimleri gibi) ile emniyet birimleri arasında paylaşılması kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle kent parklarında düzenlenecek sergi, fuar, konser vb. gibi dönemsel etkinliklere ait planların yapılması güvenliğin sağlanması açısından oldukça önemlidir.
- Günümüzde doğru ve yerinde kullanılan sosyal medya araçlarının yaygı ve etki alanı oldukça fazladır. Bu durum bazı suç olaylarının aydınlatılmasında ya da

önlenmesinde de oldukça etkilidir. Örneğin: Bazı sosyal medya platformlarında hırsızlar tarafından çalınmış bazı ürünlerle ilgili (bisiklet, motosiklet gibi) çeşitli gruplar yer almakta ve birçok çalınan ürünün bulunmasına katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla, özellikle kent parklarında düzenlenen etkinliklerin kullanıcılara duyurulması, eksikliklerin tespit edilmesi, insanlar arası sosyal etkileşimin güçlendirilmesi ve park kurallarının ya da parklarda dikkat edilmesi gerekenlerin kullanıcılarla paylaşılabilmesi amacıyla, ilgili kurumlardan yetkili kişilerin de yer alacağı çeşitli sosyal medya platformları oluşturulmalı ve kurumların mevcut internet sitelerine eklentiler yapılmalıdır. Bunun yaygınlaşmasıyla birlikte de, sosyal bağların güçleneceği, farklı bir otokontrol-sosyal gözetim oluşturacağı ve herhangi bir olay meydana gelmesi durumunda daha kolay müdahale edilebileceği açıktır.

- Parklarda meydana gelen suç olayları suç türleri bağlamında değerlendirildiğinde bazı suçların (örneğin gasp) تنها noktalarda bazı suçlarınsa kalabalık alanlarda (Örneğin yankesicilik) meydana geldiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla kent parklarında yer alması planlanan kullanım alanlarında taşıma kapasitelerinin iyi planlanması suç türlerine göre suçun önlenmesi için önemlidir.

Antalya’da en çok suç olaylarının meydana geldiği kent parklarında yapılan bu çalışmada suç olaylarının parklardaki farklı kullanımların (çocuk oyun alanı, su yüzeyi vb.) yüzölçümlerine bağlı olmadığı, daha çok alan kullanım özelliklerine bağlı olduğu tespit edilmiştir. Antalya Emniyet Müdürlüğünden alınan verilerin büyük çoğunluğunda adres bilgileri eksik bir başka ifadeyle olayların gerçekleştiği park bölümleri noktasal olarak bilinmese de meydana gelmiş olan olaylara dair ifade içerikleri incelendiğinde suç olaylarının daha çok parklardaki mekânsal özelliklerden kaynaklanmış olduğu tespit edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre hem suçlar hem de parkların mekânsal özellikleri birlikte ele alınarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Genel anlamda tüm parklardaki kullanım alanları birbirleriyle benzerlikler gösterse de, özellikle Antalya örneğinde olduğu gibi bazı parklar falezler ya da yamaç, uçurum vb. gibi alanları da bünyelerinde bulundurmaktadır. Dolayısıyla falez, uçurum vb. gibi alanlarda başta çocukların ve engelli bireylerin güvenliğini sağlamak, dezavantajlı grupların (yaşlılar, kronik rahatsızlığı olanlar vb.) zarar görmelerini engellemek, herhangi bir kazaya sebebiyet vermemek için bu bölümlere erişim tamamen kapatılmalıdır. Bu tür alanlar genellikle erişimi zor olduğu için تنها ve özellikle geceleri karanlık olan bölümlerdir. Dolayısıyla madde kullanımı için özellikle bağımlıların tercih edebileceği alanlardır. Ayrıca bu alanlara erişimin yasak ve tehlikeli olduğunu gösteren tabelalar yerleştirilmeli, kent parklarına yapılacak kamera sistemleri bu alanları da görebilecek şekilde tesis edilmelidir. Aynı koşullara denize kıyısı olmasa bile, aşırı kot farklarının olduğu, bireylerin kazayla düşme, kayma vb. ya da bilerek atlama, intihar vb. gibi durumların meydana gelebileceği tüm parklar için uyulmalıdır.
- Parklarda meydana gelmiş olan bisiklet/motosiklet-yaya çarpışması şeklindeki kazaların önlenmesi amacıyla tüm kent parklarında yaya ve bisiklet/motosiklet yolları ayrı ayrı belirlenmelidir. Çünkü her ne kadar ‘bisiklet / motosiklet giremez’ şeklinde uyarı tabelaları olsa bile bunu engelleyici herhangi bir şey

yapmak mümkün değildir. Özellikle engelli bireylerin parklara ulaşımını sağlamak için, parkların girişine bisiklet / motosiklet girişini engelleyici herhangi bir donatı elemanı yerleştirmek olanaksızdır.

- Taksirle meydana gelmiş olan kayma, çarpma, düşme gibi olayların önlenmesi amacıyla, kent parklarında yer alan tüm yollarda malzeme seçimi yapılırken, özellikle yağış ve aşınma durumlarını da göz önüne alarak kaygan olmayan malzemelerin tercih edilmesi oldukça önemlidir.
- Kent parklarında ateş sıçraması sonucu bank, çöp kutusu vb. gibi donatıların ve bitkisel elemanların yanması gibi kaza olaylarını önlemek amacıyla, parklarda mangal, nargile, semaver vb. gibi ateş yakılarak yapılan tüm faaliyetler yasaklanmalı ve parkın çeşitli bölümlerine uyarı tabelaları yerleştirilmelidir.
- Tüm kent parklarının giriş-çıkış noktaları başta olmak üzere parkın farklı noktalarında, hem kullanıcının o an nerede olduğunu ve tüm parkın krokinin yer aldığı hem de etkinlik programı, parkta uyulması gereken kurallar ya da dikkat edilmesi gerekenler vb. gibi bilgilerin yer aldığı bilgilendirme panoları yer almalıdır.
- Antalya’da iklimsel özelliklerden dolayı yaz aylarında yükselen hava sıcaklıklarına bağlı olarak, kent parklarında yer alan su öğeleri genellikle çocuklar zaman zamanda yetişkinler tarafından oyun oynama ve serinleme gibi amaçlarla kullanılmaktadır. Çalışmada tespit edilen, su öğeleriyle bağlantılı olarak düşme, çarpma, boğulma, akıma kapılma vb. gibi kazaların meydana gelmemesi için su öğeleri mümkün olduğunca az derinliklerde (Örneğin: herhangi bir kişi kafası yan gelecek şekilde düştüğünde bile, burnuna su çekmemesi için en fazla 5cm) tasarlanmalıdır.
- Kent parklarının yüzölçümleri göz önüne alındığında parkların içerisinde ya da çok yakın çevresinde (parka bitişik yollarda) yer alan otoparklar, bisiklet / motosiklet parkları, kontrolü zor olan önemli büyüklükteki alanlardır. Parklarda meydana gelmiş olan suç olayları incelendiğinde, özellikle ‘otodan hırsızlık’, ‘oto hırsızlığı’, ‘bisiklet ve motosiklet hırsızlığı’ ve ‘kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak’ gibi suçların önlenmesi amacıyla, bu alanların genel görüşü engellemeyecek şekilde, iyi aydınlatılmış ve parktaki güvenlik sistemlerine (kamera sistemi, güvenlik ya da polis devriye güzergâhları gibi) dahil edilmiş alanlar olarak tasarlanmaları gerekmektedir.
- Kent parklarından yer alan çocuk oyun elemanları ve zeminleri her ne kadar Türk Standartları Enstitüsü TS EN 1176-10’da yer alan kriterlere uygun olarak tasarlanmaları gerekse de bazen ne yazık ki düşme, çarpma vb. gibi kazalar meydana gelebilmektedir. Özellikle okul öncesi çağda yer alan çocukların bu alanları kullanmaları ebeveyn denetiminde gerçekleştirilmelidir. Fakat bu araştırmada ortaya çıkan çarpıcı sonuçlardan biri, parklarda meydana gelen ‘açıktan hırsızlık’ olaylarının genellikle kadınların çocuklarıyla ilgilenirken bebek arabasına ya da bank, sandalye vb. gibi oturma birimlerine bırakmış oldukları çanta, cüzdan, cep telefonu gibi kişisel eşyalarının çalınmasıdır. Dolayısıyla bu durumu azaltmak/engellemek için çocuk oyun alanları, çocuklar ve ebeveynleri dışında parkta bulunan diğer bireylerin kullanamayacağı şekilde, fiziksel ve algısal sınırları belirlenerek tasarlanmalıdır. Bu alandaki bank masa vb. gibi öğeler çocukların oyunlarını etkilemeyecek biçimde olabildiğince çocuk oyun elemanlarına yakın dolayısıyla sadece çocuklarıyla ilgilenen ebeveynlerin

- yararlanabileceği şekilde yerleştirilmelidir.
- Kent parklarında yer alan spor sahaları, birden fazla giriş çıkış noktası olacak şekilde görsel açıdan geçirgen malzemelerle (çit, tel örgü vb.) çevrenmeli, etrafında tesis edilecek tribünler ortalama bir insan boyunu geçmeyecek ve görsel erişimi engellemeyecek şekilde tasarlanmalıdır.
 - Kent parklarında yer alan çocuk oyun alanları ve spor sahaları gibi daha çok çocukların ve gençlerin kullandığı alanlarla birlikte egzersiz alanlarında ve etki alanlarında (yaklaşık 15m çapında) bütün ürünleri kullanımı yasaklanmalıdır. Özellikle çalışma bulgularında ortaya çıkan, parklarda alkol kullanan bireyler arasında meydana gelen laf atma, kavga vb. gibi olayların önlenmesi amacıyla kent parklarında alkol tüketimi yasaklanmalıdır.
 - Özellikle 23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkında elde edilen suç verileri ile kullanıcı ve uzman görüşleri incelendiğinde, parkta bulunan amfi tiyatro bölümünün suç olaylarının meydana geldiği, görsel erişimi zor ve suça elverişli bir bölüm olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, kent parklarında genellikle kot farklarından yararlanılarak tasarlanan amfi tiyatro kullanımlarının bulundukları her kottan açık görüş özelliği taşımaları önemlidir. Bir başka ifadeyle, amfi tiyatroların özellikle sahne bölümlerinde sabit olarak herhangi bir materyalden yapılmış duvar, sahne arkası, kulis vb. gibi kullanımlar genel görüş olanaklarını azaltması nedeniyle kontrolsüz alanlar yaratmaktadır. Dolayısıyla bu bölümler yapılacak etkinliğe göre (konser, tiyatro, gösteri vb.) günübirlik ve prefabrik olarak tasarlanmalıdır.
 - Kent parklarında yer alan tuvaletlerde meydana gelmiş olan suç olayları incelendiğinde, özellikle ‘cinsel saldırı/taciz’, ‘çocuğun cinsel istismarı’, ‘hayasızca hareketler’, ‘intihara teşebbüs’, ‘intihar’, ‘kasten yaralama/öldürme’, ‘kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak’, ‘yağma(gasp)’ gibi suç olaylarının meydana geldiği tespit edilmiştir. Planlı temizlik faaliyetlerinin yanı sıra, herhangi bir suç olayının meydana gelmemesi amacıyla kent parklarında yer alan tuvaletler mutlaka kamu ya da özel işletmeler tarafından işletilmelidir. Ayrıca benzer nedenlerden dolayı, kent parklarında yer alan cami, mescit, abdesthane gibi birimler gün içerisinde düzenli olarak kontrol edilmeli, geceleri ise kapatılmalıdır.
 - Özellikle Yavuz Özcan Parkında yapılan ve özel işletmelerin (satış birimleri, çay bahçeleri vb.) kapatıldığı tadilatın sonra parkta meydana gelen olay sayısında ciddi artış olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, kent parklarında kontrollü alanların sağlanması amacıyla, halka açık ve ücretsiz olan kamusal kullanım alanlarından ve yeşil alanlardan mekânsal olarak büyük olmamak kaydıyla, yeşil alan / yapısal alan dengesini gözeterek kafe, büfe, restoran, çay bahçesi gibi işletmeler tesis edilmelidir.
 - Kent parklarında yer alan kafe, restoran, sergi salonu, fuar alanı, yönetim binası vb. gibi özel ya da kamusal birimlere yapılacak olan ürün, eşya vb. gibi sevkiyat işleri sadece belirlenen zaman dilimlerinde yapılmalı, diğer zamanlarda herhangi bir şekilde araç girişine müsaade edilmemelidir.
 - Kent parklarında aralarında anlaşmazlık çıkabilecek çekişmeli grupların (oda seçimleri, taraftar buluşmaları, siyasi parti stantları vb. gibi) etkinliklerine müsaade edilmemelidir.
 - Çalışma bulgularında ortaya çıkan ‘hayvanların tehlike yaratacak biçimde serbest bırakılması’ (özellikle köpeklerin) sonucu meydana gelebilecek olayların

önlenmesi amacıyla, kent parklarında evcil hayvanlar için bölümler varsa (örneğin köpek parkuru) sadece bu bölümlerde hayvanların serbest bırakılmasına müsaade edilmelidir.

Antalya'daki kent parklarında meydana gelen suçlar incelendiğinde, bazı suç olaylarının parklardaki tasarımlardan ve parkların bakım ve yönetim koşullarından kaynaklanmış olduğu tespit edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre kent parklarında meydana gelen suçları azaltma ya da önleme amacıyla yapılması gerekenler aşağıdaki gibidir:

- Kent parkları tasarlanırken yapısal tasarım, bitkisel tasarım, detay vb. gibi planlarla birlikte güvenlik planı da hazırlanmalıdır. Bu planlarda olası acil durumlarda özellikle ambulans ve itfaiye araçlarının müdahale güzergâhları, kameraların yerleri, acil durum butonlarının konumları, yangın alarm butonlarının konumları, aydınlatma ve buna bağlı olarak elektrik sistemlerinin bilgileri (ana sigorta, trafo vb.) yer almalıdır. Ayrıca bu planlara parklar özelinde acil durum eylem planı kriterleri eklenmelidir.
- Kent parklarının özellikle gece saatlerinde kullanımlarında ve suç olaylarının meydana gelmesinde etkili olan bileşenlerden biri aydınlatma elemanlarının verimliliği ve yeterliliğidir. Kent parklarında yapılacak aydınlatma tasarımlarında üçüncü boyutta yer alan yapısal ve bitkisel öğeler temelinde obje aydınlatma, yol aydınlatma, mekân aydınlatma, genel aydınlatma vb. gibi özellikler birlikte düşünülerek karanlık yer kalmayacak şekilde güncel standartlara göre aydınlatma planları hazırlanmalı ve parkların yönetim birimlerine de mutlaka kontrol panelleri yerleştirilmelidir.
- Kent parklarının kurumsal ya da özel yönetimleri olmasının yanı sıra sosyal yönetimlerinin de olması önemlidir. Kent parklarının sosyal medya hesapları olmalı ve belediyelerin ilgili birimleri (park ve bahçeler müdürlükleri, zabıta müdürlükleri, kültür müdürlükleri vb.) ve emniyet birimleri tarafından yönetilmelidir. Kent parklarında uyulması gereken kurallar, parklardaki olanaklar, düzenlenen etkinlikler vb. gibi bilgiler sosyal medya platformlarına eklenmelidir.
- Günümüzde tüm alanlarda olduğu gibi kent parklarında da tasarım yapılırken birçok standartlara uyulması gerekmektedir. Fakat bu standartlar çeşitli geliştirmelerle sürekli olarak değişmektedir. Dolayısıyla 10 yıl ve daha öncesinde uygulanmış kent parkları ilgili belediyeler tarafından güncel standartlara göre yeniden değerlendirilerek revize edilmeli ve 5 yıllık periyotlarda da güncel standartlara göre tekrar kontrol edilmelidir.
- Araştırmada ortaya çıkan çarpıcı sonuçlardan biri kent parklarında meydana gelen bazı olayların (kaza sonucu yaralanma, akıma kapılma vb. gibi) kent parklarında bulunan yapısal elemanlardan kaynaklandığıdır. Dolayısıyla özellikle kazalardan meydana gelen olayların bitkisel elemanlardan çok yapısal elemanlardan kaynaklandığı görülmüştür. Bu nedenle, sorumlu belediyeler tarafından kent parklarında bitkisel bakımın yanı sıra yapısal elemanların bakımlarının da yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla kent parkları için yapılan dönemsel bitkisel bakımların yanı sıra, haftalık, aylık ve yıllık olarak yapısal elemanlara da bakım yapılmalı ve kontrol sağlanmalıdır. Yapısal bakım planlarında, başta çocuk oyun alanlarında bulunan elemanlar (salıncak

emniyet zinciri gibi) olmak üzere, spor sahalarında bulunan elemanlar (basketbol potası, kale direği vb.), su öğeleri (akım kaçağı kontrolü, su kalitesi kontrolü vb.), elektrik ve aydınlatma elemanları (çalışıp çalışmama durumu, trafo kapakları vb.) ve parktaki diğer olanaklara bağlı bulunan elemanlar için kontrol listesi yer almalıdır. Ayrıca parklarda yapılacak olan her türlü yapısal ya da bitkisel bakım esnasında olası kazaları (çim biçme makinesinin taş fırlatması gibi) engellemek için, bakım yapılan bölümler kontrol şeritleriyle halkın kullanımına kapatılmalıdır.

- Literatürde yer alan bilgilere göre vandalizme uğramış alanların yarattığı güvensizlik hissi kadar bakımsız/terkedilmiş izlenimi yaratan alanlarda güvensizlik hissi yaratmaktadır. Dolayısıyla kent parklarında bulunan zarar görmüş, kırılmış, eskimiş ya da herhangi bir şekilde tahribata uğramış tüm bitkisel ve yapısal materyaller alandan uzaklaştırılmalı ya da ivedilikle bakım-onarımları yapılmalıdır.
- Evsiz, dilenci vb. gibi sosyal profili düşük bireyler tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ne yazık ki toplumsal bir sorundur. Dolayısıyla tüm kamusal alanlardan yararlandıkları kadar kent parklarından da yararlanmakta özgürdürler. Fakat özellikle evsiz bireyler kent parklarını konaklama amacıyla da kullanabilmektedir. Bu esnada da kent parklarında bulunan bitkisel ve yapısal bazı elemanları ısınma amacıyla kullanmaktadır. Dolayısıyla kent parklarında bulunan özellikle bank, masa, çöp kutusu, aydınlatma direkleri vb. gibi donatı elemanlarının kolay sökülemeyen parçalardan oluşmasına ve mümkün olduğunca yanıcı olmayan materyallerle tasarlanmasına özen gösterilmelidir.
- Özellikle çocukların parklardan kontrolsüzce çıkışlarını (oyun oynarken kaçma, parktan dışarı giden bir topu alma vb.) kısıtlamak/engellemek için, görsel erişimi engellemeyen nitelikte yapısal ya da bitkisel materyal/ler kullanılarak park çevresinde bir bariyer oluşturulmalıdır.
- Kent parklarında yer alan kafe, restoran, çay bahçesi vb. gibi özel işletmelerin nitelikleri ve nicelikleri kadar sosyal profilleri de önemlidir (Örneğin: çeşitli oyunlarla kumar oynanması ya da bağımlılık yaratan/uyarıcı madde kullanımı/satışı gibi). Bu alanların sosyal profilleri ilgili belediye ve emniyet birimleri tarafından koordineli olarak kontrol edilmeli ve tespit edilen olumsuz durumlarda bu işletmeler kapatılması sağlanmalıdır.
- Tüm veriler değerlendirildiğinde kent parklarında bitkisel tasarımda:
 - o Mümkün olduğunca genel görüş olanaklarını kısıtlayıcı bitkisel tasarımlardan kaçınılmalı: Yetişkin insan boyu (ortalama 170-180 cm arası) düşünülerek göz ve diz hizasında görsel kısıtlama yaratmayan, taçlanma ve gövde yapısı uygun ağaçlar tercih edilmeli,
 - o Mümkün olduğunca genel görünüş olanaklarını kısıtlayıcı tasarımlardan kaçınılmalı: parkın içerisinde ve etkileşimli bölümlerde (yollar, çevredeki binalar gibi) bireylerin parktaki diğer bireyler tarafından görünür olmalarını sağlamakla birlikte özellikle çevreden ve çevredeki binalardan da görünürlüğünü sağlamak için yer yer açıklıklar bırakılmalıdır (özellikle yol ağaçlandırmasında ya da parkların sınırları boyunca uzanan ağaç sıralarında gibi),
 - o Mümkün olduğunca az miktarda ve soliter olarak bununla birlikte saklanma/gizlenme olanağı yaratmayan çalı türleri kullanılmalı: arkasında herhangi birinin saklanmasına olanak tanımayan boyda ve

formda, saklanan herhangi biri olmasa bile arkasından geçen bireyi gösterecek şekilde ince tekstürlü, geçirgen nitelikte ya da budamayla seyreltilebilecek şekilde çalı kullanımına özen gösterilmelidir. Gruplar halinde kullanılacak çalı türlerinin mekânsal pozisyonlarına bağlı olarak orta, arka vb. gibi bölümlerinde yeni mekânlar yaratmayacak şekilde yerleştirilmelerine özen gösterilmelidir.

- Bitkisel tasarım yapılırken tasarım kaygılarının yanı sıra güvenlik gerekçesiyle yetişkin haldeki formları dikkate alınmalı ve bakım koşulları iyi planlanmalıdır: Kent parklarının erişilebilirliği az olan bölümlerinde yoğun bakım gerektiren bitkiler kullanılmamalıdır. Dönemsel bitkisel bakım planları hazırlanmalı ve bitkilerin kapalılık, görüş kısıtlılığı vb. gibi güvenlik algısını düşürmesi ya da gizli/kuytu alanlar oluşturması gibi olumsuzlukların önüne geçmek için özenle bu planlara uyulmalıdır. Ayrıca, aydınlatma elemanları, kamera sistemleri, panik butonları gibi parkın güvenlikle ilgili donatıları bitkisel tasarımla birlikte düşünülmelidir.
- Bitkisel tasarımlar olası acil durumlar ya da herhangi bir birey için potansiyel tehdit durumunda potansiyel kaçış olanağı sağlamalıdır (Örneğin: bir sokak hayvanının herhangi birini kovalaması ya da aralarında bir anlaşmazlık olan iki kişinin birbirini kovalaması gibi)
- Özellikle yüzölçümü açısından büyük olan parklarda meydana gelebilecek yangınların yayılmasını önlemek için yer yer tampon bölgeler bırakılmalıdır.

Antalya'daki suç olaylarının en çok meydana geldiği parklarda gerçekleştirilen bu çalışmada, parkları kullanan bireylerle yapılan anketlerde ortaya çıkan bulgular, kent parklarında güvenlik algısının nelere bağlı olduğunu belirlemek ve gelecekte yapılması planlanan kent parklarında güvenlik algısını artırıcı olarak dikkat edilmesi gerekenleri belirlemek adına oldukça önemlidir. Anket çalışmasında elde edilen veriler sonucunda, güvenlik algısında doğrudan etkili olan ve/veya istatistiki olarak anlamlı farklılık gösteren kişisel bileşenler 'parklarda önceden herhangi bir olaya şahit olma', 'çocukluk yılları', 'cinsiyet', 'yaş'; fiziksel bileşenler 'aydınlatma', 'diğer insanların profili, 'polis/güvenlik destek durumu' ve sosyal bileşenler 'bulunulan parkta olaya şahit olma', 'bulunulan park hakkında söylenti duyma' ve 'parkı suça elverişli bulma' şeklindedir. Bu açılardan değerlendirildiğinde kişisel faktörler arasında sabit olmayan/değişebilen tek faktörün bireylerin yaş özelliği olduğudur. Yaş arttıkça bireylerin güvenlik algıları zayıflamakta bir başka ifadeyle korku düzeyleri artmaktadır. Dolayısıyla her bireyin bir gün yaşlanacağı düşünüldüğünde, tüm yaş gruplarına hitap etme gerekliliğinin yanı sıra özellikle güvenlik algısı bakımından kent parkları yaşlı dostu parklar olmalıdır. Örneğin: yaşlanan bireylerde meydana gelen hareket kabiliyetindeki azalış düşünüldüğünde, parkların engelli bireyler için erişilebilir olmalarının yanı sıra güvenlik açısından düşme, çarpma vb. gibi kazaların önüne geçmek adına yaşlılar için de konfor sağlayan (daha az basamak kullanmak gibi) mekânlar olmaları gerekmektedir. Bir başka örnek vermek gerekirse, yaşlandıkça duyu organlarında meydana gelen zayıflıklar/hastalıklar (görme yetisinin azalması ya da işitme kaybı gibi) düşünüldüğünde özellikle parklardaki tehlikeleri bildiren bilgilendirme levhalarının yaşlılar için daha erişilebilir-anlaşılabilir (daha okunabilir puntolar gibi) ve parkların genel anlamda daha aydınlık olması gerekmektedir.

Ankette elde edilen verilere göre sosyal faktörler incelendiğinde, bireylerin kent parklarında güvenlik algısını etkileyen etmenlerin ‘bulunulan parkta olaya şahit olma’, ‘bulunulan park hakkında söylenti duyma’ ve ‘parkı suç olayları için elverişli bulma’ özelliklerine göre istatistiki olarak anlamlı farklılaşma gösterdiği tespit edilmiştir. İlgili özelliklere göre katılımcıların % 18,96’sı bulundukları parkta daha önceden bir olaya şahit olmuş, % 22,6’sı bulundukları park hakkında bir söylenti duymuş, % 50,65i kent parklarını suç olayları için elverişli bulmuş bireylerdir. Katılımcıların bu konudaki olumsuz bulgularına rağmen, kent parklarını halen kullanıyor olmaları olumlu olsa da sonuçta güvenlik algılarını düşürücü bir faktördür. Dolayısıyla kent parklarında meydana gelen suç olaylarının söylenti halinde yayılmasını engellemek için güvenlik birimlerinin anında olaylara müdahale etmeleri gereklidir. Bu nedenle parklarda meydana gelen olaylar emniyet birimlerince öncelikli olarak ele alınmalı ve parklar öncelikli alanlar sınıfında değerlendirilmelidir. Parkların suça elverişli bulunma ve ne tür suçlara elverişli bulundukları emniyet ve belediye birimleri tarafından düzenli olarak kamuoyu araştırması şeklinde araştırılmalıdır.

Çalışmada elde edilen ve üzerinde çalışılması gereken en önemli bulgulardan biri park sayısının artması ile suç sayısının da artması arasındaki doğrusal ilişkidir. Çalışmada tespit edilen, nüfus artışıyla birlikte suç sayısının artması ilişkisi beklenen ya da olası bir durum olmakla beraber söz konusu durum park sayısının artması nedeniyle ilişkili olmayıp, park sayısı artarken park tasarımlarında güvenlik konusunun yeterince ele alınmadığını göstermektedir. Bu noktadan bakıldığında, parkların sayısından çok parkların nitelikleri üzerinde yoğunlaşmak gerekmektedir. Dolayısıyla, karar vericiler, tasarımcılar, uygulayıcılar ve diğer paydaşlar tarafından yapılması gerekenler ise şöyle özetlenebilir:

- Peyzaj mimarlığı eğitimindeki lisans ve lisansüstü derslerde güvenlik konusu hem nesnel hem de öznel yönlerden ele alınarak yeni dersler oluşturulmalı ya da ders içerikleri güncellenmeli,
- Peyzaj Mimarları Odası ve peyzaj mimarlığı ile ilgili çeşitli akademik kurullar, sivil toplum kuruluşları vb. gibi kuruluşlar tarafından güvenlik konusu hem akademiye hem de sektörde gündeme getirilmeli,
- Tüm kentsel açık ve yeşil alanlarda peyzaj mimarlığı alanında yapılacak projelerde ve düzenlenen yarışmalarda, güvenlik konusu hem güvenlik standartları hem de algısal güvenlik anlamında ele alınmalı (örneğin; aydınlatma projesi, acil durum planları, erişilebilirlik paftası vb. gibi),
- Özellikle parklarda güvenlik konusu özelinde, akademik kurumlar, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve güvenlik güçleri arasında işbirlikleri yapılarak çeşitli kurullar oluşturulmalı,
- Özellikle parkların yapımı ve yönetiminden sorumlu olan kurum ve kuruluşlarla güvenliğinden sorumlu olan kurum ve kuruluşlar tarafından park kullanıcılarını güvenlik konusunda endişelendirmeden bilinçlendirecek faaliyetler yapılmalıdır.

Yapılan bu çalışmada, Antalya’daki kent parklarında meydana gelen suç olayları tespit edilmiş, kent parkları uzman ve kullanıcı görüşleri doğrultusunda güvenlik algısı bağlamında değerlendirilmiş ve elde edilen verilerle çeşitli çözüm önerileri ortaya konmuştur. Doğal ve kültürel özellikleri açısından büyük öneme sahip olan Antalya kentinde, kentsel açık ve yeşil alanların güvenliği kent imajı açısından hem kent kullanıcıları için hem de kenti ziyaret eden yerli ve yabancı turistler için oldukça

önemlidir. Kentsel açık ve yeşil alanlarda güvende hissetmek, hayatın tüm alanlarında olduğu gibi, hem bireyler hem de toplumlar için çok önemli bir ihtiyaçtır. Suç ise bireysel, toplumsal ve hatta uluslararası boyutları olan mümkün olduğunca azaltılması/önlenmesi gereken bir olgudur. Dolayısıyla en alt ölçekten en üst ölçeğe kadar kentsel açık ve yeşil alanlarda güvenlik konusu, ilgili meslek disiplinleri, tasarımcılar, karar verme mekanizmaları, güvenlik güçleri ve uygulayıcılar arasında işbirliği çerçevesinde sürekli olarak ele alınmalı ve elde edilen güncel verilerle güvenlik algısını arttırmaya yönelik çalışmalar devam etmelidir.

7. KAYNAKLAR

- Abdullah, A., Abd Razak, N., Salleh, M. N. M. and Sakip, S. R. M. 2012. Validating crime prevention through environmental design using structural equation model. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 36: 591-601.
- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2014. TÜİK
- Ahmad, H., Maulan, B. S., Mariapan, M. and Habib, S., 2011. 'Users' preferences of usability and sustainability of old urban park in Tabriz, İran. *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 5(11): 1899-1905.
- Akyazıcı, H. 2017. Kentsel kıyıların tasarımında güvenlik kavramının etkileri. Yüksek Lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, 86 s.
- Albayrak, B. 2006. Çorum kenti mevcut alan kullanım kararları ve açık-yeşil alan verilerinin değerlendirilmesi üzerinde bir araştırma. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 116 s.
- Anonim, 1985. Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği.
- Anonymus, 2007. Crime Prevention through Environmental Design: Guidelines for Queensland. ISBN 978-0-9579910-1-9, The State of Queensland 2007.
- Ataç, E. 2008. Kent, güvenlik ve güvenli kent planlaması; Bursa örneği. Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 215 s.
- Beaulieu, M., Dube, M., Bergeron, C. and Cousineau, M.M. 2007. Are elderly men worried about crime? *Journal of Ageing Studies*, 21: 336-346.
- Bell, S. 1999. Landscape: Pattern, Perception and Process. Taylor&Francis, USA and Canada, 334p.
- Bell, S., Thompson, C. W. and Travlou, P. 2003. Contested views of freedom and control: children, teenagers and urban fringe woodlands in Central Scotland. *Urban Forestry & Urban Greening*, 2(2): 87-100.
- Berleant, A. 1992. The Aesthetics of Environment. Temple University Press, Philadelphia, USA, 256 p.
- Beveridge, C. E. 1998. Frederick Law Olmsted: Designing the American Landscape, New York, Universe Pub, 240 p.
- Bixler, R.D. and Floyd, M.F., 1997. Nature is scary, disgusting and uncomfortable. *Environment and Behavior*, 29: 443-467.
- Boztoprak, A. Suç korkusu: Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir inceleme. Yüksek Lisans tezi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Karaman, 133 s.
- Bowler, D.E., Buyung-Ali, L.M., Knight, T.M. and Pullin, A.S., 2010. A systematic review of evidence for the added benefits to health of exposure to natural environments. *Bmc Public Health*, 10, 456
- Burgess, J., Harrison, C.M. and Limb, M. 1988. People, parks and the urban green: a study of popular meanings and values for open spaces in the city. *Urban Studies*, 25: 455-473.

- Chiesura, A. 2004. The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape and Urban Planning*, 68(2004): 129-138.
- Chivite-Matthews, N. and Maggs, P. 2002. Crime, policing and justice: the experience of older people. findings from the british crime survey. Information and Publications Group London, SW1H 9AT, United Kingdom.
- Clemente, F. and Kleiman, M. B. 1977. Fear of crime in the United States: A multivariate analysis. *Social forces*, 56(2): 519-531.
- Coley, R., Kuo, F. and Sullivan, W. 1997. Where does community grow? The social context created by nature in urban public housing. *Environment and Behaviour*, 29: 468-494.
- Crank, J., Giacomazzi, A. and Heck, Cary. 2003. Fear of crime in a nonurban setting. *Journal of Criminal Justice*, 31(3): 249-263.
- Çakır, K. H. ve Özenç, A. 2005. Kentsel Dış Mekânlarda Kullanılan Aydınlatma Elemanlarının İrdelenmesi: Edirne Örneği. III. Ulusal Aydınlatma Sempozyumu Bildiriler Kitabı, ss. 45-52, Ankara.
- Çetin, D. 2010. A Study of fear of crime in two distincts of Ankara. PhD Thesis. Middle East Technical University, 184 p.
- Deniz, D. 2007. Tasarım yoluyla güvenli kent mekanları yaratılması: çevresel tasarımın suçun önlenmesi prensiplerinin etkinliğinin Konak Meydanı tasarımı örneğinde ölçülmesi. Doktora Tezi, İzmir Institute of Technology, İzmir, 182s.
- DMİGM 2012. Antalya ili iklim verileri. <https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?k=A&m=ANTALYA>
- Doeksen, H. 1997. Reducing crime and the fear of crime by reclaiming New Zealand's suburban street. *Landscape and Urban Planning*, 39: 243-252.
- Dolu O., Uludağ Ş. ve Doğutaş C. 2010. Suç korkusu: nedenleri, sonuçları ve güvenlik politikaları ilişkisi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(01): 57-81.
- Erdoğan, A. 2007. Suçun mekan ve zamanda incelenmesi: Etlik karakol bölgesi örneğiyle kent planlama ve polisliği için uygun karşı stratejiler. Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, 294s.
- Etli, B., 2002. Edirne ili merkez ilçe yeşil alan sisteminin peyzaj mimarlığı ilkeleri yönünden irdelenmesi. *Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, B serisi, Cilt 3, No 1, 47-59.
- Ferraro, K. F. 1995. Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk. Suny Press, 185s.
- Ferraro, K. F. 1996. Women's fear of victimization: shadow of sexual assault? *Social Forces*, Volume 75, Issue 2: 667-690.
- Fisher, B.S. and Nasar, J.L. 1992. Fear of crime in relation to three exterior site features: prospect, refuge and escape. *Environment and Behaviour*, 24: 35-65.
- Gault, G. J., Predictor variables of public perceptions and preferences for landscape planning and management. Master of Science, The University of Arizona, ABD, 92p.

- Gençöz, T. 1998. Korku: sebepleri, sonuçları ve başatme yolları. *Kriz dergisi*, 6(2): 9-16.
- George, R. 2010. Visitor perceptions of crime-safety and attitudes towards risk: The case of Table Mountain National Park , Cape Town. *Tourism Management*, 31: 806-815.
- Giritlioğlu, C. 1991. Şehirselsel Mekân Öğeleri ve Tasarımı I. İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul, 177 s.
- Glaser, M., 1994. Security V. park and recreation service delivery: reduced effectiveness of public investment. *Journal of Urban Affairs*, Volume 16, Issue 4: 359-369.
- Green, G., Gilbertson, J. M. and Grimsley, M. F. J. 2002. Fear of crime and health in residential tower blocks: a case study in Liverpool UK. *European Journal of Public Health*, 12: 10-15.
- Greene, M. and Grene, R. 2003. Urban Safety in Residential Areas.4th International Spaces Syntax Symposium London, 52-1/52-8, Pontificia Universidad Catolica de Chile, Chile.
- Güçlü, T. 2008. Toplum odaklı polislik ekseninde Türk polisinin BM Kosova misyonuna katkıları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi, Ankara, Turkey.
- Gül, A. ve Küçük, V. 2001. Kentsel açık-yeşil alanlar ve Isparta kenti örneğinde irdelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 2: 27-48.
- Harrison, R. A., Gemmell, I. and Heller, R. F. 2007. The population effect of crime and neighbourhood on physical activity: an analysis of 15 461 adults. *J Epidemiol Community Health*, 61(1): 34-39.
- Hartig, T., Mang, M. and Evans, G.W. 1991. Restorative effects of natural environment experience. *Environment and Behaviour*, 23: 3-26.
- Hartig, T., Evans, G., Jamner, L., Davis, D. and Garling, T., 2003. Tracking restoration in natural and urban field settings. *Journal of Environmental Psychology* 23, 109-123.
- Hatipoğlu, H. B. 2004. Kentsel suçun sosyo-mekansal boyutları: Ankara örneği. Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, 191s.
- Henderson, K. A. and Bialeschki, M. D. 1993. Fear as a constraint to active lifestyles for females. *The Journal of Physical Education, Recreation, & Dance*, 64 (1): 44-47.
- Hepcan, Ş., Kaplan, A., Küçükerbaş, E. ve Özkan, B. 2001. A Research on the qualitative assessment of urban outdoor spaces in the case of Kemalpaşa, İzmir. *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 38(2-3): 143-150.
- Irvine, K.N., Fuller, R.A., Devine-Wright, P., Tratalos, J., Payne, S.R., Warren, P.H., Lomas, K.J. and Gaston, K.J. 2010. Ecological and psychological value of urban green space. In: M. Jenks C. Jones (Eds.), *Dimensions of the Sustainable City II*. Springer, New York, pp. 215-239.

- Jansson, M., Fors, H., Lindgren, T. and Wistrom, B. 2013. Perceived personal safety in relation to urban woodland vegetation – a review. *Urban Forestry and Urban Greening*, 12: 127-133.
- Jim, C.Y. and Shan, X. 2013. Socioeconomic effect on perception of urban green spaces in Guangzhou, China. *Cities*, 31: 123-131.
- Jorgensen, A. and Anthopoulou, A., 2007. Enjoyment and fear in urban woodlands - does age make a difference. *Urban Forestry and Urban Greening*, Volume 6, Issue 4: 267-278.
- Jorgensen, A., Hitchmough, J. and Calvert, T. 2002. Woodland spaces and edges: their impact on perception of safety and preference. *Landscape and Urban Planning*, 60: 135-150.
- Jorgensen, A., Hitchmough, J. and Dunnett, N. 2007. Woodland as a setting for housing-appreciation and fear and the contribution to residential satisfaction and place identity in Warrington New Town, UK. *Landscape and Urban Planning*, 79(3-4): 273-287.
- Jorgensen, L.J., Ellis, G.D. and Ruddell, E. 2012. Fear perceptions in public parks: interactions of environmental concealment, the presence of people recreating, and gender. *Environment and Behavior*, XX(X): 1-18.
- Kahn, P. H. 1999. The Human Relationship with Nature: Development and Culture. MIT Press, Cambridge, MA, 295p.
- Kaplan, R. 2001. The nature of the view from home: psychological benefits. *Environment and Behavior*, 33 (4): 507–542.
- Kaplan, R., Kaplan S. and Ryan R.L. 1998. With People in Mind. Island Press, USA, 239 p.
- Kaplan, R. and Kaplan, S. 1989. The Experience of Nature, A Psychological Perspective. Cambridge University press, Cambridge, 340p.
- Kaya, B. ve Kubat, A. S. 2007. Space And Fear of Crime Relation in Urban Green Areas Case Study: Maçka Demokrasi Park. 6th International Space Syntax Symposium, 118-118-6, İstanbul.
- Keleş, R. 1998. Kentbilim Terimleri Sözlüğü. İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 224 ss.
- Koca, T. 2019. Güvenliğin sağlanmasında kentsel tasarım ölçütlerinin araştırılması. Yüksek Lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, 97 s.
- Korkut, A. B., Şişman, E. E. ve Özyavuz, M. 2010. Peyzaj Mimarlığı. Verda Yayıncılık ve Danışmanlık, Kayseri, 419 ss.
- Koskela, H. 1997. Bold walk and breakings: women's spatial confidence versus fear of violence. *Gender, Place and Culture*, 4: 301-321.
- Koskela, H. and Pain, R. 2000. Revisiting fear and place: women's fear of attack and the built environment. *Geoforum*, 31: 269-280
- Köklü, E. 2016. Kent merkezlerinde suç korkusunun incelenmesi: Beşiktaş örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 141s.

- Kuo, F.E., Bacaicoa, M. and Sullivan, W. 1998. Transforming inner-city landscapes: trees, sense of safety, and preferences. *Environment and Behaviour*, (January 1998): 28-59.
- Lynch, G. and Atkins, S. 1988. The influence of personal security fears on women's travel patterns. *Transportation*, 15: 257-277.
- Lynch, K. 1960. *The Image of the City*. Massachusetts Institute of Technology Cambridge, Massachusetts and London, England, 208p.
- Maas, J., Spreeuwenberg, P., Winsum-Westra, M.V., Verheij, R.A., De Vries, S. and Groenewegen, P.P. 2009. Is green space in the living environment associated with people's feelings of social safety? *Environment and Planning A*, (41): 1763-1777.
- Madge, C. 1997. Public parks and the geography of fear. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 88(3):237-250.
- Major, W. F. 2008. Is safety a concern for women runners? *River Academic Journal*, 4(2): 1-7.
- Makinde, O. O. 2015. Influences of socio-cultural experiences on residents' satisfaction in Ikorodu low-cost housing estate, Lagos State. *Environ Den Sustain*, 17: 173-198.
- Manavoğlu, E. 2013. Antalya kenti yeşil alanlarının çok ölçütlü analizi ve planlama stratejilerinin geliştirilmesi. Doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 305 s.
- Manavoğlu, E. ve Ortaçesme, V. 2007. Konyaaltı kentsel alanında bir yeşil alan sistem önerisi geliştirilmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 20(2): 261-271.
- Maruthaveeran, S. and Van Den Bosch, C.C.K. 2014. A socio-ecological exploration of fear of crime in urban green spaces – A systematic review. *Urban Forestry and Urban Greening*, 13: 1-18.
- Maslow, A. H. 1954. *Motivation and Personality*. Harper and Row, Publisher, Inc, New York, 369p.
- Milligan, C. and Bingley, A. 2007. Restorative places or scary spaces? The impact of woodland on the mental well-being of young adults. *Health And Places*, 13: 799-811.
- Müderrişoğlu H. ve Demir, Z. 2004. The relationship between perceived beauty and safety in urban recreation parks. *Journal of Applied Sciences*. 4(1): 72-77.
- Müderrişoğlu, H. ve Gültekin, P. G. 2015. Understanding the children's perception and preferences on nature-based outdoor landscape. *Indoor and Built Environment*, Vol 24(3): 340-354.
- Müftüoğlu, V. 2008. Kentsel açık-yeşil alan karar ve uygulamalarının imar mevzuatı kapsamında Ankara kenti örneğinde irdelenmesi. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 166 s.
- Nasar, J. L. and Jones, KYM. M. 1997. Landscapes of fear and stress. *Environment and Behaviour*, Vol 29, No 3: 291-323.

- Nasar, J. and L., Fisher, B. 1993. Hot spots' of fear and crime: A multi-method investigation. *Journal of Environmental Psychology*, 13: 187-206.
- Nasar, J. L., Fisher. B. and Grannis. M. 1993. Proximate cues to fear of crime. *Landscape and Urban Planning*, 26: 161-178.
- Oloumi, S., Mahdavinejad, M. and Namvarrad, A. 2011. Evaluation of outdoor environment from the viewpoint of children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 35: 431-439.
- Önder, S. ve Polat, A. T. 2012. Kentsel açık-yeşil alanların kent yaşamındaki yeri ve önemi. Kentsel Peyzaj Alanlarının Oluşumu ve Bakım Esasları semineri (19 Mayıs 2012): 73-96, Konya.
- Özgüner, H. 2011. Cultural differences in attitudes towards urban parks and green spaces. *Landscape Research*, 36(5): 599-620.
- Özkır, A. 2007. Kent Parkları Yönetim Modelinin Geliştirilmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 176 s.
- Pain, R. H. 1997. Social geographies of women's fear of crime. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 22, pp. 231-244
- Pain, R. 2001. Gender, race, age and fear in the city. *Urban Studies*, vol 38: 899-913.
- Parsons, R. and Daniel, T.C. 2002. Good-looking: in defense of scenic landscape aesthetics. *Landscape and Urban Planning*, (60): 43-56.
- Perkins D. D., Wandersman A., Rich R. C. and Taylor R. B. 1993. The physical environment of street crime: Defensible space, territoriality and incivilities. *Journal of environmental psychology*, 13(1): 29-49.
- Peter, K., Elands, B. and Buijs, A. 2010. Social interactions in urban parks: stimulating social cohesion? *Urban Forestry and Urban Greening*, 9 (2010): 93-100.
- Petherick, N. 2000. Environmental design and fear: the prospect-refuge model and the University College of the Caribon Campus. *Western Geography*, 10/11(2000/01): 89-112.
- Polat, A. T. 2001. Kent Parkı Kavramı ve Konya Kenti için Bir Kent Parkı Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya, 68 s.
- Porteous, J.D. 1996. Environmental Aesthetics: Ideas, Politics and Planning. Routledge, London, 290 p.
- Raco, M. 2007. Securing sustainable communities citizenship, safety and sustainability in the new urban planning. *European Urban and Regional Studies*, 14(4): 305-320.
- Sakip, S. R. Md., Johari, N. and Salleg, M. N. M. 2012. The relationship between crime prevention through environmental design and fear of crime. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 68:628-636.
- Scarborough, B. K., Like-Haislip, T. Z., Novak, K. J., Lucas, W. L. and Alarid, L.F. 2010. Assessing the relationship between individual characteristics, neighborhood context, and fear of crime. *Journal of Criminal Justice*, Vol 38, Issue 4: 819-826.

- Sebba, R. 1991. The landscapes of childhood: The reflection of childhood's environment in adult memories and in children's attitudes. *Environment and Behavior*, 23: 395-422.
- Sheppard, S. R. J. 2004. Visual analysis of forest landscapes, *Forest Landscape*, Elsevier Ltd., (2004), 1- 11
- Sideris, A.L. and Eck, J.E. 2007. Crime prevention and active living. *American Journal of Health Promotion*, Vol 21, No 4: 380-389.
- Sideris, A. L., Bornstein, A., Fink, C., Samuels, L. and Gerami, S. 2009. How to Ease Women's Fear of Transportation Environments: Case Studies and Best Practices. MTI Report 09-01, Mineta Transportation Institute College of Business San José State University, 96p.
- Stamps, A. 2006. Literature review of prospect and refuge theory: the first 214 references, 10.13140/2.1.4642.6249.
- Stanko, E.A. 1995. Women, crime, and fear. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, Vol. 539(May, 1995): 46-58
- Sweeney, S. M. and Hagen, L. A. V. 2015. Middle school students' perceptions of safety: a mixed-methods study. *Journal of School Health*, Vol 85, No 10: 688-696.
- Syam, A., Reeves, D. and Khan, A. 2011. The effects of cultural dimension on people's perception about security on public transport. *Urban Transport*, XVII, 575-586.
- Şavklı, F. 2012. Antalya'daki kent parklarında su kullanımının estetik ve işlevsel açıdan değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 177s.
- Tameko, A. M., Donfouet, H. P. P. and Sikod, F. 2011. The economic valuation of improved urban parks: a case study of Warda Park. *Journal of Sustainable Development*, Vol 4(1):271-280.
- Thompson, C.W. 2002. Urban open space in the 21st century. *Landscape and Urban Planning*, 60(2002): 59-72.
- Türkiye İstatistik Kurumu 2013. [http:// http://www.tuik.gov.tr](http://www.tuik.gov.tr) [Son erişim tarihi: 11.03.2014]. (yaşam memnuiyet araştırması)
- Türk Dil Kurumu 2014. <https://www.tdk.gov.tr>.
- Türkiye İstatistik Kurumu 2014. <https://www.tdk.gov.tr>.
- Türkiye İstatistik Kurumu 2016. Antalya Nüfusu.[http:// http://www.tuik.gov.tr](http://www.tuik.gov.tr).
- Türkiye Dil Kurumu 2022. <https://www.tdk.gov.tr>.
- Ulrich, R. S. 1984. View through a window may influence recovery from surgery. *Science*, 224: 420-421.
- Valera, S. and Guardia, J. 2014. Perceived insecurity and fear of crime in a city with low-crime rates. *Journal of Environmental Psychology* (38): 195-205.
- Warr M. 1990. Dangerous situations: social context and fear of victimization. *Oxford Journals*, 68 (3): 891-907.

- Warr, M. 2000. Fear of crime in the United States: Avenues for research and policy. *Criminal justice*, 4(4): 451-489.
- Westraai M. V. W. and de Boer, T. A. 2004. (On)veilig in bos en natuur? Een verkenning van subjectieve en objectieve aspecten van sociale en fysieke veiligheid in bos- en natuurgebieden. Alterra-rapport 1060. Alterra-Wageningen, 101s
- Westover, T. N. 1985. Perceptions of crime and safety in three midwestern parks. *Professional Geographer*, 37(4):410-420.
- Wolch, J. R., Tatalovich, Z., Spruijt-Metz, D., Byrne, J., Jerrett, M., Chou, C-P., Weaver, S., Wang, L., Fulton, W. and Reynolds, K. 2010. Proximity and perceived safety as determinants of urban trail use: findings from a three-city study. *Environment and Planning A*, Vol 42: 57-79.
- Yang, Bo., Han LI, M. and LI, S. 2013. Design with nature for multifunctional landscapes: environmental benefits and social barriers in community development. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 10: 5433-5458.
- Yazdanfar, S. A. A. and Nazari N. 2015. Proposed physical-environmental factors influencing personal and social security in residential areas. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 201: 224-233.
- Yılmaz, S. 2008. Hayvanat Bahçesi sergi alanlarındaki genişlik etkisinin arttırılmasına yönelik algısal yanılsamalara dayalı bir tasarım yaklaşımı. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, 219s.
- Yorulmaz, E. 2017. Suç korkusunun kamusal alan üzerindeki etkisi: İTÜ Taşkışla örneği üzerinden incelenmesi. Yüksek Lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 127 s.
- Yücel, G. F., ve Yıldızcı, A. C., 2006. Kent Parkları ile İlgili Kalite Kriterlerinin Oluşturulması, *İTÜ Dergisi A, Mimarlık, Planlama, Tasarım*, Cilt 5, Sayı 2, Kısım 2, 222-232. Eylül 2006.

8. EKLER

EK-1 Kullanıcı Anket Formu

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
PARKLARDA GÜVENLİK ALGISININ ANTALYA KENTİ ÖRNEĞİNDE İNCELENMESİ
ve UYGUN TASARIM ÇÖZÜMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ
Doktora tezi Anket Çalışması

Bu anket Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde hazırlanmakta olan 'Parklarda Güvenlik Algısının Antalya Kenti Örneğinde İncelenmesi ve Uygun Tasarım Çözümlerinin Geliştirilmesi' isimli doktora tez çalışması kapsamında, Antalya'daki parkların güvenli olup olmadığı konusunda sizin düşünceleriniz ve fikirleriniz hakkında bilgi sahibi olabilmek için gönüllülük esasına dayalı olarak yapılmaktadır. Anketin yaklaşık 10 dakika sürmesi planlanmıştır. Anket isim, telefon, e-posta vb. kişisel iletişim bilgilerinizi içermemektedir. Katılımınız için Teşekkür Ederiz.

I. BÖLÜM: PARKLAR KULLANIM ALIŞKANLIKLARI

1. Parklara hangi sıklıkta gitmektesiniz? (Lütfen size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz)

☐ Her gün ☐ Haftada kere ☐ Aydakere ☐ Yılda kere

2. Parklara mevsimlere göre günün en sık hangi saatlerinde gidersiniz? Lütfen her bir mevsim için 1 seçenek işaretleyiniz.

9.1 İlkbahar	
1	06:00-08:00
2	08:01-10:00
3	10:01-12:00
4	12:01-14:00
5	14:01-16:00
6	16:01-18:00
7	18:01-20:00
8	20:01 ve sonrası

9.2 Yaz	
1	06:00-08:00
2	08:01-10:00
3	10:01-12:00
4	12:01-14:00
5	14:01-16:00
6	16:01-18:00
7	18:01-20:00
8	20:01 ve sonrası

9.3 Sonbahar	
1	06:00-08:00
2	08:01-10:00
3	10:01-12:00
4	12:01-14:00
5	14:01-16:00
6	16:01-18:00
7	18:01-20:00
8	20:01 ve sonrası

9.4 Kış	
1	06:00-08:00
2	08:01-10:00
3	10:01-12:00
4	12:01-14:00
5	14:01-16:00
6	16:01-18:00
7	18:01-20:00
8	20:01 ve sonrası

3. Parklara haftanın hangi zaman diliminde gitmektesiniz?

☐ Hafta içi ☐ Hafta sonu ☐ Hem hafta içi hem hafta sonu

4. Parklara gittiğinizde yaklaşık ne kadar vakit geçirirsiniz?

.....(dakika veya saat belirtiniz)

5. Size en fazla ne kadar uzaklıktaki parklara gidersiniz?

a) Yaya olarakmetre

b) Araçla.....metre

6. Parklara genellikle nasıl ulaşırsınız?

☐ Yaya olarak ☐ Bisikletle ☐ Motosikletle
☐ Toplu taşımayla ☐ Özel araçla ☐ Diğer (Yazınız).....

II. BÖLÜM: PARKLARIN GÜVENLİK ALGISI

7. Bulunduğunuz ilçedeki parkları güvenli buluyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim yok

8. Bulunduğunuz bölgedeki yeşil alan miktarını yeterli buluyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim yok

9. Hangi ilçedeki parklarda kendinizi daha güvende hissetmektesiniz?

☐ Aksu ☐ Döşemealtı ☐ Kepez ☐ Muratpaşa
☐ Konyaaltı ☐ Hepsisi ☐ Hiçbiri ☐ Fikrim yok

10. Parklar size göre hangi mevsimde daha güvenlidir? Nedenini kısaca belirtiniz.

☐ İlkbahar ☐ Yaz ☐ Sonbahar ☐ Kış ☐ Hepsisi ☐ Hiçbiri

(Nedeni:.....)

11. Parklar size göre günün hangi zaman diliminde daha güvenlidir?

☐ Gündüz saatlerinde/gün aydınlıkken (nedenini belirtiniz!.....)
☐ Gece saatlerinde / gün karanlıkken (nedenini belirtiniz!.....)

12. Bir parkta size en güvenli ve en güvensiz/tehlikeli yerler nerelerdir? (kutucuklara güvenli bulduğunuz alan için G, güvensiz bulduğunuz alan için T yazınız)

Spor alanları	Çocuk oyun alanları
Parktaki işletmeler (çay bahçesi, restoran vb).	Tuvaletler
Açık alanlar (çim alanlar, meydanlar vb.)	Su öğeleri/yüzeyleri
Alışveriş alanları	Fitness alanları (spor aletleri)
Evcil hayvan alanları	Otoparklar
Ağaçlık/çalılık alanlar	Diğer (belirtiniz.....)

(Lütfen güvensiz bulduklarınızı neden güvensiz bulduğunuzu belirtiniz:

.....

13. Aşağıdaki yargılara katılma durumunuzu lütfen belirtiniz.

Yargılar	Kesinlikle Katılmıyorum (-2)	Katılmıyorum (-1)	Kararsızım (0)	Katılıyorum (+1)	Kesinlikle Katılıyorum (+2)
Parklarda kendimi güvende hissedirim.					
Parkların bakımlı olması daha güvenli hissettiriyor.					
Parklarda güvenlik kamerası bulunması daha güvende hissettiriyor.					
Parklarda güvenlik görevlisi bulunması daha güvende hissettiriyor.					
Parklarda polis noktası bulunması daha güvende hissettiriyor.					
Parklarda duvar/çit vb. çevreleme elemanı olması daha güvende hissettiriyor.					
Parklarda yönlendirme işaretlerinin olması daha güvende hissettiriyor					
Bir parkta kendimi güvende hissetmem o parka gitmem için bir tercih sebebidir					
Güvenlik açısından parklara yalnız gitmeyi tercih etmiyorum					
Parklarda görünüş ve davranışları tedirgin edici insanların olması güvensiz hissettiriyor.					
Parkın boş olması güvensiz hissettiriyor.					
Parkın aydınlatma elemanlarının yetersiz olması akşam saatlerinde park kullanımını kısıtlıyor					
Parkta herhangi bir güvenlik problemi yaşamam durumunda o parka bir daha gitmem.					

14. Aşağıdakilerden hangisi parklarda kendinizi en fazla oranda güvensiz/endişeli/kaygılı hissetmenize neden olur? (lütfen gündüz saatleri ve gece saatleri için birer seçenek işaretleyiniz)

Gündüz saatleri	Gece saatleri
Güvenlik görevlisi olmaması	Güvenlik görevlisi olmaması
Kamera sistemi olmaması	Kamera sistemi olmaması
Aydınlatmanın yetersiz olması	Aydınlatmanın yetersiz olması
İşletme olmaması ya da işletmelerin kapalı olması	İşletme olmaması ya da işletmelerin kapalı olması
Başboş sokak hayvanlarının olması	Başboş sokak hayvanlarının olması
Parkın bakımsız olması	Parkın bakımsız olması
Vandalizme uğramış donatıların olması (kırılmış/tahrip edilmiş bank, aydınlatma elemanı vb. gibi öğelerin olması)	Vandalizme uğramış donatıların olması (kırılmış/tahrip edilmiş bank, aydınlatma elemanı vb. gibi öğelerin olması)
Parkın boş olması	Parkın boş olması
Evsiz/dilenci vb. varlığı	Evsiz/dilenci vb. varlığı
Madde kullanan insanların varlığı	Madde kullanan insanların varlığı
Görünüş ve davranışları tedirgin edici insanların varlığı	Görünüş ve davranışları tedirgin edici insanların varlığı
Alan hakkındaki söylentiler	Alan hakkındaki söylentiler
Parkın bakımsız olması	Parkın bakımsız olması
Çevrede bulunan çöpler	Çevrede bulunan çöpler
Yoğun ve görüşü engelleyen bitki örtüsü	Yoğun ve görüşü engelleyen bitki örtüsü
Daha önceden suç işlenmiş olması	Daha önceden suç işlenmiş olması
Diğer.....	Diğer.....

15. Size göre parklardaki size zarar verebileceğini düşündüğünüz/sizi tedirgin eden grup hangisidir? (sadece tek seçenek işaretleyiniz?)

Erkekler	Kadınlar
1 Hiçbiri	1 Hiçbiri
2 15-25 yaş	2 15-25 yaş
3 26-35 yaş	3 26-35 yaş
4 36-45 yaş	4 36-45 yaş
5 46-55 yaş	5 46-55 yaş
6 56-65 yaş	6 56-65 yaş
7 66 yaş ve üstü	7 66 yaş ve üstü

16. Sizce mevsimlere göre parkların en güvensiz olduğu zaman dilimi hangisidir.

9.1 İlkbahar	9.2 Yaz	9.3 Sonbahar	9.4 Kış
1 06:00-08:00	1 06:00-08:00	1 06:00-08:00	1 06:00-08:00
2 08:01-10:00	2 08:01-10:00	2 08:01-10:00	2 08:01-10:00
3 10:01-12:00	3 10:01-12:00	3 10:01-12:00	3 10:01-12:00
4 12:01-14:00	4 12:01-14:00	4 12:01-14:00	4 12:01-14:00
5 14:01-16:00	5 14:01-16:00	5 14:01-16:00	5 14:01-16:00
6 16:01-18:00	6 16:01-18:00	6 16:01-18:00	6 16:01-18:00
7 18:01-20:00	7 18:01-20:00	7 18:01-20:00	7 18:01-20:00
8 20:01 ve sonrası	8 20:01 ve sonrası	8 20:01 ve sonrası	8 20:01 ve sonrası

17. Parkta bir güvenlik problemi yaşamamız durumunda tek başınıza başa çıkabilecek/karşı koyabilecek gücü kendinizde buluyor musunuz?

- ☐ Evet (nedenini belirtiniz.....)
- ☐ Hayır (nedenini belirtiniz.....)

III. BÖLÜM: ÖNCEKİ DENEYİMLER

18. Parklarda her hangi bir asayiş bozucu(kavga, gasp, kapkaç vb.) olaya şahit oldunuz mu/tanıklık ettiniz mi? Lütfen yaklaşık olarak ay, saat ve hafta içi/hafta sonu bilgisini de yazınız.

- ☐ Evet (kısaca ne olduğunu belirtiniz.....zaman:)
- ☐ Hayır

19. Daha önceden parklarda her hangi bir suç olayına maruz kaldınız mı? Doğrudan başınıza bir şey geldi mi? Lütfen ay ve saat bilgisini de yazınız.

- ☐ Evet (kısaca ne olduğunu belirtiniz.....zaman:)
- ☐ Hayır

20. Parklarda başınıza gelmesinden en çok kaygı duyduğunuz olay hangisidir? (lütfen hepsini okuyunuz ve en çok korktuğunuz 3 olayı 1,2,3 şeklinde önemliden başlayarak yazınız.)

Açıktan hırsızlık (eşyamanın çalınması)	Arabamın çalınması
Bisiklet/Motosikletin çalınması	Arabamdan eşya çalınması
Cinsel Saldırıya/tacize uğrama	Kaza sonucu yaralanma
Çocuğumun Cinsel İstismarı	Kaza sonucu ölme
Dolandırılma	Tehdit edilme
Güvenimin Kötüye Kullanılması	Yağma (gasp) edilme
Silahla ateş eden şahısların varlığı	Yankesicilik yoluyla soyulma
Güvenlik görevlisi ya da polisle tartışan şahısların varlığı	Aile içi Şiddete maruz kalma
Hakaret edilmesi	Özel Hayatımın Gizliliğinin İhlal edilmesi
Hayâsızca Hareketlere şahit olmak	Bir başkasına ait hayvan tarafından ısırılma
İntihara Teşebbüse şahit olmak	Sokak hayvanları tarafından ısırılma
Kapkaç uğrama	Rahatsız edilme
Öldürülme	Hürriyetimden Yoksun Kalmak/rehin alınmak
Yaralanma	Uyuşturucu madde satanların/kullanıcıların varlığı
Böcek/yılan/akrep sokması	Herhangi bir eşyaya zarar verilmesi
Terör olayları	Diğer (belirtiniz.....)
Çocuğumun kaçırılması	

21. Çocukluk yıllarınızı daha çok nasıl bir alanda geçirdiniz?

- ☐ Kırsal alanlar (köy, kasaba gibi, kentsel olmayan, doğal dokunun hakim olduğu, müstakil/bahçeli evlerin yoğunlukta olduğu yerler)
- ☐ Kentsel Alanlar (şehir, büyükşehir gibi, kentsel dokunun, alışveriş/eğlence merkezlerinin yoğun olduğu, apartman ve toplu konutların yoğunlukta olduğu, yeşil alanların az miktarda bulunduğu alanlar)

IV. BÖLÜM: ATATÜRK KÜLTÜR PARKI'nın KULLANIMI ve GÜVENLİK ALGISI

22. 'Atatürk Kültür Parkı'nı tercih etme nedeniniz nedir? (kısaca yazınız)

.....

23. 'Atatürk Kültür Parkı'na hangi sıklıkta gelirsiniz? (Lütfen size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz)

- ☐ Her gün ☐ Haftada kere ☐ Ayda kere ☐ Yılda kere

24. 'Atatürk Kültür Parkı'na haftanın hangi zaman diliminde gelirsiniz?

- ☐ Hafta içi ☐ Hafta sonu ☐ Hem hafta içi hem hafta sonu

25. 'Atatürk Kültür Parkı'nın güvenlik durumuna 1 puan (çok güvensiz) – 10 puan (çok güvenli) aralığında puan veriniz.

.....

26. 'Atatürk Kültür Parkı'na geldiğinizde yaklaşık ne kadar vakit geçirirsiniz?

.....(dakika veya saat belirtiniz)

27. 'Atatürk Kültür Parkı'ndaki insanlarla daha önce bu parkta karşılaştınız mı? Yani genelde aynı insanları mı görmektesiniz?

- ☐ Evet
☐ Hayır

28. 'Atatürk Kültür Parkı'nı genel olarak güvenli buluyor musunuz?

- ☐ Evet (nedenini belirtiniz.....)
- ☐ Hayır (nedenini belirtiniz.....)

29. 'Atatürk Kültür Parkı'nda daha önceden herhangi bir asayiş bozucu, kaygı, korku ya da panik yaratıcı olaya şahit oldunuz mu? (Cevabınız hayır ise 31. Sorudan devam ediniz)

- ☐ Evet (kısaca olayı anlatınız.....)
- ☐ Hayır

30. 'Atatürk Kültür Parkı'nda şahit olduğunuz olay park kullanım alışkanlığınızı nasıl etkiledi?

.....

31. 'Atatürk Kültür Parkı' hakkında herhangi bir söylenti duydunuz mu? (ör: uyuşturucu satılması, sürekli kavga olması vb. gibi) (cevabınız hayır ise 33. Sorudan devam ediniz)

- ☐ Evet (kısaca anlatınız.....)
- ☐ Hayır

32. 'Atatürk Kültür Parkı' hakkında duymuş olduğunuz söylenti park kullanım alışkanlığınızı nasıl etkiledi?

.....

33. 'Atatürk Kültür Parkı' suç olayları için elverişli bir yer mi?

- ☐ Evet (nedenini belirtiniz.....)
- ☐ Hayır (nedenini belirtiniz.....)

34. 'Atatürk Kültür Parkı'nı aşağıdaki kriterlere göre 1(hayır-uygun değil-yetersiz) ve 10 (evet-uygun-yeterli) puan aralığında değerlendiriniz?

	Kriterler	Puan
1	Aydınlatma	
2	Donatı elemanları (bank, çöp kutusu vb.)	
3	Bitki örtüsü	
4	Donatıların Bakım	
5	Bitkilerin bakımı	
6	Görsel kontrol (görsel olarak alanı kontrol edebilme)	
7	Diğer insanların profili	
8	Sosyal destek durumu	
9	Polis/güvenlik destek durumu	

35. 'Atatürk Kültür Parkı'nın fotoğraftaki bölümlerine, güvenlik durumuna göre 1 puan(çok güvensiz) – 10 puan (çok güvenli) aralığında puan veriniz.

Parkan Bölümleri	Puan
1 Göletlerin olduğu bölüm	
2 Cam piramit ve çevresi	
3 Atatürk Kültür Merkezi ve Çevresi	
4 Çocuk Oyun Alanı ve çevresi	
5 Varyant bağlantı yolu ve seyir terasları	

V. BÖLÜM: SOSYO-EKONOMİK VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

36. Kaç yaşındasınız?

.....

37. Cinsiyetiniz ? ☐ Erkek ☐ Bayan

38. Nereslisiniz?

39. Medeni Durumunuz? ☐ Evli ☐ Bekar ☐ Boşanmış ☐ Dul

40. Eğitim Durumunuz?

1 Okur-yazar değil	5 Lise mezunu
2 Sadece okur-yazar	6 Meslek yüksekokulu mezunu (2 yıllık)
3 İlkokul mezunu	7 Üniversite mezunu (4 yıllık)
4 Ortaokul mezunu	8 Lisansüstü mezunu (Master-Doktora)

41. Lütfen çalışma durumu ve çalıştığınız yer seçeneklerinden size uygun olanları işaretleyiniz.

5.1 Çalışma Durumu
1 Çalışıyorum
2 Emekliyim
3 Ev hanımıyım
4 Öğrenciyim
5 Çalışmıyorum

5.2 Çalıştığınız /emekli olduğunuz yer
1 Özel Sektör
2 Resmi kurum
3 Kendi işyerim

42. Hanenizin aylık geliri ne kadardır? (evdeki tüm bireylerin toplam geliri ne kadardır)

.....

43. Evde kaç kişi yaşamaktasınız?

.....

44. Evde kimlerle yaşamaktasınız?

☐ Yalnız ☐ Ev arkadaşı ☐ Çekirdek aile ☐ Geniş aile ☐ Öğrenci yurdu

45. Hangi mahallede/ilçede oturuyorsunuz?

Aksu	Döşemealtı	Kepez	Konyaaltı	Muratpaşa

EK II. Uzman Değerlendirme Formu

Uzman Değerlendirme Formu

1. Bölüm: Göletlerin olduğu bölüm
2. Bölüm: Cam piramit ve çevresi
3. Bölüm: Atatürk Kültür Merkezi ve Çevresi
4. Bölüm: Çocuk Oyun Alanı ve çevresi
5. Bölüm: Varyant bağlantı yolu ve seyir terasları

Lütfen parkı ve parkın bölümlerini aşağıdaki kriterlere göre güvenlik algısı açısından 1 – 10 puan aralığında değerlendiriniz.

Kriterler	Parkın Bölümleri	Puanlar
Topografya (1 puan (düz, eğimsiz) – 10 puan (çok eğimli) arası puanlama)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Görsel kontrol (Bireyin parktan çevreyi <u>görebilmesi</u> , görsel erişim, görebilme)	1	Caddeden :.....
		Parkın diğer bölümlerinden:.... Etraftaki binalardan:.....
	2	Caddeden :.....
		Parkın diğer bölümlerinden:.... Etraftaki binalardan:.....
	3	Caddeden :.....
		Parkın diğer bölümlerinden:.... Etraftaki binalardan:.....
	4	Caddeden :.....
		Parkın diğer bölümlerinden:.... Etraftaki binalardan:.....
	5	Caddeden :.....
		Parkın diğer bölümlerinden:.... Etraftaki binalardan:.....

Görsel Kontrol (Bireyin görünürlüğü, görülebilme, çevreden görünürlük, görsel erişilebilme)		Caddeden :.....
	1	Parkın diğer bölümlerinden:....
		Etraftaki binalardan:.....
		Caddeden :.....
	2	Parkın diğer bölümlerinden:....
		Etraftaki binalardan:.....
		Caddeden :.....
	3	Parkın diğer bölümlerinden:....
		Etraftaki binalardan:.....
		Caddeden :.....
	4	Parkın diğer bölümlerinden:....
		Etraftaki binalardan:.....
		Caddeden :.....
	5	Parkın diğer bölümlerinden:....
		Etraftaki binalardan:.....
Donatı elemanlarının yeterliliği (bank, çöp kutusu vb.)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Donatıların bakımı (bank, çöp kutusu vb. gibi)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Genel bakım özellikleri (yapısal) (döşeme, binalar vb. gibi yapısal malzemeler)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Genel bakım özellikleri (bitkisel) (Bitkilerin bakım özellikleri)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Aydınlatma elemanları yeterliliği (yol aydınlatması, mekan aydınlatması, yüksek aydınlatma vb. gibi)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Yapısal tasarım puanı (malzeme seçimi/kalitesi, işçilik, dönem vb. gibi)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Bitkisel tasarım puanı (estetik açıdan)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Bitki örtüsü yoğunluğu (1 puan=az yoğun ve 10 puan=çok yoğun aralığında)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Genel bitki örtüsü karakteri (1 puan uygun değil – 10 puan uygun aralığında) (güvenlik açısından: kapalılık, form, doku vb. gibi açılardan)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	

Suç olaylarına elverişlilik durumu (1 puan elverişsiz – 10 puan elverişli) (kuytu/tenha alanların varlığı, erişimi zor alanların varlığı.. gibi)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
İşletme güvenlik algısı (1 puan çok güvensiz – 10 puan çok güvenli aralığında puanlama)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Peyzaj tasarımı (yapısal ve bitkisel tüm unsurları düşünerek)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Güvenlik algısı açısından puan	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
Diğer insanların profili (1 puan – 10 puan aralığında) (Örneğin: çok sayıda evsiz, dilenci vb. varlığı 1 puan)	1	
	2	
	3	
	4	
	5	

Parkta ulaşımı zor olan bölümler var mıdır? Cevabınız evet ise nerelerdir?

.....

.....

.....

Parkta suç olayları için elverişli olan bölümler var mıdır? Cevabınız evet ise sizce hangi noktalardır?

.....

.....

.....

Parkta tehlike arz eden ve kapatılması gereken yerler var mıdır? Varsa nerelerdir?

.....

.....

.....

Parktaki görsel erişimi zor olan ya da kör nokta olarak tabir edilebilecek yerler var mıdır? Varsa nerelerdir?

.....

.....

.....

Lütfen güvenlik algısı açısından parkta ve/veya parkın bölümlerinde bulunan eksiklikleri, güvenlik algısını arttırmak amacıyla yapılması gerekenleri birkaç cümleyle yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür ederim.

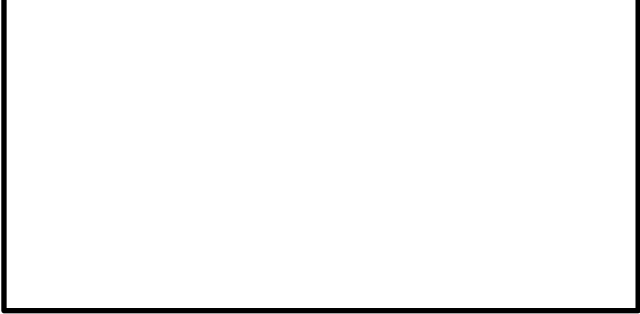
EK III. Alan Fotoğrafları

23 Nisan Ulusal Egemenlik Parkı	
Atatürk Parkı	
Atatürk Kültür Parkı	

Karaaliolu Parkı	
Sakarya Parkı	
Şehitler Parkı	

EK IV. Arazi İnceleme Formu

Parkın adı:		
		
Kullanım alanı oranları	Kullanım alanları	
	Yeşil Alanlar	
	Yollar	
	Su Yüzeyleri	
	Otoparklar	
	Çocuk Oyun Alanları	
	Amfi	
	Bağımsız Bölümler	
	Spor Sahaları	
	Falezler	
	Toplam	
	Genel Bilgi	
Güvenlik sistemleri		
Eğitim birimleri		
Konut Birimleri		
Alışveriş merkezleri		
Diğer yeşil alanlar		
Sağlık tesisleri		
İbadet alanları		
Diğer		

EK V- Emniyet Müdürlüğü İzin yazısı

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Emniyet Müdürlüğü

Sayı : 46914323-53144-(91244)/
Konu : Veri Toplama

27.02.2017

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA
(Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanlığı)

İlgi: 06/01/2016 tarih ve 82371327-605.01 sayılı yazı.

İlgi sayılı yazınız ile, Araştırma Görevlisi Faik ŞAVKLI tarafından “Parklarda Güvenlik Algısının Antalya Kenti Örneğinde İncelenmesi ve Uygun Tasarım Çözümlerinin Geliştirilmesi” isimli doktora tezine istinaden; parklarda güvenlik sorunu olan bölgelerin belirlenmesi, parkları kullanan bireylerin güvenlik algılarının belirlenmesi ve yapılacak tasarımlarda güvenliği artırıcı tasarım yaklaşımlarının belirlenmesi amacıyla, parklarda gerçekleşen olaylara ait “suç mahali, suçun niteliği/çeşidi, suçun işlendiği zaman vb.” istatistiki bilgilere ihtiyaç duyulduğu bildirilmiştir.

Konu ile ilgili Araştırma Görevlisi Faik ŞAVKLI'ya görevlilerimizce gerekli destek sağlanacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Kuşkavağı Mah. 543 Sokak No:3 Konyaaltı/ANTALYA
Telefon:237 50 64 / 2744 Faks : 238 31 49
155@antalya.pol.tr Elektronik Ağ: www.antalya.pol.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Coşkun AKARSU

ÖZGEÇMİŞ

Faik ŞAVKLI

ÖĞRENİM BİLGİLERİ

Doktora 2013-2022	Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı ABD, Antalya
Yüksek Lisans 2010-2013	Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Antalya
Lisans 2005-2009	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Ankara

MESLEKİ VE İDARİ GÖREVLER

Araştırma Görevlisi 2010-2018	Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Antalya
----------------------------------	---

ESERLER

Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler

- 1- Yılmaz T., Şavklı F., "Effects Of The Use Of Water Features In Antalya Urban Parks", Journal Of Environmental Protection And Ecology, vol.15, pp.1603-1609, 2014
- 2- Yılmaz T., Şavklı F., Durdu S., Görgülü B., "Evaluation of Fitness Equipment in Parks: Case of Antalya City", The Pharmaceutical and Chemical Journal, vol.2016, no.2, pp.105-110, 2016.
- 3- Yılmaz T., Olgun R., Şavklı F., "Yaşlı Bireylerin Park Kullanım Tercihleri Üzerine Bir Çalışma", İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi, no.14, ss.1-10, 2016.
- 4- Erdoğan R., Olgun R., Özçatalbaş O., Şavklı F., "Çin Peyzaj Sanatında Penjing (Minyatür Peyzaj)", Uluslararası Hakemli Tasarım Ve Mimarlık Dergisi, pp.98-114, 2015.

- 5- Yılmaz T., Olgun R., Şavklı F., Öter B., "Kentsel Yeşil Alanlarda Tekerlekli Sandalye Kullanıcıları İçin Engelsiz Rota Belirlenmesi: Antalya Atatürk Kültür Parkı Örneği", İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, vol.4, pp.1-14, 2014.
- 6- Yılmaz T., Şavklı F., Olgun R., Özdamarlar E., "Aydınlatmanın Park Kullanım Tercihlerine Etkileri", İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, vol.4, pp.15-20, 2014.
- 7- Şavklı F., Yılmaz T., Arun Ö., "Su Öğelerinin Ekolojik Tasarımında Derinlik Faktörü, Antalya Kenti Örneği", Biyoloji Bilimleri Araştırma Dergisi, vol.7, pp.53-56, 2014.
- 8- Şavklı F., Yılmaz T., "Kent meydanı kullanım nedenlerinin Antalya Cumhuriyet Meydanı örneğinde irdelenmesi", Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri:A, cilt.14, ss.138-142, 2013.
- 9- Şavklı F., Yılmaz T., "Evaluation of Water Supply Possibilities for Water Structures in Urban Squares According to User Preferences", Journal of Selçuk University Natural and Applied Science, pp.467-476, 2013.
- 10- Yılmaz T., Şavklı F., Yıldırım E., "İklima Bağlı Tasarım Olanaklarının Sıcak İklim Koşullarında İrdelenmesi, Antalya Cumhuriyet Meydanı Örneği", Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi, cilt.6, ss.42-45, 2013.
- 11- Yılmaz T., Gökçe D. , Şavklı F., Çeşmeci S., "Engellilerin Üniversite Kampüslerinde Ortak Mekanları Kullanabilmeleri Üzerine Bir Araştırma: Akdeniz Üniversitesi Olbia Kültür Merkezi Örneği", Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi / Journal of Tekirdağ Agricultural Faculty , vol.9, pp.1-10, 2012.
- 12- Yılmaz T., Yazıcıoğlu I., Şavklı F., "Ticari Tanıtım Tabelalarının Alışveriş Tercihleri Ve Cadde Peyzajı Algısı Üzerine Etkileri: Antalya Güllük Caddesi Örneği", İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, cilt.2, ss.15-25, 2012.

Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildiriler

- 1- Şavklı F., Yılmaz T., Olgun R., İnal R., "Yaşlı dostu parklar ", 1st International Mediterranean Science and Engineering Congress (IMSEC 2016), ADANA, TÜRKİYE, 26-28 Ekim 2016, pp.4814-4820.
- 2- Olgun R., Yılmaz T., Şavklı F., "Parklardaki oyun elemanlarında çocuk güvenliği", 1st International Mediterranean Science and Engineering Congress (IMSEC 2016), ADANA, TÜRKİYE, 26-28 Ekim 2016, pp.4799-4806.
- 3- Şavklı F., Yılmaz T., Yılmaz S., Tural S.Ö. , "Safety Perception in Urban Open and Green Spaces: Case of Akdeniz University Campus", MACODESU 2015 Marine Coastal Development Sustainability, TRABZON, TÜRKİYE, 18-20 Eylül 2015, pp.115-115.
- 4- Yılmaz T., Şavklı F., Durdu S., Görgülü B., "Evaluation of Fitness Equipment in Parks: Case of Antalya City", MACODESU 2015 Marine Coastal Development Sustainability, TRABZON, TÜRKİYE, 18-20 Eylül 2015, pp.475-480.

- 5- Yılmaz T., Şavklı F., "The Effect of the Use of Water Elements in Antalya Urban Parks", International Congress on Green Infrastructure and Sustainable Societies/Cities (GreInSus'14), İZMİR, TÜRKİYE, 8-10 Mayıs 2014, pp.64-64.
- 6- Şavklı F., Yılmaz T., Arun Ö., "Su Öğelerinin Ekolojik Tasarımında Derinlik Faktörü, Antalya Kenti Örneği", Ekoloji 2014 , Gazimağusa, KUZEY KIBRIS TÜRK CUM., 1-4 Mayıs 2014, ss.42-42.
- 7- Özgüner H. , Yılmaz S., Şavklı F., "An Investigation on Changes of Historical and Cultural Landscape Values in Isparta, Turkey", 27th Eclac Conference in İstanbul, İSTANBUL, TÜRKİYE, 29 Eylül - 2 Ekim 2010, pp.1055-1056.
- 8- Şavklı F., "Usage of Oak Species in Landscape Design", The Oak – Ecology, History, Management and Planning II, ISPARTA, TÜRKİYE, 1-3 Haziran 2010, pp.95-95.

